

วิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

GUIDELINES FOR EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION TO
PROMOTE MORALITY AND ETHICS ACCORDING TO THE IDENTITY
OF CATHOLIC EDUCATION UNDER THE LOVERS OF THE CROSS
OF CHANTHABURI

มัตรี สุระเสียง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2569

วิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

GUIDELINES FOR EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION TO
PROMOTE MORALITY AND ETHICS ACCORDING TO THE IDENTITY
OF CATHOLIC EDUCATION UNDER THE LOVERS OF THE CROSS
OF CHANTHABURI

มัยตรี สุระเสียง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2569

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

GUIDELINES FOR EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION TO PROMOTE MORALITY
AND ETHICS ACCORDING TO THE IDENTITY OF CATHOLIC EDUCATION UNDER
THE LOVERS OF THE CROSS OF CHANTHABURI

มัยตรี สุระเสียง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวณิต มะเสนะ)

ประธานที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิภา สมบูรณ์)

วิทยานิพนธ์

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.เรงวิญญ์ นิลโคตร)

วิทยานิพนธ์

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ ๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

มัยตรี สุระเสียง. (2569). แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจา สมบูรณ์, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา และ
3) ประเมินความเหมาะสมของแนวทางดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods
Research) กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะ
รักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 7 โรงเรียน รวม 848 คน กลุ่มตัวอย่าง 265 คน ได้มาจากการสุ่ม
แบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์
ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิง
คุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์
ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พร้อมการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.11) และระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.13) และแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมี 6 มิติ ได้แก่ 1) มิติ
ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) มิติด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม 3) มิติด้านการ
บริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) 4) มิติด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 5) มิติด้านการ
บริหารงานบุคลากร และ 6) มิติด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการประเมินแนวทางดังกล่าวพบว่า
มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องตามแนวทางการบริหาร
สถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.31$)

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม, อัตลักษณ์, การศึกษาคาทอลิก

Maitri Surasieng. (2026). **Guidelines for Educational Institution Administration to Promote Morality and Ethics According to the Identity of Catholic Education under the Lovers of the Cross of Chanthaburi**. Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University. Principal Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Lita Somboon, Ph.D.

Abstract

This research aimed to: 1) examine the current situation of school administration for promoting moral and ethical values in accordance with the Catholic educational identity, 2) develop administration guidelines for these schools, and 3) evaluate the appropriateness of the proposed guidelines. A mixed-methods research design was employed. The population consisted of 848 administrators, teachers, and educational personnel from seven schools under the Congregation of the Lovers of the Cross of Chanthaburi. A sample of 265 participants was selected through proportional stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using: descriptive statistics, including percentage, mean, and standard deviation. For the qualitative strand, in-depth interviews and focus group discussions were conducted with 15 key informants, and the data were analyzed using content analysis with triangulation for validation.

The findings revealed that: 1) the overall level of school administration for promoting moral and ethical values in line with the Catholic educational identity was high ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.11). Similarly, the overall level of moral and ethical promotion was also high ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.13); 2) the developed guidelines for school administration comprised six dimensions: (1) academic administration, (2) pastoral care and evangelization, (3) budgeting and financial administration, (4) student affairs administration, (5) personnel administration, and (6) general administration; and 3) the evaluation results indicated that the guidelines were rated at the highest level in terms of appropriateness, feasibility, usefulness, and accuracy ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.31$).

Keywords : School Administration, Morality and Ethical promotion, identity, Catholic Education

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาและการสนับสนุนอย่างยิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิฏา สมบูรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เริงวิษณุ นิลโคตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการศึกษา ตลอดจนติดตามตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งยวดระยะเวลาของการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์สงแสง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม อาจารย์ ดร.ณัฐกา สงวนวงษ์ อาจารย์ประจำสาขาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อาจารย์ ดร.นิภาวรรณ เจริญลักษณ์ ประธานสาขาและอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ชีสเตอร์ ดร.ลำยอง อุ่นวัน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ ประธานกรรมการประสานงานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดจันทบุรี และชีสเตอร์ ดร.อัจฉรา สุขพิบูลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดปราจีนบุรี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารฯ ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณูปการและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่า ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในการหล่อหลอม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

มัตรี สุระเสียง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
สารบัญ.....	(5)
สารบัญตาราง.....	(7)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 ตัวแปรที่ศึกษา.....	8
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 บริบทของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.....	15
2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	22
2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม.....	65
2.4 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.....	79
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	97
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	115
3.2 การศึกษาเชิงปริมาณ.....	117
3.3 การศึกษาเชิงคุณภาพ.....	122

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	182
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	182
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	182
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	185
5.4 อภิปรายผล.....	187
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	194
บรรณานุกรม.....	195
ภาคผนวก.....	207
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	208
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	215
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	221
ภาคผนวก ง หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม.....	246
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	246
ภาคผนวก ฉ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	287
ภาคผนวก ช ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	301
ภาคผนวก ซ บันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม.....	305
ภาคผนวก ฌ คู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนฯ.....	366
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	383

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการเชื่อมโยงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษา.....	46
2.2 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก.....	50
2.3 แสดงการเชื่อมโยงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารสถานศึกษา.....	78
2.4 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.....	88
2.5 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา.....	109
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	116
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสังกัด.....	127
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	129
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน.....	130
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานอภิบาลและ แพร่ธรรม โดยรวมและรายด้าน.....	131
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) โดยรวมและรายด้าน.....	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	133
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานบุคลากร โดยรวมและรายด้าน.....	134
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายด้าน.....	135
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	136
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความรัก-เมตตา โดยรวมและรายด้าน.....	137
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมและรายด้าน.....	138
4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความพอเพียง โดยรวมและรายด้าน.....	139

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา โดยรวม และรายด้าน.....	140
4.14 สรุปประเด็นสำคัญจากการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	159
4.15 ตารางสังเคราะห์ประเด็นสำคัญในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนคาทอลิก....	161
4.16 การสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.....	162
4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแนวทางการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	177
4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแนวทางการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความมีประโยชน์ โดยรวม และรายด้าน.....	178
4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแนวทางการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเป็นไปได้ โดยรวม และรายด้าน.....	178
4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแนวทางการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเหมาะสม โดยรวม และรายด้าน.....	179
4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแนวทางการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความถูกต้อง โดยรวม และรายด้าน.....	180

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2.1 ตราโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.....	20
2.2 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.....	21
2.3 วงจรคุณภาพ.....	64
4.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.....	176

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในยุคที่โลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และความตระหนักรู้ต่อบริบทของสังคมจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง พร้อมรับมือกับความท้าทายทั้งในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาทักษะการคิด การปลูกฝังคุณธรรม การส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ตลอดจนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ เพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนเป็น “คนดี คนเก่ง และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์” ซึ่งสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และร่วมพัฒนาสังคมให้เกิดความสงบสุขอย่างยั่งยืน จากแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 4, 16) การศึกษาไทยต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านปัญญา คุณธรรม ความสามารถในการประกอบอาชีพ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ควบคู่กับการรักษาสังแวดล้อม ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะ SDG เป้าหมายที่ 4 : การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งเน้นการเข้าถึงการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและทั่วถึงในขณะเดียวกัน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) ได้กำหนดให้การพัฒนาคนไทยเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศ โดยมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อาทิ ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม อยู่อย่างพอเพียง และมีทักษะชีวิต ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมคนไทยให้พร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 29) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ คู่คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ไม่เพียงแต่การถ่ายทอดความรู้และทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการจัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างสมดุลและมีคุณค่า (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546, 2546 :

1; Bush, 2021 : 1-33) การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบในการกำหนดทิศทาง พร้อมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ที่เน้นการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ และความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง (Leithwood, Harris, & Hopkins, 2020 : 5-22) ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม (Moral Leadership) ในบริบทของ สถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยผู้นำที่มี คุณธรรมจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครู บุคลากร และนักเรียน อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสม ส่งเสริมความไว้วางใจ ความเคารพในศักดิ์ศรี และการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (อนันต์ นิมยงค์ และคณะ, 2566 : 53-63; Sergiovanni, 2022 : ออนไลน์) ภาวะผู้นำดังกล่าว จึงไม่ได้เน้น เพียงการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นการสร้าง ความผูกพันทางจิตใจและการสร้างวัฒนธรรม องค์กรที่มีคุณค่าเป็นศูนย์กลาง การบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องให้ความสำคัญกับ การพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงสร้าง เสริมอัตลักษณ์ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมของผู้บริหารมีผลต่อพฤติกรรมและ ทัศนคติของครู ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดกิจกรรมและนโยบายที่ปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง (Brown & Moffett, 2023 : 15-32) นอกจากนี้ การบริหารที่เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ยังช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมและความผูกพันกับเป้าหมายของ สถานศึกษาอย่างแท้จริง ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการ กำหนดกรอบนโยบายและกิจกรรมที่ชัดเจนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของสังคมที่ เข้มแข็งและยั่งยืน (Ministry of Education, 2019) การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่การเรียน การสอนและกิจกรรมภายในสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และสามารถนำไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยสร้าง “คนดี” เท่านั้น แต่ ยังส่งเสริมให้เป็น “คนเก่ง” ที่มีคุณธรรมควบคู่กันไป นอกจากนี้ การส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา ยังต้องอาศัยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ครูและนักเรียนมีแนวทาง ปฏิบัติที่สอดคล้องกัน และส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมในทุกมิติของการศึกษา การมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองอย่างจริงจังจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มี คุณธรรมเป็นหัวใจ (Brown & Moffett, 2023 : 15-32) มิติของการการเสริมสร้างอัตลักษณ์ การ บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย ควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะในยุคโลกาภิวัตน์ (Phan, 2021 : 89-103) อัตลักษณ์ หมายถึง การพัฒนา “ความเป็นตัวของตัวเอง” ของผู้เรียนผ่านการรับรู้และยอมรับคุณค่าทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยม ซึ่งช่วยเสริมสร้างความภูมิใจในตนเองและความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิต สถานศึกษาที่มี การบริหารที่ดีจะส่งเสริมการบูรณาการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนการสอนอย่าง

สอดคล้อง และสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนได้อย่างมั่นคงและเหมาะสมกับบริบทของสังคมปัจจุบัน กล่าวได้ว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพภายใต้ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและเสริมสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียน การจัดการที่ดีสร้างสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลในด้านความรู้ คุณธรรม และการยอมรับความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในระยะยาวอย่างมั่นคงและยั่งยืน

พลวัตของสังคมโลกในยุคปัจจุบันที่โลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และค่านิยม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีความสามารถควบคู่กับความดีงาม โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีรากฐานทางศาสนาอย่างโรงเรียนคาทอลิก การดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต้องอิงกับอัตลักษณ์เฉพาะที่มีรากฐานจากคำสอนของพระศาสนจักร ซึ่งเน้นการพัฒนาบุคคลทั้งด้านสติปัญญา ศีลธรรม และจิตวิญญาณ เอกสารของวาติกัน เรื่อง *The Identity of the Catholic School for a Culture of Dialogue* (Vatican, 2022 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของโรงเรียนคาทอลิกว่าไม่เพียงมุ่งถ่ายทอดความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่เป็น “พื้นที่ของการประกาศข่าวดี” และ “ห้องเรียนแห่งคุณธรรม” ที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ และปลูกฝังจริยธรรมตามหลักความเชื่อ ด้วยเหตุนี้ การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกจึงต้องตระหนักถึงพันธกิจสำคัญในการรักษาและส่งต่ออัตลักษณ์ของโรงเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับการศึกษาของ Hobbie, Convey และ Schuttloffel (2008 : 7-33) พบว่า โรงเรียนคาทอลิกที่มีการบริหารจัดการภายใต้วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางศาสนา จะมีความ “มีชีวิตชีวาทางจิตวิญญาณ” สูงขึ้น กล่าวคือ สามารถรักษาความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในระบบคาทอลิกนั้นมีใช่เพียงผู้จัดการ แต่เป็นผู้นำที่มีพันธกิจในการธำรงความเชื่อ และส่งเสริมคุณธรรมภายในชุมชนการเรียนรู้ ด้วยฐานคิดดังกล่าว การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกจึงต้องพัฒนาไปในลักษณะของ “ภาวะผู้นำทางศีลธรรม” (Moral Leadership) ซึ่งเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ โดยผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจแก่ครู บุคลากร และนักเรียน ผ่านการกระทำและการตัดสินใจที่ยึดมั่นในความถูกต้อง (ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์, 2565 : 173-193; ญาณิศา จันทรเส็ง และเมตตา วิวัฒนานุกูล, 2561 : 191-204) นอกจากนี้ ผู้นำยังต้องเอื้อต่อการมีส่วนร่วมในระดับชุมชน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่หล่อหลอมคุณธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน นอกจากนี้ การศึกษาของ Sultmann และ Brown (2016 : 73-89) ได้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาในบริบทคาทอลิกควรให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของ “ความเป็นผู้นำ” และ “อัตลักษณ์ทางศาสนา” ไปพร้อมกัน

กล่าวคือ ผู้นำควรเข้าใจบริบทของตนในฐานะผู้นำชุมชนคริสตชนที่มุ่งมั่นต่อความยุติธรรม ความรัก และการรับใช้ พร้อมทั้งออกแบบนโยบายและกิจกรรมของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องจริยธรรม ความเมตตา และการยอมรับผู้อื่นอย่างไม่มีเงื่อนไข เช่นเดียวกันกับ Sirisookslip, Ariratana และ Ngang (2017 : 11-19) ได้นำเสนอแนวคิด “ภาวะผู้นำผู้รับใช้” (Servant Leadership) ว่าเป็นรูปแบบการนำที่เหมาะสมกับโรงเรียนคาทอลิก เนื่องจากผู้นำในลักษณะนี้จะมุ่งรับใช้ผู้อื่นเป็นหลัก สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียน และให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์มากกว่าการใช้อำนาจ ซึ่งสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งคุณธรรมและจิตบริการในโรงเรียนได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ บริบทของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย จึงมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย “จิตตารมณ์ของการรับใช้” “ความศรัทธาในพระเจ้า” และ “ความรักแบบไม่มีเงื่อนไข” อัตลักษณ์ดังกล่าว สะท้อนอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนรูปแบบการใช้ชีวิตภายในโรงเรียน การบริหารที่เข้าใจอัตลักษณ์เหล่านี้จะสามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่หล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน กล่าวได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีจิตวิญญาณของการรับใช้ การรักษาอัตลักษณ์ของโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่มีความรักและเมตตาเป็นศูนย์กลาง เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความสามารถและความดี พร้อมรับใช้สังคมในโลกปัจจุบันอย่างมีคุณภาพ

สภาพสังคมร่วมสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความหลากหลายของค่านิยม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนในปัจจุบันต้องเผชิญกับแรงกดดันทางสังคมในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ขาดหลักยึดทางจริยธรรม การสื่อสารผ่านโลกออนไลน์ที่เปิดกว้าง และการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบครอบครัวและชุมชนที่ลดบทบาทในการหล่อหลอมคุณธรรม ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคม โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมและพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม จากรายงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม (2567 : ออนไลน์) ระบุว่า จำนวนคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนทั่วประเทศถูกดำเนินคดีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบจำนวนคดี 12,194 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 12,599 คดีในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้น 409 คดี คิดเป็นร้อยละ 3.35 และในปี 2567 พบจำนวนคดีสูงถึง 14,845 คดี เพิ่มขึ้นจากปี 2566 จำนวน 2,242 คดี หรือร้อยละ 17.79 หากเปรียบเทียบจากปี 2565 ถึง 2567 พบว่าจำนวนคดีเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น 2,651 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 21.74 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สะท้อนถึงปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์เด็กและเยาวชนที่ปรากฏในสื่อมวลชน จากรายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปีงบประมาณ 2567 พบประเด็นปัญหาทั้งสิ้น

7 ประเด็น รวม 12 กรณี โดยมี 6 ประเด็นที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด โดยเฉพาะกรณีการถูกระทำอนาจาร ซึ่งอยู่ในอันดับแรก พบมากถึง 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือการค้ายาเสพติดและการถูกทำร้ายอย่างละ 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 2.17 และกรณีอื่น ๆ เช่น การทะเลาะวิวาท การหลอกลวง และการทำร้ายร่างกายผู้อื่น ล้วนสะท้อนถึงภาวะเปราะบางของเยาวชนในปัจจุบัน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2567 : ออนไลน์) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงทางพฤติกรรมและคุณธรรมในกลุ่มเยาวชน ที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อ และการขาดแนวทางพัฒนาอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการเสริมสร้างอัตลักษณ์ที่มั่นคง เพื่อให้เยาวชนสามารถตัดสินใจอย่างมีหลักการ มีจิตสำนึกต่อสังคม และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติและมีคุณค่าและในจำนวนนี้มีผลกระทบต่อนิสัยใจคิดของนักเรียนและความสามารถในการเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียน และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกมิติ ปรากฏการณ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่สถานศึกษาต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและอัตลักษณ์ที่มั่นคง การขาดเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ การไม่มีต้นแบบที่ดี และการไม่ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง เป็นปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเสี่ยงต่อการเบี่ยงเบนจากแนวทางที่เหมาะสมทางสังคม การพัฒนาผู้เรียนให้มี “อัตลักษณ์ทางคุณธรรม” จึงเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหาเชิงพฤติกรรมและจริยธรรมในระยะยาว โดยอัตลักษณ์ดังกล่าวควรได้รับการส่งเสริมผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งในหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการของสถานศึกษาในภาพรวม ซึ่งควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อาทิ การจัดกิจกรรมจิตอาสา การพัฒนา Soft Skills การสร้างบรรยากาศแห่งคุณธรรมในโรงเรียน และการใช้ครูและผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี กล่าวได้ว่า ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนไทยในปัจจุบัน ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีการสอนแบบเดิมหรือการลงโทษเชิงกายภาพ หากแต่ต้องอาศัยแนวทางเชิงบูรณาการที่มุ่งสร้าง “อัตลักษณ์ที่ดีงาม” ควบคู่กับการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันภายในจิตใจของผู้เรียน ทำให้สามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า และมีความสามารถในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติในระยะยาว

โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกที่มุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ บรรลุสุจริตธรรม และมีการพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยกระบวนการนี้วางอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักพระคริสตธรรม ที่เน้นความรับผิดชอบต่อตนเอง หน้าที่ความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ภักดีต่อประเทศชาติบ้านเมือง หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิก มุ่งพัฒนาตนเองและบุคคลในความรับผิดชอบและสังคมให้เจริญก้าวหน้า และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พระราชดำรัสของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ประมุขของ

พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่ได้มอบแนวทางการจัดการศึกษาผ่านทางสมณสาส์น Global Complex On Education ไว้ว่า “กระบวนการศึกษาต้องช่วยนำให้ทุกคนสนใจ เอาใจใส่ ไม่เพียงแต่ความรู้และทักษะในวิชาต่างๆเท่านั้น แต่ต้องสนใจ เอาใจใส่ จิตวิญญาณของผู้เรียนให้ได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีและใส่ใจปัญหาต่างๆในสังคมโลกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565 : 78) โดยสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้นำมาเป็นหัวข้อการสัมมนาประจำปีการศึกษา เรื่อง “การศึกษาเป็นความหวังของโลก” เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2565 โดยสรุปได้ว่า “โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการกิจการประกาศข่าวดีแห่งความรอดโดยการส่งเสริมอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกผ่านการสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนแบบคาทอลิก” (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2565 : ออนไลน์) และที่สุด ด้วยนโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรีที่ว่า “การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล การให้การศึกษอบรมเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีสำนึกความเป็นคนไทยตามจิตตารมณ์ของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา” (คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 28-31) ด้วยเหตุผลนี้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน จึงมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันที่จะสร้างความมั่นใจว่า เด็กและเยาวชนได้รับการปกป้องดูแล สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง อบอุ่นด้วยความรัก และทุ่มเทเอาใจใส่ให้การสนับสนุน กระตุ้นและหนุนนำ ให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพที่พระเจ้าประทานให้ จากความสำคัญเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้

ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมและเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 7 แห่ง ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 848 คน (โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified random sampling) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Researchers) ทั้งต่างประเทศและในประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและแนวคิดเชิงทฤษฎีที่สำคัญ

2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและผู้ทรงคุณวุฒิชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 15 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหาร จำนวน 5 ท่าน 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้บริหาร ครู และผู้ทรงคุณวุฒิชำนาญการพิเศษ เป็นการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน และไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก การกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีอย่างน้อย 5 ปี 2) มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นอย่างดี 3) มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียน 4) ยินดีให้ข้อมูลและมีความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็น ประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน และสามารถขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีเกิดข้อสงสัย กำหนดคุณภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรีอย่างน้อย 3 ปี 2) มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 3) มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 4) ยินดีให้ข้อมูลและมีความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็น ประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน และสามารถขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีเกิดข้อสงสัย

2.3 การสังเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพได้รับการสังเคราะห์ผ่านการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) แล้วนำเสนอข้อมูลให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ แล้วนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Presentation) โดยมุ่งเน้นการตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างชัดเจน

1.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variables) บริบทการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ประกอบด้วย

1.1 ด้านการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

- 1.1.1 การบริหารงานวิชาการ
- 1.1.2 การบริหารงานอภีบาลและแพร่ธรรม
- 1.1.3 การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)
- 1.1.4 การบริหารงานกิจการนักเรียน
- 1.1.5 การบริหารงานบุคคล
- 1.1.6 การบริหารงานทั่วไป

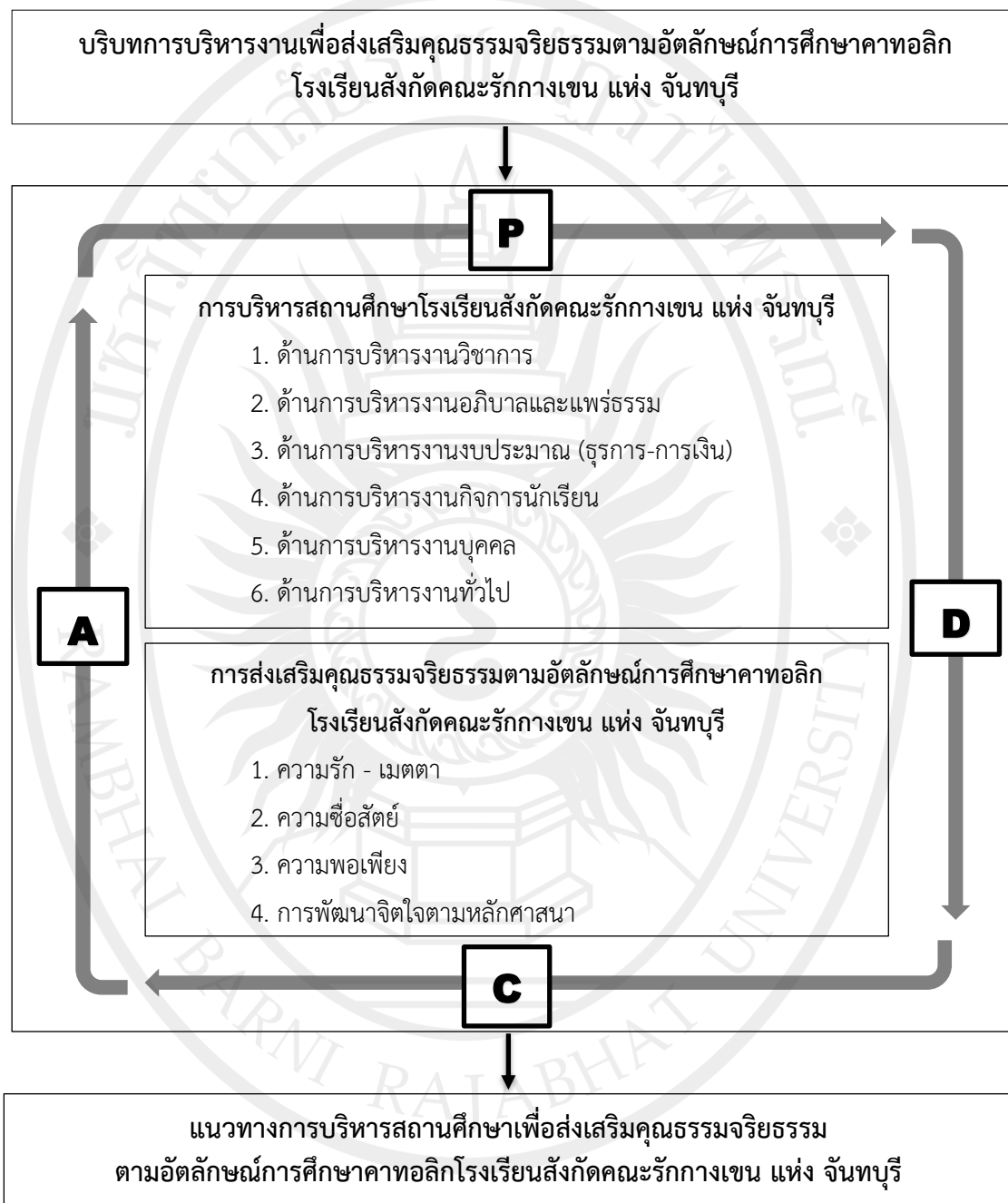
1.2 ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ประกอบด้วย

- 1.2.1 ความรัก-เมตตา
- 1.2.2 ความซื่อสัตย์
- 1.2.3 ความพอเพียง
- 1.2.4 การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : สั้เคราะห์โดยผู้วิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดโครงสร้าง วางแผน และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการ การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การบริหารสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ อภิบาลและ แพร์ธธรรม งบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) กิจกรรมนักเรียน บุคลากร และงานทั่วไป โดยมุ่งพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร์ธธรรม หมายถึง การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่าน กิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิต และความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับ แผนพัฒนาของโรงเรียน

4. ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริม ดูแล และพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม

5. ด้านการบริหารงานบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริมและประเมินผลการทำงานของบุคลากร ทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็น ครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน

6. ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การบริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง สภาพและเงื่อนไขการดำเนินงานด้านการบริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบหลักของการบริหารการศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม การบริหารงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป โดยสะท้อนผ่านข้อมูลจากผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในผู้เรียนทั้งด้านความคิด จิตใจ และพฤติกรรม ผ่านการจัดกิจกรรม การสอน การเป็นแบบอย่าง และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข ในบริบทของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเจริญเติบโตทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณของผู้เรียน ดังนี้

1. ความรัก-เมตตา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้ ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม

3. ความพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขในชีวิตรอบตัว โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และการนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะที่ทำให้นักเรียนโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นที่รู้จักและจดจำ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ และความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและความสมดุลในชีวิต

ครู หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาความรู้ทางวิชาการและอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีตำแหน่งเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาต่างๆรวมทั้งครูสายสนับสนุน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าหรือผู้นำของสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ทั้งด้านงานวิชาการ งานอภิบาลและแพรรธรรม งานงบประมาณ งานกิจการนักเรียน งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ กลยุทธ์และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในที่นี้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี หมายถึง สถานศึกษาในพื้นที่สังฆมณฑลจันทบุรีที่อยู่ภายใต้การดูแลและการบริหารจัดการของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี (The Lovers of the Cross of Chanthaburi) ซึ่งเป็นคณะนักบวชหญิงศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่มีพันธกิจในการให้การศึกษและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม โดยมีเป้าหมายในการปลูกฝังคุณค่าความรัก ความเมตตา และความซื่อสัตย์ตามหลักธรรมคำสอนของแบบคาทอลิก เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีจิตใจดี มีศีลธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ โรงเรียนยอแซฟวิทยา โรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี โรงเรียนมารดานุสรณ์ โรงเรียนมารีวิทยาศรีมหาโสธ โรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี และโรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการธำรงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล ทั้งด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ การวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียน

ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์เฉพาะของการศึกษาคาทอลิก ซึ่งเน้นการหล่อหลอมผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี และคนเก่งตามหลักคุณธรรมคริสต์ศาสนา ผลการวิจัยจะให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับจุดแข็งและข้อจำกัด ของแนวทางบริหารในปัจจุบัน รวมถึงแนวทางพัฒนาที่สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การจัดการศึกษา สุดท้าย ผลการวิจัยจะช่วยกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและเสริมสร้างระบบบริหารที่ยั่งยืน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างแนวทางที่ชัดเจนในการจัดการศึกษาในบริบทดังกล่าว การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ จึงมุ่งรวบรวมและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมและมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของการวิจัย เนื้อหาในบทนี้ประกอบด้วยการนำเสนอข้อมูลในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตลอดจนงานวิจัยที่สนับสนุนการพัฒนารอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการวิจัย

2.1 บริบทของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

2.1.2 จิตตารมณ์ด้านการจัดการศึกษาของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2.1.3 แผนแม่บท (Master Plan) โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2.1.4 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2.2 แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

2.2.4 บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.2.6 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

คาทอลิก

2.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

2.3.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

2.3.2 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

2.3.3 ทฤษฎีพัฒนาการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

- 2.3.4 กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา
- 2.4 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

2.1 บริบทของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

การศึกษาคาทอลิกเป็นระบบการศึกษาที่มีรากฐานยาวนาน และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเยาวชนในหลายสังคมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยพระศาสนจักรได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาแก่เยาวชนมาเป็นระยะเวลาหลายศตวรรษ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของคำสอนตามหลักความเชื่อคริสต์ศาสนา อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกมีลักษณะเฉพาะที่เน้นการพัฒนาบุคคลอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นทั้งมิติทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ อันสะท้อนถึงความเชื่อที่ว่ามนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่พระเจ้าทรงประทานชีวิตด้วยความรัก และมีศักยภาพในการแสวงหาความดี ความจริง และความงาม การศึกษาจึงไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดองค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย ในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน วัฒนธรรม เทคโนโลยี และค่านิยม การศึกษาคาทอลิกตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน โดยยังคงยึดมั่นในรากฐานแห่งความเชื่อและจิตตารมณ์ของพระวรสาร ควบคู่ไปกับการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ และทักษะที่ตอบสนองต่อความต้องการของศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การศึกษาคาทอลิกในปัจจุบันจึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้สามารถเผชิญกับความท้าทายในโลกสมัยใหม่อย่างมีวิจารณญาณ มีจิตสำนึกในคุณค่าของชีวิต และพร้อมเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ตลอดจนเป็นพยานแห่งความเชื่อในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีบริบทและพัฒนาการโดยสังเขป ดังนี้

การริเริ่มการศึกษาคาทอลิกในสยาม : จากกรุงศรีอยุธยาสู่รากฐานการศึกษาสมัยใหม่

การเผยแพร่คริสต์ศาสนาในดินแดนสยามมีจุดเริ่มต้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยชาวโปรตุเกสเป็นชาติแรกที่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตและศาสนากับราชสำนักกรุงศรีอยุธยาอย่างเป็นทางการ ต่อมา สมณกระทรวงเพื่อการประกาศพระวรสารแก่ปวงชน (Congregation for the Propagation of the Faith) แห่งสันตะสำนักได้มีบทบาทสำคัญในการจัดส่งพระสังฆราชและคณะมิชชันนารีจากประเทศฝรั่งเศสเข้ามาปฏิบัติภารกิจเผยแผ่ความเชื่อในภูมิภาคนี้ ในปี พ.ศ. 2208 พระสังฆราชปีแอร์ ลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ (Pierre Lambert de la Motte) ได้ริเริ่มจัดตั้งสถานศึกษาแห่งแรกในสยามที่มีลักษณะของโรงเรียนคาทอลิก ภายใต้ชื่อว่า “วิทยาลัยทั่วไป” หรือที่

รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า “สามเณรลัย” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออบรมเยาวชนให้เตรียมพร้อมสำหรับการเป็นบาทหลวงในภารกิจประกาศข่าวดี โรงเรียนแห่งนี้ถือเป็นต้นแบบของการศึกษาคาทอลิกในสยามที่บูรณาการทั้งการศึกษาทางวิชาการและการปลูกฝังคุณธรรมทางศาสนาเข้าด้วยกัน (วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ, 2565 : 182-203) ภายใต้แนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนในท้องถิ่น มิชชันนารีได้ขยายการก่อตั้งสถานศึกษาจากศูนย์กลางในกรุงศรีอยุธยาไปยังจังหวัดและมณฑลต่าง ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีวัดหรือศูนย์กลางของชุมชนคาทอลิกตั้งอยู่ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษานานาชาติที่ไม่จำกัดอยู่เพียงในระดับเมืองหลวงเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงของประชาชนในระดับท้องถิ่น ด้านการศึกษาของสตรีในกรุงศรีอยุธยา คณะนักบวชหญิงหรือคณะซีได้มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่เยาวชนหญิง โดยในปี พ.ศ.2215 พระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ ได้กราบทูลขอความร่วมมือจากนักบวชหญิงชาวฝรั่งเศสเพื่อเข้ามาดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับสตรีในสยาม ส่งผลให้เกิดการก่อตั้งคณะนักบวชหญิงชื่อว่า “คณะรักไม้กางเขน” (Lovers of the Cross) ซึ่งมีพันธกิจหลักในการดูแลวัด ช่วยเหลือพระสงฆ์ และทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนสำหรับเยาวชนหญิงและแม่บ้าน (Launay, 1920 : 116)

จากภารกิจดังกล่าว โรงเรียนสำหรับเยาวชนหญิงจึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นในสองพื้นที่ ได้แก่ กรุงศรีอยุธยา และเมืองตะนาวศรี โดยการจัดการศึกษานั้นมีลักษณะแยกเพศตามระเบียบของพระศาสนจักรในสมัยนั้น (Launay, 1920 : 37, 41) การศึกษาสำหรับสตรีจึงถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นระบบในสยาม ผู้เข้ารับการศึกษาประกอบด้วยผู้สนใจในศาสนาคริสต์ คริสตชนใหม่ เยาวชนหญิงคาทอลิกและแม่บ้าน โดยเนื้อหาการเรียนการสอนจะถูกปรับให้เหมาะสมตามพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม การดำเนินงานด้านการศึกษาโดยคณะมิชชันนารีในสมัยกรุงศรีอยุธยาจึงไม่เพียงแต่เป็นกลไกในการเผยแผ่ศาสนาเท่านั้น หากยังมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานของระบบการศึกษาที่บูรณาการความรู้ควบคู่กับคุณธรรม ซึ่งกลายเป็นจุดเริ่มต้นของแนวทางการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

จิตตารมณ์ด้านการจัดการศึกษาของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จิตตารมณ์ด้านการจัดการศึกษาของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีรากฐานจากแนวคิดและพันธกิจของพระสังฆราชปีแอร์ ลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ ซึ่งมุ่งเน้นการประกาศพระวรสารควบคู่กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและสตรีที่อยู่ในสถานะเปราะบาง แนวทางดังกล่าวสะท้อนถึงการบูรณาการระหว่างมิติแห่งความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์เจ้ากับมิติของการรับใช้สังคมอย่างเป็นรูปธรรม ในบริบทปัจจุบัน คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ยังคงยึดมั่นในจิตตารมณ์ดั้งเดิม พร้อมทั้งปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเน้นการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างและทั่วถึงแก่เยาวชนทั้งชายและหญิง ทั้งในระบบโรงเรียนและกิจกรรมนอกระบบการศึกษา จุดมุ่งหมายหลักคือการเสริมสร้างศักยภาพให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความมั่นคง และสามารถ

มีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างมีคุณค่า รูปแบบการจัดการศึกษาของคณะฯ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ (Cognitive) ปรัชญา (Wisdom) และคุณธรรมจริยธรรม (Moral and Ethical Development) โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตสำนึกในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น การมีจิตบริการ และการรับผิดชอบต่อส่วนรวม อันเป็นคุณลักษณะของพลเมืองที่ดีในสังคมร่วมสมัย ด้วยจิตตารมณ์แห่งความรัก ความเชื่อ และการรับใช้ คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีทั้งปัญญาและคุณธรรม พร้อมเผชิญกับความท้าทายในโลกปัจจุบัน และสามารถเป็นพยานแห่งความเชื่อผ่านชีวิตที่เปี่ยมด้วยคุณค่า

นโยบายจัดการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ยึดรูปแบบการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล ตระหนักว่า การให้การศึกษาอบรมเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีสำนึกแห่งความเป็นคนไทย เป็นกิจกรรมแพร่ธรรมที่สำคัญตามจิตตารมณ์ของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีและการเป็นผู้มีคุณธรรมของเยาวชน เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ

วิสัยทัศน์ สถานศึกษาสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีมาตรฐานด้านวิชาการ มีจิตสาธารณะ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม เป็นบุคคลที่มีความหวัง ความเมตตา ความรักสามัคคี และมีความสุขในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

การบริหารงานสถานศึกษา การบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ดำเนินงานโดยคณะนักบวชหญิง ซึ่งได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากมหาธิการิณีและคณะที่ปรึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้แทนผู้รับใบอนุญาต เป็นผู้จัดการและผู้อำนวยการ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมโดยอำนาจของมหาธิการิณี (คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 27)

โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี 7 แห่ง มีดังนี้

1. โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

สถานที่ตั้ง 105 หมู่ 5 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000

2. โรงเรียนยอแซฟวิทยา

สถานที่ตั้ง 113 ถนนศรีนวดิตต์ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี 22120

3. โรงเรียนมารีวิทยา

สถานที่ตั้ง 66 ถนนแก้วพิจิตร ตำบลหน้าเมือง อำเภอปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25000

4. โรงเรียนมารดานุสรณ์

สถานที่ตั้ง 36 ถนนท่าเรือจ้าง ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000

5. โรงเรียนมารีวิทยาศรีมโหสถ

สถานที่ตั้ง 99 หมู่ 6 ถนนสุวินทวงศ์ อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี 25190

6. โรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี

สถานที่ตั้ง 580-581 ตำบลเมืองเก่า อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25240

7. โรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย

สถานที่ตั้ง 222/4 หมู่ 1 ตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี 22160

แผนแม่บท (Master Plan) โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พ.ศ.2558-2572

แผนแม่บทการพัฒนาสถานศึกษาของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พ.ศ. 2558-2572 เป็นเอกสารยุทธศาสตร์ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ปรัชญา : คุณธรรมนำการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

วิสัยทัศน์ : ภายในปี พ.ศ.2572 โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีผลประจักษ์ในการสร้างคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมตามจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ มีจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองไทย รักสิ่งแวดล้อม อีกทั้งสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้คุณภาพสู่มาตรฐานสากล ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ค่านิยมวิสัยทัศน์

1. โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี หมายถึง โรงเรียนที่บริหารจัดการโดยคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
2. มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ หมายถึง ระบบการบริหารงานบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยเพื่อสามารถจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
3. มีผลประจักษ์ในการสร้างคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การจัดการศึกษาที่สร้างคนดีให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตามคุณค่าพระวรสาร และตามจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดสมดุลระหว่างความเชื่อกับองค์ความรู้ และการดำเนินชีวิตประจำวัน
4. มีจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองไทย หมายถึง การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทย ดำรงรักษาไว้ซึ่งค่านิยม ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
5. รักสิ่งแวดล้อม หมายถึง ส่งเสริมผู้เรียนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม

6. สร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ สู่มาตรฐานสากล หมายถึง บุคคลที่นำข้อมูลประสบการณ์มาพิจารณาไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ เกิดความเข้าใจและสามารถประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติจนกลายเป็นวิถีของตนตามมาตรฐานและบรรทัดฐานที่เป็นสากล

7. ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี หมายถึง การบริหารจัดการโดยมีภคินีที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาธิการิณีเป็นผู้บริหาร มีบุคลากรที่มีคุณภาพและได้รับการเตรียมตัวอย่างดี ร่วมมือในการบริหารงานและการจัดการกระบวนการเรียนรู้

8. ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ ตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

พันธกิจ

1. เสริมสร้างระบบบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ในรูปแบบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีเป็นสนามแพร่ธรรม สร้างคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมตามจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์
3. พัฒนาและอภิบาลผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักของศาสนาโดยสืบทอดจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์
4. ส่งเสริมผู้เรียนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทย มีจิตสาธารณะ อยู่อย่างพอเพียง ดำรงรักษาไว้ซึ่ง ค่านิยม ศีลปะ และวัฒนธรรมไทย
5. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีทักษะพื้นฐานสำคัญต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
7. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานชาติ หรือ เทียบเท่ามาตรฐานอาเซียนและมาตรฐานสากล
8. ส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการจัดกระบวนการเรียนรู้

เป้าประสงค์

1. มีระบบบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ในรูปแบบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นสนามแพร่ธรรม สร้างคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมตามจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักของศาสนา โดยสืบทอดจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์

4. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองไทย มีจิตสาธารณะ อยู่อย่างพอเพียง ดำรงรักษาไว้ซึ่ง ค่านิยม ศีลปะ และวัฒนธรรมไทย
5. ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. บุคลากร ครู ผู้เรียน มีทักษะพื้นฐานสำคัญต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
7. ผู้เรียนมีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานชาติ หรือ เทียบเท่ามาตรฐานอาเซียนและมาตรฐานสากล
8. ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้
(คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 28-31)

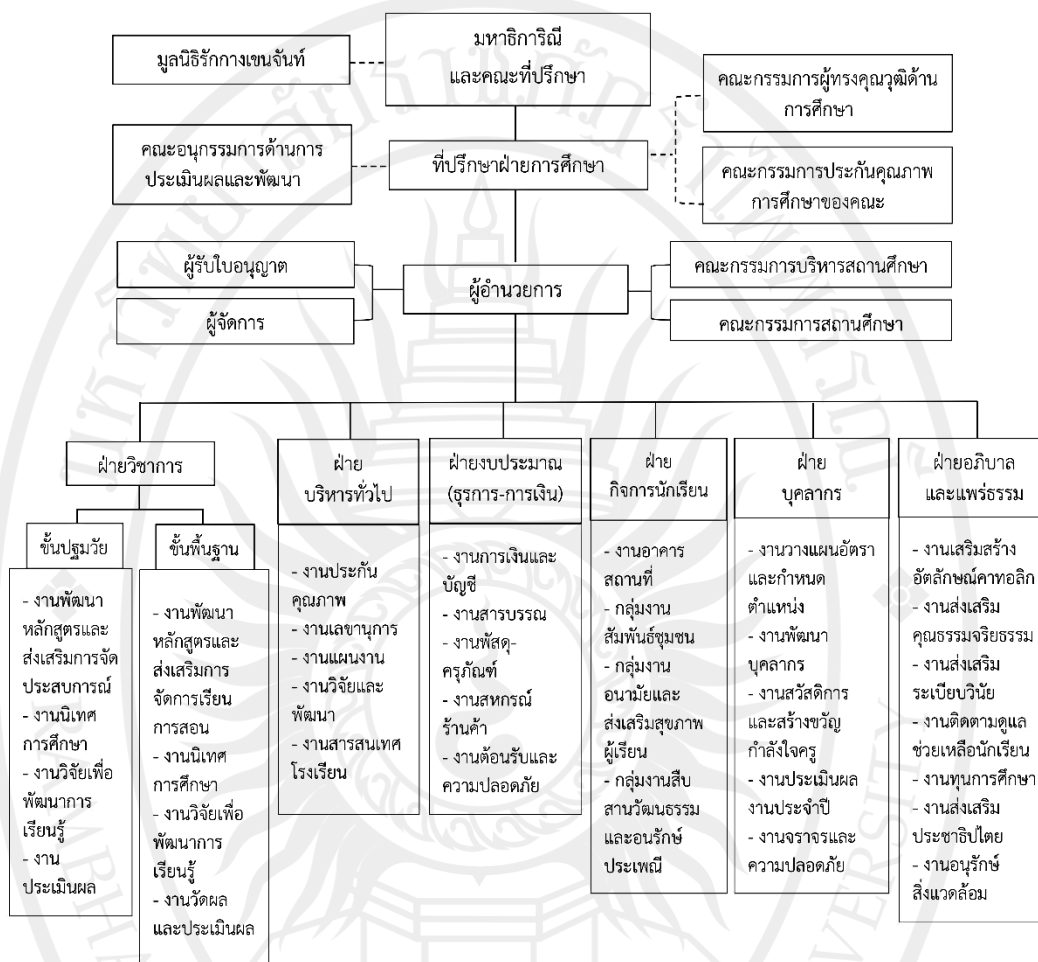

ภาพที่ 2.1 ตราโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
ที่มา : คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 100)

ความหมาย

1. กางเขนในวงกลม หมายถึง พระเยซูผู้ช่วยเหลือคนทุกข์ยากและผู้ด้อยโอกาส รูปหน้ามีผ้าคลุมสีฟ้า หมายถึง พระนางมารีย์ผู้มีเมตตา
2. รูปพระจันทร์เสี้ยวสีเหลืองในวงกลมชั้นใน หมายถึง ถิ่นกำเนิดของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
3. เทียนสามเล่มที่จุดอยู่ หมายถึง ปรัชญาและคติพจน์ ซึ่งทุกโรงเรียนยึดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในบุคลากรและนักเรียนให้มีความรัก เมตตา ซื่อสัตย์
4. หนังสือที่เปิดอยู่ หมายถึง หลักธรรมะของการให้การศึกษา
5. วงกลม หมายถึง การให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรี

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรี

ที่มา : คณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 98-99

จิตตารมณ์ด้านการจัดการศึกษาของคณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรี มีรากฐานมาจากจิตตารมณ์ของพระสังฆราชลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ เพื่อช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กและสตรีควบคู่ไปกับการงานแพรรธรรม (ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน, 2565 : 5-24) ด้วยเหตุนี้โรงเรียนสังกัดคณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรีจึงให้ความสำคัญกับการให้ความรู้แก่เยาวชน โดยเฉพาะเด็กและสตรี เพื่อเสริมสร้างคุณค่าทางชีวิตและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นกำลังสำคัญของสังคม การจัดการศึกษาของคณะได้รับการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคสมัย แต่ยังคงเน้นผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ปรัชญา และคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนเป็นหลัก ในการดำเนินนโยบายด้านการศึกษาศาสนศึกษาทุกแห่งในสังกัดคณะรึกกางเขน แห่ง จันทบุรี ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญใน

การบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่สะท้อนถึงจิตตารมณ์ของคณะอย่างแท้จริง การพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกแห่งความเป็นไทยและยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมจึงถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเครือข่ายของคณะ ในด้านวิสัยทัศน์ โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมาตรฐานด้านวิชาการสูง ควบคู่กับการมีจิตสาธารณะเพื่อเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม นักเรียนในระบบการศึกษาของคณะจะได้รับการปลูกฝังให้มีความหวัง ความเมตตา ความรักสามัคคี และสามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในเครือข่ายของคณะ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม ในด้านการบริหารงานสถานศึกษา โรงเรียนทั้งเจ็ดแห่งในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ดำเนินงานโดยคณะนักบวชหญิง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากมหาธิการิณีและคณะที่ปรึกษาให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี ทั้งนี้ การแต่งตั้งดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมภายใต้อำนาจของมหาธิการิณี การบริหารงานของคณะนักบวชหญิงจึงเป็นไปตามแนวทางของคณะที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่หลอมรวมหลักคำสอนทางศาสนาเข้ากับหลักการบริหารทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2561 : 26-27)

กล่าวโดยสรุปว่า จิตตารมณ์ด้านการจัดการศึกษาของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นการบูรณาการหลักคำสอนทางศาสนากับหลักการบริหารทางการศึกษาอย่างสมดุล โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2.2 แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการศึกษาในการพัฒนาทุนมนุษย์ (human capital) ซึ่งมีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในระยะยาว การบริหารสถานศึกษาจึงไม่ใช่เพียงการจัดระบบภายในโรงเรียนให้ดำเนินการได้ตามเป้าหมายทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการบริหารคน งบประมาณ ทรัพยากร กายภาพ และความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างมีระบบ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ทั้งในด้านการ

วางแผน การจัดการองค์กร การภาวะผู้นำ การตัดสินใจ และการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเน้นทั้งการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างรอบด้าน ด้วยเหตุนี้ การศึกษาทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีเป้าประสงค์หลักเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะชีวิต ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนาทุนมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคมยุคใหม่ การบริหารสถานศึกษาจึงมิใช่เพียงการจัดการทรัพยากรหรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเท่านั้น หากแต่เป็นการวางระบบที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยมีการวางแผน ประสานงาน ควบคุม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ในด้านของความหมายเชิงภาวะผู้นำ วิโรจน์ สารรัตนะ (2566 : 20) ได้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารการศึกษามีความหมายครอบคลุมถึง การดำเนินการเพื่อบรรลุความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของผู้นำสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีบทบาทเชิงรุกในการกำหนดทิศทางพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และส่งเสริมศักยภาพของครูและนักเรียน แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของ “ภาวะผู้นำเชิงวิชาการ” ซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายระยะยาวในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับ อีรพงศ์ ชูนาถ และคณะ (2567 : 496-522) ได้ขยายความหมายของการบริหารสถานศึกษาในมุมของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นว่าการบริหารที่ดีต้องสามารถจัดการบุคลากร งบประมาณ เวลา และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งแนวคิดนี้สะท้อนความเชื่อมโยงระหว่าง “การจัดการเชิงกลยุทธ์” กับ “คุณภาพผู้เรียน” ในมิติเชิงโครงสร้างระบบ กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเชียว (2563 : 74-93) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาในลักษณะของกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันเป็นวัฏจักร ทั้งนี้ การบริหารดังกล่าวต้องสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอก เช่น นโยบายทางการศึกษา เทคโนโลยี และความคาดหวังของสังคม นอกจากนี้ พัทธราภรณ์ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) ยังได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาในมิติของการจัดกิจกรรมที่มีแบบแผนชัดเจน โดยเน้นที่ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาทิ ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด “การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา” ที่เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างตรงจุดและยั่งยืน สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน (2567 : 265-278) ได้เน้นความหมายของการบริหารสถานศึกษาในมิติวัฒนธรรมองค์กร โดยมองว่าผู้บริหารต้องสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในระดับบุคคลและองค์กร แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ที่เน้นการพัฒนาบุคลากรในเชิงคุณภาพมากกว่าการควบคุมด้วยอำนาจหน้าที่เพียงอย่างเดียว

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกกระดับ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและทักษะชีวิต การบริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม การตีความความหมายของการบริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการต่างประเทศมีความหลากหลาย แต่สิ่งที่ผู้บริหารมีร่วมกันคือการมุ่งเน้นที่ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาโรงเรียนในเชิงกลยุทธ์ และการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดย Tony Bush (2011 : 75-76) อธิบายการบริหารสถานศึกษาและให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมการวางแผน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการประเมินผลเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา โดยการทำงานร่วมกันของบุคคลในองค์กรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการสร้างคุณภาพการศึกษาในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างภาวะผู้นำที่สามารถกำหนด ทิศทางและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและนักเรียน “Good leadership is the critical factor in successful schools” (Bush, 2011 : 75-76) เช่นเดียวกับ Leithwood, Louis, Anderson, & Wahlstrom (2004 : 22) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างภาวะผู้นำที่มีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมและสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน คณะวิจัยระบุว่า “Almost nothing in schools has as much impact on student outcomes as the leadership of the principal” (Leithwood, et al., 2004 : 29) นอกจากนี้ Michael Fullan (2001, 2007 : 56) ได้เสนอความหมายของการบริหารสถานศึกษาในมิติของการนำการเปลี่ยนแปลง โดยมองว่าการบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการที่ผู้นำโรงเรียนไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการจัดการงานทั่วไป แต่ยังต้องเป็นผู้นำที่สามารถปรับตัวและพาโรงเรียนเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านการสอน การเรียนรู้ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน “The principal is not just the instructional leader, but the system leader who must connect innovation, policy and practice” (Fullan, 2001, 2007 : 28) กล่าวได้ว่า ทักษะการให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการมีทั้งความแตกต่างและความ

คล้ายคลึงกัน โดยเน้นไปที่ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดทิศทางและการสนับสนุนการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับที่สามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน การบริหารสถานศึกษาจึงไม่เพียงแต่การจัดการทรัพยากรและกระบวนการต่าง ๆ แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืนในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในทุกมิติของการศึกษาและสามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในระยะยาว

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาได้ว่า เป็นกระบวนการจัดการทรัพยากรและกิจกรรมทางการศึกษาอย่างมีระบบ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาครู บุคลากร และกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมุ่งยกระดับคุณภาพในทุกมิติ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อความยั่งยืนของการพัฒนาโรงเรียน โดยมีผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การบริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงเน้นการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในผู้เรียน การบริหารที่มีคุณภาพจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาจึงอยู่ที่การสร้างระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบาย และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

การบริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จและคุณภาพของระบบการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา ความสามารถในการวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลอย่างมีระบบของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาของผู้เรียน (วรารักษ์ พุทธิพงษ์ และคณะ, 2560 : 16-23) ทั้งนี้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพไม่ได้หมายถึงการควบคุมหรือกำกับงานอย่างเคร่งครัดเท่านั้น แต่รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ และการส่งเสริมความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความท้าทาย เหล่านี้ได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม ศรเนตร อารีโสณพิเชฐ (2561 : 534-553) ชี้ให้เห็นว่าผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงต้องประกอบด้วย การวางแผนที่ชัดเจน การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลที่สม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งเป็นฐานในการสร้างแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน โดยต้องสามารถแปลงวิสัยทัศน์และพันธกิจให้กลายเป็นแผนงานที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 : 48) ความสามารถในการใช้ข้อมูลและหลักฐานในการตัดสินใจถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารที่มีคุณภาพ การวางแผนเชิงกลยุทธ์จึงไม่ใช่เรื่องของการตั้งเป้าหมายอย่างเดียว แต่ต้องสอดคล้องกับการบริหารทรัพยากรและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

○ การจัดการทรัพยากรทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีความโปร่งใส ยุติธรรม และตรงกับความต้องการของผู้เรียนและองค์กร (จตุรงค์ นภธร, 2562 : 11-19) การวางระบบการบริหารทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและลดความสูญเสีย นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้เสียว่าองค์กรมีความรับผิดชอบและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บุคลากรโดยเฉพาะครูและผู้บริหารระดับกลางมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้และการบริหาร การลงทุนในการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรเหล่านี้ จึงเป็นการลงทุนที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566 : 55) ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมักส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร ส่งเสริมการฝึกอบรมและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน

ในส่วนของการประเมินผลการดำเนินงานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของแผนงานได้อย่างเป็นระบบ การประเมินผลไม่ควรถูกมองเป็นเพียงขั้นตอนการตรวจสอบ แต่ควรถูกนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลมาเป็นฐานในการตัดสินใจ จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของการบริหารองค์กร (Stufflebeam & Coryn, 2014 : 45) การนำระบบประกันคุณภาพเข้ามาใช้ยังช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้อีกด้วย ในยุคปัจจุบันที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารการศึกษา จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วถึง ผู้นำต้องมี

วิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการเรียนการสอน (Dimmock & Walker, 2005 : 88) ความสามารถในการนำพาองค์กรให้ผ่านพ้นวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาคุณภาพของการศึกษา ตัวอย่างเช่น ในช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ผู้บริหารที่สามารถออกแบบและปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จะสามารถช่วยให้การศึกษายังคงดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ งานศึกษาของ Bush (2011 : 75-76) ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการกำหนดทิศทาง วางแผนกลยุทธ์ และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านผลลัพธ์ทางวิชาการของนักเรียน ทั้งนี้ เขาระบุว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารถือเป็นปัจจัยสำคัญอันดับรองจากคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และยังสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องครอบคลุมถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน ไม่ใช่เพียงการจัดการภายในองค์กรเท่านั้น Leithwood, Louis, Anderson และ Wahlstrom (2004 : 5-14) เสริมว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพควรส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกของผู้เรียนผ่านการพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะวิจัยเน้นย้ำว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระดับองค์กร นอกจากนี้ Fullan (2007 : 129-218) ได้ขยายแนวคิดด้านการบริหารสถานศึกษาในมิติของ “การนำการเปลี่ยนแปลง” โดยเสนอว่าผู้บริหารควรมีบทบาทเชิงรุกในการผลักดันนวัตกรรมและการพัฒนาองค์กรผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เขายังเน้นว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ควรทำหน้าที่ในฐานะ “ผู้นำระบบ” ที่สามารถเชื่อมโยงนโยบายระดับมหภาค การปฏิบัติระดับปฏิบัติการ และนวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสำเร็จของผู้เรียนและคุณภาพของระบบการศึกษาโดยรวม โดยเฉพาะในยุคที่บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทเชิงรุกในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยการบริหารจัดการที่ดีจะขึ้นอยู่กับความสามารถและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการร่วมมือกันจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการจัดการด้านงบประมาณ วิชาการ บุคลากร และงานทั่วไป

อย่างเหมาะสม การพัฒนาทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงต่อความก้าวหน้า และความสำเร็จของสถานศึกษาในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล การวางแผนงาน และการใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ขอบข่ายของการบริหาร สถานศึกษาครอบคลุมหลายด้าน ตั้งแต่การบริหารจัดการงานด้านวิชาการ งานบุคลากร งานการเงิน งานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน และสังคมได้อย่างแท้จริง การทำความเข้าใจในขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับผู้บริหารและครูรวมถึงบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาและความคาดหวังของสังคม การบริหารสถานศึกษาเป็น กระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนานักเรียนในทุกระดับ โดย ครอบคลุมการจัดการด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารองค์กรอย่างครบวงจร ซึ่งสามารถจำแนก ขอบข่ายสำคัญออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา โดยมีหน้าที่ในการ วางแผน กำหนดนโยบาย และติดตามประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและ ความต้องการของนักเรียน (วลัยลักษณ์ อินนอก และคณะ, 2567 : 915-932) การบริหารงานในส่วน นี้ครอบคลุมการจัดการสื่อการสอน การพัฒนาหลักสูตร และการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็น ศูนย์กลาง นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพและนวัตกรรมทางการสอนอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

2. การบริหารบุคลากร

บุคลากรเป็นทรัพยากรสำคัญที่ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีบทบาทในการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาศักยภาพของครูและเจ้าหน้าที่อย่าง ต่อเนื่อง (พิพัฒน์พงษ์ พงกะพันธ์, 2564 : 51-57) รวมถึงการสร้างแรงจูงใจ การจัดการความขัดแย้ง และการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บุคลากรมีความพึงพอใจและมี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและความสำเร็จของ นักเรียน

3. การบริหารการเงินและทรัพยากร

การจัดการงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสนับสนุน กิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ (สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์, 2559 : 7-20) ผู้บริหารต้องวางแผนการใช้จ่าย

งบประมาณอย่างโปร่งใสและคุ้มค่า ทั้งในด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสนับสนุนโครงการพิเศษ นอกจากนี้ การบริหารทรัพยากรต้องครอบคลุมทั้งทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งของเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

4. การบริหารงานทั่วไปและส่วนสนับสนุน

งานทั่วไป เช่น การบริหารอาคารสถานที่ การดูแลความปลอดภัย และการจัดการสวัสดิการ สุขภาพ มีความสำคัญต่อการรักษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนา (Dimmock & Walker, 2005 : 73) การบริหารงานส่วนนี้ต้องดำเนินไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษารับรู้และลดปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอน

5. การสร้างความสัมพันธ์และการประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอก เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ (ริชชี สุขนานา และคณะ, 2567 : 239-250) ผู้บริหารต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือและสื่อสารกับภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในวงกว้าง

6. การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

ในยุคดิจิทัล การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเข้ามาช่วยบริหารจัดการและส่งเสริมการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น (สุรัตน์ จันทิโซ และคณะ, 2566 : 117-127) การใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารข้อมูล การสื่อสาร และการวางแผน รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างสะดวกและทันสมัย ผู้นำการศึกษาที่สามารถบริหารและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ดี จะช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

ขอบข่ายการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดกรอบแนวทางการบริหารการศึกษาในประเทศไทย โดยในมาตรา 26 กำหนดให้การบริหารการศึกษาต้องมีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 4, 16) นอกจากนี้ยังเน้นการกระจายอำนาจและการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการวางแผนและดำเนินงานตามบริบทของตนเอง เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของพื้นที่ ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาต้องรวมเอาขอบข่ายดังกล่าวทั้งหมดมาเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ

การบริหาร 4 ฝ่ายของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หนึ่งในหลักการสำคัญที่กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดคือการบริหารจัดการที่มีการแบ่ง

บทบาทออกเป็น 4 ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายบริหารทั่วไป การแบ่งหน้าที่เช่นนี้ช่วยให้การดำเนินงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและครอบคลุมทุกมิติ

1. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ควบคุมและประเมินผลการทำงานโดยรวมของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยที่ฝ่ายนี้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและบริหารทรัพยากรทั้งหมดในโรงเรียน

2. ฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบด้านการวางแผนการสอน การพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและสังคม

3. ฝ่ายกิจการนักเรียน ดูแลและพัฒนาให้นักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวินัย สุขภาพ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมถึงส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและทักษะชีวิตของนักเรียน

4. ฝ่ายบริหารทั่วไป รับผิดชอบงานด้านการจัดการทรัพยากร การเงิน การพัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา รวมถึงการดูแลระบบงานธุรการและสวัสดิการต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

การบริหาร 4 ฝ่ายนี้ช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกด้านและสนับสนุนกันและกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด ส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระและสามารถบริหารงานตามบริบทของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาภายใต้กรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ การบริหารบุคลากร การบริหารการเงินและทรัพยากร งานทั่วไป การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ การบริหาร 4 ฝ่ายตามกฎหมายยังช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีโครงสร้างชัดเจน ครอบคลุมทุกมิติ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่ดีและครบถ้วนตามขอบข่ายเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความสำเร็จของนักเรียนในระยะยาว

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา แนวทางการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และสื่อการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้ครู นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการตามนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องกับ

สังคม รวมถึงส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สุนทรียา บุญตา และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564 : 169-183) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ดีจะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในส่วนของ ชัยยนต์ เพาพาน (2559 : 1-9) ได้ศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีการเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 และได้นำมาประยุกต์ใช้ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาแนวใหม่ที่นำไปสู่การสร้างคุณภาพทางการศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเปลี่ยนจากการเป็นผู้นำแบบควบคุม (Controlling) มาเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงาน (Aligning) โดยการมอบอำนาจและโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง ผู้บริหารต้องมีแนวคิดกว้างไกล (Thinking Globally) มีความรู้ ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการสื่อสารที่ดี มีวินัยในตนเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีในองค์กร
2. ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Appreciating Cultural Diversity) ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องเข้าใจและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างเครือข่าย (Networking) และหุ้นส่วนเชิงธุรกิจทางการศึกษา (Building Partnerships) รวมถึงการมีที่ปรึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เข้ามาช่วยเหลือ (Outsourcing) เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ยาวนานและการทำงานแบบ “ชนะ-ชนะ” (Win-Win)
3. การบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ผู้บริหารต้องแบ่งปันประสบการณ์ด้านผู้นำ (Sharing Leadership) และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การสร้างทีมงาน (Working Team) และการสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งในองค์กร โดยเน้นการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) และทะเยอทะยาน (Aspiration) เพื่อมุ่งสร้างความสำเร็จ
4. การบริหารจัดการเชิงรุก (Proactive Management) ผู้บริหารต้องมีศักยภาพสูงและมีพันธะรับผิดชอบ (Accountability) ในการสร้างความมั่นใจต่อพันธะผูกพันของบุคลากร และต้องบริหารงานเชิงป้องกันและพัฒนามากกว่าการแก้ไขปัญหา โดยมีการวางแผนล่วงหน้า บริหารจัดการด้วยวิจารณญาณ และตอบสนองความต้องการที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
5. การส่งเสริมการให้บริการอย่างเสมอภาค (Equality) ผู้บริหารต้องเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางการบริหารงาน โดยเชื่อมโยงบุคลากรเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ การสร้างความร่วมมือและวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) และเห็นคุณค่าของคน (Values People) ซึ่งจะเป็นการสร้างความเป็นเอกภาพให้กับองค์กร
6. การปรับองค์กรให้เป็นองค์กรขนาดเล็ก (Small is Beautiful) ผู้บริหารต้องสร้างความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Demonstrating

Technology Savvy) และมีบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพเข้าปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงาน โดยมีกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างชาญฉลาด

7. การสร้างหุ้นส่วนทางการศึกษา (Building Educational Sponsors) ผู้บริหารต้องสร้างหุ้นส่วนทางการศึกษา โดยดึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมบางอย่าง เพื่อลดภาระงานภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพระยะยาว การบริหารจัดการจะมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการแบบโรงเรียนนิติบุคคล

อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทุไทย (2563 : 73-89) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา โดยระบุว่า ผู้บริหารมีหน้าที่หลักในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการ โดยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายใน ทั้งยังควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอน ในทำนองเดียวกัน สุทธิรัตน์ แซ่มซอย และคณะ (2562 : 166-177) ได้เน้นย้ำว่าการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพ ซึ่งในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญหลายประการ อาทิ ความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ความสามารถในการจัดการที่ชาญฉลาดและเฉียบแหลม ทักษะในการประสานงานกับชุมชน ความเชี่ยวชาญในการอำนวยความสะดวก และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสร้างสรรค์ ด้วยคุณลักษณะเหล่านี้ ความก้าวหน้าหรือความล้ำหลังของสถานศึกษา รวมถึงคุณภาพของนักเรียน จึงขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นสำคัญ ชัยยนต์ เพาพาน (2559 : 1-9) ได้ให้ทัศนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งจำเป็นต้องมีคุณสมบัติและทักษะที่หลากหลาย อีกทั้งยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำพาสถานศึกษาไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2563 : 74-93) ยังได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ว่า มีความหลากหลายและท้าทายมากขึ้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่หลากหลาย เพื่อนำการบริหารจัดการโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา โดยความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง จะเป็นปัจจัยหลักที่นำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและสร้างคุณภาพการศึกษาที่ดีในอนาคต

ธีระ รุญเจริญ (อ้างถึงใน จิราวรรณ ปรีชา และคณะ, 2566 : 35-52) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นและส่งเสริมให้การบริหารงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารประสบผลสำเร็จ ซึ่งบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 2. เป็นผู้นำในการบริหาร ยึดแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 3. เป็นผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
 4. เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ
 5. เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชน
 6. เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตยโดยร่วมกันทำงานเป็นทีมและส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน
 7. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์
 8. เป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
 9. เป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
 10. เป็นผู้นำในการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 ผู้บริหารที่ยึดหลักการ 10 ประการ ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของคนทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีจึงต้องสำรวจตนเองถึงข้อบกพร่องและหาแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการบริหารจัดการใหม่และการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งในการดำเนินงานผู้บริหารต้องยึดการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School based Management ประกอบด้วยเกณฑ์ต่อไปนี้
1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ
 2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก
 4. การประสานความสัมพันธ์
 5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
 6. การสร้างแรงจูงใจ
 7. การประเมินภายในและการประเมินภายนอก
 8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
 9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
 10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

แม้เทคโนโลยีจะเติบโตแต่สิ่งที่องค์กรควรรักษา คือ คุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร ดังที่ Fullan, M. (2001 : 13-20) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรศึกษาและเข้าใจทรัพยากรที่มีคุณค่า โดย

การศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อองค์กร คือ วัฒนธรรมและจริยธรรมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีทั้งด้านคุณธรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมดีและด้านจริยธรรมที่สังคมยอมรับว่าควรปฏิบัติ ซึ่งมีพื้นฐานจากหลักศาสนา และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กรควรเริ่มจากผู้บริหารเพื่อเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรด้านนโยบายด้านการบริหารจัดการและด้านวิชาการในสถานศึกษา (ศิริพงษ์ ฐานมั่น, 2562 : 87-90) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการนำทางและสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างผลลัพธ์ที่ดีตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาบุคลากรและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีคุณภาพและมีความเป็นมาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีนโยบาย พันธกิจ และกลยุทธ์อันชาญฉลาดและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจะช่วยให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาและสร้างองค์กรการเรียนรู้ที่เป็นที่ยอมรับของคนทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้

จากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้น กล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีบทบาทหน้าที่ที่หลากหลายและท้าทาย จำเป็นต้องมีคุณสมบัติและทักษะที่หลากหลายรวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิตมนุษย์ องค์กรจึงต้องปรับการบริหารงานให้สอดคล้องกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ความสามารถของผู้บริหารในการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมจะสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง นำพาทีมงานไปสู่ความสำเร็จ และสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้บุคลากรและนักเรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ อีระ รุญเจริญ (2553 : 128) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักดังนี้

1. ความเป็นผู้นำโดยธรรมชาติ ผู้บริหารควรมีทักษะการเป็นผู้นำที่ชัดเจน มีนิสัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

2. คุณวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการศึกษาที่ครอบคลุมในสาขาบริหารการศึกษาอย่างน้อยในระดับปริญญาตรี ซึ่งควรประกอบด้วยความรู้ทางด้านการบริหารการศึกษา จิตวิทยาการทำงานร่วมกับผู้อื่น พื้นฐานการศึกษา และการค้นคว้าวิจัยในบริบทการบริหารการศึกษา

3. บุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ผู้บริหารควรมีบุคลิกภาพที่ได้รับการยอมรับในสังคม โดยควรมีน้ำเสียงและการสื่อสารที่เข้าใจง่าย มีอารมณ์ที่มั่นคง รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน และปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

4. คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารควรมีคุณธรรมและจรรยาบรรณที่มั่นคง โดยการปฏิบัติอย่างโปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ อุดม และรับผิดชอบ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความไว้วางใจในองค์กรและสังคม

5. ความสามารถในการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรมีความชำนาญในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

6. ความรู้เชิงลึกในด้านการบริหารการศึกษา ผู้บริหารควรมีความรู้และความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ การวิจัย ระเบียบ กฎหมาย และบริบททางสังคม รวมถึงจิตวิทยาการบริหาร

7. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันในความสามารถในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาที่สามารถยกระดับมาตรฐานวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่าการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่องถือเป็นหัวใจสำคัญในการรักษาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นปัจจัยหลักที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพตามที่ อีระ รุญเจริญ (2553 : 45) กล่าวถึง คือปัจจัยสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะในบริบทของการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณสมบัติสำคัญในหลายด้าน อาทิ การเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ การมีความรู้และวุฒิการศึกษาในสาขาบริหารการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตนด้วยคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างมั่นคง สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่เป็นแบบอย่างของการปฏิบัติตามจริยธรรมในองค์กร และสร้างความเชื่อถือในองค์กร ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการศึกษาคาทอลิก ที่เน้นการสร้างบุคลากรที่มีคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ การมีความสามารถในการบริหารแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกิตน์ สันตินิยม (2563 : 10-19) เน้นการพัฒนาผู้บริหารที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยระบุว่าผู้บริหารที่ยึดมั่นในคุณธรรมจะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในองค์กรและส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงงานวิจัยของ นาริรัตน์

บำบัดทุกข์ และคณะ (2567 : 251-261) ที่กล่าวถึงการพัฒนาผู้นำสถานศึกษาที่สามารถปรับตัวได้ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการบริหารที่เน้นการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉัตรชัย สุกสี และคณะ (2565 : 65-76) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ โดยให้ความสำคัญกับยุคที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่ "ชีวิตวิถีถัดไป" (Next Normal) ซึ่งเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากทั้งเทคโนโลยี ภาวะเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ในท่ามกลางความท้าทายเหล่านี้ “ผู้บริหารสถานศึกษา” จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันสมัย และปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีคุณลักษณะและทักษะของ “ผู้บริหารมืออาชีพ” ที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนภายใต้เงื่อนไขของสังคมและโลกยุคใหม่ สรุปคุณสมบัติภาวะผู้นำยุคใหม่ ดังนี้

1. มีเป้าหมายที่ชัดเจน (Purpose) ผู้บริหารที่มีเป้าหมายชัดเจนเปรียบเสมือนเข็มทิศขององค์กร ต้องมีวิสัยทัศน์ (Vision) ที่สามารถถ่ายทอดสู่บุคลากรทุกคนให้เห็นภาพร่วม (Shared Goal) ไม่เพียงแค่เรื่องการเรียนการสอน แต่ต้องเชื่อมโยงกับคุณค่าของการทำงานร่วมกัน การพัฒนาผู้เรียน และความสุขของครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด
2. มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การบริหารการศึกษา และจรรยาบรรณวิชาชีพควบคู่กัน ต้องสามารถบริหารจัดการด้วยทั้ง “ศาสตร์และศิลป์” ได้แก่ การใช้ข้อมูล การประยุกต์ทฤษฎี และความสามารถในการโน้มน้าวใจและการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม
3. ลงมือปฏิบัติ (Practice) ต้องเป็นผู้นำที่ “ลงมือจริง” เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงแค่ออกคำสั่ง แต่ลงไปคลุกคลีและประเมินผลการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ
4. มีความรวดเร็วและความปลอดภัย (Speed and Safety) ในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ผู้บริหารต้องปรับตัวได้ไว ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น นำแนวคิด Lean Management มาใช้ ควบคู่กับการใส่ใจด้านความปลอดภัย ทั้งสุขภาพและข้อมูล เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบเว้นระยะห่าง และความปลอดภัยด้านไซเบอร์
5. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และสนับสนุนการอบรม เช่น ด้านดิจิทัล ทักษะนวัตกรรม หรือ soft skills เพื่อให้ครูสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นใจ

6. คำนึงถึงความยั่งยืน (Sustainability) การบริหารสถานศึกษาต้องไม่ใช่เพียงเพื่อผลลัพธ์ระยะสั้น แต่คำนึงถึง ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน เช่น การลดขยะในโรงเรียนหรือโครงการโรงเรียนสีเขียว

7. การใช้เทคโนโลยี (Technology) ผู้บริหารต้องเปิดรับและ ใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจรรย์ญาณ ไม่ใช่เพียงการนำมาใช้เพราะเป็นกระแส แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เช่น ระบบ LMS (Learning Management System), ระบบการติดตามผลผู้เรียน หรือการใช้ AI ในการบริหารจัดการ

8. ส่งเสริมการทำงานทางไกล (Telework) ในยุคดิจิทัล การทำงานทางไกลไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป ผู้บริหารต้องวางระบบและมาตรการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรสามารถทำงานจากที่ใดก็ได้โดยมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมออนไลน์ การเก็บเอกสารผ่านคลาวด์ หรือระบบส่งการบ้านออนไลน์อย่างมีระบบ

ผู้บริหารมืออาชีพในยุคชีวิตวิถีถัดไปไม่ใช่เพียงผู้มีตำแหน่ง แต่ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง โดยมีองค์ประกอบสำคัญทั้งด้านการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ การเป็นแบบอย่างในการลงมือปฏิบัติ การปรับตัวอย่างรวดเร็วและปลอดภัย การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การคำนึงถึงความยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการสนับสนุนการทำงานทางไกล หากผู้บริหารสามารถหลอมรวมองค์ประกอบเหล่านี้ได้อย่างกลมกลืน ย่อมทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่พร้อมรับมือกับทุกการเปลี่ยนแปลง และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวไกลอย่างมีคุณภาพและมั่นคงในระยะยาว

ตามแนวคิดของ Kotter (2012 : 24) ในหนังสือ Leading Change ผู้บริหารที่ต้องการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และแปลงวิสัยทัศน์นั้นให้กลายเป็นเป้าหมายที่จับต้องได้ พร้อมกับกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินการ นอกจากนี้ยังต้องสามารถ "สื่อสาร" เป้าหมายเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างการรับรู้ การยอมรับ และแรงจูงใจร่วมในหมู่บุคลากร ทั้งนี้ การสื่อสารควรเป็นไปในลักษณะที่เข้าใจง่าย สม่่าเสมอ และใช้ช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมและสร้างความเข้าใจในวงกว้าง องค์ประกอบของผู้บริหารมืออาชีพ มีดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน (Vision and Purpose) ผู้บริหารควรมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างแนวทางร่วมขององค์กร

2. มีความเป็นมืออาชีพและยึดหลักจริยธรรม (Professionalism and Ethics) การบริหารองค์กรต้องอิงจากหลักวิชาการ ความถูกต้อง โปร่งใส และจริยธรรมที่ชัดเจน

3. ความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลง (Change Leadership) ผู้บริหารที่ดีต้องมีทักษะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดการกับความไม่แน่นอนได้

4. การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร (Technology Integration) เทคโนโลยีดิจิทัลกลายเป็นส่วนสำคัญในการบริหารและการจัดการองค์กร เช่น การสื่อสาร การวิเคราะห์ข้อมูล และการเรียนรู้ของบุคลากร

5. ความคล่องตัวและการปรับตัว (Agility and Adaptability) ความสามารถในการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและยืดหยุ่นในสถานการณ์ไม่แน่นอน เป็นคุณสมบัติสำคัญในยุคปัจจุบัน

6. การพัฒนาบุคลากรและทีมงาน (Staff and Team Development) การสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง เป็นการสร้างทุนมนุษย์ที่สำคัญขององค์กร

7. การบริหารแบบยั่งยืน (Sustainable Leadership) ผู้บริหารต้องวางกลยุทธ์ที่คำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว ทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ

8. การบริหารเชิงข้อมูล (Data-Driven Decision Making) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ช่วยให้การบริหารมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยง

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องมีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ ประกอบไปด้วย ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำทางการศึกษาเพื่อสร้างขวัญกำลังใจที่ดี มีทักษะในการติดต่อประสานงานกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ผสมผสานกับความรู้ทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ตั้งแต่แนวคิดดั้งเดิมจนถึงแนวคิดปัจจุบัน รวมถึงการประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นแนวคิดที่ริเริ่มโดย Burns (1978 : 77) และพัฒนาโดย Bass (1985 : 24) โดยเน้นการที่ผู้นำสามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความคิดใหม่ และปลุกพลังภายในของบุคลากรให้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้น ในทศวรรษหลัง แนวคิดนี้ได้รับการยืนยันถึงประสิทธิภาพในบริบทของการศึกษาโดยงานวิจัยต่าง ๆ เช่น Leithwood & Sun (2018 : 83) ซึ่งพบว่าผู้นำแบบ transformational มีผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของครู

องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตาม Bass (1999 : 24) และได้รับการขยายความในงานของ Northouse (2021 : 48) ประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ Idealized Influence ผู้นำเป็นแบบอย่างที่บุคลากรให้ความเคารพและศรัทธา Inspirational Motivation การสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเห็นเป้าหมายร่วม Intellectual Stimulation การส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดใหม่ ทำใหม่ Individualized Consideration การเอาใจใส่และพัฒนาศักยภาพรายบุคคล

บริบทของสถานศึกษา ผู้นำที่มีภาวะการเปลี่ยนแปลงจะมีบทบาทในการวางวิสัยทัศน์ใหม่ให้โรงเรียน สื่อสารอย่างมีพลัง และนำบุคลากรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่จับต้องได้ ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ การนำแนวทาง Active Learning, STEAM Education หรือการเรียนรู้เชิงโครงการ (Project-Based Learning) มาใช้ในโรงเรียน ซึ่งเป็นการพลิกโฉมกระบวนการเรียนการสอนจากแบบเน้นครูสู่แบบเน้นผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงนี้จะไม่เกิดขึ้นได้เลย หากขาดผู้นำที่กล้าท้าทายวิธีคิดเดิม สร้างแรงจูงใจใหม่ และให้การสนับสนุนครูในทุกระดับ

จุดแข็งของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือ การสร้างแรงจูงใจภายในที่ยั่งยืน (intrinsic motivation) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพร้อมจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องพึ่งแรงจูงใจภายนอก เช่น คำสั่งหรือรางวัลเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ผู้นำแบบ transformational ยังช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร (learning organization) ที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ก็มีข้อจำกัดที่ไม่ควรมองข้าม คือ ความสำเร็จของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ความสามารถในการสื่อสาร และวิสัยทัศน์ของผู้นำอย่างสูง หากขาดความน่าเชื่อถือ หรือไม่สามารแสดงบทบาทผู้นำทางจริยธรรมได้อย่างแท้จริง อาจส่งผลให้บุคลากรไม่เชื่อมั่น และต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่ควรเกิดขึ้น ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ (emotional intelligence) การคิดเชิงกลยุทธ์ และความสามารถในการบริหารความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรหลากหลายรุ่น ความเชื่อ และวัฒนธรรมการทำงาน การเป็นผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จจึงต้องมีทั้ง “หัวใจ” ที่สร้างแรงบันดาลใจ และ “กลยุทธ์” ที่สามารถจัดการความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรอบด้าน

2. ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้นจากปัจจัยรอบด้าน ทั้งการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการศึกษา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความคาดหวังของชุมชน และความแตกต่างของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่อาจบริหารงานเพียงแค่ตอบสนองต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อีกต่อไป หากแต่ต้องมีการวางแผนระยะยาวอย่างรอบคอบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน และสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างยืดหยุ่น ซึ่งแนวทางที่ตอบโจทย์บริบทเช่นนี้ คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)

แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้รับการพัฒนาขึ้นในแวดวงธุรกิจและองค์กรเอกชน โดยเน้นการกำหนดทิศทางขององค์กรในระยะยาวผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (Porter, 1985 : 11) ต่อมาได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในภาครัฐและการศึกษาอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในด้านการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา การบริหารทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการ

ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ หัวใจของการบริหารเชิงกลยุทธ์คือการ “มองภาพใหญ่” ขององค์กรอย่างรอบด้าน ก่อนจะกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติอย่างสอดคล้องกัน โดยมีการติดตามประเมินผลและปรับแผนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่ง เพราะทำให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่มั่นคง และไม่สับสนกับความหลากหลายของภารกิจในแต่ละปีงบประมาณ

การประยุกต์ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาสามารถเห็นได้ชัดเจนในรูปของ “แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา” ซึ่งโดยทั่วไปจะมีช่วงเวลาระยะกลาง เช่น 3-5 ปี โดยครอบคลุมทั้งด้านการเรียนการสอน การพัฒนาครู การบริหารงบประมาณ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการสร้างเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การวางแผนในลักษณะนี้ช่วยให้โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจน ลดความคลุมเครือในการบริหาร และสามารถกระจายบทบาทให้กับครูและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน

ข้อได้เปรียบของการบริหารเชิงกลยุทธ์คือ การมองไปข้างหน้าอย่างมีระบบ เป็นการหลีกเลี่ยงการบริหารแบบเร่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (Reactive Management) และเปลี่ยนเป็นการบริหารที่เน้นการวางแผนล่วงหน้า (Proactive Management) นอกจากนี้ ยังช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้ดีขึ้น รู้ว่าอะไรควรทำก่อนหลัง และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bryson (2018 : 18) ที่กล่าวว่าองค์กรภาครัฐที่มีความเป็นกลยุทธ์สูงจะมีแนวโน้มสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจมากกว่าองค์กรที่ไม่มีแผนชัดเจน

อย่างไรก็ตาม การบริหารเชิงกลยุทธ์ก็มีข้อจำกัดที่ควรพิจารณา กล่าวคือ การวางแผนกลยุทธ์ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย เช่น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการของผู้เรียน ความพร้อมของบุคลากร และความคาดหวังของชุมชน ซึ่งในหลายกรณีสถานศึกษาอาจยังขาดระบบสารสนเทศที่เพียงพอ รวมถึงอาจประสบปัญหาในการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร หากผู้บริหารไม่สามารถอธิบายเป้าหมายให้ชัดเจน หรือไม่สามารถสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม ก็อาจทำให้แผนกลยุทธ์ไม่ถูกนำไปปฏิบัติจริง ดังนั้น การนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในสถานศึกษาจึงไม่ใช่เพียงการจัดทำเอกสารแผนเท่านั้น หากแต่ต้องเกิดจาก “การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง” ของบุคลากรในทุกระดับ ผู้บริหารจึงควรมีทักษะทั้งในด้านการวิเคราะห์ การวางแผน และการสื่อสารกลยุทธ์ให้เข้าใจง่าย ชัดเจน และสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรเห็นเป้าหมายเดียวกัน โดยเฉพาะในช่วงที่สถานศึกษากำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เช่น นโยบายใหม่ของกระทรวง การปรับหลักสูตร หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นแนวคิดสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานอย่างมีทิศทาง ลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิด และเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ทั้งยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ทฤษฎีการบริหารการเปลี่ยนแปลงและการประยุกต์ใช้ในยุคดิจิทัล การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญสำหรับองค์กรที่ต้องการปรับตัวและเติบโตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและความต้องการของตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพช่วยให้องค์กรสามารถลดแรงต้านทานจากบุคลากรและทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างราบรื่น

แนวคิดสำคัญของการบริหารการเปลี่ยนแปลง

การบริหารการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นที่การวางแผนและดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบ โดยมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถติดตามผลได้ ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง หลายทฤษฎีได้เสนอโมเดลกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ เช่น

1. โมเดลของ Kurt Lewin (1947 : 5-41) ประกอบด้วยสามขั้นตอนหลัก ได้แก่ การละลาย (Unfreezing) การเคลื่อนไหว (Moving) และการแช่แข็ง (Refreezing) ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวัฒนธรรมองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. โมเดลของ John Kotter (1996 : 19-25) ประกอบด้วยแปดขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความเร่งด่วน (Establishing a sense of urgency) การสร้างพันธมิตร (Creating a guiding coalition) การพัฒนาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ (Developing a vision and strategy) การสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicating the vision) การสร้างความสามารถในการดำเนินการ (Empowering broad-based action) การสร้างชัยชนะระยะสั้น (Generating short-term wins) การรักษาและขยายผล (Consolidating gains and producing more change) และการฝังการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมองค์กร (Anchoring new approaches in the culture)

จุดเด่นของการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย “ลดแรงต้านทาน” การมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนช่วยให้บุคลากรเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น “การมีโครงสร้างที่ชัดเจน” การวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดช่วยให้องค์กรสามารถควบคุมและติดตามผลการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ “การส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัว” กระบวนการเปลี่ยนแปลงมักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดของการบริหารการเปลี่ยนแปลง มีปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมประกอบด้วย “เวลา” กล่าวคือ “ต้องอาศัยเวลา” การดำเนินการตามกระบวนการที่มีขั้นตอนและโครงสร้างที่ชัดเจนอาจใช้เวลา นาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานในระยะสั้น “การต้องการความต่อเนื่อง” การเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จต้องการความต่อเนื่องในการดำเนินการและการติดตามผล ซึ่งอาจต้องการทรัพยากรและความมุ่งมั่นจากทุกฝ่ายในองค์กร

“อาจพบกับความต้านทาน” แม้ว่าจะมีการวางแผนและดำเนินการอย่างดี แต่บุคลากรบางส่วนอาจยังคงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ที่ต้องการ

การประยุกต์ใช้การบริหารการเปลี่ยนแปลง : การเปลี่ยนผ่านสู่ On-Demand Learning

ยุคดิจิทัล การเรียนรู้แบบ On-Demand Learning ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เนื่องจากความสะดวกสบายและความยืดหยุ่นที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา การนำ On-Demand Learning มาใช้ในองค์กรต้องผ่านกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีขั้นตอนชัดเจน เช่น การสร้างความเร่งด่วน การระบุความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง เช่น ความต้องการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ของบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การสร้างพันธมิตร การสร้างทีมงานที่มีความมุ่งมั่นและมีความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการนำ On-Demand Learning มาใช้ในองค์กร การสื่อสารวิสัยทัศน์ การสื่อสารวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ให้บุคลากรในองค์กรเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลง การสร้างความสามารถในการดำเนินการ การฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในการใช้ On-Demand Learning การสร้างชัยชนะระยะสั้น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและเฉลิมฉลองความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการต่อไป การรักษาและขยายผล การติดตามผลและปรับปรุงกระบวนการเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างยั่งยืน และการฝังการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมองค์กร การทำให้ On-Demand Learning เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้บุคลากรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สรุป การบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญสำหรับองค์กรที่ต้องการปรับตัวและเติบโตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนช่วยลดแรงต้านทานและส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวของบุคลากร แม้ว่าจะมีข้อจำกัดบางประการ แต่การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

4. ทฤษฎีกระบวนการระบบ (Systems Theory) และการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีกระบวนการระบบเน้นการมององค์การหรือระบบต่าง ๆ ในลักษณะองค์รวม (Holistic) โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ ระบบมีลักษณะเป็นเครือข่ายที่มีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งของระบบจะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของระบบ

จุดเด่นของทฤษฎีกระบวนการระบบ

1. มององค์รวม ช่วยให้เห็นภาพรวมของระบบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครอบคลุม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลายสาขา เช่น การศึกษา การบริหาร และการพัฒนาชุมชน

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การมองระบบในลักษณะเครือข่ายช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้จากประสบการณ์ของส่วนต่าง ๆ ของระบบ

ข้อจำกัดของทฤษฎีกระบวนการระบบ

1. ซับซ้อน การวิเคราะห์และออกแบบระบบอาจมีความซับซ้อน เนื่องจากต้องพิจารณาปัจจัยหลายด้านและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของระบบ

2. ยากต่อการจัดการเชิงลึก การเข้าใจและการจัดการกับระบบที่มีความซับซ้อนอาจต้องใช้เวลาและทรัพยากรมาก (Checkland, P., 1981 : 54)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีกระบวนการระบบในการออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนจำเป็นต้องใช้แนวคิดของทฤษฎีกระบวนการระบบ โดยการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน

ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตรตามทฤษฎีกระบวนการระบบ

1. การวิเคราะห์ระบบ (Analysis) ศึกษาความต้องการของชุมชน สภาพแวดล้อม และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การสังเคราะห์ระบบ (Synthesis) รวบรวมข้อมูลและออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน

3. การสร้างตัวแบบระบบการสอน (Construct of system model) พัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับส่วนต่าง ๆ ของระบบการศึกษา

4. การทดลองใช้ระบบในสถานการณ์จำลอง (System simulation) ทดสอบหลักสูตรในสภาพแวดล้อมจริงและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้

ในโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสำหรับชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานการศึกษา ร่วมกับชุมชนได้ใช้แนวคิดของทฤษฎีกระบวนการระบบในการออกแบบหลักสูตร โดยการพิจารณาความต้องการของชุมชนและสภาพแวดล้อมท้องถิ่น เพื่อสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน

สรุป ทฤษฎีกระบวนการระบบเป็นแนวคิดที่สำคัญในการออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยการมองระบบในลักษณะองค์รวมและพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของระบบ การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ช่วยให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้อง

กับบริบทและความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Senge, 1990; Tichachon, 2011 : 17)

5. ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Instructional Leadership) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Instructional Leadership) เป็นรูปแบบการนำที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะบทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการสอนและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Suh, 2024 : ออนไลน์) การนำแนวคิดนี้มาใช้ในโรงเรียนสามารถส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างเน้นการพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผู้นำจะมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายทางการศึกษา วางแผนหลักสูตรและการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนและการเรียนรู้ (Suh, 2024 : ออนไลน์) นอกจากนี้ ผู้นำยังต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

จุดเด่นของภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง

1. เน้นการเรียนรู้ของนักเรียน การมุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น (Suh, 2024 : ออนไลน์)
2. ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู การให้การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (Suh, 2024 : ออนไลน์)
3. สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มที่

ข้อจำกัดของภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง

1. อาจมองข้ามการบริหารภาพรวม การมุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนอาจทำให้ผู้นำมองข้ามการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน เช่น การบริหารงบประมาณ การจัดการทรัพยากร และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Mafost, 2018 : ออนไลน์)
2. ต้องใช้เวลาและทรัพยากรมาก การพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนต้องใช้เวลาและทรัพยากรจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นภาระสำหรับผู้นำและครู (Aspire Atlas, n.d. : ออนไลน์)
3. อาจเผชิญกับการต่อต้านจากครู การนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนอาจเผชิญกับการต่อต้านจากครูที่ไม่คุ้นเคยกับวิธีการใหม่ ๆ หรือรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงอาจส่งผลกระทบต่อวิธีการสอนที่ตนเองถนัด (Class Ace, n.d. : ออนไลน์)

การประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างในการสร้างชุมชนวิชาชีพในโรงเรียน

การสร้างชุมชนวิชาชีพในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ผู้นำโรงเรียนสามารถนำภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของครู การส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครู การให้การสนับสนุนและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาการสอน และการสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการสร้างชุมชนวิชาชีพในโรงเรียน

1. การวิเคราะห์ความต้องการ ศึกษาความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาชุมชนวิชาชีพ
2. การวางแผนและออกแบบ วางแผนและออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการพัฒนาวิชาชีพของครู
3. การดำเนินการ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม
4. การประเมินผล ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาชุมชนวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้

โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสำหรับชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานการศึกษา ร่วมกับชุมชน ได้ใช้แนวคิดของภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างในการออกแบบหลักสูตร โดยการพิจารณาความต้องการของชุมชนและสภาพแวดล้อมท้องถิ่น เพื่อสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Structural Leadership) เป็นแนวคิดที่เน้นการมองระบบการทำงานในภาพรวม โดยมุ่งให้ความสำคัญกับโครงสร้าง ระบบงาน และบทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบภายในองค์กรหรือระบบการศึกษา แนวคิดนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง เพราะการออกแบบหลักสูตรที่ดีไม่สามารถแยกส่วนจากบริบทของชุมชนได้ จำเป็นต้องเข้าใจโครงสร้างของชุมชน ระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ การประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างในการออกแบบหลักสูตรจะช่วยให้ผู้นำการศึกษา ครู หรือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผน พัฒนา และดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำจะต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายทางการศึกษา นโยบายของรัฐ และศักยภาพของชุมชนเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ รวมทั้งวางระบบการประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างยังช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่าง

หน่วยงานต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และภาคประชาชน อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ ได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 2.1 : แสดงการเชื่อมโยงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี	แนวคิดหลัก	การประยุกต์ใช้
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง Transformational Leadership	ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ เปลี่ยนค่านิยม	จุดเด่น สร้างแรงจูงใจลึกซึ้ง เปลี่ยนพฤติกรรม ข้อจำกัด ขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นหลัก ตัวอย่างการใช้ การเปลี่ยนวัฒนธรรม โรงเรียน
การบริหารจัดการ เชิงกลยุทธ์ Strategic Management	วางแผนตามวิสัยทัศน์และ บริบท	จุดเด่น เน้นผลลัพธ์ระยะยาว ชัดเจน ข้อจำกัด ต้องใช้ข้อมูลและการมีส่วนร่วม ตัวอย่างการใช้ แผนพัฒนาโรงเรียน 3-5 ปี
การบริหารการเปลี่ยนแปลง Change Management	กระบวนการเปลี่ยนแปลง เป็นขั้นตอน	จุดเด่น ลดแรงต้าน มีโครงสร้าง ข้อจำกัด ต้องอาศัยเวลาและความ ต่อเนื่อง ตัวอย่างการใช้ การเปลี่ยนผ่านสู่ On- Demand Learning
ทฤษฎีกระบวนการระบบ Systems Theory	องค์กรคือระบบที่เชื่อมโยง กัน	จุดเด่น มององค์รวม ครอบคลุม ข้อจำกัด ซับซ้อน ยากต่อการจัดการ เชิงลึก ตัวอย่างการใช้ ออกแบบหลักสูตรให้ ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน
ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง Instructional Leadership	ผู้นำเน้นคุณภาพการสอน	จุดเด่น เน้นการเรียนรู้ มีผลชัดเจน ข้อจำกัด อาจมองข้ามบริหารภาพรวม ตัวอย่างการใช้ สร้างชุมชนวิชาชีพใน โรงเรียน

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในตัวบุคคลตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม นิรมล รอดโพ และวรภฏต เลื่อนช้าง (2564 : 55-64) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทางด้านศีลธรรมและจริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างพลเมืองที่ดีในอนาคต เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ตัวอย่างของคุณธรรมที่สังคมไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ ความรักเมตตา ความซื่อสัตย์ และความพอเพียง มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

การมีคุณธรรมในตัวบุคคลยังเชื่อมโยงกับการควบคุมพฤติกรรมและการกระทำของตนเอง เพื่อส่งเสริมความสงบสุขและความยุติธรรมในสังคมโดยรวม โดยที่จริยธรรมเป็นการแสดงออกถึงการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมโดยการกระทำที่สอดคล้องกับความถูกต้องและเหมาะสมในทุกสถานการณ์ และการบริหารสถานศึกษาที่ดีควรจะตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน แนวคิดเหล่านี้สอดคล้องกับการศึกษาที่เน้นการพัฒนาเยาวชนให้มีจิตใต้ใจ มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2557 : ออนไลน์) ที่ให้สถานศึกษาคาทอลิกต้องไม่ลืมที่จะจัดการศึกษาด้วยพันธกิจและจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร โดยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาไปพร้อมกับการพัฒนาจิตใจ เปิดใจรับการเปลี่ยนแปลง และแบ่งปันประสบการณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนหลุดพ้นจากความสับสนในเรื่องวิกฤติคุณค่า โดยการจัดการศึกษาที่เน้นทั้งความรู้และประสบการณ์ที่ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้กับนักเรียน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรักและเมตตา ซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักความพอเพียง มีภูมิคุ้มกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมและมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศในชีวิต และสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2566 : ออนไลน์) ที่ให้แนวทางการพัฒนาพลเมืองไว้ว่า ให้บูรณาการหลักความพอเพียง ความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และการดูแลสิ่งแวดล้อมเข้ากับกระบวนการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามพระราชดำริและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการสร้างความรู้และการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ และการส่งเสริม สนับสนุนให้คนไทยมีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยใช้ประโยชน์จาก

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสร้างจิตสาธารณะและจิตอาสา ยกย่อง และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ที่มีจิตสาธารณะและรับผิดชอบต่อสังคมในระดับบุคคลและองค์กร เสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสนับสนุนกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสาให้เกิดขึ้นในสังคม โดยส่งเสริมองค์กรสาธารณะที่ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์

กระบวนการในการบริหารงานของสถานศึกษาคาทอลิกเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และหลักการของการศึกษาคาทอลิก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนอย่างครบถ้วนในทุกมิติ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และจิตวิญญาณ การบริหารงานดังกล่าวครอบคลุมถึงการจัดการงานด้านวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ งานทั่วไป งานกิจการนักเรียน และงานอภิบาลและแพร่ธรรม โดยแต่ละฝ่ายมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและบูรณาการคุณค่าแห่งพระวรสารเข้าไปในกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา ความสำคัญของการบริหารงานอยู่ที่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีพระวรสารและคำสอนของพระศาสนจักรเป็นหลักการในการดำเนินงาน

การบริหารสถานศึกษาในระบบคาทอลิกมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามคำสอนของพระเยซูคริสต์และยึดมั่นในอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกที่เน้นความเมตตา ความรัก ความเสียสละ และความยุติธรรม การบริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแนวทางที่ครอบคลุมทั้ง 6 งานหลัก ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป มีแนวทางในการบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคาทอลิก เน้นการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในทุกวิชาเรียน โดยให้ครูและบุคลากรมีบทบาทในการส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามในทุกกระบวนการเรียนรู้ คำสอนของพระศาสนจักรระบุว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกต้องมีเป้าหมายในการพัฒนาปัญญา จิตวิญญาณ และศีลธรรมของผู้เรียนให้เกิดความสมดุล (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2557 : ออนไลน์) ดังนั้น หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนควรสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรม มีการจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาที่เน้นการตัดสินใจอย่างมีศีลธรรมและการทำกิจกรรมที่เสริมสร้างความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

2. การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม เน้นการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน คำสอนของพระศาสนจักรชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนคาทอลิกควรเป็นศูนย์กลางของ

ชุมชนที่สร้างความสามัคคีและส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและครอบครัว จะช่วยให้การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมีผลสำเร็จอย่างยั่งยืน โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม มีสมุดบันทึกความดี มีใบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูนักเรียนที่ทำความดี เป็นแบบอย่างที่ดี มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิก วิชาจริยศึกษา และการเรียนรู้หลักปฏิบัติทางศาสนาทั้งของคริสต์ศาสนาและศาสนาที่นักเรียนนับถือ

3. การบริหารงานงบประมาณ (ธรรมา-การเงิน) การบริหารงานงบประมาณ (ธรรมา-การเงิน) ในโรงเรียนคาทอลิกนั้น มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการจิตอาสา การบริการชุมชนหรือกิจกรรมที่เสริมสร้างศีลธรรมให้กับนักเรียน คณะกรรมการการศึกษาคาทอลิก ระบุว่า การใช้ทรัพยากรของโรงเรียนควรสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการสร้างสังคมที่ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น การจัดการงบประมาณจึงควรสนับสนุนโครงการที่ส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

4. การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกนั้น มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมและสามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอน โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดี คือ มีโครงการจิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมการทำความดีเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน โดยยึดหลักการของความรักเมตตา การเสียสละและการแบ่งปัน นอกจากนี้ มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบข้าง

5. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนคาทอลิก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต คำสอนของพระศาสนจักรชี้ให้เห็นว่า ครูและผู้บริหารควรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในด้านจริยธรรมและศาสนา เพื่อให้ครูสามารถถ่ายทอดค่านิยมแห่งพระวรสารให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอบรมพัฒนาบุคลากรจึงควรครอบคลุมถึงการพัฒนาทักษะในการสร้างแรงบันดาลใจ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่นและเข้าใจซึ่งกันและกันในกลุ่มชุมชนการศึกษา

6. การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนคาทอลิก สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเน้นความรัก ความเมตตา ความเอาใจใส่ และด้วยความเข้าใจระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนควรสะท้อนถึงคุณค่าพระวรสาร เช่น การตกแต่งโรงเรียนด้วยสัญลักษณ์ทางศาสนา การจัดพิธีทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ และการส่งเสริมวัฒนธรรมการให้เคารพและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การบริหารงานทั่วไปควรเน้นให้ทุกพื้นที่ในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมความศรัทธาและคุณธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมได้อย่างมั่นคง แนวทางนี้เริ่มต้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย โดยมุ่งปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่สอดแทรกหลักธรรมทางศาสนาและค่านิยมแห่งพระวรสาร เช่น ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การให้อภัย และความเสียสละ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้กับนักเรียน การบริหารจัดการของสถานศึกษาคาทอลิกจึงต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงคุณธรรม ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศในห้องเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม หรือการบูรณาการหลักธรรมคำสอนในศาสนาเข้ากับสาระการเรียนรู้ในทุกวิชา ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และซึมซับคุณธรรมได้อย่างเป็นธรรมชาติในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ สถานศึกษาคาทอลิกยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงงามแก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ครูเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ มีบทบาทการเป็นแบบอย่างทั้งด้านพฤติกรรมและการดำรงชีวิตที่สะท้อนถึงคุณค่าทางศาสนา อีกทั้งยังมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสา และยึดมั่นในประโยชน์ส่วนรวม อันจะนำไปสู่สังคมที่ดีและยั่งยืนตามหลักจริยธรรมและคุณธรรมของคริสตศาสนาอย่างแท้จริง

การศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารสถานศึกษา และสรุปเชื่อมโยงได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตัวแปร นักวิชาการ	การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.การบริหารงานวิชาการ												
1.1 จัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
1.2 พัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
1.3 การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
1.4 ส่งเสริมการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
1.5 พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตัวแปร นักวิชาการ	การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
6. การบริหารงานทั่วไป												
6.1 อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
6.2 ระบบสาธารณูปโภค	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
6.3 ความปลอดภัยในโรงเรียน	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	8
6.4 ประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอก	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		8

หมายเหตุ [1] วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565), [2] ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน (2565), [3] วิโรจน์ สารรัตน์ (2566), [4] อีรพงศ์ ชูนาถ และคณะ (2567), [5] กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเชียว (2563), [6] พชรภรณ์ ดวงชื่น และ อรุณศรี อัครปัญญาธร (2567), [7] สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน (2567), [8] จตุรงค์ นภาธร (2562) [9] Tony Bush (2011) [10] Leithwood, et al. (2004) [11] Michael Fullan (2007)

จากตาราง 2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มี 6 ด้าน เมื่อจำแนกตามรายด้านจะได้ทั้งหมด 24 ด้าน โดยจากการสังเคราะห์พบว่า รายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 8-11 ความถี่ทั้งหมด และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อประกอบการศึกษาครั้งนี้ ตามลำดับ ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการไม่ใช่หน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครู โดยมีรากฐานจากแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทั้งงานวิจัยภายในประเทศและแนวคิดระดับสากล การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่มีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมุ่งเน้นทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ

คุณธรรม ซึ่งต้องการการจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแยกอภิปรายประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ซึ่ง Michael Fullan (2007 : 129-218) ได้ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องเกิดจากการพัฒนาคุณภาพการสอนภายในห้องเรียน ควบคู่กับการสนับสนุนเชิงระบบจากฝ่ายบริหาร ในทำนองเดียวกัน ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน (2565 : 5-24) เน้นว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการร่วมกับครู เพื่อให้การสอนมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนรู้ โดย Kenneth Leithwood et al. (2004 : 121) ระบุว่าการบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของและสามารถนำไปใช้ได้จริง วิโรจน์ สารรัตน์ (2566 : 77) กล่าวเสริมว่า การบริหารหลักสูตรควรยืดหยุ่นและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยต้องสะท้อนความหลากหลายของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียนการประเมินผลที่มีคุณภาพไม่ใช่เพียงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ต้องสามารถสะท้อนพัฒนาการด้านอื่นของผู้เรียนด้วย พัทธภรณ์ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) เน้นว่าการประเมินผลควรใช้หลากหลายวิธี เช่น การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) และการประเมินสรุปผล (Summative Assessment) เพื่อช่วยในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ขณะที่ Tony Bush (2011 : 75-76) ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารที่ดีต้องใช้ข้อมูลจากการประเมินเป็นฐานในการวางแผนและปรับปรุงการเรียนการสอน

การส่งเสริมการเรียนรู้ต้องไม่จำกัดเฉพาะภายในห้องเรียน แต่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) โดย จตุรงค์ นภาพร (2562) สนับสนุนแนวคิดเรื่อง “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ที่สถานศึกษาควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ

ด้านการพัฒนาครูเป็นตัวแปรสำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการสร้าง “วัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร” เพื่อให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง Michael Fullan (2007 : 129-218) และ Kenneth Leithwood et al. (2004 : 47) เห็นตรงกันว่า การพัฒนาครูเป็นตัวแปรสำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) ก็กล่าวว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มักมีระบบ

การพัฒนาครูที่มีทิศทางชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนและตอบสนองต่อบริบทเฉพาะ และการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนให้มีมาตรฐาน เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคิด และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ขณะเดียวกันครูในฐานะผู้นำทางวิชาการก็จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

ด้านที่ 2 การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม

การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรมเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรศาสนา ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเจริญเติบโตทางจิตใจในแนวทางศาสนา เพื่อให้ผู้คนสามารถบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของศาสนา

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้กระบวนการอภิบาลและแพรรธรรมบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง การปลูกฝังคุณค่าทางศีลธรรมที่ถูกต้อง ไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคคลมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน แต่ยังสร้างความมั่นคงให้กับสังคมโดยรวมด้วย (วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ, 2565 : 182-203; ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัศร สมสถาน, 2565 : 5-24) คนมีคุณธรรมที่ดีและยึดมั่นในจริยธรรมตามหลักศาสนา สังคมจะมีความสุขและลดความขัดแย้งหรือความไม่เป็นธรรมต่าง ๆ ลงได้อย่างมีนัยสำคัญ (Tony Bush, 2011 : 75-76; Leithwood, et al., 2004 : 9-33) นอกจากนี้ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมยังส่งผลให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น การสร้างจิตตารมณ์แบบคริสต์ เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่มีบทบาทสำคัญในการอภิบาลและแพรรธรรม ซึ่งจิตตารมณ์นี้หมายถึงการพัฒนาคุณลักษณะทางจิตใจและจิตวิญญาณตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ อาทิ ความรัก ความเมตตา การให้อภัย และการรับใช้ผู้อื่น (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2566 :

42; กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเขียว, 2563 : 74-93) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมและการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง การมีจิตตารมณ์ดังกล่าวช่วยให้ผู้คนมีแรงจูงใจในการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน และสามารถเผชิญกับความยากลำบากได้อย่างมีศรัทธา (Michael Fullan, 2007 : 141) จิตตารมณ์แบบคริสต์ไม่ได้หมายความว่าเพียงการยึดถือคำสอนในเชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเป็นการลงมือปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชีวิตและสังคมอย่างแท้จริง

การภาวนาและพิธีกรรมทางศาสนาเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจและจิตวิญญาณและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า โดยการภาวนาเป็นการสื่อสารระหว่างใจมนุษย์กับพระเจ้าที่ช่วยให้เกิดความสงบ ความหวัง และการรับรู้ถึงความหมายของชีวิต (พัชรภรณ์ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร, 2567 : 335-347; สุริยารัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน, 2567 : 265-278) ส่วนพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การทำพิธีมิสซา การสวดมนต์ และการฉลองเทศกาลต่าง ๆ มีบทบาทในการรวบรวมชุมชนศาสนาให้เข้มแข็งและมีความสามัคคี (ธีรพงศ์ ชูนาถ และคณะ, 2567 : 496-522) พิธีกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่เสริมสร้างความเชื่อและศรัทธาในตัวบุคคลเท่านั้น แต่ยังเป็นเสมือนกระบวนการเรียนรู้และทบทวนคุณค่าทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้คนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและรับรู้บทบาทของตนในการเผยแผ่ศาสนา

ด้านการอบรมจิตใจตามช่วงวัย การปรับเนื้อหาและวิธีการอภิบาลให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางจิตใจและสังคมของแต่ละช่วงวัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้คนในแต่ละวัยมีความต้องการ ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่างกัน (จตุรงค์ นภากาศ, 2562 : 141; วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ, 2565 : 182-203) เช่น เด็กอาจต้องการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนานและมีส่วนร่วม ในขณะที่วัยรุ่นมักต้องการการอบรมที่ช่วยเสริมสร้างจิตใจให้เข้มแข็งและรู้จักการตัดสินใจที่ถูกต้อง ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุอาจเน้นการพัฒนาจิตใจในเรื่องของความสงบและการค้นหาความหมายของชีวิต (Leithwood, et al., 2004 : 18; Michael Fullan, 2007 : 21) การอบรมในแต่ละช่วงวัยจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อที่เข้าใจง่าย การจัดกิจกรรมกลุ่ม หรือการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การอบรมมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้ได้รับการอภิบาลสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ส่งผลให้เกิดการเติบโตทางจิตใจและจิตวิญญาณที่ยั่งยืนดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย และมีส่วนร่วมในการเผยแผ่ศาสนาและค่านิยมที่ดีในสังคม

สรุปได้ว่า ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง การบริหารที่เน้นบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา เช่น การภาวนา การร่วมพิธีกรรม

และการอภิบาลจิตใจ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อและจิตสำนึกทางศาสนาในผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การปลูกฝังความสามัคคี การสอดแทรกคุณธรรมในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อพัฒนาคุณภาพจิตใจและความประพฤติที่ดีของผู้เรียน การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมยังเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพและความสนใจของตนเอง การประเมินผลการเรียนรู้และการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นระยะๆ ยังเป็นส่วนสำคัญในการติดตามและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน โดยรวมแล้ว ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเติบโตทางจิตวิญญาณและคุณธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนคาทอลิก

ด้านที่ 3 การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)

การบริหารงานงบประมาณถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานในองค์กรทุกประเภท ทั้งในส่วนของธุรการและการเงิน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้การใช้ทรัพยากรทางการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทขององค์กรศาสนาและสังคมที่ต้องบริหารงานอย่างรอบคอบและรับผิดชอบสูง วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) และศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน (2565 : 5-24) ต่างเน้นย้ำถึงความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณที่ต้องมีความรัดกุม เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่วางไว้

การวางแผนงบประมาณเป็นขั้นตอนแรกและสำคัญในการบริหารงานงบประมาณ โดยต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินในอดีต ความต้องการทรัพยากร และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร วิโรจน์ สารรัตน์ (2566 : 78) ชี้ให้เห็นว่าการวางแผนนี้ควรครอบคลุมการกำหนดรายรับ รายจ่าย งบประมาณประจำปี รวมถึงการคาดการณ์สถานการณ์ทางการเงินในอนาคต เพื่อป้องกันความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางการเงิน อีรพงศ์ ชูนาคน และคณะ (2567 : 496-522) รวมถึง Tony Bush (2011 : 75-76) ได้เสริมว่า การวางแผนที่ดีช่วยให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างเหมาะสม ตอบสนองความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรทางการเงินให้คุ้มค่าที่สุด

ในส่วนของการควบคุมและตรวจสอบการเงินนั้น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้มั่นใจว่างบประมาณที่วางแผนไว้ถูกใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การควบคุมนี้ครอบคลุมตั้งแต่การอนุมัติค่าใช้จ่าย การบันทึกบัญชี การตรวจสอบการใช้จ่าย และการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างโปร่งใส กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเขียว (2563 : 74-93) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการตรวจสอบภายในเพื่อป้องกันการทุจริตและความผิดพลาด พชราภรณ์ ดวงชื่น และ

อรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) กล่าวเพิ่มเติมว่า การควบคุมอย่างเข้มงวดทำให้องค์กรสามารถปรับปรุงกระบวนการบริหารการเงินให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยงค์ เพาพาน (2567 : 265-278) รวมถึง Leithwood และคณะ (2004 : 14) ต่างเห็นพ้องว่าการควบคุมและตรวจสอบที่เข้มงวดช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสในการบริหารงาน

งานธุรการทั่วไป เช่น การจัดการสารบรรณ เอกสารและทะเบียน ถือเป็นงานสนับสนุนที่สำคัญสำหรับการบริหารงานงบประมาณ งานธุรการเหล่านี้ช่วยให้ข้อมูลและเอกสารทางการเงินถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบและสามารถเข้าถึงได้ง่าย จตุรงค์ นภาธร (2562 : 42) และวุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) ชี้ว่า การจัดการสารบรรณที่ดีช่วยลดความซับซ้อนของงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารภายในองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยในการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ Michael Fullan (2007 : 121) ได้ย้ำว่า ระบบธุรการที่มีประสิทธิภาพเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานให้เป็นระบบและยั่งยืน

ดังนั้น การบริหารงานงบประมาณที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยการวางแผนที่รัดกุม การควบคุมตรวจสอบที่เข้มงวด และระบบธุรการที่เป็นระเบียบและโปร่งใส ทั้งหมดนี้ต้องทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องเพื่อสนับสนุนเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กรในภาพรวม วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) และ Tony Bush (2011 : 75-76) ต่างเน้นย้ำว่าการบริหารงานงบประมาณที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและความน่าเชื่อถือให้กับองค์กรได้อย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) คือการจัดการที่ครอบคลุมการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อให้ทรัพยากรถูกใช้ไปอย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ งานบริหารงบประมาณยังรวมถึงการบริหารจัดการงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร และงานทะเบียน ที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบและราบรื่น นอกจากนี้ งานการเงินยังมีหน้าที่ดูแลการรับ-จ่ายเงิน การจัดทำบัญชี และการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องตามระเบียบ เพื่อให้การบริหารงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความชัดเจนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของสถานศึกษาโดยรวม การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) จึงเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

ด้านที่ 4 การบริหารงานกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างครบวงจร โดยมุ่งเน้นทั้งด้านวินัย สุขภาพ ความปลอดภัย ทักษะชีวิต และการพัฒนาความเป็นมนุษย์ในทุกมิติ (วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ, 2565 : 182-203; ศราวิน พัดศรีเรือง และ

ประภัสสร สมสถาน, 2565 : 5-24) การดูแลและเปียบวินัยเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้นักเรียนมีกรอบในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2566 : 14; อีรพงศ์ ชูนาค และคณะ, 2567 : 496-522) การสร้างระเบียบวินัยจึงไม่ใช่เพียงการควบคุมพฤติกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการปลูกฝังคุณค่าทางศีลธรรมและความเคารพซึ่งกันและกันในสังคมโรงเรียน (Tony Bush, 2011 : 75-76)

ด้านสุขภาพและความปลอดภัยถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักที่ต้องได้รับการดูแลอย่างเข้มงวด เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้และเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสม กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเขียว (2563 : 74-93) ระบุว่า การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี การให้ความรู้เรื่องสุขอนามัย การป้องกันโรค และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย จะช่วยลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและอุบัติเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัชราภรณ์ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) เสริมว่า การสร้างความตระหนักรู้เรื่องสุขภาพและความปลอดภัยควรเป็นกิจกรรมที่ดำเนินควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรงพร้อมรับความท้าทายต่าง ๆ ในชีวิต

กิจกรรมเสริมทักษะชีวิตมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถเผชิญกับสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุริยา รัตนสุริยากร และชัยนันท เพาพาน (2567 : 265-278) เน้นว่าการส่งเสริมทักษะเช่น การแก้ปัญหา การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีม จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจและพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น นอกจากนี้ อีรพงศ์ ชูนาค และคณะ (2567 : 496-522) ได้ชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมเสริมทักษะชีวิตช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับครูและเพื่อน ทำให้บรรยากาศในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีความสุขและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การพัฒนานักเรียนในทุกมิติ เป็นเป้าหมายสูงสุดของการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยต้องครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จตุรงค์ นภาธร (2562 : 42) และวุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนานี้ควรมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคลในแต่ละช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและกิจกรรมเสริม นอกจากนี้ Leithwood และคณะ (2004 : 74) และ Michael Fullan (2007 : 33) ต่างยืนยันว่า การพัฒนานักเรียนอย่างครบวงจรต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุนที่เข้มแข็ง ส่งผลให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสามารถมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุขและด้วยความรับผิดชอบ

ด้วยเหตุนี้ การบริหารงานกิจการนักเรียนจึงไม่ใช่เพียงการจัดการกิจกรรมภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการพัฒนาคนที่ต้องใช้ความรอบคอบ ความรู้ และความเข้าใจ

ในธรรมชาติของนักเรียนแต่ละคน เพื่อสร้างพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการเจริญเติบโตในอนาคตอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริม ดูแล และพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม

การบริหารงานกิจการนักเรียนประกอบด้วยหลายด้าน เช่น การปกครองและดูแลระเบียบวินัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กีฬา ศิลปะ และกิจกรรมทางสังคม การให้คำปรึกษาและแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม การส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน การดำเนินงานเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ในทุกด้าน และเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านที่ 5 การบริหารงานบุคลากร

การบริหารงานบุคคลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร โดยเฉพาะในองค์กรทางการศึกษาและศาสนา ซึ่งบุคลากรเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและเป็นหัวใจของการพัฒนา วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) และศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน (2565 : 5-24) ต่างชี้ให้เห็นว่าการวางแผนอัตรากำลังบุคลากรเป็นขั้นตอนพื้นฐานที่ช่วยให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรได้อย่างเหมาะสม การวางแผนนี้จำเป็นต้องพิจารณาทั้งจำนวน ความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในแต่ละตำแหน่ง เพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างจำนวนบุคลากรและภาระงานอย่างยั่งยืน (วิโรจน์ สารรัตน์, 2566 : 12)

กระบวนการสรรหา บรรจุและแต่งตั้งบุคลากร อีรพงศ์ ชูนาถ และคณะ (2567 : 496-522) ได้เน้นถึงความสำคัญของการเลือกสรรบุคลากรที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการขององค์กร โดยต้องมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและลดความขัดแย้งภายในองค์กร การบรรจุและแต่งตั้ง ควรคำนึงถึงศักยภาพของบุคคลและความเหมาะสมในบทบาทหน้าที่ ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการทำงานที่มีประสิทธิผล (กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรภาญ์ สุธสุตเขียว, 2563 : 74-93)

การพัฒนาและประเมินบุคลากรเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมศักยภาพและความก้าวหน้าของพนักงาน พัทธกรณ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) ระบุว่า การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องช่วยให้บุคลากรมีความ

พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในงาน สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน (2567 : 265-278) เสริมว่า การประเมินผลควรใช้วิธีการที่หลากหลายและยุติธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมและยั่งยืน (Leithwood, et al., 2004 : 77)

นอกจากนี้ การส่งเสริมจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและความภาคภูมิใจในอาชีพการสอน จตุรงค์ นภาธร (2562 : 53) และวุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) ชี้ว่าการสนับสนุนทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความรักและความรับผิดชอบต่อการสอน จะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ Michael Fullan (2007 : 44) ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาและครูที่มีจิตวิญญาณ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระบบการศึกษา Tony Bush (2011 : 75-76) และ Leithwood และคณะ (2004 : 48) ก็สนับสนุนแนวคิดนี้ว่า การพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงแต่เรื่องทักษะและความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องครอบคลุมถึงจิตใจและแรงบันดาลใจด้วย

ดังนั้น การบริหารงานบุคคลจึงต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนสรรหาและแต่งตั้ง การพัฒนาและประเมินผล รวมถึงการส่งเสริมจิตวิญญาณและคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มศักยภาพและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อองค์กรในระยะยาว

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนา การส่งเสริม และการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน กระบวนการบริหารงานบุคลากรเริ่มต้นจากการวางแผนอัตรากำลังที่สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของสถานศึกษา ตามด้วยการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน การบรรจุและแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การพัฒนาบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะ และการส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถติดตามและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การบริหารงานบุคลากรที่ดีจะส่งผลให้สถานศึกษามีบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่

ด้านที่ 6 การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้องค์กรโดยเฉพาะในสถานศึกษาและองค์กรศาสนา ดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยองค์ประกอบหลักประกอบด้วย

การดูแลอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัยภายในโรงเรียน รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ (วุฒิชัย แก้วพวง และคณะ, 2565 : 182-203; ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน, 2565 : 5-24)

การบริหารอาคารสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร วิโรจน์ สารรัตน์ (2566 : 77) ระบุว่า อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำงาน อีกทั้งยังส่งเสริมความรู้สึกลดภัยและความปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในสถานศึกษา อีรพงศ์ ชูนาค และคณะ (2567 : 496-522) เสริมว่า การจัดการวัสดุอุปกรณ์ต้องมีการวางแผนและติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดความสูญเสีย ซึ่งไม่เพียงแต่ประหยัดงบประมาณเท่านั้น แต่ยังช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสุดเขียว (2563 : 74-93) ได้เน้นว่า การบริหารวัสดุอย่างมีระบบต้องรวมถึงการจัดเก็บ การบำรุงรักษา และการคัดเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการใช้งานอย่างแท้จริง

ระบบสาธารณูปโภคเป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่ต้องบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ พัทธกรณ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร (2567 : 335-347) ชี้ให้เห็นว่า ระบบน้ำ ไฟฟ้า อินเทอร์เน็ต และระบบระบายอากาศที่ดีมีผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของผู้ใช้พื้นที่ ทั้งนักเรียน ครู และบุคลากร อีกทั้งยังส่งเสริมความสะอาดสบายและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากระบบที่ไม่ได้มาตรฐาน สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน (2567 : 265-278) เสริมว่าการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคควรเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรืออุบัติเหตุในอนาคต

ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นอีกประเด็นที่ไม่สามารถมองข้ามได้เลย การบริหารจัดการด้านนี้ต้องครอบคลุมตั้งแต่การสร้างความรู้ การจัดการความเสี่ยง ตลอดจนการเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ จตุรงค์ นภาพร (2562 : 42) และวุฒิชัย แก้วพวง และคณะ (2565 : 182-203) ต่างย้ำว่าความปลอดภัยในโรงเรียนต้องเป็นมาตรฐานที่ทุกฝ่ายยึดถือ โดยควรมีการวางแผนและจัดทำคู่มือปฏิบัติการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การดับเพลิง การช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน และการจัดการภัยพิบัติ นอกจากนี้ Tony Bush (2011 : 75-76) ได้เน้นย้ำถึงบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัย โดยการสื่อสารและสร้างความร่วมมือในองค์กร เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

อีกทั้งการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างเครือข่ายความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนหรือองค์กรศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ Leithwood และคณะ (2004 : 43) ได้กล่าวไว้ว่าการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น

หน่วยงานราชการ องค์กรชุมชน และภาคเอกชน สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ Michael Fullan (2007 : 44) เสริมว่า การสร้างพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรม ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตน์ (2566 : 77) และศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน (2565 : 5-24) ได้แสดงให้เห็นว่าการประสานงานที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างความไว้วางใจ และการจัดการความขัดแย้งอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความร่วมมือในระยะยาว

การบริหารงานทั่วไปไม่ใช่เพียงแค่การจัดการสิ่งของและระบบพื้นฐานเท่านั้น แต่เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการดำเนินงานทั้งหมดในองค์กร ผ่านการบริหารจัดการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม การดูแลระบบสาธารณูปโภคที่มีประสิทธิภาพ การสร้างมาตรฐานความปลอดภัยในโรงเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ดีกับหน่วยงานภายนอก ทั้งหมดนี้ผสมผสานกันเพื่อสนับสนุนเป้าหมายสูงสุดขององค์กรในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา คือ การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวม เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมงานต่าง ๆ เช่น การดูแลอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค การจัดการวัสดุอุปกรณ์ ระบบความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และการจัดการด้านธุรการทั่วไป การบริหารงานทั่วไปมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยการดูแลอาคารสถานที่ให้สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งาน การจัดการวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและพร้อมใช้งาน การดูแลระบบสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า และการรักษาความปลอดภัย เพื่อให้ นักเรียนและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน องค์กร และหน่วยงานราชการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและยั่งยืน การบริหารงานทั่วไปที่ดีจะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วงจรคุณภาพกับการบริหารสถานศึกษา

สามทศวรรษที่ผ่านมา แนวคิดด้านการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) และวงจรคุณภาพ (Quality Cycle) ได้กลายเป็นกรอบการจัดการที่ได้รับความสนใจในภาคการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่เน้นการยกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพการบริหารจัดการ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ และสิงคโปร์ วงจรคุณภาพหรือที่รู้จักกันในชื่อ วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ได้ถูกนำมาปรับใช้เพื่อ

ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อเป็นแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

วงจรคุณภาพ (Quality Cycle) หรือที่มักเรียกว่า PDCA (Plan-Do-Check-Act) มีรากฐานจากการจัดการอุตสาหกรรม โดย W. Edwards Deming (1986 : 143) ได้พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างระบบการจัดการที่มีความเป็นระบบ เน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ กระบวนการดังกล่าวได้ถูกยอมรับและนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (Oakland, 2014 : 48) ในมิติความหมาย วงจรคุณภาพในภาคการศึกษาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการปรับปรุงการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมครูและบุคลากร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร (Sallis, 2014 : 49) กล่าวได้ว่า วงจรคุณภาพคือกรอบความคิดที่ทำให้โรงเรียนและมหาวิทยาลัยขับเคลื่อนไปสู่การยกระดับมาตรฐานอย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของวงจรคุณภาพในสถานศึกษาปรากฏชัดในสามประเด็นหลัก ประการแรก คือ การสร้างระบบประกันคุณภาพที่เชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานและผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยการประเมินผลและสะท้อนกลับ (feedback) ช่วยให้ครูและผู้บริหารเห็นภาพความสำเร็จและปัญหาที่แท้จริง (UNESCO, 2017 : ออนไลน์) ประการที่สอง คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ทำให้การพัฒนามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (Harvey & Williams, 2010 : 38) และประการสุดท้าย คือ การพัฒนาความสามารถของบุคลากร (capacity building) ผ่านการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนและปรับปรุง

มิติเชิงองค์ประกอบ วงจรคุณภาพมี 4 ขั้นตอนสำคัญ เริ่มจาก

1. Plan คือการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพและวางกลยุทธ์ เช่น โรงเรียนกำหนดเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหรือการสร้างสมรรถนะใหม่ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
2. Do คือการดำเนินการตามแผน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการบริหารทรัพยากร
3. Check คือการตรวจสอบผลลัพธ์ผ่านการประเมินผล ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
4. Act คือการนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานรอบถัดไปเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (Deming, 1986 : 33; Oakland, 2014 : 68)

การประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพในสถานศึกษาทั่วโลกสะท้อนให้เห็นความยืดหยุ่นและความเหมาะสมกับบริบทที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น ในประเทศญี่ปุ่น วงจร PDCA ถูกนำมาใช้ในการพัฒนา

หลักสูตรโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ โดยเน้นการสะท้อนผลและการปรับปรุงในทุกปีการศึกษา (MEXT, 2020 : 44) ส่วนใน สหราชอาณาจักร มหาวิทยาลัยใช้ PDCA เป็นกลไกในการประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) โดยบูรณาการเข้ากับมาตรฐานของ Quality Assurance Agency (QAA) (Harvey & Williams, 2010 : 74) และในฟินแลนด์ วงจรคุณภาพถูกเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิด trust-based evaluation ที่เน้นการสะท้อนตนเองของครูและโรงเรียน มากกว่าการตรวจสอบภายนอก (Sahlberg, 2015 : 88)

ภาพที่ 2.3 วงจรคุณภาพ

ที่มา : <https://supplychainguru.co.th/articles/soft-skills/what-is-pdca-cycle/>

สำหรับประเทศกำลังพัฒนา การนำวงจรคุณภาพมาใช้ถือเป็นโอกาสในการสร้างมาตรฐานการศึกษาที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดย UNESCO (2017 : ออนไลน์) ชี้ว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินภายในโรงเรียนโดยอิงกับหลักการของ PDCA ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้ต่อเนื่อง และลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุป วงจรคุณภาพไม่ใช่เพียงเครื่องมือทางเทคนิค แต่เป็นกรอบเชิงกลยุทธ์ที่หลอมรวมการวางแผน การดำเนินการ การประเมิน และการพัฒนาให้เป็นระบบการเรียนรู้ขององค์กรสถานศึกษา แนวคิดนี้ได้พิสูจน์แล้วว่า สามารถนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน การยกระดับสมรรถนะของครู และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การพัฒนาสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการวงจรคุณภาพเข้ากับการบริหารจัดการทุกมิติ เพื่อสร้างความยั่งยืนทางการศึกษาในระยะยาว

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

การให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่ดีและมีความมั่นคง คุณธรรมเป็นหลักการและค่านิยมที่ช่วยกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว โรงเรียนหรือสังคมโดยรวม การปลูกฝังคุณธรรมในตัวบุคคลตั้งแต่วัยเยาว์จะช่วยให้เขามีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อสังคมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรมเป็นแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างสังคมที่สงบสุขและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีจริยธรรม ในบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ คุณธรรมถือเป็นแนวทางที่ช่วยชี้นำให้บุคคลมีจิตใจที่ดี มีความรับผิดชอบ และตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้ในสถานการณ์ที่ปราศจากการสังเกตจากผู้อื่น การพัฒนาคุณธรรมในระดับบุคคลส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้าง โดยช่วยส่งเสริมความไว้วางใจและการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น อีกทั้งคุณธรรมยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความมั่นคงของสังคม เนื่องจากบุคคลที่มีคุณธรรมจะพิจารณาตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาความหมายและบทบาทของคุณธรรมเพื่อกำหนดแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในสังคม

ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอแนวคิดซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ได้แก่ พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 263) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี เป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมายได้แก่ 1) ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์แก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณีหลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ 2) การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น การเป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ และมีความรับผิดชอบ กรมการศาสนา (2562 : 1) กล่าวว่า “คุณธรรม” เป็นคุณค่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ครบทุกด้าน ได้แก่ ความดี ความเก่ง และคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสามารถนำพาโลกสมัยใหม่ให้ก้าวหน้าและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประเทศ สร้างสังคมไทยที่ปราศจากการทุจริตและการประพฤติดีมิชอบ

คุณธรรมเป็นคุณลักษณะภายในจิตใจที่สะท้อนถึงความดีงามและความถูกต้อง ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและการกระทำที่สม่ำเสมอจนกลายเป็นนิสัยที่ยอมรับในสังคม คุณธรรมคืออุปนิสัยอันดีงามที่สั่งสมอยู่ในดวงจิต ซึ่งได้มาจากความพยายามและความประพฤติที่ดีต่อกันมาเป็นเวลานาน ในด้านการศึกษา อรุณฯ หอมจันทร์ และคณะ (2557 : 65-75) ได้ให้คำนิยามว่า คุณธรรม คือ อธยาศัยอัน

ดีงามที่สั่งสมในจิตใจ ซึ่งเกิดจากความเพียรพยายามและการประพฤติดีเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้คุณธรรมมีความเกี่ยวเนื่องกับหน้าที่ที่บุคคลนั้นปฏิบัติ ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก สวงหล้าโพทนัน และคณะ (2566 : 12-20) ได้ให้คำนิยามคุณธรรมว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความรับผิดชอบ และความเคารพ ในโรงเรียน การส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตวิญญาณตามหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน

จากความหมายของคุณธรรมข้างต้น ผู้วิจัยสรุปความหมายของคุณธรรมว่า คือ หลักความประพฤติที่เป็นลักษณะนิสัยที่ดีงาม ได้รับการสั่งสมหรือปฏิบัติตามกันมาจากจิตใจโดยมิได้ฝืนใจ ผลจากการกระทำ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ยึดถือโดยตรงและส่งผลให้สังคมของการอยู่ร่วมกันมีความสุขและความเจริญงอกงาม หลักคุณธรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เพราะคุณธรรมเป็นหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องและดีงาม โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่คุณงามความดีของสังคมโดยรวม

ความหมายของจริยธรรม

ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557 : 100-117) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “จริยธรรม” โดยระบุว่า คำนี้ประกอบด้วยคำว่า “จริยะ” และ “ธรรม” ซึ่งมีความหมายเฉพาะของแต่ละคำ โดย “จริยะ” หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติหรือควรกระทำ ส่วนคำว่า “ธรรม” หมายถึง หลักแห่งความดี หรือหลักคำสอนทางศาสนา อาจรวมถึงกฎเกณฑ์ หลักปฏิบัติ หรือข้อคิดเชิงคุณธรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม ดังนั้นเมื่อรวมกันเป็นคำว่า “จริยธรรม” จึงมีความหมายว่า “หลักแห่งการประพฤติ” หรือ “แนวทางในการประพฤติ” ที่ควรยึดถือและปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมุ่งเน้นให้มนุษย์ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีระเบียบและสงบสุข

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 303) ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ว่าเป็น “ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อปฏิบัติและพฤติกรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะในบริบทของสังคมไทย จริยธรรมมักมีรากฐานมาจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เพราะศาสนาเป็นแหล่งสำคัญในการหล่อหลอมระบบจริยธรรมของสังคม ดังที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวไว้ว่า “จริยธรรมของสังคมไทยขึ้นอยู่กับระบบศีลธรรมของพุทธศาสนา ศาสนาพุทธกำหนดหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไว้อย่างไร นั่นหมายความว่า ได้กำหนดหลักจริยธรรมไว้ให้ปฏิบัติอย่างนั้น” จากข้อความนี้แสดงให้เห็นว่า

จริยธรรมในสังคมไทยมีความเกี่ยวพันอย่างแนบแน่นกับศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม แม้จริยธรรมจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา แต่ก็ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค ศาสนาเท่านั้น แต่ยังหยั่งรากอยู่บนขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และหลักปรัชญาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม โดยในบางแง่มุม อาจมีการแยกความหมายของคำว่า “ศีลธรรม” และ “จริยธรรม” ออกจากกัน โดยมองว่า “ศีลธรรม” คือหลักแห่งความประพฤติที่มีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา ขณะที่ “จริยธรรม” อาจรวมถึงหลักแห่งความประพฤติที่มาจากแหล่งอื่นที่มีใช้ศาสนาโดยตรง เช่น ปรัชญา วัฒนธรรม หรือจารีตของสังคมต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม จริยธรรมและศีลธรรมไม่สามารถแยกจากกันโดยเด็ดขาด และมักใช้ควบคู่กันในการแนะนำพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่โดยทั่วไปจริยธรรมจะมีขอบเขตที่กว้างกว่า

ความแตกต่างระหว่าง “จริยธรรม” กับ “กฎหมาย” แม้ทั้งสองสิ่งจะมีเป้าหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้ดำเนินไปในทิศทางที่ดีงาม แต่ก็มีลักษณะเฉพาะที่ต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ กฎหมายเป็นข้อบังคับที่มีผลทางกฎหมาย หากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับบทลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด ในขณะที่จริยธรรมไม่มีบทลงโทษโดยตรง การที่บุคคลหนึ่งจะปฏิบัติตามจริยธรรมจึงขึ้นอยู่กับแรงจูงใจภายในของตนเอง ไม่ใช่เพราะความกลัวการลงโทษเหมือนกับกฎหมาย อย่างไรก็ตาม กฎหมายสามารถเป็นเครื่องมือเสริมจากภายนอกในการสนับสนุนให้เกิดจริยธรรมในสังคมได้ โดยการวางกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรม

นอกจากนี้ นักวิชาการยังได้ให้ความหมายของ “คุณธรรม” ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกัน โดย คุณธรรม หมายถึง หลักการแห่งความดีและความถูกต้องที่ฝังอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับ ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรได้รับการปลูกฝังอย่างเหมาะสมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และส่งเสริมประโยชน์ร่วมกันของหมู่คณะ

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมคือสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและขัดเกลาอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ปรัชญา วัฒนธรรม จารีตประเพณี และกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์สุขทั้งต่อตนเองและต่อสังคมโดยรวม นอกจากนี้ จริยธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้สามารถเลือกทางปฏิบัติที่ดีงามและเหมาะสมที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2565 : 44) ได้กำหนดองค์ประกอบของจริยธรรมที่สำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างสังคมที่มีความสุขและเจริญรุ่งเรือง องค์ประกอบของจริยธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมีดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความพยายามและความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ผลการกระทำบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
2. ความซื่อสัตย์ การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาและตรงต่อความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
3. ความมีเหตุผล การใช้ปัญญาในการประพฤติปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรองและไม่หลงงมงาย
4. ความกตัญญูกตเวที การรู้สึกสำนึกในบุญคุณของผู้อื่นและการแสดงออกและตอบแทนบุญคุณนั้น
5. การรักษาระเบียบวินัย การควบคุมการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ กฎหมาย และศีลธรรม เพื่อให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อยและเกิดความสุขความเจริญ
6. ความเสียสละ การละความเห็นแก่ตัว การแบ่งปันให้กับคนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตัวเอง
7. ความสามัคคี การที่ทุกคนมีความพร้อมเพรียงกันทั้งกายใจ ความคิด เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันกระทำการให้สำเร็จลุล่วงอย่างดี
8. การประหยัด การใช้สิ่งทั้งหลายพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่ยอมให้มีส่วนเกินมากนัก
9. ความยุติธรรม การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง
10. ความอดุสาหะ ความพยายามอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน
11. ความเมตตากรุณา ความรักใคร่ปรารถนาจะให้อื่นเป็นสุข และความสงสารที่จะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

องค์ประกอบเหล่านี้เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

สรุปว่า จริยธรรมคือธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติหรือแนวทางการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขในสังคม โดยกระทรวงศึกษาธิการ สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมไว้หลายประการ ได้แก่ ความรับผิดชอบ หมายถึงความตั้งใจทำงานให้ดีที่สุดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความซื่อสัตย์ เป็นการประพฤติตรงไปตรงมาที่สร้างความน่าเชื่อถือในสังคม การใช้เหตุผล สะท้อนการตัดสินใจโดยพิจารณาอย่างมีหลักฐาน ความกตัญญู คือการสำนึกในบุญคุณและตอบแทนด้วยความดี การรักษาระเบียบวินัย ช่วยควบคุมตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรม ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปันแก่ผู้อื่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความสามัคคี คือการทำงานร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงเพื่อประสิทธิผล ความประหยัด ช่วยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ความยุติธรรม

เน้นการปฏิบัติที่เที่ยงตรงและถูกต้อง และสุดท้าย ความอดุสาหะ และความเมตตากรุณา เป็นการพยายามทำงานอย่างหนักและมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสุขและเจริญรุ่งเรือง หากทุกคนยึดมั่นและปฏิบัติตามจริยธรรมนี้

ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

การบริหารงานภายใต้หลักคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลดีต่อทั้งบุคคลผู้ปฏิบัติงาน วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสังคมโดยรวม หลักการนี้มีใช้เพียงแค่ว่าเป็นข้อกำหนดทางทฤษฎีเท่านั้น หากแต่ยังสะท้อนถึงการปฏิบัติจริงที่สร้างคุณค่าและความยั่งยืนต่อระบบบริหารและองค์กรในหลายระดับด้วยกัน ดังจะกล่าวถึงประโยชน์หลัก ๆ ที่เกิดขึ้น (เทวฤทธิ์ สุขเกษม และคณะ, 2565 : 119-133) ดังนี้

อันดับแรก หลักคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานช่วยให้ผู้บริหารได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นจากผู้เกี่ยวข้องในทุกกระดับ ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ไปจนถึงผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนทั่วไป ความไว้วางใจนี้เกิดขึ้นจากความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และการรักษาคำมั่นสัญญาที่เป็นธรรมชาติของผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ความเชื่อมั่นที่ได้รับนี้นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานและความมั่นคงในวิชาชีพ เพราะผู้บริหารที่มีหลักจริยธรรมมักได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากองค์กรและสังคม

ประการที่สอง การดำเนินงานตามหลักคุณธรรมจริยธรรมยังช่วยให้ผู้บริหารได้รับคำยกย่องสรรเสริญ และเป็นທີ່เคารพนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะในแวดวงการบริหารองค์กรที่ต้องอาศัยความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีม ความเคารพนับถือเกิดจากการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม มีความยุติธรรม และมีความรับผิดชอบ ซึ่งไม่เพียงสร้างความผูกพันที่ดี แต่ยังเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความตั้งใจทำงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่สามเกิดขึ้นในระดับชีวิตส่วนตัวและสังคม เมื่อผู้บริหารยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม จะทำให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไร้ภัยอันตรายใด ๆ เพราะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและได้รับความรัก ความเคารพ และการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง รวมทั้งศิษย์หรือผู้เรียน การดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรมยังทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างสงบสุข และลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในสังคมซึ่งการมีชีวิตอยู่ในสังคมที่เป็นมิตรและปลอดภัยนี้ส่งผลดีต่อสุขภาพจิตและความเป็นอยู่โดยรวมของบุคคล

ประการที่สี่ การมีคุณธรรมจริยธรรมยังส่งผลดีต่อครอบครัวของผู้บริหารอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อบุคคลในครอบครัวมีจริยธรรมและปฏิบัติตามหลักคุณธรรมแล้ว จะช่วยสร้างครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกในครอบครัวอื่น รวมถึงบุคคลในองค์กรและสังคม

โดยรวม ความมั่นคงในครอบครัวนี้ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและสร้างพลังบวกที่ช่วยส่งเสริมการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม

ประโยชน์ที่ห้า เมื่อผู้บริหารและองค์กรยึดถือหลักคุณธรรมและจริยธรรมอย่างจริงจัง จะทำให้องค์กรหรือหน่วยงานได้รับความร่วมมือ สนับสนุน และช่วยเหลือจากประชาชนและชุมชนในการพัฒนาอย่างเต็มที่ การที่องค์กรแสดงความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ทำให้ชุมชนเกิดความไว้วางใจและพร้อมที่จะเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา ทั้งในด้านทรัพยากร การแลกเปลี่ยนความรู้ และการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ การร่วมมือกันนี้เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการสุดท้าย การบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมยังช่วยให้สังคมและชุมชนเกิดสันติสุขและได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เพราะสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมและจริยธรรมจะส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพ สิทธิและหน้าที่ของกันและกัน ทำให้สังคมมีความมั่นคงและเป็นระเบียบ ลดปัญหาความขัดแย้งและความไม่สงบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

คุณธรรมและจริยธรรมมีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหารและการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล องค์กร และสังคมโดยรวม หลักการเหล่านี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน แต่ยังสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืน คุณธรรมจริยธรรมช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในผู้บริหาร ผู้ที่ปฏิบัติตามคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ จะได้รับการเชื่อถือและสนับสนุนจากบุคลากร ทำให้องค์กรมีความก้าวหน้าและความมั่นคงทางวิชาชีพ ในมิติความสัมพันธ์การนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในกระบวนการบริหารจะส่งผลให้เกิดความเคารพและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและบุคลากร บรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรและส่งเสริมความสำเร็จนั้นสร้างขึ้นจากการปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ในระดับสังคม คุณธรรมจริยธรรมทำให้อุทิศตนดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขและได้รับความรักความเคารพจากผู้คนรอบข้าง ครอบครัวที่ยึดถือคุณธรรมก็จะกลายเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสังคม เมื่อองค์กรบริหารด้วยคุณธรรม จะได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็งและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานด้วยคุณธรรมและจริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความเติบโตและความมั่นคงทั้งในระดับบุคคล องค์กร และสังคม เมื่อการบริหารยึดมั่นในหลักคุณธรรมไม่เพียงส่งผลดีต่อการพัฒนาคนและองค์กรเท่านั้น แต่ยังนำไปสู่ความร่วมมือและความไว้วางใจจากทุกภาคส่วนในสังคมอีกด้วย คุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงสร้างความสัมพันธ์อันดีในองค์กร แต่ยังส่งเสริมสันติสุขในสังคม การมีคุณธรรมเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ช่วยให้ชุมชนเติบโตอย่างรวดเร็วและมั่นคง ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงไม่ได้เป็นเพียงหลักปฏิบัติส่วนบุคคล แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสำเร็จที่ครอบคลุมทุกระดับ ตั้งแต่ตัวบุคคล ครอบครัว องค์กร

ไปจนถึงสังคมโดยรวม ความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนยึดมั่นในหลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในบริบทของการศึกษา การบริหารจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นภารกิจที่ต้องอาศัยพื้นฐานทางปรัชญาและจิตวิทยาอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะการทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ผ่านทฤษฎีต่าง ๆ ที่ช่วยอธิบายว่า “สิ่งใดคือความดี” และ “มนุษย์ควรประพฤติตนอย่างไร” บทความนี้นำเสนอแนวคิดสำคัญ 4 ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ ทฤษฎีจริยธรรมแบบหน้าที่, ทฤษฎีคุณธรรม, ทฤษฎีจริยธรรมแบบผลลัพธ์ และทฤษฎีการพัฒนาเชิงจริยธรรมของโคห์ลเบิร์ก

1. ทฤษฎีจริยธรรมแบบหน้าที่ (Deontological Ethics – Immanuel Kant)

ทฤษฎีจริยธรรมแบบหน้าที่ของอิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) เป็นหนึ่งในแนวคิดหลักของจริยธรรมตะวันตกที่เน้นว่า ความดีอยู่ที่เจตนาและการกระทำตาม “หน้าที่” ไม่ใช่ผลลัพธ์ของการกระทำนั้น (Kant, 1785/1993; Şekerci, 2020 : 89-98) คานท์เสนอว่า มนุษย์ควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องเพียงเพราะมัน “ควรทำ” มิใช่เพราะหวังผลดีต่อตนเองหรือหวังผลกระทบในอนาคต เช่น หากการพูดความจริงเป็นหน้าที่ แม้การพูดนั้นอาจส่งผลเสียต่อตนเอง ก็ยังถือเป็นการกระทำที่มีคุณธรรมในเชิงหลักการ

หลักการสำคัญในทฤษฎีนี้คือ Categorical Imperative ซึ่งเป็นแนวคิดที่ระบุว่า “เราควรกระทำในสิ่งที่เราเชื่อว่าจะสามารถกลายเป็นกฎสากลได้” กล่าวคือ การตัดสินใจทุกอย่างควรตั้งอยู่บนหลักเหตุผลที่ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรมกับทุกคน (Varden, 2020 : 55) แนวทางนี้เน้นย้ำว่า ทุกคนควรถูกปฏิบัติอย่างเป็น “จุดมุ่งหมายในตัวเอง” ไม่ใช่เพียงเป็นเครื่องมือของใคร การกระทำใด ๆ ที่ใช้ผู้อื่นเป็นเพียงเครื่องมือ จึงถือว่าผิดหลักจริยธรรมอย่างชัดเจน เมื่อประยุกต์ใช้ในบริบทการบริหารงานหรือการศึกษา แนวคิดนี้ให้คุณค่าอย่างมากในการสร้างความเป็นธรรม ความโปร่งใส และจริยธรรมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในการบริหารงานโรงเรียนหรือองค์กรด้านการศึกษา ผู้นำที่ยึดหลักจริยธรรมแบบหน้าที่จะตัดสินใจจากหลักการที่มั่นคง เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และการเคารพในคุณค่าของแต่ละบุคคล ไม่ใช่ตัดสินใจจากผลประโยชน์หรือแรงกดดันจากภายนอก (Tiamthaisong & Phrakhru Bhavanabodhikun, 2021 ; 367-379)

ในด้านจริยธรรมวิชาชีพครู ครูที่ปฏิบัติตามแนวคิดของคานท์จะไม่ปล่อยให้นักเรียนลอกงานหรือทำผิด แม้รู้ว่าการห้ามอาจทำให้ตนเองเสียความนิยม เพราะหน้าที่ของครูคือการสร้างคนดี มิใช่เพียงคนเก่ง ทักษะคุณลักษณะนี้สะท้อนความรับผิดชอบในเชิงคุณธรรมซึ่งเป็นรากฐานของความไว้วางใจจากสังคม (Şekerci, 2020 : 89-98) สำหรับผู้นำหรือผู้บริหารที่ต้องบริหารงานภายใต้ความซับซ้อน เช่น การแต่งตั้งบุคลากร หรือการใช้จ่ายงบประมาณ ทฤษฎีนี้ช่วยให้ยึดมั่นใน “หลักการ”

มากกว่า “ผลลัพธ์” และสามารถดำเนินงานอย่างมั่นคงแม้ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน (Mougan & Brand, 2023 : ออนไลน์) เช่น การจัดสรรงบประมาณให้โปร่งใส หรือการประเมินผลครูโดยไม่เอนเอียงตามความสัมพันธ์ส่วนตัว สิ่งเหล่านี้สร้างความเชื่อถือในองค์กรอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของแนวคิดนี้คือ ความเข้มงวดของหลักการที่อาจไม่ยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ในโลกแห่งความจริง เช่น การพูดความจริงในบางกรณีอาจทำร้ายจิตใจผู้อื่น หรือการยึดกฎเคร่งครัดอาจทำให้ขาดความเมตตา (Varden, 2020 : 44) แต่ถึงกระนั้น คานท์ก็เชื่อว่า ความถูกต้องเชิงศีลธรรม ไม่ควรถูกเจือปนด้วยการคำนวณผลได้เสียส่วนตัว

ในโลกยุคใหม่ แนวคิดจริยธรรมแบบหน้าที่ยังคงมีบทบาทอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการกำหนดนโยบายด้านจริยธรรมในระบบการศึกษาและการบริหารองค์กรสาธารณะ เช่น การกำหนดจรรยาบรรณครู การตรวจสอบความโปร่งใสในการจัดซื้อ หรือการสร้างระบบประเมินผลที่ยึดความเป็นธรรมมากกว่าความพึงพอใจ (Mougan & Brand, 2023 : ออนไลน์)

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

ในบริบทของการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านการศึกษา ทฤษฎีของคานท์ให้ความสำคัญกับหลักความถูกต้องและความซื่อตรงของผู้บริหารในการดำเนินงาน เช่น การตัดสินใจอย่างยุติธรรมต่อบุคลากรทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ หรือการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียม โดยไม่ถูกครอบงำจากผลประโยชน์ส่วนตนหรือแรงกดดันทางการเมือง (Mougan & Brand, 2023 : ออนไลน์)

ผู้บริหารที่ยึดถือแนวคิดแบบหน้าที่ จะไม่ปรับเปลี่ยนจริยธรรมของตนไปตามสถานการณ์ แต่ยืนหยัดในหลักการที่ถูกต้องอย่างมั่นคง ตัวอย่างเช่น การปฏิเสธพฤติกรรมทุจริตแม้จะอยู่ในสถานะที่ถูกกดดัน หรือการรักษาความลับของข้อมูลนักเรียนอย่างเคร่งครัด แม้จะมีคำขอจากบุคคลภายนอกที่มีอำนาจ นอกจากนี้ การปลูกฝังจริยธรรมแก่ครูและนักเรียนด้วยการสร้างวินัยจาก “หน้าที่” มากกว่าความกลัวการลงโทษ ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกทางคุณธรรมในระยะยาว (Tiamthaisong & Bhavanabodhikun, 2021 : 367-379)

ในห้องเรียน ครูที่ยึดหลักจริยธรรมแบบหน้าที่จะไม่ปล่อยให้นักเรียนทุจริต แม้ว่านักเรียนจะเป็นผู้มีปัญหาทางครอบครัวหรือมีเหตุผลอื่นประกอบ เพราะการละเว้นเช่นนี้อาจทำลายหลักความยุติธรรมโดยรวมของระบบการศึกษา อีกทั้งเป็นการลดคุณค่าในความซื่อสัตย์ซึ่งควรเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม (Şekerci, 2020 : 89-98)

คุณลักษณะเด่นของผู้หน้าที่ยึดจริยธรรมแบบหน้าที่

1. ยึดมั่นในหลักการสากล ตัดสินใจโดยพิจารณาว่าการกระทำนั้นควรเป็นบรรทัดฐานสำหรับทุกคนได้
2. ซื่อสัตย์และตรงไปตรงมา ไม่หลีกเลี่ยงความจริงแม้จะกระทบต่อภาพลักษณ์

3. ตัดสินใจบนพื้นฐานของหน้าที่ ไม่ยอมให้อารมณ์หรือแรงกดดันภายนอกครอบงำการตัดสินใจ

4. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ด้วยหลักเกณฑ์ที่มั่นคงและยึดถือร่วมกัน

แม้ทฤษฎีนี้จะมีจุดแข็งในแง่ของการสร้างมาตรฐานจริยธรรมที่มั่นคง แต่ก็มีข้อวิจารณ์ว่า อาจ “ไม่ยืดหยุ่น” ต่อสถานการณ์บางอย่าง เช่น ความจำเป็นในการโกหกเพื่อปกป้องชีวิต หรือการใช้ดุลยพินิจในบริบทที่คลุมเครือ อย่างไรก็ตาม จุดแข็งของทฤษฎีนี้คือการสร้าง “กรอบ” ที่มั่นคงสำหรับการวินิจฉัยทางจริยธรรมในสถานการณ์ปกติ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือสร้างจิตสำนึกในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mougan & Brand, 2023 : ออนไลน์)

2. ทฤษฎีคุณธรรม (Virtue Ethics – Aristotle)

อริสโตเติล (Aristotle) เชื่อว่าคุณธรรมไม่ได้เป็นเพียงกฎหรือหลักการ แต่คือ “นิสัยที่ดี” ซึ่งต้องฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เขาแบ่งคุณธรรมออกเป็นสองประเภทคือ “คุณธรรมของอุปนิสัย” เช่น ความกล้าหาญ ความเมตตา ความอดทน และ “คุณธรรมของปัญญา” เช่น การพิจารณาอย่างรอบคอบ ความรู้เท่าทัน และการใช้เหตุผลอย่างมีจริยธรรม จุดเด่นของแนวคิดนี้คือการเน้น “การพัฒนาตนเองจากภายใน” มากกว่าการควบคุมด้วยกฎภายนอก เหมาะอย่างยิ่งกับกระบวนการอบรมทางศีลธรรมในโรงเรียน หรือการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทางศาสนาและการศึกษา การส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรม ต้องไม่ใช่แค่การสอนให้รู้ว่าอะไรดีหรือไม่ดี แต่ต้องมีการสร้าง “บรรยากาศที่เอื้อต่อการฝึกฝน” คุณลักษณะที่ดียังต่อเนื่อง เช่น การมีแบบอย่างที่ดี การสะท้อนตนเอง และการให้รางวัลกับพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณธรรม

ทฤษฎีคุณธรรม (Virtue Ethics) ของอริสโตเติล เป็นแนวคิดที่เน้นความสำคัญของ “นิสัยที่ดี” หรือ “คุณธรรม” ในการสร้างและพัฒนาคนให้มีชีวิตที่ดีงามและมีความสุขอย่างแท้จริง อริสโตเติลมองว่า คุณธรรมไม่ได้เป็นเพียงกฎหรือหลักการที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเหมือนกฎหมายหรือคำสั่งจากภายนอก แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนและปลูกฝังนิสัยดี ๆ อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนและธรรมชาติของคน ๆ นั้นเอง (Pojman, 2002 : 77) อริสโตเติลแบ่งคุณธรรมออกเป็นสองประเภทหลัก คือ “คุณธรรมของอุปนิสัย” (Moral Virtues) และ “คุณธรรมของปัญญา” (Intellectual Virtues) ซึ่งแต่ละประเภทมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมของมนุษย์ในแง่มุมที่ต่างกัน คุณธรรมของอุปนิสัย คือคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่สะท้อนถึงจิตใจและนิสัยที่ดี เช่น ความกล้าหาญที่ทำให้คนไม่หวาดกลัวต่ออันตรายโดยไม่มีเหตุผล ความเมตตาที่แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความอดทนที่ทำให้สามารถทนต่อความยากลำบากและความลำบากในชีวิตโดยไม่ท้อแท้ คุณธรรมเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่ต้องผ่านการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกลายเป็นนิสัยจนยากที่จะแยกออกจากตัวตน

คุณธรรมของปัญญา คือความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เช่น การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ การมีความรู้เท่าทันในสถานการณ์ต่าง ๆ และการใช้เหตุผลอย่างมีจริยธรรมเพื่อทำสิ่งที่ถูกต้อง คุณธรรมประเภทนี้เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝนผ่านการศึกษาระดับประถมศึกษาและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้คนสามารถเลือกทางที่เหมาะสมและถูกต้องในแต่ละสถานการณ์

จุดเด่นของแนวคิดนี้คือ การเน้น “การพัฒนาตนเองจากภายใน” มากกว่าการควบคุมด้วยกฎภายนอก อริสโตเติลมองว่าการมีคุณธรรมที่แท้จริงคือเมื่อคนทำความดีได้โดยไม่ต้องมีใครคอยบังคับหรือสั่งการ แต่เป็นเพราะนิสัยและความปรารถนาที่ดีงามของตนเอง ในแง่นี้ การพัฒนาคุณธรรมจึงเกี่ยวข้องกับการฝึกฝนพฤติกรรมที่ดีให้กลายเป็นนิสัยประจำตัว และการใช้ปัญญาเพื่อเลือกทางที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์อย่างมีสติสัมปชัญญะ แนวคิดนี้เหมาะสมอย่างยิ่งกับการอบรมทางศีลธรรมในโรงเรียน หรือการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทางศาสนาและการศึกษา เพราะในบริบทเหล่านี้ การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการฝึกฝนคุณธรรมมีความสำคัญมากกว่าการสอนแค่เพียงทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ การอบรมคุณธรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนหรือบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนและเป็นธรรมชาติ

การส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมในแนวทางของอริสโตเติลจึงไม่ใช่แค่การสอนให้รู้ว่าอะไรดีหรือไม่ดีเท่านั้น แต่ต้องมีการสร้าง “บรรยากาศที่เอื้อต่อการฝึกฝน” อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถทำได้โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. มีแบบอย่างที่ดี เพราะคนจะเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น การมีครู ผู้ใหญ่ หรือผู้นำที่แสดงคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอจะเป็นแรงบันดาลใจและเป็นภาพจำที่ช่วยให้ผู้เรียนอยากปฏิบัติตาม
2. ส่งเสริมการสะท้อนตนเอง การให้โอกาสบุคคลได้ทบทวนพฤติกรรมและความคิดของตนเองอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดการรู้จักตนเองมากขึ้น และสามารถปรับปรุงแก้ไขนิสัยไม่ดีให้กลายเป็นนิสัยดีได้
3. ให้รางวัลกับพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณธรรม เช่น การชื่นชม การให้คำยกย่อง หรือการให้โอกาสพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลรู้สึกว่าการมีคุณธรรมเป็นสิ่งที่มีความค่าและน่าปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
4. สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น โรงเรียนหรือองค์กรที่สนับสนุนความร่วมมือ การแบ่งปัน การเคารพซึ่งกันและกัน จะช่วยให้คนฝึกฝนคุณธรรมได้ง่ายขึ้นเพราะรู้สึกปลอดภัยและได้รับการสนับสนุน

นอกจากนี้ ทฤษฎีคุณธรรมของอริสโตเติลยังเน้นถึงความสมดุล (The Golden Mean) ในการปฏิบัติตัว หมายความว่าคุณธรรมคือการอยู่ในจุดกึ่งกลางระหว่างความสุดโต่งสองขั้ว เช่น ความกล้าหาญคือจุดกึ่งกลางระหว่างความกล้าหาญเกินไปจนเสี่ยงภัยกับความกลัวเกินไปจนเป็นคนขี้ขลาด การรักษาสมดุลนี้เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและใช้ปัญญาในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

(Swanton, 2003 : 17) ในสังคมยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาคุณธรรมแบบอริสโตเติลจึงเป็นแนวทางที่มีคุณค่า เพราะไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและสงบสุขภายในตนเอง แต่ยังช่วยให้สังคมโดยรวมมีความเป็นธรรมและมีความสามัคคีมากขึ้น หากแต่ละคนพยายามฝึกฝนและพัฒนาคุณธรรมที่ดีร่วมกัน ก็จะก่อให้เกิดสังคมที่น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว

ดังนั้น การนำแนวคิดทฤษฎีคุณธรรมของอริสโตเติลไปประยุกต์ใช้ในระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการฝึกฝนคุณธรรม รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านแบบอย่างและการสะท้อนตนเองมากกว่าการสอนกฎเกณฑ์เพียงอย่างเดียว เพื่อให้การพัฒนาคุณธรรมเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดผลจริงในชีวิตประจำวัน

3. ทฤษฎีจริยธรรมแบบผลลัพธ์

ทฤษฎีจริยธรรมแบบผลลัพธ์ หรือ Consequentialism คือแนวคิดทางจริยธรรมที่ยึดผลลัพธ์ของการกระทำเป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ถือว่ามีจริยธรรม หากส่งผลดีหรือเป็นประโยชน์สูงสุดแก่คนส่วนใหญ่ (Sinnott-Armstrong, 2019 : ออนไลน์) หลักการนี้มักเรียกกันว่า “หลักการของประโยชน์สูงสุด” (The Greatest Happiness Principle) ซึ่งเป็นแก่นสำคัญของทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ที่พัฒนาโดยนักปรัชญาชื่อดังอย่าง เจเรมี เบนแธม (Jeremy Bentham) และจอห์น สจวร์ต มิลล์ (John Stuart Mill)

แนวคิดนี้มีความโดดเด่นในการเน้น “ผลลัพธ์” มากกว่า “กฎเกณฑ์” หรือ “เจตนา” ซึ่งหมายความว่า การตัดสินความถูกผิดขึ้นอยู่กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงหลังการกระทำ ไม่ใช่แค่ความตั้งใจของผู้กระทำหรือกฎข้อบังคับที่กำหนดไว้ เจเรมี เบนแธม ผู้บุกเบิกแนวคิดอรรถประโยชน์นิยม กล่าวว่า มนุษย์แสวงหาความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์ ดังนั้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขมากที่สุดแก่คนส่วนใหญ่จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ต่อมา จอห์น สจวร์ต มิลล์ ได้พัฒนาแนวคิดนี้ให้สมบูรณ์ขึ้นโดยแบ่งความสุขออกเป็นความสุขทางกายและทางปัญญา และให้ความสำคัญกับคุณภาพของความสุขมากกว่าปริมาณ (Mill, 2010 : 24)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในชีวิตจริง

1. การบริหารและนโยบายสาธารณะ ทฤษฎีนี้เหมาะสำหรับการตัดสินใจในระดับองค์กรและนโยบาย เพราะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เช่น การวางแผนงบประมาณสาธารณะ การออกนโยบายสาธารณะ หรือการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารสามารถใช้หลักการของผลลัพธ์ในการประเมินทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชากร

2. การศึกษาและการอบรม ในด้านการศึกษา ทฤษฎีนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและฝึกการตัดสินใจโดยใช้เหตุผล ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมให้นักเรียนวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการกระทำก่อนเลือกทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และศีลธรรม

3. วงการแพทย์ ในวงการแพทย์ ทฤษฎีนี้ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาที่มีทรัพยากรจำกัด เช่น การจัดสรรเครื่องมือหรือบุคลากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยกลุ่มใหญ่ โดยการพิจารณาผลลัพธ์และผลกระทบระยะยาวของการรักษา

ข้อดีของทฤษฎีจริยธรรมแบบผลลัพธ์

1. ความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เน้นผลลัพธ์ที่วัดได้จริง ทำให้การตัดสินใจมีหลักเกณฑ์ชัดเจน
2. ส่งเสริมความเป็นธรรมในระดับสังคม การมองหาผลดีสูงสุดแก่คนส่วนใหญ่ช่วยลดความขัดแย้งและความอยุติธรรม
3. เหมาะกับการตัดสินใจในบริบทที่ซับซ้อน ช่วยให้ผู้บริหารและนักนโยบายสามารถประเมินทางเลือกที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด
4. ส่งเสริมจิตสำนึกและความรับผิดชอบ กระตุ้นให้ตระหนักถึงผลกระทบของการกระทำต่อผู้อื่นและสังคม

ข้อจำกัดของทฤษฎี

1. การทำนายผลลัพธ์เป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ซับซ้อนและไม่แน่นอน ทำให้การประเมินผลลัพธ์ล้มเหลวหรือคลาดเคลื่อน
2. ละเลยสิทธิของคนกลุ่มน้อย เน้นผลประโยชน์ส่วนใหญ่ อาจทำให้กลุ่มเล็กถูกละเมิดสิทธิและไม่ได้รับความเป็นธรรม
3. ไม่คำนึงถึงเจตนา บางครั้งการกระทำที่มีเจตนาดีอาจถูกตัดสินว่าผิด หากผลลัพธ์ออกมาไม่ดี ซึ่งขัดกับความรู้สึกทางศีลธรรมของมนุษย์
4. ขัดแย้งกับหลักความยุติธรรม การมองแค่ผลลัพธ์อาจก่อให้เกิดความอยุติธรรมในบางกรณี เช่น การยอมรับความทุกข์ของคนกลุ่มหนึ่งเพื่อประโยชน์ของส่วนใหญ่

ทฤษฎีจริยธรรมแบบผลลัพธ์เป็นกรอบแนวคิดที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับการตัดสินใจในหลายบริบท โดยเฉพาะการบริหารจัดการและนโยบายที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ต้องระมัดระวังข้อจำกัด เช่น ความยากในการคาดการณ์ผลลัพธ์และความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิของกลุ่มคนเล็ก ๆ การใช้ทฤษฎีนี้ควรผสมผสานกับหลักจริยธรรมอื่น ๆ เพื่อสร้างความสมดุลและความยุติธรรมในสังคม

4. ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กช่วยให้เราเข้าใจว่าการพัฒนาความคิดและพฤติกรรมทางศีลธรรมไม่ได้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน แต่เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต่อเนื่องตามช่วงวัยและประสบการณ์ชีวิต นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคนในแต่ละระดับ ซึ่งส่งผลต่อวิธีการสอนและการเสริมสร้างคุณธรรมในแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงเร็ว การเข้าใจพัฒนาการเชิงจริยธรรมช่วยให้ครูและผู้ปกครองสามารถออกแบบกิจกรรมและการสอนที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของนักเรียน เพื่อสร้างคนที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในชีวิตจริงได้

โคลเบอร์ก แบ่งพัฒนาการจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับใหญ่ (Level) แต่ละระดับมี 2 ขั้น (Stage) รวมเป็น 6 ขั้น (Crain, 2011 : 44) ดังนี้

ระดับที่ 1 : ก่อนจริยธรรม (Pre-conventional Level) ในระดับนี้พฤติกรรมทางจริยธรรมจะขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ส่วนตัวและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ ผู้ที่อยู่ในระดับนี้มักตัดสินใจว่าอะไรถูกผิดโดยพิจารณาว่าผลลัพธ์นั้นจะส่งผลดีหรือร้ายต่อตัวเองอย่างไร

ขั้นที่ 1 การหลีกเลี่ยงการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) เด็กหรือบุคคลในขั้นนี้ทำตามกฎเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เช่น “ถ้าไม่ทำตามจะโดนตี” พฤติกรรมดีถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อตนเอง

ขั้นที่ 2 ผลประโยชน์ส่วนตัว (Self-interest Orientation) การตัดสินใจขึ้นกับความต้องการของตัวเองและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เช่น “ถ้าช่วยเพื่อนแล้วเพื่อนช่วยตอบแทนจะทำ” ซึ่งยังไม่เข้าใจเรื่องจริยธรรมในระดับที่ลึกซึ้ง

ระดับที่ 2 : จริยธรรมตามกฎหมาย (Conventional Level) ในระดับนี้ผู้คนเริ่มรับรู้และยึดถือกฎเกณฑ์ของสังคมและความคาดหวังของผู้อื่น ความถูกผิดถูกกำหนดโดยการได้รับการยอมรับจากสังคมหรือการปฏิบัติตามกฎหมาย

ขั้นที่ 3 ความสัมพันธ์และการยอมรับของผู้อื่น (Interpersonal Accord and Conformity) การทำดีเพื่อรักษาความสัมพันธ์และได้รับการยอมรับ เช่น “ต้องเป็นคนดี ไม่ทำให้คนอื่นเสียใจ” พฤติกรรมที่ดีคือสิ่งที่ผู้อื่นชมเชยหรือชื่นชอบ

ขั้นที่ 4 การยึดมั่นในกฎหมายและหน้าที่ (Authority and Social-order Maintaining Orientation) บุคคลตระหนักถึงความสำคัญของกฎและกฎหมายในสังคม จึงทำตามกฎเพื่อรักษาความสงบและระเบียบ เช่น “ต้องทำตามกฎหมาย เพราะกฎหมายทำให้สังคมอยู่ได้”

ระดับที่ 3 : จริยธรรมระดับหลักการ (Post-conventional Level) ในระดับนี้ การตัดสินใจทางจริยธรรมมีความเป็นอิสระและยึดถือหลักการสากล เช่น ความยุติธรรม เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน มากกว่าการปฏิบัติตามกฎที่เป็นทางการ

ขั้นที่ 5 สัญญาทางสังคม (Social Contract Orientation) เข้าใจว่ากฎเป็นผลมาจากการตกลงร่วมกันในสังคม และสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากไม่เป็นธรรม เช่น “กฎหมายควรปรับเปลี่ยนถ้าไม่เป็นธรรมกับคนบางกลุ่ม”

ขั้นที่ 6 หลักจริยธรรมสากล (Universal Ethical Principles) ยึดมั่นในหลักจริยธรรมที่เป็นสากล เช่น สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม และความยุติธรรม แม้ว่าจะขัดกับกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การยืนหยัดต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพแม้จะต้องเผชิญกับบทลงโทษ

การประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

ทฤษฎีของโคลเบอร์ก เหมาะสำหรับการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน โดยเฉพาะในระดับมัธยมและอุดมศึกษา โรงเรียนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงจริยธรรม เช่น

1. การใช้กรณีศึกษา (Case Studies) นำเสนอเหตุการณ์จริงหรือสมมุติที่มีประเด็นจริยธรรมให้เด็กและเยาวชนได้วิเคราะห์และอภิปราย เช่น “ถ้าเพื่อนโกงสอบ คุณจะทำอย่างไร?” เพื่อกระตุ้นให้คิดเกี่ยวกับผลกระทบ ความถูกต้อง และความรับผิดชอบ
2. การอภิปรายเปิดประเด็น (Open-ended Discussion) เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังมุมมองที่แตกต่าง และเรียนรู้ที่จะเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและพัฒนาการคิดในระดับที่สูงขึ้น
3. การสร้างแบบอย่างที่ดี (Role Modeling) ครูและบุคลากรในโรงเรียนทำหน้าที่เป็นแบบอย่างของพฤติกรรมทางจริยธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและเลียนแบบ
4. กิจกรรมสะท้อนตนเอง (Self-reflection Activities) ให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ในตนเอง การควบคุมอารมณ์ ความยืดหยุ่นและการเติบโตส่วนบุคคล

ตารางที่ 2.3 : แสดงการเชื่อมโยงทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี	แนวคิดหลัก	การประยุกต์ใช้
Deontological Ethic (Immanuel Kant)	การกระทำที่ดีต้องตั้งอยู่บนหน้าที่และเจตนาที่ดีโดยไม่ขึ้นกับผลลัพธ์	ยึดมั่นในหลักการและหน้าที่ ไม่เปลี่ยนตามสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ : เหมาะกับการวางนโยบายที่ต้องการความโปร่งใส ยุติธรรม เช่น การบริหารงานบุคลากร หรือการประเมินผลอย่างเป็นธรรม

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ทฤษฎี	แนวคิดหลัก	การประยุกต์ใช้
Virtue Ethics (Aristotle)	ความดีเกิดจากการ พัฒนานิสัยและ คุณลักษณะภายใน อย่างต่อเนื่อง	เน้นคุณธรรมที่เป็นนิสัย เช่น ความเมตตา ความ อดทน การประยุกต์ใช้ : สร้างบรรยากาศที่สนับสนุน การฝึกฝนคุณธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่าน แบบอย่างและการสะท้อนตนเอง
Consequentialism	ประโยชน์หรือความสุข สูงสุดต่อคนส่วนมาก	การประยุกต์ใช้ : เหมาะกับการจัดการ งบประมาณ การบริหารทรัพยากร และการ ตัดสินใจเชิงนโยบาย
Kohlberg's Stages of Moral Development	คุณธรรมพัฒนาเป็น ขั้นตอนจากการกลัว การลงโทษไปสู่สากล	ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางจริยธรรม การประยุกต์ใช้ : เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรม หรือหลักสูตรพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

กระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนพฤติกรรมของตนเอง วิเคราะห์เหตุผลและผลลัพธ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจที่มีจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก เสนอกรอบคิดที่ช่วยให้เรามองเห็นลำดับขั้นของการตัดสินใจทางจริยธรรม ตั้งแต่การยึดติดกับผลประโยชน์ส่วนตัวและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ ไปจนถึงการยึดถือหลักจริยธรรมสากลและความยุติธรรม การประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้ในสถานศึกษาโดยการออกแบบกิจกรรมเชิงวิเคราะห์และอภิปราย จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดและพฤติกรรมทางศีลธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2.4 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในบุคคลตามแนวทางและคุณค่าเฉพาะที่มีรากฐานมาจากหลักศาสนา ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้เติบโตในมิติทั้งด้านจิตวิญญาณ ความรู้ และคุณธรรมในลักษณะที่ครอบคลุมทุกด้านของชีวิต อัตลักษณ์นี้เน้นการปลูกฝังคุณธรรมตามคุณค่าแห่งพระวรสาร ความรักเมตตา ความซื่อสัตย์สุจริต มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นผู้

สร้างสรรค์สังคมที่ดีอย่างยั่งยืน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก คือ การดำเนินการตามแนวทางที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมทางศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักร การศึกษานี้มุ่งปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งความเชื่อและส่งเสริมสังคมให้นำคุณค่าแห่งศาสนาไปปฏิบัติได้ Miller (2006 : 40) ได้อธิบายว่าการศึกษาคาทอลิกมีเป้าหมายในการสร้างเสริมคนุชย์ให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งในด้านปัญญาและจิตใจ โดยการปลูกฝังความเชื่อมั่นและการบูรณาการหลักธรรมเข้าไปในชีวิตประจำวันของนักเรียน นอกจากนี้ การศึกษาคาทอลิกยังสนับสนุนการเสริมสร้างคุณค่าคริสต์ศาสนาที่เน้นความรักเมตตา ความซื่อสัตย์ และการเสียสละ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและมีภูมิคุ้มกัน เพื่อดำเนินชีวิตในทำนองคลองธรรม ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการของพระศาสนจักรคาทอลิกและเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายและพันธกิจการจัดการศึกษาคาทอลิก ดังนี้

เป้าหมาย

- 1) จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร
- 2) เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์
- 3) เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พันธกิจ ได้แก่

- 1) ทบทวน / กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
- 2) จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา จัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน
- 3) จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม
- 4) จัดให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
- 5) ประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6) การสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

7) สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการช่วยเหลือแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

8) สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน

9) การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้ร้อโอกาส

10) เป็นสนามเผยแผ่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนเพื่อสร้างสังคมที่มีความรับผิดชอบและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การศึกษาคาทอลิกถือเป็นระบบหนึ่งที่เน้นการหล่อหลอมศีลธรรมควบคู่กับการเรียนรู้ โดยมีรากฐานจากคำสอนของพระเยซูคริสต์และคำนิยามแห่งพระวรสาร ซึ่งยึดถือความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์และการรับใช้ผู้อื่นเป็นหลัก อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกจึงสะท้อนผ่านการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลในทุกด้าน ทั้งสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระบบนี้ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงจำเป็นต้องพิจารณาในทุกระดับตั้งแต่ต้นนโยบาย การบริหารจัดการ ไปจนถึงการปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน โดยสามารถแบ่งแนวทางการส่งเสริมออกเป็น 5 ด้าน (ดิซพล รุ่งโรจน์วรวัฒนา และธีรภัทร กุโลภาส, 2564 : 247-265 ; สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2561 : ออนไลน์) ดังนี้

1. การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน การบริหารจัดการโรงเรียนคาทอลิกควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยครอบคลุมพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการอบรมและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี คณะกรรมการการศึกษาคาทอลิกระบุว่าโรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนตามคำสอนของคริสต์ศาสนา

2. การสร้างบรรยากาศแห่งความรักและการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมของความรัก ความเคารพ และความรับผิดชอบ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. การบูรณาการหลักธรรมในหลักสูตรการเรียนการสอน การสอนควรผสมผสานคำสอนของพระเยซูคริสต์ในทุกวิชาและกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในคุณค่าคริสต์ศาสนา โดยเน้นการปฏิบัติที่สะท้อนคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความรักเมตตา ความซื่อสัตย์สุจริต และการเสียสละ

4. การอบรมและพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ครูควรได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำคุณค่าของคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้ในการสอนและชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียน

5. การมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัว โรงเรียนคาทอลิกควรร่วมมือกับชุมชนและครอบครัวในการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน จะช่วยให้การอบรมสั่งสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างการบริหารจัดการที่ชัดเจน การสอนที่เน้นคุณค่าแห่งพระวรสาร และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี และสามารถปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างยั่งยืน

การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

ศาสนาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมจิตใจมนุษย์ให้เปี่ยมด้วยศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ศาสนาสอนให้บุคคลดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย เคารพซึ่งกันและกัน และแสวงหาความสงบภายในจิตใจ หลักคำสอนทางศาสนาต่างๆ ไม่เพียงแต่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ แต่ยังช่วยให้บุคคลพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็ง มุ่งมั่นในความดี และดำเนินชีวิตด้วยสติปัญญา การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นกระบวนการที่ช่วยยกระดับความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรมของบุคคลให้อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและความเมตตา ศาสนาแต่ละศาสนามีแนวทางที่แตกต่างกันในการขัดเกลาจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติธรรม การสวดมนต์ การภาวนา หรือการทำความดีเพื่อผู้อื่น ซึ่งล้วนเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความสงบสุขภายในและความสมดุลของชีวิต

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเสริมสร้างอนาคตของประเทศ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพุทธิปัญญาและความรู้ควรควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจของผู้เรียน เพื่อเตรียมให้นักเรียนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคปัจจุบัน การศึกษามีเป้าหมายไม่เพียงแต่เพื่อพัฒนาทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข แต่ยังเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (มนัสชัย ประทุมปี และกรองทิพย์ นาควิเชตร, 2567 : 175-190) การพัฒนาจิตใจเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มนุษย์เติบโตทั้งทางด้านจิตวิญญาณและจิตใจ ในมุมมองของคริสต์ศาสนา การพัฒนานี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแนวทางที่ช่วยให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามคำสอนของพระเจ้าและสามารถเผชิญกับความท้าทายในชีวิตได้อย่างมีสติและความหวัง หลักการสำคัญของคริสต์ศาสนาสอนให้เราใส่ใจในการเจริญเติบโตทางจิตใจเพื่อสร้างคุณธรรม เช่น ความรัก ความเมตตา

ความอดทน และความให้อภัย ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่ทำให้สังคมมีความสงบสุขและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมนุษย์ นอกจากนี้ การพัฒนาจิตใจยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างผู้เชื่อกับพระเจ้า ผ่านการสวดมนต์และการศึกษาในพระคัมภีร์ ทำให้ชีวิตมีความหมายและมีความหวังในยามที่เผชิญกับความทุกข์ยาก จิตใจที่ได้รับการพัฒนายังเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรมและความรับผิดชอบ ช่วยให้ผู้เชื่อสามารถตัดสินใจอย่างมีสติและมีจริยธรรม ส่งผลให้สามารถสร้างสังคมที่มีความรักและความเข้าใจกันมากขึ้น ในที่สุด การพัฒนาจิตใจตามหลักคริสต์ศาสนาไม่เพียงแต่เป็นการเตรียมความพร้อมในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียมตัวสำหรับชีวิตนิรันดร์ที่พระเจ้าทรงสัญญาไว้ การดำเนินชีวิตตามคำสอนเหล่านี้จึงเป็นหนทางสู่ความรอดและความสุขอย่างแท้จริง (พิชณู กาแก้ว และคณะ, 2567 : 40-64) การพัฒนาจิตใจตามหลักคริสต์ศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นทั้งการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับพระเจ้าและการพัฒนาคุณธรรมในสังคม ซึ่งนำไปสู่ความสงบสุขและความหวังที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นการจัดการศึกษาโดยมีพันธกิจอันแน่วแน่ในการดำเนินงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม การบริหารที่เน้นหลักศาสนาทำให้การศึกษาในโรงเรียนเหล่านี้มุ่งสร้างคนดีที่มีจิตใจเมตตากรุณาและมีคุณธรรม การพัฒนาผู้เรียนเน้นความสมดุลทั้งทางสติปัญญาและจิตใจ โดยส่งเสริมความเท่าเทียมและการเคารพคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองทำให้เกิดความร่วมมือที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกจึงถูกสะท้อนผ่านกระบวนการบริหารที่คำนึงถึงทั้งการพัฒนาทางปัญญาและคุณธรรม

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในระดับบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของคริสต์ศาสนา คุณธรรมและจริยธรรมถูกวางรากฐานอยู่บนคำสอนและหลักปฏิบัติที่ยึดมั่นในความรัก ความเมตตา และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นแก่นแท้ของการดำเนินชีวิตตามแนวทางของพระเยซูคริสต์ (The Holy Bible, New International Version, 2011 : ออนไลน์) การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในบริบทนี้จึงไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ทฤษฎีหรือแนวคิดเท่านั้น แต่ยังเป็นการชักนำให้บุคคลเกิดความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการสร้างสังคมที่ยุติธรรมและสงบสุข ผ่านการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามและมีความซื่อสัตย์สุจริต

บริบททางการศึกษา การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาร่วมมือกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน

ผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งความคิด จิตใจ และพฤติกรรม (Lickona, 1991 : 71) การดำเนินงานนี้ ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นคุณธรรม การสอนผ่านหลักสูตรที่บูรณาการคุณธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข (Narvaez & Lapsley, 2009 : 140-165)

บริบทของโรงเรียนคาทอลิก เช่น โรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนใน 4 ด้านหลัก คือ ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการเจริญเติบโตทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณของผู้เรียน (Congregation of the Holy Cross, 2020) ความรักความเมตตา ถูกเน้นย้ำว่าเป็นคุณค่าหลักที่พระเยซูคริสต์ทรงสอน เพราะความรักที่แท้จริงเป็นพลังขับเคลื่อนให้เราสามารถยอมรับและช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างไม่มีเงื่อนไข (John 13 : 34-35, NIV : ออนไลน์)

○ มิติความซื่อสัตย์ เป็นหลักการสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือและความยุติธรรมในสังคม โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืน (Kohlberg, 1981 : 55) ความพอเพียงซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 นั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติและวิธิตำเนินชีวิตอย่างสมดุล ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือกดดันตนเองเกินไป ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจและสังคม (Sufficiency Economy Philosophy, 1997 : 42)

นอกจากนี้ การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นการเน้นย้ำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างชีวิตและจิตวิญญาณ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้มแข็งทางจิตใจ สามารถเผชิญกับความท้าทายในชีวิตได้อย่างมีสติและมีความหวัง (Ryan & Deci, 2000 : 68-78) การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงไม่ใช่เพียงหน้าที่ของครูหรือผู้บริหารเท่านั้น แต่เป็นความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในชุมชนการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารที่กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน ครูที่เป็นแบบอย่างและผู้ให้ความรู้ ผู้ปกครองที่ร่วมสนับสนุนและปลูกฝังคุณธรรมในครอบครัว รวมถึงชุมชนที่ร่วมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมในวงกว้าง (Epstein, 2011 : 98) การบูรณาการอย่างมีระบบและต่อเนื่องนี้ จะช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเกิดผลอย่างยั่งยืน และทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและยุติธรรม

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในบริบทของคริสตศาสนาและการศึกษาคาทอลิกนั้น ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การให้ความรู้เชิงทฤษฎี แต่ยังเน้นการพัฒนาทั้งความเชื่อและการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และ

จิตวิญญาณ โดยมีคุณธรรมสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

1. ความเมตตา ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเอื้ออาทรและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น (Nouwen, 1975 : 44) ซึ่งรวมถึงการช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพอ่อนโยน เมตตา ยังแสดงออกผ่านถ้อยคำที่นุ่มนวลและการเคารพในศักดิ์ศรีของกันและกัน (Sternberg, 2003 : 73) ในบริบทของคริสตศาสนา ความเมตตา ถูกเน้นว่าเป็นความรักในรูปแบบหนึ่งที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนให้มนุษย์ปฏิบัติต่อกันอย่างไม่มีเงื่อนไข (John 13 : 34-35, NIV) ความเมตตาจึงไม่เพียงเป็นการแสดงออกทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นการสะท้อนจิตใจที่เปิดกว้างและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสังคมที่สงบสุข

2. ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์หมายถึงการแสดงออกถึงความจริงใจ ความยึดมั่นในความถูกต้อง และการรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตนเอง (Kohlberg, 1981 : 11) พฤติกรรมนี้รวมถึงการพูดความจริงโดยไม่ปิดบัง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ให้ไว้ ความซื่อสัตย์เป็นรากฐานที่ทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างบุคคลและชุมชน (Rest, 1986 : 12) ในคริสตศาสนา ความซื่อสัตย์ถือเป็นคุณสมบัติที่พระเจ้าโปรดปราน และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงความสัมพันธ์กับพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง (Proverbs 12:22, NIV : ออนไลน์) การฝึกฝนความซื่อสัตย์ตั้งแต่วัยเรียนจึงช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ความพอเพียง ความพอเพียงหมายถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและรู้จักประมาณตน (Sufficiency Economy Philosophy, 1997 : 44) การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือปล่อยให้ความโลภครอบงำ เป็นการสร้างสมดุลในชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ความพอเพียงส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และช่วยลดความตึงเครียดในชีวิต (Siregar, 2014 : 164, 497-501) แนวคิดนี้สอดคล้องกับคำสอนในคริสตศาสนาที่เน้นความเรียบง่ายและการมีชีวิตที่สมดุลตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ (Matthew 6 : 25-34, NIV) การปลูกฝังความพอเพียงในผู้เรียนจึงเป็นการเตรียมพร้อมให้นักเรียนสามารถเผชิญกับความท้าทายในโลกปัจจุบันได้อย่างมีสติและปัญญา

4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นกระบวนการฝึกฝนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของจิตใจผ่านกิจกรรมทางศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม รวมถึงการนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (Pargament, 1997 : 22) การปฏิบัติเหล่านี้ช่วยสร้างความสงบสุขในจิตใจ ส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (Koenig, 2012 : 82) ในคริสตศาสนา การพัฒนาจิตใจยังเกี่ยวข้องกับการสำนึกในความสัมพันธ์กับพระเจ้าและการแสวงหาความหมายในชีวิต (Frankl, 1985 : 11) ซึ่งเป็น

แรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีจิตใจเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยากลำบากได้อย่างมีความหวังและความอดทน

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักศาสนาและการศึกษาคาทอลิกนั้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมสำคัญอย่างความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและยั่งยืน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในบริบทของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งในด้านความคิด จิตใจ พฤติกรรม และจิตวิญญาณ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อหลอมเยาวชนให้เป็นคนดี มีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของทั้งครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติในสถานศึกษา โดยเฉพาะในระบบการศึกษาคาทอลิก การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของพันธกิจทางการศึกษาที่ไม่เพียงมุ่งพัฒนาทางวิชาการ แต่ยังเน้นการอบรมจิตใจและจริยธรรมของผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุล (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) การสร้างคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นเป้าหมายที่ท้าทายและต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

องค์ประกอบสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

1. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนถือเป็นวิธีหลักที่ช่วยสร้างความเข้าใจและทักษะด้านคุณธรรมให้กับผู้เรียน ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะวิชาศีลธรรม หรือวิชาศาสนาเท่านั้น แต่ยังสามารถบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือแม้แต่คณิตศาสตร์ ผ่านการตั้งคำถามเชิงคุณธรรม การเรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง หรือกรณีศึกษา (Lickona, 1991 : 32)

2. การเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากรในโรงเรียนคือผู้ถ่ายทอดคุณธรรมที่ทรงพลังที่สุด เพราะพฤติกรรมของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กมากกว่าคำสอนใด ๆ (Bandura, 1977 : 44) การแสดงความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความอดทน หรือการให้อภัยในชีวิตประจำวันของครู เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมให้ฝังลึกในจิตใจของนักเรียนโดยธรรมชาติ

3. การสร้างบรรยากาศโรงเรียนที่เอื้อต่อคุณธรรม สภาพแวดล้อมของโรงเรียนควรสะท้อนถึงค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง เช่น ความมีระเบียบวินัย การเคารพซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือกันในการยามจำเป็น หรือการเปิดพื้นที่ให้เกิดการแสดงออกทางจิตวิญญาณ เช่น มุมเงียบสงบสำหรับการภาวนา การจัดพิธีกรรมศาสนา และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในชีวิตประจำวัน

4. การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ยั่งยืนต้องอาศัย การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิด เพราะคุณธรรมไม่สามารถ ปลุกฝังได้เฉพาะในชั้นเรียน แต่ต้องเกิดจากการฝึกฝนและดำเนินชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง การจัด ประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมอบรมเชิงคุณธรรม หรือโครงการจิตอาสาที่ชวนครอบครัวมีส่วนร่วม จะช่วยสร้างความสอดคล้องทางค่านิยมระหว่างบ้านกับโรงเรียน (Epstein, 2011 : 12)

5. การประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรม แม้คุณธรรมจะวัดผลได้ยากกว่าความรู้ แต่สถานศึกษาสามารถออกแบบการประเมินในเชิงพฤติกรรม การสะท้อนคิด (reflection) หรือการ ให้เพื่อนร่วมชั้นให้ข้อมูล (peer feedback) ซึ่งช่วยครูในการติดตามพัฒนาการด้านคุณธรรมของ นักเรียน และให้คำแนะนำได้อย่างเหมาะสม

6. เชื่อมโยงกับบริบทศาสนาและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก การ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีรากฐานมาจากคำสอนของพระเยซูคริสต์ และคุณค่าพระวรสาร เช่น ความรัก ความเมตตา การให้อภัย และการเสียสละ (John Paul II, 1998 : ออนไลน์) เป้าหมายของ การศึกษาคาทอลิกคือ “การสร้างมนุษย์ที่ครบถ้วน” ทั้งทางวิชาการ ศิลธรรม และจิตวิญญาณ เพื่อให้ บุคคลเหล่านั้นสามารถเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้เกิดความยุติธรรม สันติภาพ และ ความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง (Congregation for Catholic Education, 2007 : ออนไลน์)

ในขณะเดียวกัน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 ด้านการศึกษาอย่างมี คุณภาพ ซึ่งไม่ได้มุ่งแค่การอ่านออกเขียนได้ แต่รวมถึงการพัฒนาความรับผิดชอบ ความอดทน การมี จริยธรรม และความเข้าใจในวัฒนธรรมและศาสนาที่หลากหลาย (UNESCO, 2016 : ออนไลน์)

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตัวแปร	นักวิชาการ	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก											รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1. ความรัก-เมตตา													
1.1 ความเอื้ออาทร	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	
1.2 ความเห็นอกเห็นใจ	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	8	
1.3 การให้อภัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	8	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ตัวแปร	นักวิชาการ		การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก											รวม
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.4 การพูดจาสุภาพ			✓	✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓	8
1.5 การให้เกียรติผู้อื่น			✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	8
2. ความซื่อสัตย์														
2.1 ความจริงใจ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
2.2 การพูดความจริง			✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2.3 การไม่คดโกง			✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	8
2.4 การยอมรับผลของการกระทำ			✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	8
2.5 การรักษาสัญญา			✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8
3. ความพอเพียง														
3.1 การใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
3.2 ความรู้จักพอ			✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	9
3.3 ความไม่โลภ			✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3.4 ความสมดุลในการดำเนินชีวิต			✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	8
3.5 การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา														
4.1 การภาวนา			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
4.2 การสวดมนต์			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
4.3 การร่วมพิธีกรรม			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				8
4.4 การปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน			✓			✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8
4.5 การมีทัศนคติที่ดีและจิตใจสงบ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
4.6 ความสมดุลของกาย ใจและจิตวิญญาณ			✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	9

หมายเหตุ [1] กรมการศาสนา (2562), [2] อรุณ หอมจันทร์ และคณะ (2557), [3] สงวน หล้าโพทนัน และคณะ (2557), [4] ไพศาล มั่นนอก และไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2557), [5] กระทรวงศึกษาธิการ (2565), [6] Şekerci (2020), [7] Varden (2020), [8] Mougán & Brand (2023) [9] Siregar (2014) [10] Koenig (2012) [11] Congregation for Catholic Education (1997)

จากตาราง 2.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มี 6 ด้าน เมื่อจำแนกตามรายด้านจะได้ทั้งหมด 21 ด้าน โดยจากการสังเคราะห์พบว่ารายด้านมีความถี่เฉลี่ยตั้งแต่ 8-11 ความถี่ทั้งหมด และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อประกอบการศึกษาครั้งนี้ ตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านความรัก-เมตตา

ความรักความเมตตา (Compassion) เป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษาคาทอลิก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ จริยธรรม และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและความแตกต่าง ความรักความเมตตาจึงเปรียบเสมือนพลังแห่งความดีที่ช่วยหล่อหลอมจิตใจให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข (กรมการศาสนา, 2562 : 1) ในบริบทของสถานศึกษาคาทอลิก ความรัก ความเมตตาไม่ใช่เพียงทฤษฎีทางศีลธรรม แต่เป็นการลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านตัวแปรสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ความเอื้ออาทร (Altruism) ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) การให้อภัย (Forgiveness) การพูดจาสุภาพ (Politeness) และการให้เกียรติผู้อื่น (Respectfulness) ซึ่งล้วนมีรากฐานจากคำสอนของพระเยซูคริสต์และหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) ประกอบด้วย ความเอื้ออาทร (Altruism) หมายถึงการกระทำที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเป็นรูปแบบของความเมตตาที่เด่นชัดที่สุด (Siregar, 2014 : 164, 497-501) ในโรงเรียนคาทอลิก การพัฒนาความเอื้ออาทรสามารถเริ่มได้จากกิจกรรมจิตอาสา เช่น การออกเยี่ยมบ้านเด็กกำพร้า โครงการบริจาค หรือกิจกรรมอาสาพัฒนา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณค่าของการเสียสละและเห็นคุณค่าของผู้อื่น (อรุณ หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75)

จากการวิจัยของ Şekerci (2020 : 89-98) พบว่า ความเอื้ออาทรมีผลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและความเข้าใจในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งของการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งหวังให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในโลกที่หลากหลาย ความเห็นอกเห็นใจคือการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและสามารถวางตนไว้ในสถานะของผู้อื่นได้ การส่งเสริมความเห็นอกเห็นใจในโรงเรียนคาทอลิกช่วยเสริมสร้างความสามารถด้านอารมณ์ (emotional intelligence) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 (Mougán & Brand, 2023 : ออนไลน์) การ

จัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้วรรณกรรมจริยธรรม หรือการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา empathy ให้เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง (สงวน หล้าโพนทัน และคณะ, 2566 : 12-20) Koenig (2012 : 22) ยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจมักมีความเชื่อมโยงทางจิตวิญญาณที่มั่นคง และสามารถรับมือกับความเครียดหรือปัญหาชีวิตได้ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกที่เน้นการพัฒนาจิตใจไปพร้อมกับสติปัญญา

มิติด้านการให้อภัย (Forgiveness) การให้อภัยเป็นกระบวนการสำคัญในการปลดปล่อยความโกรธ ความเจ็บปวด และความขัดแย้งในความสัมพันธ์ของมนุษย์ การสอนให้นักเรียนรู้จักให้อภัยตนเองและผู้อื่น จึงเป็นการปลูกฝังคุณธรรมความรักความเมตตาในระดับจิตใจอย่างแท้จริง (Varden, 2020 : 87) ในโรงเรียนคาทอลิกการให้อภัยอาจปรากฏผ่านกิจกรรมไตร่ตรองชีวิต การจัดพิธีสารภาพบาปหรือการพูดคุยปรับความเข้าใจระหว่างนักเรียนกับครู ซึ่งช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะยอมรับความผิดพลาดและพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ (ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2557 : 100-117) การวิจัยของ Siregar (2014 : 164, 497-501) ชี้ให้เห็นว่าการให้อภัยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการลดพฤติกรรมความรุนแรงในวัยรุ่น และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมปลอดภัย

การพูดจาสุภาพ (Politeness) การพูดจาสุภาพสะท้อนถึงความเคารพและความเมตตาในการสื่อสารระหว่างบุคคล การใช้ภาษาที่สุภาพ การทักทาย การขอบคุณ หรือการขอโทษอย่างจริงใจ ล้วนเป็นการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 32) โรงเรียนคาทอลิกสามารถส่งเสริมคุณธรรมข้อนี้ได้ผ่านการเป็นแบบอย่างของครู การให้รางวัลนักเรียนที่ใช้ถ้อยคำสุภาพ หรือการฝึกวาดศิลป์เชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (Şekerçi, 2020 : 89-98) เช่นเดียวกันกับ กรมการศาสนา (2562 : 1) ระบุว่า การปลูกฝังการใช้คำพูดที่สุภาพตั้งแต่วัยเยาว์ มีผลระยะยาวต่อการสร้างมนุษย์ที่มีจิตใจงดงามและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่สร้างความขัดแย้ง

การให้เกียรติผู้อื่น (Respectfulness) การให้เกียรติผู้อื่นเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมประชาธิปไตยและสันติภาพ ซึ่งในระบบการศึกษาคาทอลิกถูกยกระดับให้เป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของการเรียนรู้ (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องนี้ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีในขอบเขตของความสุภาพ การฝึกเคารพในศาสนาอื่น การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมชั้นด้วยความเสมอภาค รวมถึงการเคารพในสิทธิของตนและผู้อื่น (อรนุช หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75) นอกจากนี้จากการศึกษาของ Mougán & Brand (2023 : ออนไลน์) การเคารพผู้อื่นเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นพลเมืองโลก (global citizenship) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์

ดังกล่าวแล้วนั้น การส่งเสริม “ความรักความเมตตา” ในสถานศึกษาคาทอลิก ไม่ใช่เพียงการสอนให้ทำดี แต่คือการหล่อหลอมจิตใจผ่านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและโครงสร้างของการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การบูรณาการตัวแปรทั้งห้า ได้แก่ ความเอื้ออาทร ความเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย การพูดจาสุภาพ และการให้เกียรติผู้อื่น เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างสมดุล พร้อมมีจิตวิญญาณที่มั่นคง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุขและยั่งยืนในสังคม

สรุปได้ว่า ความรักความเมตตา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างจริงใจ เช่น การช่วยเหลือผู้ที่กำลังประสบความทุกข์ การให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนโยน และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพให้เกียรติ ความเมตตาเป็นคุณธรรมที่สะท้อนถึงการเข้าใจในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว โรงเรียน และสังคมโดยรวม อีกทั้งยังเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับบุคคลและสังคม

2. ด้านความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษา ซึ่งถือเป็นเวทีสำคัญในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ความซื่อสัตย์มิได้หมายถึงเพียงการพูดความจริง แต่ยังรวมถึงการดำเนินชีวิตด้วยความจริงใจ ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบ (กรมการศาสนา, 2562 : 1; กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 47) คุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างพลเมืองดีที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ประกอบด้วยมิติต่างๆ คือ ความจริงใจ (Sincerity) เป็นคุณลักษณะที่สะท้อนถึงความเป็นคนที่เปิดเผย ไม่เสแสร้ง และตรงไปตรงมาในการแสดงออกทั้งความคิดและพฤติกรรม บุคคลที่มีความจริงใจจะได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น และสามารถสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวที่ดีได้ (Siregar, 2014 : 164, 497-501; อรุณฯ หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75) ในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ครูและผู้บริหารที่แสดงออกถึงความจริงใจย่อมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรยากาศการเรียนรู้ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนพัฒนาไปในทางที่ดี การปลูกฝังความจริงใจจึงไม่ใช่เพียงหน้าที่ของบ้านหรือศาสนาเท่านั้น แต่เป็นภารกิจร่วมของทุกภาคส่วนในระบบการศึกษา (Koenig, 2012 : 22) การพูดความจริง (Truthfulness)

การพูดความจริงเป็นรากฐานของความซื่อสัตย์ และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การพูดความจริงในห้องเรียนยังช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใสในการเรียนรู้ นักเรียนจะกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่หวาดกลัว และครูก็สามารถสะท้อนกลับได้อย่างสร้างสรรค์ (Şekerci, 2020 : 89-98; Mougán & Brand, 2023 : ออนไลน์) ในมุมมองของศาสนาคริสต์ การพูดความจริงยังเป็นการ

สะท้อนถึงการดำรงอยู่ในพระคริสต์ ซึ่งทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” (Varden, 2020 : 11; Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) การไม่คดโกง (Integrity / Non-Cheating) ความไม่คดโกง คือ การประพฤติปฏิบัติโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนด้วยวิธีการที่ไม่สุจริต เช่น การลอกข้อสอบ การแอบอ้างผลงานผู้อื่น หรือการเบี่ยงเบนจากกติกาทางสังคม พฤติกรรมเหล่านี้หากปล่อยปละละเลยในระดับการศึกษา ย่อมนำไปสู่การบิดเบือนคุณธรรมในสังคมโดยรวม (สงวน หล้าโพนทัน และคณะ, 2566 : 12-20; Koenig, 2012 : 77) จากมุมมองของการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก การไม่คดโกงถือเป็นส่วนหนึ่งของการเจริญเติบโตในจริยธรรมที่อยู่ภายใต้แนวทางพระวรสาร ซึ่งเน้นการดำเนินชีวิตตามครรลองของความยุติธรรมและการรับใช้ผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์)

การยอมรับผลของการกระทำ (Accountability) การมีความรับผิดชอบต่องานที่ตนเองกระทำ เป็นคุณลักษณะที่สะท้อนถึงการเติบโตภายในอย่างแท้จริง บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะไม่โทษผู้อื่นเมื่อเกิดความผิดพลาด แต่พร้อมที่จะเรียนรู้และแก้ไขจากประสบการณ์ (ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน, 2557 : 100-117) ในบริบทการศึกษา การปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบต่อการเรียน การบ้าน หรือพฤติกรรมในห้องเรียน จะส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 23) ด้านการรักษาสัญญา (Reliability / Promise-keeping) การรักษาสัญญาหรือคำมั่นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความมั่นคงในจริยธรรมของบุคคล และเป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาจากผู้อื่น นักเรียนที่ฝึกฝนให้รักษาสัญญาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มักเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยและสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อรนุช หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75) ในมุมมองทางจิตวิทยา การรักษาสัญญายังมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลิกภาพโดยรวม (Koenig, 2012 : 32; Mougan & Brand, 2023 : ออนไลน์)

ความซื่อสัตย์จึงไม่ใช่เพียงพฤติกรรมเฉพาะหน้า แต่เป็นชุดของคุณค่าภายในที่ต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์อย่างต่อเนื่อง การศึกษาในบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนในเครือคาทอลิก มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะนี้ผ่านหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการเป็นแบบอย่างของครูและผู้บริหาร การส่งเสริมความซื่อสัตย์จึงควรดำเนินไปอย่างบูรณาการทั้งด้านเนื้อหา การปฏิบัติ และบรรยากาศในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม (กรมการศาสนา, 2562 : 1; กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 44; Varden, 2020 : 83)

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความจริงใจ ความตรงไปตรงมา และการยึดมั่นในความถูกต้องอย่างมั่นคง เช่น การพูดความจริงแม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับความผิดหรือผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาคำมั่นสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้ ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างบุคคล และเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ที่มั่นคงในครอบครัว โรงเรียน และสังคมโดยรวมแล้ว ความซื่อสัตย์ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และสันติสุขในการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณค่า

3. ด้านความพอเพียง

“ความพอเพียง” ถือเป็นหนึ่งในคุณธรรมสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาชีวิตบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาคาทอลิกซึ่งเน้นการพัฒนาทั้งความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณ แนวคิดเรื่องความพอเพียงนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมิติทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงวิถีชีวิตที่สมดุล มีเหตุผลและเคารพต่อทรัพยากรและผู้อื่น (กรมการศาสนา, 2562 : 1) ประกอบด้วยมิติสำคัญ คือ การใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล (Rational Living) การใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลหมายถึงการดำรงชีวิตโดยอิงบนหลักของปัญญาและการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาคาทอลิกที่เน้นการเจริญเติบโตทั้งด้านจิตใจและสติปัญญา (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) การมีเหตุผลช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล ความจริง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การวางแผนการเงิน การใช้ทรัพยากร และการมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน (อรนุช หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75) ในแง่จริยธรรม การใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลยังสัมพันธ์กับการรู้จักประมาณตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการยึดถือหลักความเป็นธรรม (Koenig, 2012 : 11) นอกจากนี้ Şekerci (2020 : 89-98) ชี้ให้เห็นว่าการปลูกฝังวิถีคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรากฐานสำคัญของความพอเพียงในระบบการศึกษายุคใหม่ มิติด้านความรู้จักพอ (Contentment) ความรู้จักพอ หมายถึง การยอมรับและมีความสุขกับสิ่งที่มีอยู่ โดยไม่โลภหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น (สงวน หล้าโพนทัน และคณะ, 2566 : 12-20) ในบริบทของการศึกษาคาทอลิก “ความรู้จักพอ” สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคำสอนเรื่อง “ความถ่อมตน” และ “การขอบพระคุณในพระพรที่ได้รับ” (Varden, 2020 : 21) ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะไม่ยึดติดกับวัตถุ แต่แสวงหาความสุขจากความสัมพันธ์ที่ดี และคุณธรรมภายใน การมีความพอใจในชีวิตอย่างเรียบง่าย เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีความสุขทางจิตที่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 9) ความพอใจในสิ่งเล็กน้อยยังเป็นรากฐานของความเคารพในตนเอง และส่งผลต่อการตัดสินใจในแง่ที่ยั่งยืนกว่า (Siregar, 2014 : 164, 497-501) มิติด้านความไม่โลภ (Non-Greed) ความไม่โลภถือเป็นหลักการพื้นฐานที่ช่วยลดความขัดแย้งในสังคม เนื่องจากความโลภนำไปสู่พฤติกรรมที่ละเมิด

สิทธิ์ผู้อื่น เช่น การโกง การแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่สุจริต และการเบียดเบียนธรรมชาติ (ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2557 : 100-117) ในแง่ของศาสนา ความไม่โลกเชื่อมโยงกับคำสอนของพระเยซูคริสต์ที่เน้น “การปล่อยวางจากสิ่งของของโลก” และการมีหัวใจที่พร้อมในการรับใช้ผู้อื่น (Congregation for Catholic Education, 1997 : 12) ความโลภเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจิตวิญญาณ เพราะมันสร้างความยึดติดที่นำไปสู่ความทุกข์ และการแย่งชิงทรัพยากร (Koenig, 2012 : 33) ในส่วนของ Mougán & Brand (2023 : 41) ยังได้เสนอว่า การสร้างวัฒนธรรมในโรงเรียนที่เน้นการแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อ และการฝึกฝนให้มีความเพียงพอ เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมที่ขับเคลื่อนโดยความโลภในหมู่นักเรียน มิติด้านความสมดุลในการดำเนินชีวิต (Balanced Living) การดำเนินชีวิตอย่างสมดุล คือการจัดสรรเวลาหน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน การพักผ่อน และการพัฒนาตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 12) การมีสมดุลในชีวิตช่วยลดความเครียด และเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดย Varden (2020 : 44) กล่าวไว้ว่า การศึกษาควรเน้น “การสร้างคนให้รู้จักใช้ชีวิตอย่างมีจังหวะ” โดยไม่เน้นการแข่งขันเกินพอดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีพลังในการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และเติบโตอย่างเป็นมนุษย์เต็มศักยภาพ ในมุมมองของ Siregar (2014 : 164, 497-501) การฝึกสมดุลชีวิตยังเกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต (life skills) ที่จำเป็น เช่น การบริหารเวลา การควบคุมอารมณ์ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ (Resourcefulness) การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบหมายถึงการรู้จักบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้เกินความจำเป็น และตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวม (กรมการศาสนา, 2562 : 1) แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้น “ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน” ซึ่งได้รับการบรรจุไว้ในนโยบายการศึกษาของไทย เพื่อส่งเสริมคุณธรรมในผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 33)

จากการศึกษาของ Şekerci (2020 : 89-98) พบว่าโรงเรียนที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีจริยธรรม ช่วยสร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อเพื่อนนักเรียนได้อย่างยั่งยืน ขณะที่ Mougán & Brand (2023 : ออนไลน์) เสริมว่า การออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมเรื่องความพอเพียงได้อย่างเป็นรูปธรรม

ความพอเพียงไม่ได้เป็นเพียงแนวคิดด้านเศรษฐกิจหรือการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายเท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานของคุณธรรมที่สำคัญในบริบทการศึกษา โดยเฉพาะในระบบการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ การบูรณาการตัวแปรสำคัญทั้งห้า ได้แก่ การใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล ความรู้จักพอ ความไม่โลภ ความสมดุลใน

การดำเนินชีวิต และการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ จะช่วยสร้างบุคลากรที่ไม่เพียงแต่ประสบความสำเร็จทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

สรุปได้ว่า ความพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมที่สะท้อนถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล รอบคอบ และอยู่บนพื้นฐานของความพอดี โดยมุ่งเน้นการรู้จักพอในสิ่งที่มีและไม่ยึดติดกับความเป็นโลภ เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การวางแผนทางการเงินอย่างเหมาะสม และการตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว ความพอเพียงยังครอบคลุมถึงการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการทางวัตถุกับคุณค่าทางจิตใจ ซึ่งช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตอย่างมีความสุขอย่างแท้จริง การดำเนินชีวิตด้วยหลักความพอเพียงจึงเป็นแนวทางสู่ความมั่นคงและยั่งยืนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคมโดยรวม

4. ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสมดุลของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในระบบการศึกษาคาทอลิกที่ให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณอย่างครบถ้วน (Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์) การอบรมจิตใจจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การเรียนรู้ทางศาสนาเท่านั้น แต่เป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อให้เข้าถึงความสงบภายใน มีความรักความเมตตาต่อผู้อื่น และสามารถดำรงตนอย่างมีความหมายในสังคม (กรมการศาสนา, 2562 : 1) องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย การภาวนา (Prayer) การภาวนาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาจิตใจในศาสนาคริสต์ โดยเป็นช่องทางในการสื่อสารกับพระเจ้า การภาวนาไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสงบในจิตใจเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการสะท้อนตนเอง (self-reflection) ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในชีวิตอย่างมีจริยธรรม (Koenig, 2012 : 33) งานวิจัยของ Siregar (2014 : 164, 497-501) ชี้ว่า การฝึกภาวนาในกลุ่มนักเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด ความวิตกกังวล และการควบคุมอารมณ์ การสวดมนต์ (Chanting / Recitation) การสวดมนต์เป็นการฝึกสมาธิอย่างหนึ่ง โดยช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นคงทางจิตใจและอารมณ์ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมในห้องเรียนและการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมชั้น (อรนุช หอมจันทร์ และคณะ, 2557 : 65-75) การสวดมนต์แบบกลุ่มยังช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวกับชุมชนศาสนา (Varden, 2020 : 11) การร่วมพิธีกรรม (Religious Participation) การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา เช่น พิธีบูชาขอบพระคุณ หรือพิธีศีลมหาสนิท ไม่ใช่เพียงแค่การปฏิบัติธรรมนิยม แต่เป็นการส่งเสริมจิตสำนึกทางศีลธรรมและสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Şekerçi, 2020 : 89-98) การมีส่วนร่วมในพิธีกรรมช่วยส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเคารพ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ไพศาล มั่นอก & ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2557 : 100-117)

ด้านการปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวัน (Religious Practice) การดำเนินชีวิตตามคำสอนทางศาสนา เช่น ความซื่อสัตย์ ความรักความเมตตา และการให้อภัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาจิตใจ โดย Mougán & Brand (2023 : ออนไลน์) ระบุว่า การปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาในชีวิตประจำวันช่วยลดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนและเพิ่มความสุขทางใจอย่างยั่งยืน นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมในเรื่องนี้มักมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีเป้าหมายในชีวิตชัดเจน (สงวน หล้าโพทนัน และคณะ, 2566 : 12-20) ด้านการมีทัศนคติที่ดีและจิตใจสงบ (Positive Attitude and Inner Peace) จิตใจที่สงบและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นเป็นรากฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (Siregar, 2014 : 164, 497-501) การอบรมให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี ฝึกฝนการให้อภัยและมีความเข้าใจผู้อื่น ช่วยสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 32) การฝึกสมาธิหรือจิตภาวนาในห้องเรียนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ (Koenig, 2012 : 44) และความสมดุลของกาย ใจ และจิตวิญญาณ (Holistic Balance) การพัฒนาจิตใจไม่อาจแยกออกจากมิติอื่นของชีวิต ทั้งด้านร่างกายและจิตวิญญาณ การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพกายควบคู่กับการฝึกฝนสมาธิ และมีความเชื่อทางจิตวิญญาณ เป็นแนวทางแบบองค์รวม (holistic approach) ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การศึกษาทั่วโลก (Mougán & Brand, 2023; Congregation for Catholic Education, 1997 : ออนไลน์)

การประยุกต์ใช้ในบริบทการศึกษาคาทอลิก การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาในโรงเรียนคาทอลิกไม่เพียงแต่เกิดขึ้นในชั้นเรียนวิชาศาสนา แต่แทรกซึมอยู่ในทุกกิจกรรม ตั้งแต่การสวดภาวนาในตอนเช้า การจัดพิธีกรรมตามเทศกาล ไปจนถึงการออกค่ายอาสาเพื่อฝึกฝนการรับใช้ผู้อื่น (กรมการศาสนา, 2562 : 1) การฝึกจิตใจจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างพลเมืองที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 54) งานวิจัยในประเทศ เช่นของ อรุณฯ หอมจันทร์ และคณะ (2557 : 65-75) พบว่า โรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการอบรมจิตใจตามหลักศาสนา มีแนวโน้มที่จะพัฒนาผู้เรียนที่มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่องานมากกว่าโรงเรียนทั่วไป ในทำนองเดียวกัน ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2557 : 100-117) เสนอว่า ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณเป็นเสาหลักของการใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย โดยเฉพาะในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งด้านปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิกที่ยึดหลักการของพระวรสาร กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยหล่อหลอมคุณธรรมในตัวผู้เรียน แต่ยังนำไปสู่การสร้างพลเมืองที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่สงบสุขอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา หมายถึง กระบวนการฝึกฝนภายในที่มุ่งยกระดับจิตใจให้มีความสงบ สว่าง และบริสุทธิ์ ตามคำสอนของศาสนาผ่านกิจกรรม เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงการน้อมนำหลักธรรมคำสอนของศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดี ความรักความเมตตาต่อผู้อื่น และการให้อภัย ซึ่งล้วนส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การพัฒนาจิตใจจึงเป็นรากฐานสำคัญของความสุข ความมั่นคงทางอารมณ์ และการสร้างสมดุลทั้งทางกาย ใจ และจิตวิญญาณอย่างแท้จริง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

Leithwood และ Riehl (2003 : 77-104) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการสำรวจบทบาทและหน้าที่ของผู้นำสถานศึกษาในการบริหารที่สมดุลระหว่างการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน โดยเน้นการส่งเสริมทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะเชิงคุณธรรมควบคู่กันไป เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างครบถ้วนทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะของความเป็นมนุษย์ ในส่วนของวิธีการวิจัย Leithwood และ Riehl ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ผู้นำสถานศึกษาและการศึกษากรณีตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อเข้าใจรูปแบบการบริหารที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านการบริหารงานวิชาการและการส่งเสริมคุณธรรมอย่างสมดุล นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะสำคัญ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเมตตา และความรับผิดชอบในหมู่ นักเรียน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาที่สมดุลระหว่างงานวิชาการและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนคาทอลิก พบว่าการบริหารงานวิชาการควบคู่กับการส่งเสริมคุณธรรมอย่างความซื่อสัตย์และเมตตา ได้รับการประเมินว่ามีประสิทธิภาพสูง ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารที่ตอบโจทย์เป้าหมายในการสร้างนักเรียนที่มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม นอกจากนี้ การบริหารที่มุ่งเน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ยังช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ที่เข้มแข็งและความยั่งยืนของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีความสมดุลทั้งความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณ พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ดีและยั่งยืนในอนาคต ซึ่งถือเป็นแนวทางบริหารสถานศึกษาที่สำคัญและจำเป็นในยุคปัจจุบัน

Grace (2002 : 12-76) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการสำรวจบทบาทของโรงเรียนคาทอลิกในการปลูกฝังคุณธรรม ผ่านการผสมผสานค่านิยมทางศาสนา เช่น ความซื่อสัตย์และความเมตตา เข้ากับกระบวนการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนคาทอลิกไม่

เพียงแต่เป็นสถานที่เรียนรู้วิชาการเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมในตัวนักเรียนอย่างครบถ้วนและยั่งยืน สำหรับวิธีการวิจัย Grace ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์และศึกษากรณีตัวอย่างของโรงเรียนคาทอลิกหลายแห่ง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางและกระบวนการบริหารที่ผสมผสานคุณธรรมเข้ากับงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการส่งเสริมค่านิยมเหล่านี้ รวมถึงการประเมินผลการบริหารในแง่ของความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนคาทอลิกมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมผ่านการบูรณาการค่านิยมทางศาสนา เช่น ความซื่อสัตย์และเมตตาเข้ากับการบริหารงานวิชาการอย่างมืออาชีพ การบริหารที่เน้นพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นหัวใจของอัตลักษณ์ทางการศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตทั้งด้านความรู้และคุณธรรมของนักเรียน ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าการผสมผสานคุณธรรมกับงานวิชาการอย่างสมดุล ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของโรงเรียนคาทอลิกอย่างชัดเจน นอกจากนี้ การบริหารที่ยึดมั่นในคุณธรรมเหล่านี้ช่วยสร้างความผูกพันระหว่างนักเรียน ครู และชุมชนโรงเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบและมีจิตใจเมตตา ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่ดีและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

Bryk, Lee และ Holland (1993) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการวิเคราะห์บทบาทของการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในโรงเรียนคาทอลิก โดยมุ่งเน้นที่การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ซึ่งครอบคลุมการดูแลนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการบริหารที่สามารถผสมผสานระหว่างการดูแลด้านจิตใจและการพัฒนาทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของวิธีการวิจัย Bryk และคณะ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ภาคสนาม และการวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียนคาทอลิกหลายแห่ง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ตลอดจนศึกษาการปฏิบัติจริงของผู้นำสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในการดูแลนักเรียนอย่างองค์รวม โดยเฉพาะการเน้นสร้างความสมดุลระหว่างการเรียนการสอนและการพัฒนาจิตใจผู้เรียน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในจังหวัดจันทบุรีที่พบว่าด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมได้รับคะแนนสูงสุดและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การบริหารที่มุ่งเน้นการดูแลนักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาบุคลิกภาพและคุณลักษณะเชิงคุณธรรมอย่างแท้จริง ส่งผลให้นักเรียนมีความสมดุลในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์และความยั่งยืนของสถานศึกษา นอกจากนี้ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมที่เน้นความสมดุลนี้ ยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี

ระหว่างนักเรียน ครู และชุมชนโรงเรียน ตลอดจนเสริมสร้างความรับผิดชอบและจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมในอนาคต

Elmar Nass (2015 : 3-19) ได้นำเสนอทฤษฎี “จริยธรรมการนำ” (Christian Leadership Ethics) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นความสำคัญของการบริหารองค์กรในบริบทของคริสต์ศาสนาโดยยึดหลักจริยธรรมที่มุ่งเน้นความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (human dignity) แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้นำองค์กรต้องบริหารงานโดยแสดงออกถึงความรัก ความเมตตา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือและความเชื่อมั่นในองค์กรอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านคุณภาพชีวิตของผู้เรียน บุคลากร และจิตวิญญาณขององค์กรโดยรวม ในแง่ของวิธีการ Nass ใช้การวิเคราะห์เชิงทฤษฎีและศึกษากรณีตัวอย่างของผู้นำองค์กรคริสต์ศาสนาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการอย่างมีอรรถาธิบายควบคู่กับการปลูกฝังค่านิยมและจริยธรรมตามหลักศาสนา โดยเน้นการบูรณาการระหว่างศาสนาและการจัดการ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการบริหารงานวิชาการและการส่งเสริมคุณธรรมในสถาบันการศึกษา การศึกษานี้ยังรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้นำและการสำรวจความเห็นของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้เห็นภาพรวมของการบริหารที่มีคุณธรรมเป็นฐาน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีจริยธรรมการนำของ Nass พบว่า การผสมผสานค่านิยมศาสนา เช่น ความรักและเมตตา เข้ากับการบริหารงานอย่างมีอรรถาธิบาย ช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างสมาชิกในองค์กร การบริหารลักษณะนี้ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและบุคลากรเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างจิตวิญญาณที่เข้มแข็งและความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารในสถาบันการศึกษาที่มีรากฐานจากศาสนาอย่างแท้จริง

Bernardo และ van der Nest (2019 : 80-95) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนคาทอลิกด้วยรูปแบบการนำแบบกระจาย (distributive leadership) ซึ่งเป็นการแบ่งปันบทบาทและความรับผิดชอบในกลุ่มผู้นำและสมาชิกในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่โรงเรียนต้องรักษาสมดุลระหว่างการกิจทางศาสนาและการกิจด้านการศึกษา การนำแบบกระจายนี้เน้นการสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในชุมชนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและความยั่งยืนขององค์กรอย่างแท้จริง วิธีการศึกษาของ Bernardo และ van der Nest ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพผ่านการสำรวจกรณีศึกษาโรงเรียนคาทอลิกหลากหลายแห่งในบริบทที่มีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว โดยเน้นการสัมภาษณ์ผู้นำ ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน และการรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังศึกษาแนวทางการผสมผสานภารกิจศาสนาและการศึกษาที่ต้องได้รับการดูแลอย่างสมดุลเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่มีจิตวิญญาณร่วมกัน ผลลัพธ์จากการศึกษาพบว่า การนำแบบกระจายช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจ

ระหว่างสมาชิกในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังทำให้โรงเรียนสามารถรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้อย่างเข้มแข็ง แม้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารลักษณะนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาองค์กรรวมของผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งทางวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของการศึกษาคาทอลิกในการสร้างบุคลากรที่มีความสมบูรณ์และพร้อมรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีสติและคุณธรรม นอกจากนี้ยังช่วยสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาคาทอลิกในยุคสมัยใหม่

van der Nest (2015 : ออนไลน์) ได้ศึกษาบทบาทของผู้อำนวยการฝ่ายศาสนศึกษาหรือ Director of Religious Studies (DRS) ในโรงเรียนมัธยมนคาทอลิกในเขต Hamilton ประเทศนิวซีแลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและทำความเข้าใจบทบาทของ DRS ในการรักษาและส่งเสริม “ลักษณะพิเศษ” (special character) ของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่ผสมผสานระหว่างศรัทธา ความรู้ และการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน วิธีการศึกษาของ van der Nest ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการฝ่ายศาสนศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมนคาทอลิกในเขต Hamilton เพื่อสำรวจบทบาทและความรับผิดชอบของ DRS ในการรักษาและส่งเสริมลักษณะพิเศษของโรงเรียน รวมถึงการบูรณาการศรัทธาและการศึกษาทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษพบว่า DRS มีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เชื่อมโยงระหว่างศรัทธา ความรู้ และการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยการพัฒนากลยุทธ์ศาสนา การจัดกิจกรรมทางศาสนา และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งช่วยให้นักเรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านความรู้และคุณธรรม นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก และรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว งานวิจัยนี้มีความสำคัญในการเสนอแนวทางการบริหารโรงเรียนคาทอลิกที่ผสมผสานระหว่างการศึกษาทางวิชาการและการพัฒนาจิตวิญญาณของนักเรียน โดยเน้นบทบาทของ DRS ในการรักษาและส่งเสริมลักษณะพิเศษของโรงเรียน ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ในระบบของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาและคุณธรรมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Smith (2023 : 145-160) ได้ศึกษาและประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่มุ่งส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นการประเมินในสี่มิติ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์สูงสุด เพื่อสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในแนวทางบริหารที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล Smith ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้นำสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อสำรวจแนว

ทางการบริหารที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านต่าง ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์สูงสุด เป็นตัวสะท้อนความเชื่อมั่นในแนวทางบริหารที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมที่เน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล งานวิจัยของ Smith ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการประเมินในมิติต่าง ๆ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์และปรับปรุงแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิก เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลและยั่งยืน

López และ García (2024 : ออนไลน์) ได้เน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตในโรงเรียนคาทอลิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์วิธีการที่โรงเรียนคาทอลิกสามารถสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรมและทักษะชีวิตอย่างครบถ้วน วัตถุประสงค์ของการศึกษา การศึกษานี้มุ่งเน้นที่การสำรวจบทบาทของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตในโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะการดูแลนักเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความสุขของนักเรียน วิธีการศึกษา López และ García ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อสำรวจประสบการณ์และความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เอกสารและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือดังกล่าว ผลลัพธ์ที่ได้ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตของนักเรียน โดยเฉพาะการดูแลนักเรียนอย่างองค์รวมในด้านต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนและดูแลอย่างครบถ้วน ส่งผลให้นักเรียนสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความสุขในชีวิต นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือดังกล่าวยังส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว งานวิจัยของ López และ García ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตในโรงเรียนคาทอลิก การดูแลนักเรียนอย่างองค์รวมในด้านต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพและมี

ความสุขในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน

Nguyen (2024 : 75-89) ได้ศึกษาความสำคัญของการพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณควบคู่กับความเชี่ยวชาญทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษามุ่งเน้นการสำรวจบทบาทของครูในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณและผู้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมและทักษะชีวิตที่สมดุล ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก วิธีการศึกษา Nguyen ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อสำรวจประสบการณ์และความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนานักเรียนในด้านคุณธรรมและวิชาการ นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เอกสารและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูในโรงเรียนดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีบทบาทเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณและมีความเชี่ยวชาญทางวิชาการสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรมและทักษะชีวิตควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการอย่างสมดุล ส่งผลให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา การศึกษาของ Nguyen สอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานอภิปาลและแพร่ธรรมที่เน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณควบคู่กับความเชี่ยวชาญทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกได้อย่างยั่งยืน

การวิจัยในประเทศ

ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์ (2564 : 173-193) ได้ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์ โดยเน้นวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พร้อมกับการระบุปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารและการส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการศึกษา การศึกษานี้มุ่งเน้นการประเมินสถานการณ์ปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์ โดยเฉพาะด้านการเงิน การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และนักบวชชาย-หญิง และการสนับสนุนด้านอภิปาล เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างยั่งยืน วิธีการศึกษา การศึกษานี้ใช้

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอภีบาลและการสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อประเมินสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์มีการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับมาก แต่ยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการเงินและงบประมาณที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบว่าพระสงฆ์และนักบวชชาย-หญิงไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และงบประมาณสนับสนุนด้านอภีบาลมีน้อย ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้มีการศึกษาและปรับเนื้อหาวิชาคริสต์ศาสนาและจริยศาสตร์ในฝ่ายวิชาการ และจัดเป็นวิชาเสริมเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบงานจิตตาคิบาลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจนและยั่งยืน การศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่ผสมผสานระหว่างการพัฒนาอัตลักษณ์ทางศาสนาและการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ โดยเฉพาะในด้านการเงิน การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และนักบวชชาย-หญิง และการสนับสนุนด้านอภีบาล เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล

อัชมา ชื่นบุญ และคณะ (2563 : 164-181) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินระดับของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิก โดยเฉพาะการพัฒนาอัตลักษณ์คุณธรรม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามหลักคริสต์ศาสนา วิธีการศึกษา การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย เพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิกต่างๆ แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น ความรัก ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อประเมินระดับของอัตลักษณ์คุณธรรมในกลุ่มตัวอย่าง ผลลัพธ์ที่ได้ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิกมีอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านคุณธรรม เช่น ความรัก ความเสียสละ และความซื่อสัตย์ ซึ่งสะท้อนถึงการสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมที่เข้มแข็งในกลุ่มนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังพบความแตกต่างในระดับของอัตลักษณ์คุณธรรมตามชั้นปีและสาขาวิชา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาอัตลักษณ์คุณธรรมควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มนักศึกษา ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้สถาบันการศึกษาคาทอลิกมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์คุณธรรมในนักศึกษา โดยการออกแบบกิจกรรมและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละกลุ่มนักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมจิตตาคิบาล การฝึกอบรมด้านจริยธรรม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและค่านิยมที่ดีตามหลักคริสต์ศาสนา และช่วยให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันและสังคมอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่า การศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาอัตลักษณ์คุณธรรมในนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามหลักคริสต์ศาสนา การปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์คุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของแต่ละกลุ่มนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมได้อย่างยั่งยืน

พิศุทธิ์ สร้อยโมรี และคณะ (2560 : 128-140) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนคาทอลิกในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เช่น ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ บรรยากาศของโรงเรียน และอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับพันธกิจของการศึกษาคาทอลิก วิธีการศึกษา การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูจำนวน 316 คนในโรงเรียนคาทอลิกในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย ซึ่งครอบคลุมถึงภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ บรรยากาศของโรงเรียน อัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก และประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนคาทอลิกในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความพึงพอใจในงานของครู และการรับรู้ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตลักษณ์และบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างมีคุณค่า ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้โรงเรียนคาทอลิกในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างมีคุณค่า นอกจากนี้ ควรส่งเสริมภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ในผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในบุคลากรและนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้นและสามารถพัฒนาไปอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพในทุกมิติของการศึกษา สรุปการศึกษานี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม และการส่งเสริมภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ในผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน การให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนคาทอลิกสามารถพัฒนาไปอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพในทุกมิติของการศึกษา

ญาณิศา จันทรเส็ง และเมตตา วิวัฒนากุล (2561 : 191-204) ได้ศึกษาและพบว่าความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้นำศาสนาคริสต์ในการปฏิบัติพันธกิจคริสตจักรในสังคมไทยสามารถสะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีรากฐานด้านศาสนาและคุณธรรม จะสามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะเฉพาะของผู้นำ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรักความเมตตา และแรงจูงใจในการรับใช้ แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนสามารถน้อมนำไปใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อย่างจริงใจ และการเป็นผู้นำที่เสียสละเพื่อผู้อื่น ล้วนเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการรับใช้และจิตวิญญาณ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งหมดนี้สะท้อนว่า รูปแบบผู้นำทางศาสนาคริสต์ตามผลวิจัยไม่เพียงมีคุณค่าในบริบทศาสนาเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นอัตลักษณ์ทางการศึกษาที่ทรงพลังในการพัฒนาโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณธรรมอย่างแท้จริง วัตถุประสงค์ การศึกษาของญาณิศาและเมตตา มุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์บทบาทของผู้นำศาสนาคริสต์ในการปฏิบัติพันธกิจคริสตจักรในสังคมไทย โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาที่มีรากฐานด้านศาสนาและคุณธรรม เพื่อศึกษาความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้นำศาสนาคริสต์ และวิเคราะห์การนำคุณลักษณะเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน วิธีการศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำศาสนาคริสต์และบุคลากรในสถานศึกษาที่มีรากฐานด้านศาสนาและคุณธรรม เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการสื่อสาร รูปแบบความเป็นผู้นำ และการนำคุณลักษณะเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะเฉพาะของผู้นำศาสนาคริสต์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรักความเมตตา และแรงจูงใจในการรับใช้ มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน และส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน นอกจากนี้ ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อย่างจริงใจ และการเป็นผู้นำที่เสียสละเพื่อผู้อื่น ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน การศึกษาของญาณิศาและเมตตาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทผู้นำศาสนาคริสต์ในการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน โดยการนำคุณลักษณะเฉพาะของผู้นำ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรักความเมตตา และแรงจูงใจในการรับใช้ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน การศึกษานี้มีความสำคัญในการเสนอแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณธรรมอย่างแท้จริง

พรจันท์ โลจนะศุภฤกษ์ (2564 : 1-12) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจบทบาทของกิจกรรมทางศาสนาในคริสตจักรประเทศไทยในการส่งเสริมความสุขและการผ่อนคลายจากความเครียดในชีวิตประจำวัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายมิติ ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เข้าใจว่ากิจกรรมเหล่านี้ช่วยสร้างความสงบและความหวังใหม่ในชีวิตได้อย่างไร รวมถึงเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพใจที่ดีในกลุ่มประชาชนที่มีความเครียดสูง การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในคริสตจักรหลายแห่งในประเทศไทย ซึ่งผู้เข้าร่วมมีความหลากหลายทั้งในด้านช่วงวัยและบทบาททางสังคม ข้อมูลที่ได้มาถูกวิเคราะห์เพื่อค้นหาประสบการณ์ ความรู้สึก และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ต่อความสุขและการผ่อนคลายของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมทางศาสนา เช่น การร้องเพลง การสวดมนต์ การเล่นกีฬาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน และกิจกรรมสมาธิหรือภาวนา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสุขทางใจและความหวังใหม่ในชีวิตของผู้เข้าร่วม โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นและผู้ใหญ่ที่เผชิญความเครียดจากการทำงานและการเรียน กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงช่วยลดระดับความเครียดและความวิตกกังวล แต่ยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาความเข้มแข็งทางจิตใจ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และการบ่มเพาะจิตวิญญาณให้มีความมั่นคงมากขึ้น สรุปได้ว่า การศึกษาของ พรจันท์ โลจนะศุภฤกษ์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมทางศาสนาในการส่งเสริมความสุขและการผ่อนคลายจากความเครียดในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของพระศาสนจักรในประเทศไทย กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงช่วยบรรเทาความเครียดแต่ยังส่งเสริมการพัฒนารอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคมของผู้เข้าร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนานักศึกษาที่มุ่งเน้นการเติบโตอย่างสมดุลในทุกด้าน ทั้งสุขภาพกาย ใจ และคุณธรรม อันนำไปสู่การดำรงชีวิตที่มีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว

สุวรรณี ลออปักษิน และคณะ (2561 : 269-282) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตามคุณค่าพระวรสาร พบว่า คุณลักษณะเหล่านี้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในด้านความกตัญญู ความหวัง และความตั้งใจในการทำงานที่โดดเด่นอย่างชัดเจน ในขณะที่ด้านความพอเพียง การไตร่ตรอง และความยุติธรรม กลับมีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น ๆ การศึกษายังพบความแตกต่างของคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสารในแต่ละชั้นปีของนักศึกษา โดยนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีสูงกว่า จะมีคะแนนในหลายด้านลดลง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการบูรณาการการเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนบทเรียนและสร้างความเข้าใจในคุณค่าพระวรสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการจัดกลุ่มคุณค่าพระวรสารเป็น 4 กลุ่มใหญ่ เพื่อให้ง่ายต่อการบูรณาการและนำไปใช้ในหลักสูตรการศึกษา นอกจากนี้ยังแนะนำให้ผสมผสานการสอนคุณค่าเหล่านี้เข้ากับหลักคำสอนศาสนาต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ

อย่างลึกซึ้งและสอดคล้องกับพื้นฐานความเชื่อของนักศึกษาแต่ละคน การส่งเสริมคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสารในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาอย่างสมดุลในด้านจริยธรรม คุณธรรม และสังคม ผลจากการส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเองบนพื้นฐานของคุณค่าทางศาสนาและจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเติบโตอย่างยั่งยืนในวิชาชีพและชีวิตสังคมต่อไป ในแง่ของการบริหารสถานศึกษาคาทอลิก แนวทางที่เน้นคุณธรรมและจิตวิญญาณคริสต์ศาสนานี้ช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์องค์กรการศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยสร้างสมดุลระหว่างความรู้ทางวิชาการและการพัฒนาคุณธรรม พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา คุณลักษณะ และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาคาทอลิกที่ต้องการปลูกฝังนักเรียนให้เติบโตอย่างครบถ้วนและยั่งยืนในทุกมิติของชีวิตและสังคม

มณีนีรัตน์ จันทรา และคณะ (2566 : 120-129) ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและกำหนดทิศทางการบริหารงานที่ชัดเจน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปลูกฝังคุณธรรมในบุคลากรและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และจิตสำนึกต่อส่วนรวม การบริหารที่มีวิสัยทัศน์จึงไม่เพียงแต่เพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน แต่ยังส่งเสริมวินัยและความรับผิดชอบต่อชุมชนสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง วิธีการศึกษาของคณะผู้วิจัยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์บทบาทของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ต่อการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนและครอบคลุมในบริบทการบริหารสถานศึกษา ผลลัพธ์จากการวิจัยพบว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้บุคลากรและนักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความโปร่งใสในกระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือในชุมชนสถานศึกษา โดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม ความโปร่งใส และวินัยภายในองค์กร ซึ่งส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและยั่งยืน ช่วยให้นักเรียนและบุคลากรเติบโตทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมอย่างสมดุลและต่อเนื่องในระยะยาว

คณิศ นามนัย และคณะ (2567 : 85-95) ได้ทำการศึกษากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางหลักในการบริหารงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของการบริหารที่โปร่งใส มีส่วนร่วม และยั่งยืนในการส่งเสริมอัตลักษณ์และคุณภาพของสถานศึกษา วิธีการศึกษานี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพผ่านการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวิเคราะห์เอกสารและนโยบายการบริหารของสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและกำหนดนโยบาย ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและความไว้วางใจในองค์กร นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญ ให้กับครูและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) และการบริหารจัดการด้านวิชาการเชิงรุกที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบถ้วน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีระบบและมีคุณภาพ นอกจากนี้ การส่งเสริมคุณธรรมในการบริหารจัดการยังช่วยให้สถานศึกษามีแผนงานที่ชัดเจน สร้างวัฒนธรรมความโปร่งใสและความร่วมมือระหว่างบุคลากร ส่งผลให้อัตลักษณ์องค์กรมีความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลนี้ ไม่เพียงแต่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและพันธกิจของการศึกษาคาทอลิกในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนในระยะยาวอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่มีความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพในการจัดการเชิงระบบ และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในหมู่บุคลากรและนักเรียนอย่างลึกซึ้ง การบริหารลักษณะนี้ ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการหรือการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงการหล่อหลอมคุณลักษณะภายใน ที่สะท้อนถึงจิตวิญญาณของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะในมิติของความรับผิดชอบ ความเมตตา ความซื่อสัตย์ และการมีจิตอาสา ปัจจัยสำคัญคือ “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์” ซึ่งผู้นำสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์และเจตนารมณ์ที่ชัดเจน ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรทางการศึกษาในเครือคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยผู้นำจะต้องแสดงบทบาททั้งในด้านการบริหารแบบมีหลักธรรมาภิบาล และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมให้แก่บุคลากรและนักเรียน การส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการวางแผน การบริหารทรัพยากร การประเมินผล ไปจนถึงการรายงานผลการดำเนินงานอย่างตรงไปตรงมา ปัจจัยด้านการเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเช่นนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ (ownership) และสร้างแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันภายในองค์กร การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องยังช่วยให้บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางพัฒนา และ

รับฟังข้อเสนอแนะจากหลากหลายฝ่ายอย่างเท่าเทียม ในด้านการพัฒนาบุคลากร งานวิจัยพบว่าการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการอบรมเชิงวิชาการและการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สิ่งนี้ช่วยให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งในด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ ยิ่งไปกว่านั้น งานวิจัยยังเน้นย้ำว่าการบริหารงานที่มีจริยธรรมเป็นพื้นฐาน จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณลักษณะด้านจิตวิญญาณและศีลธรรมให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะไม่ได้รับเพียงแค่ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังได้รับการหล่อหลอมให้เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มีจิตใจเมตตา และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ซึ่งถือเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีคุณธรรม ในบริบทของโรงเรียนในเครือคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ซึ่งมีพันธกิจอันชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ในทุกมิติ การบริหารตามแนวทางที่กล่าวมานี้จึงถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องอย่างยิ่งกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพบุคลากร การจัดการศึกษาและการสร้างอัตลักษณ์องค์กรที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ตารางที่ 2.5 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความเกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปานกลาง	น้อย
งานวิจัยต่างประเทศ					
Leithwood และ Riehl (2003)	สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณลักษณะ เช่น ความซื่อสัตย์ เมตตา และความรับผิดชอบ	สามารถพัฒนาผู้เรียนให้ครบด้านและยั่งยืน	/		
Grace (2002)	บูรณาการ ค่านิยมศาสนา (เช่น ความซื่อสัตย์ ความเมตตา) กับการบริหารมืออาชีพ	การสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของโรงเรียน	/		

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

สรุปงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความ เกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปาน กลาง	น้อย
งานวิจัยต่างประเทศ (ต่อ)					
Bryk, Lee และ Holland (1993)	มุ่งเน้นการบริหารงานอภิบาล และแพร่ธรรม สร้างชุมชน การเรียนรู้ที่ดูแลนักเรียนแบบ องค์รวม	ส่งเสริมจริยธรรมอย่าง สมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ	/		
Elmar Nass (2015)	นำเสนอแนวคิดจริยธรรมการ นำ (Christian Leadership Ethics) และมุ่งเน้นการ บริหารโดยยึดศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ (Human dignity)	ส่งผลดีต่อความร่วมมือ ความไว้วางใจและจิต วิญญาณขององค์กร และ เป็นแนวทางที่นำไปสู่ การพัฒนาองค์กรอย่าง ยั่งยืน	/		
Bernardo และ Van der Nest (2019)	ใช้การนำแบบกระจาย (Distributive Leadership) เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในองค์กร	เสริมสร้างความร่วมมือ และการพัฒนาองค์แบบ องค์รวม รักษาอัตลักษณ์ คาทอลิกในยุคสมัยใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	/		
van der Nest (2015)	ศึกษาบทบาทของ Director of Religious Studies (DRS) มุ่งส่งเสริมลักษณะพิเศษของ โรงเรียนคาทอลิก	บทบาทชัดเจนในการบูร ณาการศรัทธาและ วิชาการ เสริมสร้างวัฒนธรรม องค์กรและความเป็น เอกลักษณ์ของโรงเรียน	/		

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

สรุปงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความ เกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปาน กลาง	น้อย
งานวิจัยต่างประเทศ (ต่อ)					
Smith (2023)	ประเมินแนวทางการบริหาร ใน 4 มิติ : ถูกต้อง, เหมาะสม, เป็นไปได้, มีประโยชน์สูงสุด เน้นความสอดคล้องกับพันธ กิจการศึกษาคาทอลิก	ช่วยสร้างสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมการพัฒนา คุณธรรมและความรู้ ควบคู่กันไป	/		
Lopez และ Gracia (2024)	เน้นเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างครู ผู้ปกครองและ ชุมชน มุ่งส่งเสริมทักษะชีวิต และคุณธรรม	การดูแลนักเรียนแบบ องค์รวม เสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนและ ชุมชนอย่างยั่งยืน	/		
Nguyen (2024)	พัฒนาครูให้เป็นทั้ง ผู้นำทาง จิตวิญญาณ และผู้เชี่ยวชาญ วิชาการ สนับสนุนการบริหาร ที่บูรณาการคุณธรรมกับความ เป็นมืออาชีพ	ครูมีบทบาทสำคัญในการ สร้างแรงบันดาลใจให้กับ นักเรียน ช่วยให้นักเรียน พัฒนาได้อย่างสมดุล ทั้งคุณธรรมและวิชาการ	/		
งานวิจัยในประเทศ					
ศิริกุล เอียงผาสุก และ สุนทร ทองคำพงษ์ (2564)	เน้นปัญหาด้านงบประมาณและ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ นักบวช ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการ พัฒนา อัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกควบคู่กับการบริหาร แบบมืออาชีพ	ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการ พัฒนาอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกควบคู่กับการ บริหารแบบมืออาชีพ	/		

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

สรุปงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความ เกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปาน กลาง	น้อย
งานวิจัยในประเทศ (ต่อ)					
อัชมา ชื่นบุญ และ คณะ (2563)	บริหารโดยใช้คุณธรรมเป็น ฐานการบริหาร	การส่งเสริมคุณลักษณะ ตามคุณค่าพระวรสารใน สถานศึกษาจึงเป็นกลไก สำคัญที่ช่วยพัฒนา อัตลักษณ์ของนักศึกษา อย่างสมดุลในด้าน จริยธรรม คุณธรรม และสังคม	/		
พิศุทธิ์ สร้อยโมรี และคณะ (2560)	บริหารโดยเน้นภาวะผู้นำแบบ ผู้รับใช้ และบรรยากาศ โรงเรียนที่สะท้อนอัตลักษณ์ คาทอลิกที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน	บรรยากาศโรงเรียน ที่สะท้อนอัตลักษณ์ คาทอลิก ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของโรงเรียน	/		
ญาณิศา จันทร์เส้ง และเมตตา วิวัฒนากุล (2561)	เชื่อมโยงภาวะผู้นำศาสนาเข้า กับการบริหาร โดยผู้นำที่มี จิตวิญญาณและความสามารถ ด้านการสื่อสารช่วยส่งเสริม การเรียนรู้และสร้างแรงบันดาลใจ ในโรงเรียน	เน้นคุณลักษณะของผู้นำ ทางศาสนา เช่น “ความ ซื่อสัตย์ ความรัก ความ เมตตาและแรงจูงใจใน การรับใช้” ซึ่งมีบทบาท ต่อการพัฒนาคุณธรรม ในผู้เรียน	/		

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

สรุปงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความ เกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปาน กลาง	น้อย
งานวิจัยในประเทศ (ต่อ)					
พรจันทร์ โลจนะศุภ ฤกษ์ (2564)	แสดงแนวทางบริหารที่สมดุล ระหว่างประสิทธิภาพและการ ปลูกฝังคุณธรรม โดยเฉพาะ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม อย่างกว้างขวางและการใช้ เทคโนโลยีเพื่อเสริม ประสิทธิภาพ	กิจกรรมทางศาสนาช่วย ส่งเสริมความสุข ความสงบ และคุณธรรม ในชีวิต เช่น การลด ความเครียด และ เสริมสร้างจิตวิญญาณ ที่เข้มแข็ง	/		
สุวรรณี ล่อปักษิณ และคณะ (2561)	การส่งเสริมคุณธรรมตาม คุณค่าพระวรสาร	คุณลักษณะตามคุณค่า พระวรสาร เช่น “ความ กตัญญู ความหวัง” อยู่ในระดับสูง แต่ “ความพอเพียงและ ความยุติธรรม” ต่ำ ต้อง มีการบูรณาการต่อเนื่อง	/		
มณีนรัตน์ จันทร์ และ คณะ (2566)	เน้นภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สร้างทิศทางการทำงานที่ ชัดเจน และส่งเสริมความ โปร่งใสในการบริหาร สถานศึกษา	การบริหารโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลเป็นฐานการ บริหาร	/		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

สรุปงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นวิเคราะห์		ระดับความ เกี่ยวข้องกับตัวแปร		
	การบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	มาก	ปาน กลาง	น้อย
งานวิจัยในประเทศ (ต่อ)					
คณะ นามนัย และคณะ (2567)	ชูแนวคิด“ธรรมาภิบาล” ใน การบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีบทบาท สร้างระบบการบริหารอย่างมี คุณภาพ	เน้นหลักธรรมาภิบาลใน การบริหาร และสร้าง ระบบอย่างมีคุณธรรม	/		

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ทั้ง 7 แห่ง จำนวน 848 คน (โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ใช้ วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็น ชั้นของการสุ่ม ดังตาราง 3.1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ผู้บริหารและครู	ผู้บริหารและครู
1. สตรีมารดาพิทักษ์	262	82
2. ยอแซฟวิทยา	103	32
3. มารีวิทยาปราจีนบุรี	147	46
4. มารดานุสรณ์	84	26
5. มารีวิทยาศรีมโหสถ	79	25
6. มารีวิทยาภินทรบุรี	122	38
7. ลัมแบร์ตพิชญาลัย	51	16
	848	265

ที่มา : โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2567

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 5 ท่าน
2. การสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญพิเศษ โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 10 ท่าน
3. การกำหนดคุณภาพผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การกำหนดคุณภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีอย่างน้อย 5 ปี 2) มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นอย่างดี 3) มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียน 4) ยินดีให้ข้อมูล สามารถในการสื่อสารความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน และกำหนดคุณภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อย่างน้อย 3 ปี 2) มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 3) มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 4) ยินดีให้ข้อมูล สามารถในการสื่อสารความคิดเห็นและประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน

3.2 การศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตาม ทฤษฎีของการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert, 1993 : 1-55) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสังกัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย

1. เพศ	จำนวน 1 ข้อ
2. ตำแหน่ง	จำนวน 1 ข้อ
3. วุฒิการศึกษา	จำนวน 1 ข้อ
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน 1 ข้อ
5. สังกัด	จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียน สังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	จำนวน 4 ข้อ
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านการบริหารงานบุคลากร	จำนวน 4 ข้อ
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรัก-เมตตา	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านความซื่อสัตย์	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านความพอเพียง	จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นกระบวนการที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะช่วยให้ นักวิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีระเบียบและเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารการประชุมที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis) สภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด โดยผู้วิจัยเลือกเทคนิคการวัดเจตคติตามแนวคิดของลิเคิร์ทที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 26 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 20 ข้อความตามนิยามศัพท์ที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงภาษาให้มีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่ายและจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหากรรมาการและกรรมาการตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากนั้นนำไปตรวจสอบคุณภาพ โดยนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายข้อว่าข้อความแต่ละข้อ

ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่แน่ใจ และ ให้ -1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่ตรง จากนั้น นำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item - Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาการวิจัย นำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 26 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้สอบถามการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 20 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามขั้นที่ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติของการบริหารสถานศึกษาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยจัดเรียงข้อความตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจำนวน 46 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปร แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) คัดเลือกข้อความที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71-0.90 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.84

7. สรุปข้อคำถามที่ทำการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 6 มาสร้างแบบสอบถามการวิจัยมาจัดเรียงให้เรียบร้อยสมบูรณ์เป็นแบบสอบถามวัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 1 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิกเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คนสังกัด พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์
3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามผ่านการตอบกลับในระบบออนไลน์ จำนวน 265 ฉบับ มีความสมบูรณ์ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

การศึกษาคาทอลิกครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสังกัด ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
2. ประเมินเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 362-363)

4.51–5.00	หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
อยู่ในระดับมากที่สุด	
3.51–4.50	หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
อยู่ในระดับมาก	
2.51–3.50	หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
อยู่ในระดับปานกลาง	
1.51–2.50	หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
อยู่ในระดับน้อย	
1.00–1.50	หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
อยู่ในระดับน้อยที่สุด	

3. การวิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 362-363)

4.51–5.00 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ประเมินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมินตามมาตรฐาน คือ ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 362-363)

4.51–5.00 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง อยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

สถิติพื้นฐาน

1. ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามปฏิบัติการ (Index of Item Congruence : IOC) ใช้ในการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 206)
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาความจำแนกข้อความรายข้อ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 206-208)
3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ทั้งฉบับ (พิศิษฐ์ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561 : 3-12)

3.3 การศึกษาเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษาและได้ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนาและการวิเคราะห์สภาพบริบทในระยนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่ (Document Study) ได้แก่ รายงานการประชุม รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ทั้ง 7 แห่ง 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง การกำหนดคุณภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีอย่างน้อย 5 ปี มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นอย่างดี มีบทบาทสำคัญในการวางแผน

และดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาในโรงเรียน ยินดีให้ข้อมูล สามารถในการสื่อสารความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน และสามารถขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีเกิดข้อสงสัย กำหนดคุณภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสนทนากลุ่ม คือ มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนสังกัดคณะกรรการฯ แห่ง จันทบุรีอย่างน้อย 3 ปี มีความรู้และความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ยินดีให้ข้อมูล สามารถสื่อสารความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน และสามารถขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ ในกรณีเกิดข้อสงสัย

ส่วนที่ 2 ในการศึกษา ผู้วิจัย ได้ดำเนิน การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการทำความเข้าใจข้อมูล กระบวนการนี้เริ่มต้นด้วยการนำผลลัพธ์จากการวิเคราะห์บริบท (Context Analysis) มาใช้ประกอบ เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมและปัจจัยแวดล้อมของข้อมูลได้อย่างชัดเจน หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาอย่างละเอียด และเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบแบบผสมวิธี นั่นคือ การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากหลายมุมมอง โดยประกอบด้วย 1) เวลา โดย ผู้วิจัย ได้ตรวจสอบว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีความสอดคล้องกันในช่วงเวลาที่แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อยืนยันความเสถียรของสิ่งที่กำลังศึกษา 2) เนื้อหา โดยผู้วิจัย ได้เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้มานั้นครอบคลุมและถูกต้องในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ และ 3) วิธีการ โดยผู้วิจัย ได้ใช้ระเบียบวิธีที่แตกต่างกันในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มความมั่นใจในความแม่นยำและเชื่อถือได้ของผลลัพธ์

หลังจากที่ข้อมูลได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) จนเป็นที่แน่ใจในความถูกต้องแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าสู่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตรวจสอบข้อมูล คือ การยืนยันข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Review) ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในหัวข้อวิทยานิพนธ์ได้ร่วมพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ รวมถึงความเหมาะสมของข้อมูลอีกครั้ง กระบวนการดังกล่าวนี้ทำให้มั่นใจได้ว่าการวิเคราะห์เนื้อหาที่ดำเนินการนั้นมีคุณภาพ (Quality) มีความน่าเชื่อถือ (Credibility) และสามารถนำไปใช้ในการสรุปผลการวิจัยได้อย่างเที่ยงตรง (Validity)

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะกรรการฯ แห่ง จันทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยยืนยันแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยใช้ประเด็นคำถามเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญพิเศษเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแนวคำถามไปถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญพิเศษเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขออนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยอธิบายเนื้อหาของการสัมภาษณ์ให้ทราบล่วงหน้า และผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้รับนัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจนแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเฉพาะว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ จะถูกนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการเท่านั้น และขออนุญาตทำการบันทึกการสนทนา และบันทึกภาพในระหว่างการสัมภาษณ์ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (Context Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญและสาระที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก จำแนกข้อมูลที่ได้ตามหมวดหมู่หรือประเด็นที่สะท้อนแนวทางการพัฒนาในแต่ละด้านอย่างเป็นระบบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วจำแนกข้อมูลตามประเด็นการพัฒนาเพื่อเปรียบเทียบและเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการเปรียบเทียบและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลจากแหล่งที่มาและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และเอกสารทาง

วิชาการ รวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในความถูกต้องและความเป็นองค์รวมของข้อมูล

4. การตรวจสอบข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Review) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ เพื่อประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมของเนื้อหา รวมทั้งเสนอข้อเสนอนะเพิ่มเติม เพื่อใช้ประกอบในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก

จากขั้นตอนทั้งหมดข้างต้น ข้อมูลที่ได้จะถูกนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบ แนวโน้ม และความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของประเด็นต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
σ	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มประชากร

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับ
ความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วยจำนวนและ
ร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและอันดับของแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ระดับและอันดับของแต่ละด้าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 5 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับและอันดับของแต่ละด้าน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 265 คน โดยจำแนกตามเพศ สถานภาพการทำงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และสถานศึกษาที่สังกัด รายละเอียด ดังแสดงในตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และครู โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำแนกตามเพศ สถานภาพการทำงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และสังกัด

รายการ	จำนวน	
	(n = 265)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	61	23.00
หญิง	204	77.00
รวม	265	100.00
2. สถานภาพการทำงาน		
ผู้อำนวยการ	2	0.80
รองผู้อำนวยการ	4	1.50
ครู	259	97.70
รวม	265	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
	(n = 265)	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	259	93.60
ปริญญาโท	6	2.30
ปริญญาเอก	-	-
รวม	265	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
1 – 15 ปี	259	97.7
มากกว่า 15 ปี	6	2.30
รวม	265	100.00
5. สังกัด		
สตรีมารดาพิทักษ์	82	30.9
ยอแซฟวิทยา	32	12.1
มารีวิทยาปราจีนบุรี	46	17.4
มารดานุสรณ์	26	9.8
มารีวิทยาศรีมหาเสถียร	25	9.4
มารีวิทยากบินทร์บุรี	38	14.3
ลัทธิเบเนดิกติน	16	6.0
รวม	265	100

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 77.0 ขณะที่เพศชายมีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง “ครู” จำนวน 259 คน (ร้อยละ 97.7) โดยมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการรวมกันเพียงร้อยละ 2.3 ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่าร้อยละ 93.6 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท (ร้อยละ 2.3) และไม่มีผู้ใดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.7) อยู่ในช่วง 1–15 ปี และมีเพียงร้อยละ 2.3 ที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ในด้านสถานศึกษาที่สังกัด พบว่าโรงเรียนที่มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ

โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จำนวน 82 คน (ร้อยละ 30.9) รองลงมาคือโรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี 46 คน (ร้อยละ 17.4) และมารีวิทยากบินทร์บุรี 38 คน (ร้อยละ 14.3) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

4.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ดังตาราง 4.2–4.8

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.82	0.22	มาก	5
2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	4.11	0.25	มาก	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	3.92	0.30	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.00	0.03	มาก	3
5. ด้านการบริหารงานบุคลากร	4.02	0.22	มาก	2
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.81	0.20	มาก	6
รวม	3.95	0.11	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.11) ในรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.25) 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.22) 3) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.03) 4) ด้านการบริหารงาน งบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.30) 5) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.22) และ 6) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง
จันทบุรี ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านบริหารงานวิชาการ	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.30	0.46	มาก	1
2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัย และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.74	0.44	มาก	3
3. กระบวนการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีความ น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง	4.05	0.64	มาก	2
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน	3.67	0.47	มาก	4
5. โรงเรียนมีระบบสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการ	3.35	0.47	มาก	5
รวม	3.82	0.22	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.22) ในรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.46) 2) กระบวนการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.64) 3) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.44) 4) โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.47) และ 5) โรงเรียนมีระบบสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
6. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ช่วยเหลือหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ให้กับผู้เรียน	4.33	0.47	มาก	1
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.52	มาก	5
8. โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อในชีวิตตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ	4.30	0.46	มาก	2
9. กิจกรรมภาวนาและการร่วมพิธีกรรมในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน	4.07	0.31	มาก	3
10. โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิบาลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	3.95	0.26	มาก	4
รวม	4.11	0.25	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.25) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ช่วยเหลือหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) 2) โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเชื่อในชีวิตตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.46) 3) กิจกรรมภาวนาและการร่วมพิธีกรรมในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.31) 4) โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิบาลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.26) และ 5) โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
11. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน	3.65	0.47	มาก	4
12. การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด	4.23	0.46	มาก	1
13. งานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความเรียบร้อยและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.66	0.50	มาก	3
14. การดำเนินงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.12	0.34	มาก	2
รวม	3.92	0.30	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.30) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.46) 2) การดำเนินงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถ

ตอบสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.34) 3) งานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความเรียบร้อยและสนับสนุนการทำงาน ofโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.50) และ 4) โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
15. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่เหมาะสม	4.00	0.20	มากที่สุด	1
16. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	4.00	0.60	มากที่สุด	3
17. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย	4.00	0.61	มากที่สุด	4
18. การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนา นักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	4.00	0.48	มากที่สุด	2
รวม	4.00	0.03	มากที่สุด	

จากตาราง 4.6 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.03) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ 1) โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้มีระเบียบ

วินัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.20) 2) การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.48) 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.06) และ 4) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานบุคลากร โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานบุคลากร	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
19. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนอัตรากำลังและสรรหาบุคลากรอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของงาน	4.07	0.54	มาก	2
20. การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	4.12	0.32	มาก	1
21. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง	3.99	0.36	มาก	3
22. บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.90	0.57	มาก	4
รวม	4.02	0.22	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานบุคลากรมีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.22) ในรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.32) 2) โรงเรียนของท่านมีการวางแผนอัตรากำลัง

และสรรหาบุคลากรอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของงาน ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.54) 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.36) และ 4) บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholicโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
23. โรงเรียนของท่านมีการจัดการงานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ	3.80	0.44	มาก	3
24. โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.02	0.16	มาก	2
25. โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	0.14	มาก	1
26. การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ	3.79	0.49	มาก	4
รวม	3.51	0.47	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholicโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 0.47) ในรายด้านอยู่ระดับ มาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.14) 2) โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.16) 3) โรงเรียนของท่านมีการจัดการ

งานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.44) และ 4) การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียน

สังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ดังตารางที่ 4.9 – 4.13

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความรัก-เมตตา	4.13	0.16	มาก	2
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.17	0.24	มาก	1
3. ด้านความพอเพียง	3.80	0.34	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	4.12	0.10	มาก	3
รวม	4.06	0.13	มาก	

จากตาราง 4.9 พบว่า ระดับและอันดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.13) ในรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.24) 2) ด้านความรัก-เมตตา ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.16) 3) ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.10) และ 4) ด้านความพอเพียง ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.34) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความรัก-เมตตา โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความรัก-เมตตา	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบความทุกข์หรือความเดือดร้อน	4.23	0.43	มาก	2
2. ท่านสามารถให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขากระทำผิดโดยไม่จงใจ ความผิดหรือความเคียดแค้นในใจ	4.00	0.00	มาก	3
3. ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น	3.99	0.61	มาก	4
4. ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยน ให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน	4.00	0.00	มาก	3
5. ท่านเห็นว่าความเมตตาเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขและเข้าใจกัน	4.44	0.51	มาก	1
รวม	4.13	0.16	มาก	

จากตาราง 4.10 พบว่า ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความรัก-เมตตา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.16) รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 1) ท่านเห็นว่าความรัก-เมตตาเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขและเข้าใจกัน ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.51) 2) ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบความทุกข์หรือความเดือดร้อน ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.43) อันดับ 3 มี 2 ข้อ คือ ท่านสามารถให้อภัยผู้อื่นโดยไม่จงใจความผิดหรือความเคียดแค้นไว้ในใจ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) และ ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยน ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) และ 4) ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความซื่อสัตย์	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
6. ท่านมีความจริงใจในการพูดและการแสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูดเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง	4.00	0.00	มาก	5
7. ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการคดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น	4.22	0.42	มาก	3
8. ท่านยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น	4.21	0.41	มาก	4
9. ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	4.24	0.43	มาก	1
10. ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างความไว้วางใจและความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม	4.23	0.42	มาก	2
รวม	4.17	0.24	มาก	

จากตาราง 4.11 พบว่า ระดับและอันดับ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.24) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.43) 2) ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างความไว้วางใจและความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.42) 3) ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการคดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.42) และ 4) ท่านยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.41) และ 5) ท่านมีความจริงใจในการพูดและการแสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูดเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความพอเพียง โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความพอเพียง	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
11. ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและรู้คุณค่า	3.59	0.49	มาก	5
12. ท่านไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือยหรือการแสวงหาสิ่งของเกินความจำเป็น	3.60	0.50	มาก	4
13. ท่านดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง มีความพอประมาณ ไม่ทำสิ่งใดเกินกำลังหรือเกินความสามารถของตน	3.61	0.48	มาก	3
14. ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุลระหว่างการทำงาน การใช้จ่าย และการใช้ชีวิต	4.00	0.49	มาก	2
15. ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็นแนวทางที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชีวิตและสังคมโดยรวม	4.63	0.47	มาก	1
รวม	3.80	0.34	มาก	

จากตาราง 4.12 พบว่า ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.34) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็นแนวทางที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชีวิตและสังคมโดยรวม ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.47) 2) ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุลระหว่างการทำงาน การใช้ชีวิต และการใช้จ่าย ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.49) 3) ท่านดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงมีความพอประมาณ ไม่ทำสิ่งใดเกินกำลังหรือเกินความสามารถของตน ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.48) 4) ท่านไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือยหรือการแสวงหาสิ่งของเกินความจำเป็น ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = 0.50) และ 5) ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและรู้คุณค่า ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
16. ท่านมีการฝึกสวดภาวนา สวดมนต์ หรือทำกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.00	มาก	3
17. ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่างตั้งใจ	3.99	0.86	มาก	5
18. ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสงบและมั่นคงของจิตใจ	4.00	0.61	มาก	4
19. ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่นตามหลักคำสอนของศาสนา	4.20	0.42	มาก	2
20. ท่านสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเพื่อความสุขและความสงบในชีวิต	4.40	0.49	มาก	1
รวม	4.12	0.10	มาก	

จากตาราง 4.13 พบว่า ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.10) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 1) ท่านสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเพื่อความสุขและความสงบในชีวิต ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.49) 2) ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่นตามหลักคำสอนของศาสนา ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.42) 3) ท่านมีการฝึกสวดภาวนา สวดมนต์ หรือทำกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) 4) ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสงบและมั่นคงของจิตใจ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.61) และ 5) ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่างตั้งใจ ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

การศึกษาส่วนนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถานศึกษาจำนวน 15 คน ผลการศึกษามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

4.1 การบริหารสถานศึกษาในบริบทโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จากการศึกษานำเสนอได้ตามลำดับ ดังนี้

4.1.1 มิติด้านการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า โรงเรียนคาทอลิกให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านวิชาการและด้านจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นหัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างเต็มศักยภาพในทุกมิติ ได้แก่ ความรู้ คุณธรรม และความเชื่อ ผู้บริหารและครูต่างตระหนักว่า การศึกษาไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องควบคู่กับการหล่อหลอมคุณค่าทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและสมาชิกที่ดีของสังคม แนวทางหลักที่สะท้อนจากผู้ให้ข้อมูล คือ การบูรณาการเนื้อหาวิชาการเข้ากับคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นธรรมชาติ โดยครูมีบทบาทสำคัญในการสอดแทรกค่านิยม เช่น ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และการให้อภัย เข้าไปในบทเรียนต่าง ๆ ทำให้นักเรียนไม่ได้รับเพียงความรู้ แต่ยังได้รับแนวทางการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมควบคู่กัน นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึก เช่น กิจกรรมจิตตารมณ์พิธีกรรมทางศาสนา และกิจกรรมบริการชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกฝนจิตใจให้รู้จักเสียสละ และใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม สภาพแวดล้อมในโรงเรียนคาทอลิกยังถูกออกแบบให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่อบอุ่น เข้าใจกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกทั้งด้านความคิดและจิตใจ ในส่วนของการพัฒนาครู โรงเรียนให้ความสำคัญกับการอบรมครูให้มีจิตวิญญาณของการเป็น “ผู้รับใช้” ตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ โดยเน้นบทบาทของครูในฐานะผู้เป็นแบบอย่างที่สะท้อนความรัก ความเสียสละ และคุณธรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอย่างแท้จริง ดังการสนทนากลุ่มว่า

“ชัดเจนมาตลอดก็คือการศึกษาของเราเน้นให้ผู้เรียนเติบโตทั้งในแง่ความรู้และคุณธรรมไปพร้อมกัน ไม่ใช่แค่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังต้องปลูกฝังคุณค่าทางจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความเมตตา และการเสียสละ เพื่อให้นักเรียนไม่เพียงแต่เก่ง แต่ยังเป็นคนดี มีจิตใจที่เข้มแข็งและพร้อมเผชิญกับความท้าทายในชีวิตด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและศรัทธาต่อพระเจ้า ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ปลูกฝังให้กับทางคณะมาโดยตลอด และผู้บริหาร และครูต้องตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้”

(สนทนากลุ่ม A2, 26 พฤษภาคม 2568)

“ถ้าพูดถึงอัตลักษณ์ก็ต้องบอกว่าอัตลักษณ์ของคณะก็คือครูในโรงเรียนของเราจะสอดแทรกคุณค่าทางศีลธรรม เช่น ความซื่อสัตย์และความเมตตา เข้าไปในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เป็นพื้นฐานสำคัญ ก็อยู่กับทักษะของครูในการออกแบบกิจกรรม หรือสอดแทรกเข้าไป เป้าหมายหลัก ๆ ก็คือนักเรียนเข้าใจว่าคุณธรรม เอาเป็นพื้นฐานจากอยู่ห้องเรียนกับครู กับเพื่อน นักเรียนต้องมีความรู้ และใช้ชีวิตกับเพื่อนๆ ได้อย่างมีความสุข ความรู้กับความดีที่เขาจะทำได้ ใช้ชีวิตประจำวันได้”

(สนทนากลุ่ม A5, 26 พฤษภาคม 2568)

“กิจกรรมอื่น ๆ ที่เสริมเพิ่ม เป็นโครงการและกิจกรรมปกติ แต่ที่ต้องย้ำคือออกแบบให้ได้ตามจิตตารมณ์ ผูกจิตอาสา ผูกนักเรียนซึมซับการบริการสังคม มีอยู่แล้ว สำคัญคือให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติคุณธรรม ซึมซับเอาการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การร่วมกิจกรรมภาวนา ซึ่งมีปกติอยู่แล้ว มองด้านการอบรมก็เป็นอบรม มองแค่ปลูกฝังก็ได้ เรียนรู้ตลอดชีวิตก็ได้ ทักษะตามศตวรรษ 21 ก็มีนะ ครบ ทักษะชีวิต พื้นฐานต้องมาจากกิจกรรมที่มีพื้นฐานคุณภาพแทรกอยู่ด้วย”

(สนทนากลุ่ม A7, 26 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“ครูเองต้องเป็นต้นแบบ เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ใช่แค่ผู้สอน แต่ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา โดยแสดงความรัก ความเมตตา และความเสียสละ มีจิตใจที่พร้อมรับใช้ ครูต้องเป็นต้นแบบก่อน”

(สัมภาษณ์เชิงลึก B1, 27 พฤษภาคม 2568)

“ครูเริ่มที่ข้างในของตัวเองให้ได้ก่อน พันธกิจของพระเจ้าต้องอยู่กับตัวเองก่อน ส่งให้เด็กให้ได้ ช่วยให้เขาดำเนินชีวิตได้ มีความเชื่อ ความหวัง ความรัก ต้องมา ความสุภาพ ถ่อมตน เสียสละ ต้องได้แบบอย่างเริ่มที่ครู ทำให้เขาเห็น สร้างพยานชีวิตที่มีคำพูด”

(สัมภาษณ์เชิงลึก B5, 27 พฤษภาคม 2568)

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นการผสมผสานอย่างลงตัวระหว่างการยกระดับคุณภาพทางวิชาการและการปลูกฝังคุณธรรม สร้างผู้เรียนที่มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมและจิตวิญญาณอย่างแท้จริง

4.1.2 มิติด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

ผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ควรยึดหลักการอภิบาลแบบองค์รวมที่มุ่งเน้นการพัฒนา “ชีวิตแห่งความเชื่อ” ของผู้เรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสติปัญญาและคุณธรรม บทบาทของโรงเรียนนอกจากเป็นสถานที่ให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ต้องเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เอื้อต่อการพุ่มพักจิตวิญญาณ สร้างแรงบันดาลใจ และถ่ายทอดคุณค่าของพระวรสารอย่างมีชีวิตชีวา การอภิบาลในบริบทโรงเรียนจึงควรเริ่มจากผู้บริหารในฐานะผู้นำจิตตารมณ์ ซึ่งไม่เพียงมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แต่ต้องเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ที่ดำรงชีวิตตามแบบอย่างของพระคริสตเจ้า และแสดงออกถึงความรัก ความเมตตา และการรับใช้อย่างแท้จริง ผู้บริหารที่มีจิตวิญญาณแห่งการอภิบาลจะเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ทั้งคณะครูและนักเรียนดำเนินชีวิตในแนวทางของพระเจ้า การส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องและมีความหมาย เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ช่วยหล่อหลอมความเชื่อให้เกิดผลในชีวิตของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการภาวนาในชีวิตประจำวัน การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ กิจกรรมอบรมจิตใจ ค่ายคุณธรรม หรือการจัดกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสังคม ล้วนเป็นช่องทางที่ช่วยให้นักเรียนได้สัมผัสความเชื่อผ่านประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการให้ การเสียสละ และการร่วมแบ่งปัน ยิ่งช่วยสร้างจิตสำนึกทางศาสนาในมิติของการดำเนินชีวิตจริง มุมมองด้านมิติของการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนควรบูรณาการหลักคำสอนของพระศาสนจักรเข้าไว้ในสาระการเรียนรู้การสอน ไม่เฉพาะในรายวิชาศาสนา แต่ในทุกกลุ่มสาระ โดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ รวมถึงการตระหนักถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อนำผู้เรียนไปสู่การเป็น “ศิษย์พระคริสต์” ที่มีหัวใจรับใช้ผู้อื่นในโลกแห่งความเป็นจริง และข้อสะท้อนประเด็นสำคัญคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์เก่าในการอภิบาลและแพร่ธรรม โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้พันธกิจทางศาสนาไม่เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียน แต่ขยายออกไปยังครอบครัวและสังคมโดยรอบ การจัดเข้าร่วมกิจกรรมตามปฏิทินชุมชน ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือแม้แต่ปฏิทินทางราชการ จะเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมให้การอภิบาลเกิดความต่อเนื่อง และหยั่งรากลึกในวิถีชีวิตประจำวัน ดังการสนทนากลุ่มว่า

“แบบยั่งยืน ก็ต้องผู้บริหารที่เป็นผู้นำจิตตารมณ์ ต้องวางนโยบายได้ เป็นต้นแบบเป็นพยานแห่งความเชื่อที่ดี แบบอย่างความรัก แบบอย่างการรับใช้ตามแบบอย่างของพระคริสตเจ้า ศรัทธา มั่นคง จิตวิญญาณแบบนี้ต้องมีในผู้บริหาร แบบอย่างนี้จะส่งต่อไปกับครูและนักเรียนของพวกเราได้เป็นต้นแบบที่ชัด ใช้ชีวิตแบบจริงใจ แค่นี้ก็เพียงพอที่จะจะช่วยปลูกจิตสำนึกได้แล้ว คิดว่า

แบบนี้จะส่งต่อไปกับการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดูแลได้ เป็นแบบแผนของรัก เมตตา และให้อภัยจริง ๆ ก็คือรากฐานของการอภิบาลที่โรงเรียนกำลังทำอยู่”

(สนทนากลุ่ม A4, 27 พฤษภาคม 2568)

“เป้าหมายเลยคือโรงเรียนควรเป็นพื้นที่แห่งพระพรพรทาน เป็นเชิงอุดมคติหน่อย ก็ต้องตั้งไว้แบบนี้ วิชาการต้องได้ ล้อตามสิ่งที่ภาครัฐ นโยบายกำหนดไปด้วย อัตลักษณ์ที่เป็นตัวตนของโรงเรียนด้วย เป็นการปลูกฝังหล่อหลอมความเชื่อและจิตวิญญาณให้กับเด็กของเราเอง สร้างบรรยากาศแห่งความเมตตา ความเข้าใจ ความรัก เด็กเราต้องรู้สึกปลอดภัย ผู้ปกครองเองก็ต้องไว้วางใจเราได้ โรงเรียนสอนได้ เป็นที่รับคำสอนของพระเจ้า ครูเองก็ควรควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย”

(สนทนากลุ่ม A6, 27 พฤษภาคม 2568)

“คิดว่าฐานที่ดีคือ ภาวนา พิธีบูชาขอบพระคุณ ค่ายคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสา ทำให้คุ้นเคย เห็นคุณค่าสิ่งที่ทำอยู่ แนวทางนี้จะเป็หนทางสำคัญในการหล่อหลอมความเชื่อให้กับเด็ก ๆ ได้เป็นอย่างดี คำสอนก็ได้แค่ฟังหาไม่มีกิจกรรมช่วย ให้หลักคิด ลงมือทำ เป็นประสบการณ์จริงที่ทำให้หัวใจของผู้เรียนได้สัมผัสถึงการมีอยู่ของพระเจ้า การให้ การเสียสละ แบ่งปัน”

(สนทนากลุ่ม A10, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“ถ้าจะให้ได้ก็ต้องการบูรณาการหลักคำสอนของพระศาสนจักรเข้าไปสู่ทุกสาระ ครูต้องเข้าใจด้วยนะ เสริมให้เด็กเข้าใจว่าความเชื่อเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต อยู่กับความเป็นจริงไม่มุ่งตำราจับต้องไม่ได้ แทรกไปทุกวิชา อย่างความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ สิ่งแวดล้อม ได้หมดนะ แบบนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เป้าหมายไม่ใช่แค่ความรู้ แต่ต้องไปด้วยกันได้กับคุณธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม”

(สัมภาษณ์เชิงลึก B3, 27 พฤษภาคม 2568)

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในบริบทโรงเรียนคาทอลิกเป็นการออกแบบกิจกรรมหรือโครงการเฉพาะตามพันธกิจขององค์กร และต้องบูรณาการเข้ากับวิถีชีวิตของการเรียนรู้ที่ต้องมีความต่อเนื่อง เอื้อต่อสภาพแวดล้อม บริบทของชุมชนที่มีรากฐานมั่นคงในจิตตารมณ์ของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ทั้งในด้านความเชื่อ การเสริมศักยภาพ การพัฒนาเครือข่ายบนฐานบริบทของแต่ละพื้นที่ และการเป็นประจักษ์พยานแห่งพระคริสต์อย่างแท้จริงในโลกยุคใหม่

4.1.3 มิติด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธรรมาภิบาล – การเงิน)

ผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย การเสียสละ และการรับใช้ตามแบบอย่างของพระเยซูคริสตเจ้า การจัดสรรงบประมาณต้องสมดุลทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาล และต้องมุ่งถึงการส่งเสริมคุณธรรมและจิตวิญญาณของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนในด้านการอบรมเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และมีความเชื่อมั่นในพระเจ้า โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมส่งเสริมจิตตารมณ์ เช่น ค่าคุณธรรม กิจกรรมอภิบาล ทุนการศึกษา หรือการสนับสนุนนักเรียนที่มีฐานะยากลำบาก เพื่อให้การใช้งบประมาณสะท้อนถึงหัวใจของการเป็น "โรงเรียนคาทอลิก" มิติด้านงานธรรมาภิบาลและการเงิน โรงเรียนควรจัดระบบงานให้มีความเป็นระเบียบ มีการบันทึกข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา การรายงานสถานะการเงินอย่างสม่ำเสมอต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการงานธรรมาภิบาล จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณในบางมิติ เช่น การเสนอแนะการใช้งบประมาณในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ หรือโครงการจิตอาสา สิ่งนี้ช่วยสร้างความเชื่อมั่น และทำให้การบริหารโรงเรียนเกิดความร่วมมืออย่างแท้จริง ดังการสนทนากลุ่มว่า

“ที่สำคัญคือการบริหารที่คิดถึงความยุติธรรม โปร่งใส เมตตาให้มาก ๆ ยุคนี้ก็ต้องพูดถึงหลักธรรมาภิบาล ควบคู่ไปกับจิตตารมณ์ของพระเยซูเจ้า ผู้บริหารต้องมองงบประมาณไม่ใช่แค่ในมิติของความคุ้มค่า แต่ต้องไตร่ตรองว่าทรัพยากรที่ใช้ไปควรมุ่งไปที่เด็กนักเรียนของเราด้วย ให้เขาเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศรัทธา อยากจะให้มุ่งไปจุดนี้ด้วย”

(สนทนากลุ่ม A1, 27 พฤษภาคม 2568)

“หลักการก็ต้องตอบพันธกิจด้วย เรามุ่งพัฒนาเด็กนักเรียน ผู้บริหารเองในบางครั้งก็ต้องกล้าที่จะจัดสรรงบประมาณไปมากกว่ามุ่งในวัตถุ โครงสร้างพื้นฐาน อย่าง ค่าคุณธรรม การอบรมจิตใจ โครงการช่วยเหลือนักเรียนผู้ขาดแคลน ตัวนี้ที่สำคัญ มองว่าเป็นการลงทุนระยะยาว อย่างน้อยก็สร้างคนให้อนาคต สร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ในแบบของคริสตศาสนา สิ่งที่ทำให้เป็นการให้ความรักและความเชื่อ ไม่ใช่ให้แค่เงิน”

(สนทนากลุ่ม A3, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“ตอนนี้ก็ต้องบอกว่า งานธุรการ การเงิน จะต้องเป็นระบบที่มีระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ หลักการพื้นฐานทั่วไปเลย เก็บเอกสาร การบันทึกบัญชีต้องตรงไปตรงมา การรายงานที่ต่อเนื่องทั้งต่อฝ่ายบริหาร ผู้เกี่ยวข้อง สำคัญมาก เป็นความเชื่อมั่น เป็นเส้นเลือดการบริหาร หากไม่คล่องไม่ดี ระบบทั้งหมดก็จะรวน ยิ่งในโรงเรียนบริหารจัดการบนฐานของศรัทธาด้วย ถ้าจะพัฒนาก็ต้องใช้เทคโนโลยี ทั้งกับครู โรงเรียน ผู้ปกครอง ตรวจสอบกันได้ สะดวก มีที่มาที่ไป”

(สัมภาษณ์เชิงลึก B5, 27 พฤษภาคม 2568)

โดยสรุป การบริหารงบประมาณในบริบทโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มุ่งควบคุมรายรับรายจ่าย และต้องให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงจิตวิญญาณแห่งการรับใช้ ที่มุ่งหวังให้ทุกทรัพยากรถูกนำไปใช้เพื่อสร้างคุณประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการศึกษา และการหล่อหลอมชีวิตแห่งความเชื่อของนักเรียนเพื่อส่งต่อให้กับการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมต่อไปในระยะยาว

4.1.4 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

ผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนในบริบทของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ให้ความสำคัญกับการอบรมบ่มเพาะนักเรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ โดยใช้จิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้เป็นแนวทางหลัก ผู้บริหารความมองกิจการนักเรียนไม่ใช่เพียงการจัดระเบียบวินัยหรือดูแลกิจกรรมภายนอกชั้นเรียน แต่คือกระบวนการสร้าง “พลเมืองที่ดีตามรอยพระคริสต์” ที่สามารถดำเนินชีวิตด้วยคุณค่าแห่งความเชื่อในโลกแห่งความเป็นจริง ผู้ให้ข้อมูลเน้นว่าภารกิจด้านกิจการนักเรียนควรมีจุดเน้นที่การส่งเสริมวินัยเชิงบวก การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และการเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมจิตอาสา ค่ายคุณธรรม ชุมนุมศาสนา และกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เสริมพลังความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ การดูแลด้านพฤติกรรมควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจและเมตตา มิใช่เพียงการลงโทษ แต่คือการฟื้นฟูและพัฒนาตัวตนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การบริหารกิจการนักเรียนในบริบทคาทอลิกควรบูรณาการความเชื่อเข้ากับชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเริ่มต้นวันด้วยการภาวนา การจัดพิธีกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมโรงเรียน และการส่งเสริมจิตตารมณ์ในกิจกรรมประจำสัปดาห์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบทบาทของครูฝ่ายกิจการนักเรียนในฐานะ “ผู้อภิบาลที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนที่สุด” โดยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านอารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

นอกจากนี้ จากการศึกษาเชิงคุณภาพยังพบว่า ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนากิจการนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก การเปิดพื้นที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการอบรมเลี้ยงดู เช่น การให้คำปรึกษา ร่วมออกแบบกิจกรรม หรือสนับสนุน

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเกิดความเชื่อมั่น และไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเชื่อมโยงกิจกรรมทางการศึกษาเข้ากับผู้ปกครอง และครอบครัวให้มีส่วนมาก จะทำให้นักเรียนสามารถซึมซับคุณธรรมและค่านิยมจากทั้งสองภาคส่วน ส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังการสนทนากลุ่มว่า

“มองแบบการพัฒนาภายในไปด้วย คงไม่ใช่แค่การสร้างวินัย แต่ต้องให้เขาคิดได้ คิดเป็นไปด้วย บทความครูแหละสำคัญ โศททางความคิด โศททางการเอาตัวรอดให้ได้ อยู่ในสังคมได้ เป็นคนดี ไม่เบียดเบียนคนอื่น ให้เขาเป็นคนดี ในร่วมเงาพระคริสต์ที่มีหัวใจรักผู้อื่น รู้จักเสียสละ และดำเนินชีวิตอย่างมีความหมายในสังคมจริง จัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีเป้าหมายแบบนี้อยู่ด้วย เป็นการสร้างจิตตารมณ์ สร้างคุณธรรมแบบของจริง”

(สนทนากลุ่ม A3, 27 พฤษภาคม 2568)

“การดูแลกิจการนักเรียนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงการควบคุมหรือใช้ระเบียบเป็นเครื่องมือในการจัดการพฤติกรรม แต่ต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจในตัวเด็กซึ่งเป็นหัวใจของการอภิบาล ในแนวทางการศึกษาคาทอลิก ครูและผู้บริหารต้องไม่เพียงทำหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่เท่านั้น แต่ต้องเปิดใจรับฟังนักเรียนด้วยความเมตตาและจริงใจ เพราะเด็กบางคนไม่ได้ต้องการคำตำหนิหรือการลงโทษ แต่ต้องการใครสักคนที่มองเห็นคุณค่าในตัวเขา มองเขาด้วยความหวังไม่ใช่ด้วยอคติ สิ่งควรทำคือผู้ดูแลนักเรียนต้องมีหัวใจที่เปิดกว้าง กล้าฟัง กล้าให้อภัย และกล้าเชื่อมั่นในศักยภาพของนักเรียน ไม่ใช่แค่ดูแลด้วยกฎ แต่ต้องเข้าใจด้วยใจ นี่คือการดูแลและการศึกษาอย่างแท้จริง”

(สนทนากลุ่ม A4, 27 พฤษภาคม 2568)

“ถ้าจะให้ให้นักเรียนรู้จักพระเจ้า สำคัญที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้ ทำให้ศรัทธาเป็นสิ่งที่สามารถใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่แค่ในบทเรียนศาสนา การภาวนาที่ไม่ใช่แค่ศรัทธา แต่ต้องรู้ถึงตัวเอง ปรับใช้กับตัวเอง พูดถึงกิจกรรม ออกแบบกิจกรรมต้องถึงแก่นคุณค่าของพระวรสารหนุนเสริมให้เด็กได้ลงมือทำความดีจริง ๆ ไม่ต้องเยอะ เล็ก ๆ กับเพื่อน กับครู ฝึกแบบนี้ ออกแบบกิจกรรมแบบนี้จะได้ไม่แยกส่วน เป็นสิ่งที่จับต้องได้”

(สนทนากลุ่ม A5, 27 พฤษภาคม 2568)

“ครูฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้เป็นแค่ผู้ดูแลปัญหา แต่คือผู้อภิบาลที่อยู่ใกล้กับนักเรียนที่สุด เราต้องมองเขาเป็นผู้ฟัง ผู้เข้าใจและคนที่พร้อมเดินเคียงข้างเด็กในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเรื่องเรียน เรื่องบ้าน หรือเรื่องใจ โรงเรียนควรลงทุนกับการพัฒนาศักยภาพครูกลุ่มนี้ให้มาก มองเด็กให้เหมือนสะพานที่เชื่อมระหว่างนักเรียนกับความรักของพระเจ้า”

(สนทนากลุ่ม A7, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“เป็นลูกศิษย์ก็ต้องคิดว่าเขาไม่ได้จบแค่ห้องเรียน เราต้องดูแลเขาตลอด เป็นเพื่อน และเป็นທີ່ปรึกษาได้ ว่าเป็นกับบทบาทเราเองก็ต้องเข้าใจ ทำที่เรียนให้เป็นที่ปลอดภัยสำหรับเขา”

(สัมภาษณ์เชิงลึก B3, 27 พฤษภาคม 2568)

กล่าวโดยสรุป การบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ต้องมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่หล่อเลี้ยงทั้งหัวใจและพฤติกรรม ให้เด็ก ๆ เติบโตเป็นพลเมืองของประเทศที่เป็นคนดี มีวินัย มีจิตสำนึกสาธารณะ และพร้อมดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระเยซูคริสต์เจ้าอย่างมั่นคง

4.1.5 ด้านการบริหารงานบุคลากร

ผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ควรดำเนินการบนพื้นฐานของ “จิตตารมณ์แห่งความเป็นคริสตชน” ควบคู่กับหลักการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยเน้นการส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์ การพัฒนาศักยภาพครู และการปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งการรับใช้ในหมู่บุคลากรทุกระดับ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความร่วมมือ ความไว้วางใจ และการเติบโตทั้งในด้านอาชีพและชีวิตจิตของครู โดยเริ่มจากกระบวนการคัดเลือกบุคลากรที่คำนึงถึงทั้งคุณวุฒิ ความสามารถ และทัศนคติที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก จากนั้นต้องมีการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้วิชาชีพ การอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมจิตตารมณ์ เพื่อให้ครูไม่เพียงเป็น “ผู้สอน” แต่เป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ที่สามารถถ่ายทอดคุณค่าแห่งพระวรสารผ่านการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นธรรมชาติ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ควรดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่เพื่อจับผิด แต่เพื่อชี้แนะแนวทางการเติบโต พัฒนาดน และเสริมแรงบันดาลใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้กำลังใจและยกย่องผู้ที่ทุ่มเทปฏิบัติงานอย่างมีจิตวิญญาณแห่งการรับใช้ ถือเป็นวิธีการสร้างแรงจูงใจที่มีพลังในบริบทของโรงเรียนคริสต์ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ภายในองค์กรต้องตั้งอยู่บนหลักของการเคารพซึ่งกันและกัน มองเพื่อนร่วมงานเป็น “ผู้ร่วมพันธกิจ” มากกว่าลำดับตำแหน่งหน้าที่ การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางาน ถือเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ และความผูกพันต่อพันธกิจของโรงเรียน ดังการสนทนากลุ่ม

“การบริหารบุคลากรในโรงเรียนของเรานั้น ถ้าจะทำให้ลึกซึ้งและมีความหมายจริง ๆ มันต้องเริ่มจากหัวใจ ของความเป็นคริสตชนก่อน ไม่ใช่แค่การบริหารแบบทั่วไป แต่ต้องให้คนในองค์กรรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจ ไม่ใช่แค่ทำงานเพื่อเงินเดือน ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่

เข้าใจศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เปิดพื้นที่ให้ครูทุกคนได้เติบโต ทั้งอาชีพ จิตวิญญาณ เพราะถ้าเราสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เต็มไปด้วยความไว้วางใจ ให้ความร่วมมือกัน เราก็จะเห็นครูที่มีแรงบันดาลใจ ไม่ใช่แค่ทำหน้าที่ผู้สอน แต่กลายเป็นพยานแห่งความเชื่อจริง ๆ ผ่านการใช้ชีวิตในโรงเรียน สิ่งเล็ก ๆ อย่าง การให้กำลังใจ หรือแม้แต่การยิ้มให้กันในแต่ละวัน มันมีพลังมากในโรงเรียน”

(การสนทนากลุ่ม A5, 27 พฤษภาคม 2568)

“เราให้ความสำคัญกับการคัดเลือกครูตั้งแต่แรกเลย ไม่ใช่แค่ดูวุฒิหรือประสบการณ์ แต่ต้องดูทัศนคติด้วย โดยเฉพาะเรื่องความเข้าใจในจิตตารมณ์ของโรงเรียนคาทอลิก บางคนอาจจะเก่งมาก แต่ถ้าไม่มีหัวใจของการรับใช้ มันก็ไม่ตอบโจทย์ของที่นี่ เราจึงเลือกคนที่พร้อมจะเรียนรู้ และเดินไปกับโรงเรียนในฐานะผู้ร่วมพันธกิจ พอรับเข้ามาแล้ว เรามีการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรมวิชาชีพและกิจกรรมจิตตารมณ์ เพื่อให้เค้าเติบโตอย่างรอบด้าน”

(การสนทนากลุ่ม A7, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“เวลาที่เราประเมินผลการทำงานของบุคลากร มองว่าการประเมินควรเป็นเครื่องมือในการช่วยให้เขาเติบโตมากกว่า ให้ความสำคัญกับการสะท้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ บางครั้งก็เป็นการพูดคุยแบบกันเอง เพื่อให้เขามองเห็นจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และกำลังใจที่เขาควรได้รับ ซึ่งตรงนี้แหละค่ะที่ทำให้บุคลากรรู้สึกว่าเขาไม่ถูกตัดสิน แต่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะเวลาเรายกย่องครูที่ทำงานด้วยหัวใจ จะรู้สึกว่าเขามีคุณค่า และจะมีกำลังใจที่จะรักษาความดีนั้นไว้ ไม่ใช่เพราะระบบบังคับ แต่เพราะเขาเชื่อในสิ่งที่เขาทำ”

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B2, 27 พฤษภาคม 2568)

กล่าวโดยสรุป การบริหารบุคลากรในโรงเรียนคาทอลิก ต้องไม่หยุดอยู่แค่เรื่องของระบบ แต่ต้องเข้าถึง “หัวใจ” ของการเป็นครูด้วยความรัก ความเข้าใจและการพัฒนาทั้งทางปัญญาและจิตวิญญาณ เพื่อให้ครูเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาเยาวชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางของพระเยซูคริสต์

4.1.6 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ต้องดำเนินการภายใต้หลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ ความเป็นระเบียบ และความเรียบร้อยในภาพรวมของโรงเรียน ถือเป็นรากฐานสำคัญที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกที่มีระเบียบแบบแผนและความใส่ใจในรายละเอียด การบริหารงานทั่วไปครอบคลุมถึงงานธุรการ งานอาคารสถานที่ ความ

ปลอดภัย สิ่งแวดล้อม การบริการพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟฟ้า ระบบสารสนเทศ และงานสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้การเรียนการสอนและการอภิบาลดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารควรมีแนวทางการจัดการที่ชัดเจน มีกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม และพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจสอบสภาพอาคาร ห้องเรียน ห้องน้ำ สนามกีฬา ระบบอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง ผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศโดยรวมที่สะท้อนถึงจิตตารมณ์คริสตชน เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความเงียบสงบ และความเป็นมิตร ซึ่งส่งผลต่อวินัยและพฤติกรรมของนักเรียนอย่างมาก การปลูกฝังให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมโรงเรียน ถือเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้เกิดความรับผิดชอบร่วม และสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ในด้านการสื่อสารภายในและการประชาสัมพันธ์ ควรมีช่องทางที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยใช้ทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคู่กับการสื่อสารแบบเผชิญหน้าเพื่อรักษาความใกล้ชิดและความเป็นครอบครัวในแบบคาทอลิก ดังการสนทนาว่า

“การบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนคาทอลิก ไม่ใช่แค่เรื่องของเอกสาร อาคาร หรือระบบเท่านั้น แต่คือการดูแล ‘บ้าน’ ที่เราทุกคนใช้ชีวิตร่วมกัน ผู้บริหารจึงต้องใส่ใจในรายละเอียดเล็ก ๆ ที่สะท้อนถึงความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความศักดิ์สิทธิ์ของสถานศึกษา เพราะสิ่งแวดล้อมภายนอกสามารถหล่อหลอมจิตใจภายในได้อย่างลึกซึ้ง เด็กที่เติบโตในสถานที่ที่เป็นระเบียบ สงบ และเปี่ยมด้วยจิตตารมณ์แห่งความศรัทธา ย่อมค่อย ๆ ซึมซับวินัย ความรับผิดชอบ และความรู้สึกเคารพในสิ่งรอบตัวโดยไม่รู้ตัว”

(การสนทนากลุ่ม A8, 27 พฤษภาคม 2568)

“การดูแลอาคารสถานที่และความพร้อมของโรงเรียน ไม่ใช่เพียงแค่ทำให้ พร้อมทั้งจะใช้งาน แต่ต้องทำให้เด็กนักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ดีมีพลังในการกระตุ้นจิตใจให้สงบ มีสมาธิ และรู้สึกปลอดภัย ผู้บริหารเองก็ต้องมองเห็นความสำคัญ ความเรียบร้อยของพื้นที่ส่งผลต่อความเรียบร้อยของใจนักเรียน งานเล็ก ๆ อย่างการจัดโต๊ะเรียนให้ตรง การดูแลห้องน้ำให้สะอาด หรือการติดป้ายณรงค์ให้คิดดีทำดี ล้วนเป็นการสื่อสารถึงคุณค่าที่เราอยากให้เด็ก ๆ เติบโตไปพร้อมกับสิ่งแวดล้อม”

(การสนทนากลุ่ม A9, 27 พฤษภาคม 2568)

“ระบบธุรการหรือการสื่อสารภายในโรงเรียน ถ้าไม่มีความชัดเจน ก็จะกลายเป็นจุดอ่อน ควรสร้างช่องทางสื่อสารที่ทั้งทันสมัย ใช้เทคโนโลยีเพื่อความสะดวก แต่ยังคงไม่ละทิ้งความเป็น

มนุษย์ งานทั่วไปจึงไม่ควรเป็นเพียงเรื่อง หลังบ้าน แต่ควรเป็นตัวเชื่อมโยงทุกฝ่ายให้เข้าใจกันมากขึ้น และร่วมเดินทางในพันธกิจเดียวกัน

(การสนทนากลุ่ม A10, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“มองว่า ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ระบบงานสนับสนุนต่าง ๆ จริง ๆ แล้วคือรากฐานของจิตตารมณ์ เพราะเด็ก ๆ จะไม่ซึมซับความดีงามจากคำสอนเพียงอย่างเดียว แต่จากสิ่งที่นักเรียนเห็น สัมผัส และใช้ชีวิตอยู่ทุกวัน หากโรงเรียนจัดการพื้นที่อย่างตั้งใจ ดูแลสิ่งแวดล้อมด้วยจิตรับใช้ และเชื่อมโยง การทำงานกับการบริหารทั่วไปเข้ากับพันธกิจด้านศาสนาได้ ทุกอย่างจะนำไปสู่การเสริมสร้างให้เติบโตกับสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนด้วย”

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B03, 27 พฤษภาคม 2568)

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิก มิใช่เพียงการจัดการเรื่องระบบ อาคารสถานที่ หรือทรัพยากรต่าง ๆ เท่านั้น หากแต่มีมิติทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งกว่า กล่าวคือโรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจหลักในการเป็น “สถานที่แห่งพระพรหรรษา” ซึ่งหมายถึง การเป็นพื้นที่ที่เปิดรับและสะท้อนพระพรหรรษาของพระเจ้า ผ่านทุกระบวนการและกิจกรรมในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน หรือการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

4.2 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา
จากการศึกษาสามารถนำเสนอได้ตามลำดับ ดังนี้

4.2.1 มิติด้านความรัก-เมตตา

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา จำเป็นต้องเริ่มจาก “มิติแห่งความรัก-เมตตา” ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของพระวรสารและเป็นหัวใจของการอบรมในแนวทางคาทอลิก ความรักเมตตาในที่นี้มีได้หมายถึงเพียงการรู้สึกสงสารหรือช่วยเหลือในยามจำเป็นเท่านั้น แต่เป็นการมีหัวใจที่เปิดกว้าง พร้อมเข้าใจ ยอมรับ และรับใช้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยสะท้อนว่าความรักเมตตาควรได้รับการปลูกฝังในทุกระดับของโรงเรียน ทั้งในหมู่ครู นักเรียน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะในบทบาทของครูที่ถือเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม การที่ครูแสดงความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยความอ่อนโยนอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อการซึมซับพฤติกรรมด้านบวกของนักเรียนโดยตรง นักเรียนที่เติบโตท่ามกลางความรัก ความเมตตา และการให้อภัย ย่อมมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของผู้อื่น รู้จักเสียสละ และพร้อมช่วยเหลือสังคมในด้านของการจัดกิจกรรม โรงเรียนสามารถส่งเสริมมิติด้านนี้ได้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการ

จิตอาสาเพื่อสังคม การเยี่ยมผู้ป่วยหรือผู้สูงอายุ การรณรงค์เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เช่น “เพื่อนช่วยเพื่อน” หรือ “กล่องแห่งความดี” ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จักการให้จากใจอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังควรมีการบูรณาการเรื่องความรักเมตตาเข้าไปในเนื้อหาการเรียนรู้ เช่น ในวิชาคริสตศาสนา ภาษาไทย หรือกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของคุณค่านี้ในหลากหลายบริบท การสื่อสารเรื่องความรักเมตตาก็ยังสามารถทำได้ผ่านวัฒนธรรมโรงเรียน เช่น การใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ การให้กำลังใจ การเคารพความแตกต่างของกันและกัน และการให้อภัยต่อความผิดพลาด โรงเรียนคาทอลิกควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ความรัก ความเมตตากลายเป็นวิถีปฏิบัติ ไม่ใช่เพียงคำสอนในทฤษฎี ดังการสนทนาว่า

“ความเมตตาเริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ ที่เราทำทุกวัน เช่น การฟังด้วยความเข้าใจ การยอมรับความแตกต่างของกันและกัน และการให้อภัยเมื่อมีใครทำผิด มันคือการมองอีกคนด้วยใจ ไม่ใช่แค่ตามบทบาทหน้าที่”

(การสนทนากลุ่ม A5, 27 พฤษภาคม 2568)

“เชื่อว่าครูไม่ได้แค่สอนหนังสือ แต่เป็นคนทีหล่อหลอมจิตใจของเด็ก เป็นผู้ที่มีความเมตตา ถ้าครูมองเด็กด้วยความเข้าใจ ให้อภัยเมื่อนักเรียนทำผิด มองให้เห็นว่าบทเรียนสำคัญในชีวิตของนักเรียนเอง เด็กจะรู้สึกว่าคุณค่า วันนี้ผิดพลาด ไม่สมบูรณ์แบบ แต่ก็สามารถจะพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคตได้ เป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นคนดี ไม่ใช่แค่เก่ง แต่เป็นคนที่มีจิตใจของตัวเองและของผู้อื่นด้วย”

(การสนทนากลุ่ม A6, 27 พฤษภาคม 2568)

“ฝึกเด็กให้รู้จักการให้ เด็กจะรู้ว่าความเมตตาไม่ได้ต้องรอให้โตถึงจะทำได้ เด็กเล็ก ๆ ก็มีหัวใจใหญ่ ๆ ได้เหมือนกัน ครูเองต้องเปิดพื้นที่ให้เกิดการแบ่งปัน ได้ช่วยเหลือ ได้ทำสิ่งดี ๆ โดยไม่ต้องรอคำสั่ง กิจกรรมอย่าง เพื่อนช่วยเพื่อน หรือการไปเยี่ยมผู้สูงอายุ ทำให้เด็กเห็นว่าความเมตตาไม่ใช่เรื่องไกลตัวเลย มันเริ่มจากการยิ้มให้กัน แบ่งขนม หรือแค่ฟังกันอย่างตั้งใจ ความเมตตาไม่ได้ต้องรอให้โต แต่เกิดขึ้นได้ทันที”

(การสนทนากลุ่ม A7, 27 พฤษภาคม 2568)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรมใหญ่ มีคนเยอะ เป็นโครงการกิจกรรมใหญ่ ปรับบทบาทของครู ยิ้มให้เด็ก ให้รู้จักช่วยเพื่อน สร้างเมตตาได้ง่าย ๆ ปลุกฝังง่าย ๆ”

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B4, 27 พฤษภาคม 2568)

กล่าวโดยสรุป มิติด้านความรักเมตตา นับเป็นองค์ประกอบสำคัญและเป็นแก่นกลางของการพัฒนาคุณธรรมและอัตลักษณ์ของผู้เรียนในบริบทสถานศึกษาคาทอลิก โดยมีลักษณะเป็นคุณค่าทางจริยธรรมที่เชื่อมโยงระหว่างความเชื่อทางศาสนา (ศรัทธา) กับการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ ความรักเมตตาในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเพียงความรู้สึกสงสารหรือการช่วยเหลือผู้อื่นในยามจำเป็นเท่านั้น หากแต่หมายถึงภาวะภายในที่เปิดรับผู้อื่นอย่างเข้าใจและเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ โดยแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่อ่อนโยน มีความเอื้ออาทร และความสามารถในการให้อภัยอย่างจริงใจ การส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าวในสถานศึกษาคาทอลิกควรบูรณาการอย่างเป็นระบบทั้งในหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และวัฒนธรรมองค์กร ครู บุคลากร และผู้บริหารต้องมีบทบาทเชิงประจักษ์ในการเป็นแบบอย่าง que แสดงถึงความรักเมตตาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจและความไว้วางใจภายในโรงเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงคุณธรรมและสามารถพัฒนาตนเองสู่การเป็นพลเมืองที่มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคมร่วมสมัยที่เปราะบางและขาดแคลนความเห็นอกเห็นใจในสถานการณ์ปัจจุบัน

4.2.2 มิติด้านความซื่อสัตย์

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า “ความซื่อสัตย์” ถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ได้รับการส่งเสริมและเน้นย้ำอย่างจริงจังในสถานศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยคุณธรรมข้อนี้ไม่ได้ถูกมองเพียงในฐานะจริยธรรมเชิงนามธรรมเท่านั้น หากแต่ได้รับการบูรณาการเข้ากับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง และส่งเสริมการเป็น “ศิษย์พระคริสต์ที่แท้จริง” ซึ่งเน้นความกลมกลืนระหว่างความศรัทธาในพระเจ้าและการประพฤติตนตามหลักคุณธรรมอย่างชัดเจน ในบริบทของสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี “ความซื่อสัตย์” หมายถึงความจริงใจทั้งต่อพระเจ้า ต่อผู้อื่น และต่อตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยึดมั่นในความถูกต้อง ไม่กระทำการหลอกลวง ไม่คดโกง และกล้ายืนหยัดรับผิดชอบต่อคำพูดหรือการกระทำของตน ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนของคริสต์ศาสนาในด้านจริยธรรมที่มุ่งปลูกฝังการมีจิตสำนึกต่อความถูกต้องในทุกระดับของการใช้ชีวิต ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว โรงเรียน หรือสังคม ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า การปลูกฝังความซื่อสัตย์จำเป็นต้องเริ่มต้นจากบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและผู้บริหาร ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ผู้เรียน การแสดงออกถึงความโปร่งใส ความยุติธรรม และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างโปร่งใส การตัดสินใจด้วยหลักธรรมาภิบาล และการให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียนอย่างเท่าเทียม คือปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ในโรงเรียน ทั้งนี้ เด็กนักเรียนจะซึมซับค่านิยมเหล่านี้ผ่านการเรียนรู้จากการกระทำจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน มากกว่าการเรียนรู้จากคำสั่งสอนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การส่งเสริมความซื่อสัตย์ยังได้รับการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

โดยมีการออกแบบกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการมีวินัย ความรับผิดชอบ และจริยธรรม เช่น การมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนรับผิดชอบทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำโครงการกลุ่มที่เน้นการทำงานร่วมกันอย่างซื่อตรงและมีจรรยาบรรณ หรือการอภิปรายเชิงจริยธรรม (moral dilemma) ในบริบทสถานการณ์จำลองที่นักเรียนต้องใช้วิจารณญาณเพื่อเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ใช่สิ่งที่ง่าย ซึ่งล้วนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงความสำคัญของการยืนหยัดในความซื่อสัตย์ในสถานการณ์ที่หลากหลาย อีกทั้ง โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีระบบที่ไม่เน้นการลงโทษแบบสร้าง ความหวาดกลัว แต่เน้นการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจถึงผลกระทบของการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความผิดพลาด และแก้ไขพฤติกรรมของตนอย่างมีเกียรติ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมการเติบโตของผู้เรียนในมิติของคุณธรรมควบคู่ไปกับความสามารถทางวิชาการ ในระดับชุมชนและครอบครัว โรงเรียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด โดยให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการหล่อหลอมคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้แน่ใจว่าแนวทางการอบรมในบ้านจะสอดคล้องกับหลักการที่โรงเรียนดำเนินการ การสร้างบรรยากาศในครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับความจริงใจ ความตรงไปตรงมา และการยอมรับความผิดพลาดโดยไม่ลงโทษรุนแรง เป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอมจิตใจของเด็กให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์มากยิ่งขึ้น ดังการสนทนาว่า

“ซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่สำคัญ คาทอลิกมองความซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่ต้องฝังลึกลงในชีวิตประจำวันของนักเรียน ส่งเสริมได้อย่างเป็นระบบ และให้เกิดความต่อเนื่องได้ ความซื่อสัตย์เป็นรากฐานในการสร้างบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง เป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น ศิษย์พระคริสต์ที่แท้จริงได้”

(การสนทนากลุ่ม A1, 27 พฤษภาคม 2568)

“การปลูกฝังความซื่อสัตย์ควรเริ่มต้นที่ครูและผู้บริหาร ครู กับผู้บริหารจะเป็นแบบอย่าง ที่นักเรียนเฝ้าดูและเรียนรู้”

(การสนทนากลุ่ม A2, 27 พฤษภาคม 2568)

“บทบาทของครูและผู้บริหารแล้ว ความซื่อสัตย์จะต้องได้รับการส่งเสริมผ่านกิจกรรม และหลักสูตรที่ออกแบบให้เด็กได้ฝึก เช่น การรับผิดชอบงานส่วนตัว การทำโครงการกลุ่มที่เน้นการทำงานร่วมกันอย่างซื่อตรง ส่งเสริมทำกิจกรรมสำคัญ ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม ออกแบบกิจกรรมให้เป็น การสร้างความเข้าใจและการตระหนักรู้เรื่องความซื่อสัตย์ผ่านการทำงานให้เป็นประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตให้กับเด็กได้จริง”

(การสนทนากลุ่ม A3, 27 พฤษภาคม 2568)

โดยสรุป ความซื่อสัตย์ในบริบทของสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ไม่ได้เป็นเพียงหลักคำสอนเชิงศาสนา แต่ได้รับการส่งเสริมผ่านกระบวนการจัดการศึกษาและการบริหารอย่างเป็นระบบ ด้วยความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการสร้างมนุษย์ที่มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และสามารถยืนหยัดในคุณค่าของตนเมื่อเผชิญกับแรงกดดันและความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้อย่างมั่นคง

4.2.3 มิติด้านความพอเพียง

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า มิติด้านความพอเพียงเป็นหนึ่งในคุณธรรมที่สถานศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีให้ความสำคัญ เพราะสะท้อนหลักคำสอนที่เน้นความสมดุลในการดำเนินชีวิตและการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ความพอเพียงในบริบทของการศึกษาคาทอลิกไม่ใช่เพียงเรื่องของความมีชีวิตอย่างประหยัดหรือไม่ฟุ่มเฟือยเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการมีจิตใจที่สงบสุข ไม่โลภ ไม่ยึดติดกับวัตถุ และพร้อมที่จะใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนให้เห็นถึงการปลูกฝังความพอเพียงควรเริ่มจากการสร้างความเข้าใจในหลักคำสอนของพระศาสนจักรที่สนับสนุนการดำรงชีวิตอย่างสมดุลและมีเหตุผล รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เช่น การลดการใช้พลาสติก การประหยัดพลังงาน และการดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมในโรงเรียนโดยผู้นำของโรงเรียนและครูเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ การปลูกฝังความพอเพียงยังเกี่ยวข้องกับ การสร้างทัศนคติที่เปิดกว้างและมีความยืดหยุ่น พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในชีวิตอย่างมีสติ นักเรียนที่มีความพอเพียงจะไม่ยึดติดกับความต้องการที่เกินจำเป็น แต่สามารถปรับตัวและพึ่งพาตนเองได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีความมั่นคงทั้งด้านจิตใจและสังคม การบูรณาการมิติความพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการเกษตรในโรงเรียน การจัดการขยะอย่างถูกวิธี หรือการฝึกให้นักเรียนประเมินและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ล้วนเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนซึมซับแนวคิดนี้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การส่งเสริมความพอเพียงควรดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมอื่น ๆ เช่น ความอดทน ความรับผิดชอบ และความเมตตา เพื่อให้นักเรียนมีจิตใจที่มั่นคงและสมดุล ดังการสนทนากลุ่มว่า

"ความพอเพียงถือเป็นคุณธรรมหลักที่สถานศึกษาคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีให้ความสำคัญมาก เป็นหลักที่สะท้อนหลักคำสอนที่เน้นความสมดุลในชีวิตและการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ไม่ใช่แค่หลักธรรมพื้นฐานเพียงแค่การประหยัดหรือไม่ฟุ่มเฟือยการใช้ชีวิต แต่ยังครอบคลุมถึงการมีจิตใจสงบ ไม่โลภ และไม่ยึดติดกับวัตถุ มุ่งให้เด็กซึมซับการใช้ชีวิตเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเอง ครอบครัว และคนอื่นไปด้วย"

(การสนทนากลุ่ม A2, 27 พฤษภาคม 2568)

"การปลูกฝังความพอเพียงต้องเริ่มจากการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เช่น การลดใช้พลาสติก การประหยัดพลังงาน และการดูแลสิ่งแวดล้อม ครูต้องออกแบบ บูรณาการกิจกรรมให้เป็น ส่งเสริมให้ให้นักเรียนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง ครูเองต้องคิดเสมอว่าพฤติกรรมที่ดีจะกลายเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมของเด็กที่เราดูแลด้วย"

(การสนทนากลุ่ม A3, 27 พฤษภาคม 2568)

"ความพอเพียงยังหมายถึงการมีทัศนคติที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงอย่างมีสติ"

(การสนทนากลุ่ม A4, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสนทนาเชิงลึกว่า

"บูรณาการความพอเพียงในกิจกรรมหลากหลาย เช่น โครงการเกษตรในโรงเรียน การจัดการขยะอย่างถูกวิธี และการฝึกให้นักเรียนประเมินและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางนี้ช่วยให้นักเรียนซึมซับและเข้าใจความหมายของความพอเพียงตามสภาพจริง ไม่ใช่แค่สิ่งที่ครูสอน"

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B4, 27 พฤษภาคม 2568)

"การส่งเสริมความพอเพียงในโรงเรียนควรดำเนินคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมอื่น ๆ เช่น ความอดทน ความรับผิดชอบ และความเมตตา"

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B5, 27 พฤษภาคม 2568)

โดยสรุป มิติด้านความพอเพียงในบริบทของการศึกษาคาทอลิกไม่ใช่แค่เรื่องของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด แต่เป็นหลักธรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีวิถีชีวิตที่มีคุณค่า สามารถพึ่งพาตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นตัวแทนของคุณค่าคาทอลิกที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตอย่างสงบสุขและมีความสุขในทุกสถานการณ์

4.2.4 มิติด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของนักเรียนในสถานศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงกับพระเจ้าและค้นพบความหมายในชีวิต ผ่านการปฏิบัติทางศาสนาและการอบรมจิตวิญญาณที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาจิตใจควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังจิตตารมณ์แห่งความ

รักและความเมตตา ที่ทำให้นักเรียนมีความอ่อนโยนและมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ การจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การภาวนา การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และกิจกรรมอบรมคุณธรรม จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมจิตใจให้นักเรียนรู้จักการให้อภัย มีความอดทน และพร้อมที่จะรับใช้ผู้อื่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ การพัฒนาจิตใจในบริบทนี้ ยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเผชิญกับความท้าทายในชีวิตด้วยความมั่นใจและศรัทธา การเรียนรู้ผ่านการใช้พระคัมภีร์ และการสะท้อนจิตใจเป็นประจำ จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ สามารถตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม บทบาทของครูและผู้บริหารจึงสำคัญมากในการเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ที่ดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน และให้การสนับสนุนการพัฒนาจิตใจของนักเรียนผ่านการอบรมที่ต่อเนื่องและจริงจัง การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติศาสนกิจ และการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมศาสนา จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรักในพระเจ้าและรับรู้ถึงความหมายของชีวิตอย่างลึกซึ้ง ดังการสนทนากลุ่มว่า

"การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผู้บริหารและครูจะต้องยึดถือ จะเป็นการช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของนักเรียนผ่านการเชื่อมโยงกับพระเจ้าและค้นพบความหมายในชีวิต การปฏิบัติทางศาสนา การอบรมจิตวิญญาณที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระศาสนจักร เป็นรากฐานของความเชื่อมั่นและคุณธรรมที่ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและมีจริยธรรม"

(การสนทนากลุ่ม A4, 27 พฤษภาคม 2568)

"ต้องบอกว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งทำให้นักเรียนมีความอ่อนโยนและมีน้ำใจต่อผู้อื่น การจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การภาวนา การร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และกิจกรรมอบรมคุณธรรม จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่หล่อหลอมจิตใจให้รู้จักการให้อภัยและความอดทน พร้อมรับใช้ผู้อื่นด้วยใจจริง"

(การสนทนากลุ่ม A6, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

"บทบาทของครูและผู้บริหารในสถานศึกษาคาทอลิกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” โดยดำเนินชีวิตตามหลักคำสอน และสนับสนุนการพัฒนาจิตใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง"

(การสัมภาษณ์เชิงลึก B2, 27 พฤษภาคม 2568)

โดยสรุป การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาในโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นกระบวนการที่ผสมผสานระหว่างความรู้ความเข้าใจในศาสนาและการ

ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้มีจิตใจที่มั่นคง มีศรัทธา และพร้อมส่งต่อความรักของพระเจ้าต่อไปในสังคม

4.2.5 มิติการธำรงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า การธำรงรักษาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นหัวใจสำคัญของพันธกิจในสถานศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เพื่อให้โรงเรียนยังคงความมั่นคงและชัดเจนในรากฐานทางศาสนา อัตลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนผ่านการบูรณาการคุณค่าทางศาสนา การส่งเสริมคุณธรรม และการปลูกฝังจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ในทุกมิติของการศึกษา การธำรงรักษาอัตลักษณ์เริ่มจากความเข้าใจลึกซึ้งในหลักคำสอนของพระศาสนจักร พร้อมกับการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน เพื่อสร้างบรรยากาศศรัทธาที่เปิดกว้างและอบอุ่น ส่งเสริมความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้เรียน บุคลากร และผู้ปกครองในครอบครัวคาทอลิกอย่างต่อเนื่อง ในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนได้นำกระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้เป็นกลไกสนับสนุน โดยในขั้นตอนวางแผน (Plan) กำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมควบคู่กับการธำรงอัตลักษณ์ พร้อมออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนวัฒนธรรมคาทอลิก เช่น พิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมจิตอาสา ขั้นตอนปฏิบัติ (Do) มุ่งเน้นสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างศรัทธาและความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวในครอบครัวคาทอลิก โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ ขั้นตอนตรวจสอบ (Check) ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อวัดความสอดคล้องของกิจกรรมและนโยบายกับเป้าหมายที่วางไว้ และขั้นตอนปรับปรุง (Act) ใช้ผลการประเมินพัฒนาและปรับกลยุทธ์ให้ตอบสนองบริบทและความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยยึดมั่นรากฐานคุณธรรมและหลักศาสนาเป็นแกนกลางในการดำเนินงาน ดังการสนทนากลุ่มว่า

“การธำรงรักษาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เป็นหัวใจหลักของพันธกิจโรงเรียน เพื่อรักษารากฐานทางศาสนาอย่างมั่นคง โดยเน้นการบูรณาการคุณค่าทางศาสนา การส่งเสริมคุณธรรม และการปลูกฝังจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ในทุกมิติของการศึกษา โรงเรียนสร้างความเข้าใจลึกซึ้งในหลักคำสอนของพระศาสนจักรและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อส่งเสริมบรรยากาศศรัทธาที่เปิดกว้างและอบอุ่น สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้เรียน บุคลากร และผู้ปกครองในครอบครัวคาทอลิกอย่างต่อเนื่อง”

(การสนทนากลุ่ม A3, 27 พฤษภาคม 2568)

และการสัมภาษณ์เชิงลึกว่า

“การบริหารจัดการอัตลักษณ์คาทอลิกในโรงเรียนควรมีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารคุณภาพ ใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นเครื่องมือสนับสนุน เริ่มจากการวางแผน (Plan) กำหนดนโยบายและเป้าหมายส่งเสริมคุณธรรมควบคู่กับการธำรงอัตลักษณ์ ออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนวัฒนธรรมคาทอลิก เช่น พิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมจิตอาสา จากนั้นในขั้นตอนปฏิบัติ (Do) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อศรัทธาและความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวในครอบครัวคาทอลิก โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง”

(การสนทนากลุ่ม B2, 27 พฤษภาคม 2568)

สรุปได้ว่า การธำรงรักษาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ถือเป็นหลักการสำคัญของพันธกิจโรงเรียน โดยเน้นการบูรณาการคุณค่าทางศาสนา การส่งเสริมคุณธรรม และการปลูกฝังจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ในทวุมิติของการศึกษา โดยมีการประยุกต์ใช้หลักคำสอนของพระศาสนจักรให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน สร้างบรรยากาศศรัทธาและความเป็นหนึ่งเดียวในครอบครัวคาทอลิกอย่างต่อเนื่อง ในด้านการบริหารจัดการใช้กระบวนการ PDCA เพื่อวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และปรับปรุงกิจกรรมและนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยยึดมั่นรากฐานคุณธรรมและหลักศาสนาเป็นแกนกลางของการพัฒนาและบริหารงาน

4.3 การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับการจากการสนทนากลุ่ม แยกเป็นประเด็นสำคัญการบริหารสถานศึกษาในบริบทโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานทั่วไป และการส่งเสริมคุณธรรมและอัตลักษณ์ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 สรุปประเด็นสำคัญจากการศึกษาเชิงคุณภาพ

ด้าน	ประเด็นสำคัญ
การบริหารงานวิชาการ	การจัดการเรียนการสอนควรผสมผสานความรู้และจิตวิญญาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมอย่างสมดุล
การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	สร้างพื้นที่อภิบาลที่ส่งเสริมคุณค่าความเชื่อผ่านกิจกรรมทางศาสนาและจิตอาสา เชื่อมโยงความเชื่อกับชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้าน	ประเด็นสำคัญ
การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	บริหารงบประมาณภายใต้หลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาจิตใจและช่วยเหลือนักเรียน
การบริหารงานกิจการ นักเรียน	สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม เน้นวินัยเชิงบวก ส่งเสริมกิจกรรมผู้นำ ความรับผิดชอบ และความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน
การบริหารงานบุคลากร	พัฒนาครูให้เป็นทั้งผู้ถ่ายทอดความรู้ และผู้นำจิตวิญญาณ เสริมสร้างมืออาชีพด้วยความรักเมตตาและความเชี่ยวชาญ
การบริหารงานทั่วไป	สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และคุณธรรม พร้อมส่งเสริมความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อรักษาอัตลักษณ์คาทอลิก
การส่งเสริมคุณธรรมและ อัตลักษณ์	ปลูกฝังความรักความเมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา สร้างผลลัพธ์ยั่งยืนทั้งพฤติกรรมและจิตใจ รักษาและส่งเสริมอัตลักษณ์โดยการบูรณาการคุณค่าศาสนา และจิตตารมณ์คาทอลิกในทุกมิติ พร้อมนำกระบวนการ PDCA มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำหรับโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยจัดทำเป็นตารางสังเคราะห์ที่แสดงแนวทางหลักและผลลัพธ์ที่คาดหวังในแต่ละด้านอย่างชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมของการบริหารจัดการที่เน้นการบูรณาการคุณค่าทางศาสนา เข้ากับภารกิจด้านการศึกษาอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะการส่งเสริมคุณธรรม และการปลูกฝังจิตตารมณ์แห่งความรัก การเสียสละ และการรับใช้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาคาทอลิก แนวทางการบริหารที่นำเสนอครอบคลุมกระบวนการ PDCA ได้แก่ การวางแผน (Plan) ดำเนินงาน (Do) ติดตามประเมินผล (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) โดยในขั้นวางแผน ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายโดยยึดหลักคำสอนของคริสตศาสนาเป็นแนวทาง พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชน ในการร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ในการดำเนินงาน โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 สังเคราะห์ประเด็นสำคัญในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

ด้าน	แนวทางหลัก	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
การบริหารงานวิชาการ	ผสมผสานการเรียนรู้ด้านวิชาการกับคุณธรรม	นักเรียนมีความรู้และจิตวิญญาณที่สมดุล
การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	บริหารงบประมาณใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนกิจกรรมจิตตารมณ์ และช่วยเหลือผู้เรียน	การใช้ทรัพยากรสอดคล้องพันธกิจ และสร้างประโยชน์สูงสุด
การบริหารกิจการนักเรียน	ดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ส่งเสริมวินัยเชิงบวกและความร่วมมือกับครอบครัว	นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบ และเติบโตสมดุล
การบริหารงานบุคลากร	พัฒนาครูเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้นำจิตวิญญาณ ส่งเสริมมืออาชีพและความรักเมตตา	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความเป็นมืออาชีพ
การบริหารงานทั่วไป	จัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม พร้อมสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย	สภาพแวดล้อมสนับสนุนพันธกิจคาทอลิกอย่างยั่งยืน
การส่งเสริมคุณธรรมและอัตลักษณ์	ปลูกฝังความรักเมตตา ซื่อสัตย์ พอเพียง และพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ผ่านกิจกรรม	ผลลัพธ์ยั่งยืนในพฤติกรรมและจิตใจ รักษาอัตลักษณ์คาทอลิก

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่าการบริหารในบริบทนี้จำเป็นต้องบูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกที่สำคัญ ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ลงในทุกมิติของการบริหารสถานศึกษาอย่างครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ การอภิบาลและแพร่ธรรม งบประมาณ กิจการนักเรียน บุคลากร และงานทั่วไป เพื่อให้การบริหารมีความสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ การนำกระบวนการบริหารเชิงคุณภาพแบบ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้เป็นกลไกสำคัญในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยส่งเสริมการธำรงรักษาอัตลักษณ์และ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ตลอดจนสนับสนุนการปรับปรุงกระบวนการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทและความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

มิติการบริหารสถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	การพัฒนาตามวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act)
การบริหารงานวิชาการ หลักการ : จัดการเรียนการสอน อย่างสมดุล ยกระดับความรู้ควบคู่ พัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียน	[1] = ส่งเสริมความเข้าใจและ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ [2] = สร้างวินัยทางปัญญา [3] = เน้นความสมดุล [4] = ปลุกฝังจิตวิญญาณ	[P] : วางแผนหลักสูตรและ กิจกรรม [D] : ดำเนินการเรียนการสอน [C] : ประเมินผลความสมดุล [A] : ปรับปรุงหลักสูตร/วิธีการ สอน
การบริหารงานอภิบาลและ แพร์ธธรรม หลักการ : ส่งเสริมศรัทธาและ คุณค่าทางศาสนาในบริบทร่วมสมัย ควบคู่พัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียน	[1] = ปลุกฝังความรัก-เมตตา ในชุมชน [2] = รักษาความจริงของพระ วาจา [3] = สอนให้รู้จักพอ [4] = ส่งเสริมความศรัทธา	[P] : กำหนดกิจกรรมศาสนา และอภิบาล [D] : ดำเนินงานแพร์ธธรรม [C] : ประเมินความเหมาะสม [A] : ปรับรูปแบบกิจกรรม
การบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) หลักการ : ใช้งบประมาณโปร่งใส มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพันธกิจ ทางการศึกษาและจิตวิญญาณ	[1] = ดูแลเครือข่ายด้วยใจรัก และเมตตา [2] = ความโปร่งใสและความ รับผิดชอบ [3] = ใช้งบอย่างประหยัด [4] = ทำตามหลักธรรมาภิบาล	[P] : วางแผนงบประมาณตาม พันธกิจ [D] : ใช้งบตามแผน [C] : ตรวจสอบการใช้จ่าย [A] : ปรับปรุงการบริหาร จัดการทางการเงิน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

มิติการบริหาร สถานศึกษา	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอัตลักษณ์คาทอลิก	การพัฒนาตามวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act)
การบริหารกิจการนักเรียน หลักการ : สร้างระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้าน พฤติกรรมและแบบองค์รวม	[1] = ใส่ใจดูแลรายบุคคล [2] = ส่งเสริมความซื่อสัตย์ต่อ ตนเองและผู้อื่น [3] = เน้นความสมดุลชีวิต [4] = สนับสนุนจิตวิญญาณที่ดี	[P] : วางระบบช่วยเหลือ นักเรียน [D] : ดำเนินระบบดูแล [C] : ประเมินพฤติกรรมและ ผลแบบองค์รวม [A] : ปรับปรุงการดูแล ช่วยเหลือ
การบริหารงานบุคคล หลักการ : พัฒนาครูให้เป็นผู้ ถ่ายทอดความรู้และเป็นผู้นำ จิตวิญญาณอย่างมืออาชีพ	[1] = สร้างความสัมพันธ์ที่ดี [2] = ยึดมั่นจรรยาบรรณครู [3] = สมดุลงานและชีวิต [4] = เป็นแบบอย่างในด้าน จิตวิญญาณ	[P] : วางแผนพัฒนาครู [D] : จัดอบรมและสนับสนุน [C] : ประเมินผลการพัฒนา [A] : ปรับปรุงแผนพัฒนา
การบริหารงานทั่วไป หลักการ : จัดการ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ น่าเรียนรู้ และส่งเสริมการ เติบโตทั้งด้านวิชาการและ คุณธรรม	[1] = สภาพแวดล้อมอบอุ่น [2] = ความเป็นระเบียบและ โปร่งใส [3] = ใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัด [4] = ส่งเสริมจิตวิญญาณทุกมิติ	[P] : กำหนดนโยบายและ แนวทาง [D] : ปรับปรุงสภาพแวดล้อม [C] : ประเมินความพึงพอใจ [A] : ปรับปรุงและพัฒนา สภาพแวดล้อมต่อเนื่อง

หมายเหตุ : [1] = ความรัก-เมตตา, [2] = ความซื่อสัตย์, [3] = ความพอเพียง, [4] = การพัฒนาจิตใจ
ตามหลักศาสนา

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สรุปได้ ดังนี้

มิติที่ 1 : การบริหารงานวิชาการ

หลักการ : การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบ ความโปร่งใสและจิตวิญญาณแห่งการรับใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพันธกิจทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิก การบริหารงานวิชาการจึงไม่ใช่เพียงการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน หรือการประเมินผลเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงออกถึงคุณค่าและความเชื่อขององค์กรผ่านกระบวนการจัดการความรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม การบูรณาการหลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนาเข้ากับวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีคุณธรรมในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรักเมตตา การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการคำนึงถึงความต้องการของชุมชนการเรียนรู้ การดำเนินงาน (Do) ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่พอเพียง รอบด้าน และเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ การตรวจสอบ (Check) ต้องมีระบบติดตามและประเมินผลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ ส่วนการปรับปรุง (Act) ควรยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ จริยธรรม และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยหลักการเช่นนี้ การบริหารงานวิชาการจะสามารถสนับสนุนภารกิจด้านการศึกษาและการพัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียนได้อย่างสมดุล ทั้งในมิติของคุณภาพการจัดการเรียนรู้และความยั่งยืนทางคุณค่าตามแบบฉบับของสถานศึกษาคาทอลิก

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในทุกมิติ
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณคริสตชนแก่ผู้เรียน
3. เพื่อสร้างรากฐานแห่งการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งความรู้ทั่วไปและหลักคำสอนทางศาสนา

แนวทางการดำเนินการ :

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาคาทอลิกควรดำเนินไปบนพื้นฐานของอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งสะท้อนผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและครบถ้วนทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ ดังนี้

1. การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการความรู้กับหลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนา การวางแผนหลักสูตร (Plan) ต้องสะท้อนความรักความเมตตา ([1]) โดยเน้นการบูรณาการความรู้ทางวิชาการกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตทั้งด้านปัญญาและจิตใจ พร้อมตอบสนองพันธกิจของสถานศึกษาในการสร้างคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้และคุณค่า

2. การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เชิงคุณธรรม การดำเนินการสอน (Do) ควรใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงและประหยัด ([3]) ส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจบนพื้นฐานของจริยธรรมและความรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกปัจจุบัน

3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อหล่อหลอมคุณธรรมและจิตวิญญาณคริสตชน กิจกรรมต่างๆ ควรส่งเสริมการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) เช่น การภาวนา การทำจิตอาสา และการฝึกฝนคุณธรรม โดยต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างโปร่งใส ([2]) เพื่อให้มั่นใจในประสิทธิผลของกิจกรรม และนำผลไปพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบและประเมินผล (Check) ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเปิดเผย โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ([2]) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างตรงไปตรงมา พร้อมทั้งใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารวิชาการ (Act) ตามหลักธรรมาภิบาล ([4]) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

การประเมินผล :

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์ คาทอลิก โดยการประเมินผลจะดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ ([2]) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและครบถ้วนสำหรับใช้ในการพัฒนาต่อไป

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายวิธี

1.1 ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การประเมินผลงาน และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงคุณธรรม และจริยธรรม (เจตคติ)

1.2 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อระบุจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตสมดุลงานทั้งทางด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ (สอดคล้องกับอัตลักษณ์ คาทอลิกที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา [4])

2. การประเมินผลการบูรณาการหลักธรรมคำสอนทางศาสนาในเนื้อหาวิชาการ

2.1 ตรวจสอบว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีการผสมผสานคุณค่าทางศาสนา อย่างเหมาะสมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

2.2 ใช้วิธีการประเมินผ่านแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อประเมินผลกระทบของการบูรณาการศาสนาในด้านต่าง ๆ

3. การรับฟังและวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1 รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการ

3.2 นำผลความคิดเห็นมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความคาดหวังของชุมชนอย่างแท้จริง (สะท้อนความรักความเมตตาและการใส่ใจส่วนรวม [1])

4. การใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการบริหารวิชาการ (Act)

4.1 ข้อมูลจากการประเมินจะถูกนำมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบและเปิดเผยอย่างโปร่งใส ([2]) เพื่อวางแผนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2 การปรับปรุงดังกล่าวจะดำเนินไปบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ([4]) และความซื่อสัตย์ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการบริหารวิชาการที่สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์คาทอลิก

❖ มิติที่ 2 : การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

หลักการ : การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมชีวิตผู้เรียนให้เติบโตในความเชื่อ ความหวัง และความรัก ความเมตตาตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า พร้อมทั้งส่งเสริมพันธกิจในการประกาศข่าวดีให้เป็นรูปธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดการงานอภิบาลและแพร่ธรรมจึงไม่ใช่เพียงการจัดกิจกรรมศาสนา หรือการจัดพิธีกรรมเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการพัฒนาจิตวิญญาณที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิก และสะท้อนถึงคุณค่าแห่งพระวรสารผ่านการดำเนินชีวิตในชุมชนแห่งความเชื่อ การบูรณาการหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนาเข้ากับวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ส่งเสริมให้การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมดำเนินไปอย่างเป็นระบบและเปี่ยมด้วยคุณธรรม ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรัก ความเมตตา และการใส่ใจในด้านจิตใจของผู้เรียนและชุมชนการศึกษา การดำเนินงาน (Do) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตคริสตชนอย่างเรียบง่าย พอเพียง และใกล้ชิดกับพระเจ้า การตรวจสอบ (Check) ควรมีการติดตามผลอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูชีวิตความเชื่อและความสัมพันธ์กับพระเจ้า ส่วนการปรับปรุง (Act) ควรตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาแนวทางอภิบาลและกิจกรรมการแพร่ธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์ จริยธรรม และพันธกิจร่วมของชุมชนคริสตชน ด้วยหลักการเช่นนี้ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมจะสามารถสนับสนุนพันธกิจของสถานศึกษาคาทอลิกในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น "ศิษย์พระคริสต์" ที่มีความสมดุลทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ พร้อมเป็นประจักษ์พยานถึงความรักของพระเจ้าในสังคมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม โดยมุ่งเน้นการดูแลรายบุคคลทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล
3. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นคนดี มีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางการดำเนินการ :

การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในสถานศึกษาคาทอลิกควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ([1]) ความซื่อสัตย์ ([2]) ความพอเพียง ([3]) และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณ โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตรที่บูรณาการคุณธรรมและความรู้ การออกแบบหลักสูตรควรสะท้อนคุณค่าคาทอลิก โดยเน้นการบูรณาการความรู้ทางวิชาการกับหลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ความรัก-เมตตา ([1]) และจิตสำนึกต่อส่วนรวม อันเป็นการวางรากฐานสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านปัญญาและจิตใจ
2. การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานของจริยธรรม การดำเนินการจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงการมีเหตุผล พอประมาณ และสร้างภูมิคุ้มกัน ([3]) โดยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม ผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ([2]) และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ตนเองและผู้อื่น
3. การตรวจสอบและประเมินผลที่โปร่งใสและรอบด้าน กระบวนการประเมินผลควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และยุติธรรม โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ([2]) ทั้งในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาอย่างตรงจุด
4. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินควรถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) สร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรักเมตตา ใฝ่คุณธรรม และพร้อมรับใช้สังคมอย่างมีคุณค่า

การประเมินผล :

การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาทอเล็ก โดยเฉพาะในมิติของการบริหารงานวิชาการและการอภิบาล ซึ่งต้องประเมินทั้งความสำเร็จเชิงวิชาการและการหล่อหลอมจิตวิญญาณตามพันธกิจของพระศาสนจักร การประเมินผลจึงต้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ยึดหลักความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ([2]) และสะท้อนอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ([1]) ความพอเพียง ([3]) และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) ดังนี้

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และการพัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียน

1.1 ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การสังเกตพฤติกรรม และแบบสะท้อนตนเอง

1.2 ประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมศาสนา ได้แก่ ความเชื่อ ความศรัทธา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศาสนา เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าทางวิชาการและจิตวิญญาณร่วมกัน

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ทั้งด้านสติปัญญาและด้านจิตวิญญาณอย่างสมดุล

2. การประเมินผลการอภิบาลและการแพร่ธรรมในโรงเรียน

2.1 ประเมินผลการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมอภิบาล เช่น การภาวนา การร่วมพิธีมิสซา การทำจิตอาสา และกิจกรรมแพร่ธรรม

2.2 ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ การสะท้อนตนเอง และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อประเมินการรับรู้และการปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูเจ้า

2.3 วิเคราะห์ระดับความเข้าใจ ความศรัทธา และการแสดงออกของผู้เรียนในชีวิตประจำวัน เพื่อติดตามผลการหล่อหลอมจิตใจอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครอบครัว – ชุมชน – พระศาสนจักร)

3.1 รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรทางศาสนา ผ่านเวทีประชาคม แบบสอบถาม และกิจกรรมเสวนา

3.2 ประเมินระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางศาสนาและแนวทางการอภิบาลของโรงเรียน เพื่อสะท้อนความรักเมตตา ([1]) และความเอาใจใส่ต่อความต้องการของทุกฝ่าย

3.3 ใช้ข้อมูลที่ได้ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานอภิบาลให้เหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับจิตตารมณ์ของโรงเรียน

4. การใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างยั่งยืน (Act)

4.1 นำผลการประเมินทุกด้านมาวิเคราะห์อย่างโปร่งใสและตรงไปตรงมา โดยยึดหลักความซื่อสัตย์และธรรมาภิบาล ([2], [4])

4.2 วางแผนพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้การอภิบาลและแพรธรรม
 อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

4.3 ส่งเสริมวัฒนธรรมการประเมินที่มุ่งการเติบโต ไม่ใช่การตัดสิน โดยให้
 ความสำคัญต่อความรัก ความเข้าใจ และการพัฒนาร่วมกันในชุมชนแห่งศรัทธา

มิติที่ 3 : การบริหารงานงบประมาณ (ธรรมาภิบาล-การเงิน)

หลักการ : การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาควรเป็นกระบวนการที่
 ต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพันธกิจทั้งทางการศึกษาและ
 จิตวิญญาณของสถานศึกษา โดยยึดถืออัตลักษณ์คatholicเป็นแนวทางสำคัญ คือ ความรักความเมตตา
 ในการดูแลและรับผิดชอบต่อเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ([1]) ความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ใน
 การจัดการงบประมาณ ([2]) การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ([3]) รวมถึงการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ([4]) การ
 บริหารงานงบประมาณจึงต้องวางแผนให้ชัดเจน ดำเนินการอย่างรอบคอบ ตรวจสอบและประเมินผล
 อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การใช้งบประมาณสนับสนุนพันธกิจของสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาและจิตวิญญาณอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อวางแผนและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและ
 จิตวิญญาณของสถานศึกษา
2. เพื่อบริหารการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และรับผิดชอบต่อ
 ส่วนรวม
3. เพื่อประเมินและปรับปรุงกระบวนการบริหารงานงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
 ตามหลักธรรมาภิบาลและอัตลักษณ์คatholic

วิธีการดำเนินงาน :

1. การวางแผนงบประมาณ

- 1.1 จัดทำแผนงบประมาณโดยยึดหลักพันธกิจและอัตลักษณ์คatholic
- 1.2 กำหนดเป้าหมายและจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม คำนึงถึงความ
 เมตตาและความรับผิดชอบต่อทุกฝ่าย ([1], [2])

- 1.3 วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ([3])

2. การดำเนินการตามแผน

- 2.1 ใช้งบประมาณตามแผนที่วางไว้ด้วยความรอบคอบและรับผิดชอบต่อ
- 2.2 ติดตามการใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความสิ้นเปลือง ([1], [3])

2.3 สร้างความตระหนักในบุคลากรเกี่ยวกับคุณค่าทางจิตวิญญาณและ
ธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ([4])

3. การตรวจสอบและประเมินผล

- 3.1 ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอและโปร่งใส
- 3.2 จัดทำรายงานการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานเผยแพร่ต่อผู้เกี่ยวข้อง ([2])
- 3.2 ประเมินประสิทธิผลและความสอดคล้องของการใช้งบประมาณกับพันธกิจ

4. ปรับปรุงและพัฒนา

- 4.1 ใช้ผลการตรวจสอบและประเมินผลในการปรับปรุงกระบวนการบริหาร
งบประมาณ
- 4.2 ปรับปรุงแผนงบประมาณและวิธีการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4.3 ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาลและอัตลักษณ์คาทอลิกในการบริหารงาน
งบประมาณอย่างยั่งยืน

การประเมิน :

- 1. ตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ ผ่านการ
ตรวจสอบบัญชีและรายงานทางการเงิน
- 2. วิเคราะห์ความสอดคล้องของการใช้จ่ายงบประมาณกับพันธกิจทางการศึกษา
และจิตวิญญาณ
- 3. รวบรวมและประเมินความคิดเห็นจากบุคลากร ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
เพื่อสะท้อนความพึงพอใจและข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณ
- 4. ใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อกำหนดแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน
งบประมาณให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

มิติที่ 4 : การบริหารกิจการนักเรียน

หลักการ : การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาคาทอลิกมุ่งเน้นการสร้าง
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านพฤติกรรม การใช้ชีวิต และการพัฒนาด้านจิตวิญญาณอย่าง
รอบด้าน (แบบองค์รวม) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ([1]) การปลูกฝังความซื่อสัตย์ต่อ
ตนเองและผู้อื่น ([2]) การสร้างความสมดุลในชีวิตทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ
([3]) รวมถึงการสนับสนุนการเติบโตทางจิตวิญญาณตามหลักคำสอนของคริสตศาสนา ([4]) ระบบการ
ดูแลดังกล่าวควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ การวางแผน
ระบบช่วยเหลือนักเรียน (Plan) การดำเนินการอย่างเหมาะสมและใส่ใจ (Do) การประเมินพฤติกรรม
และผลที่เกิดขึ้น (Check) และการปรับปรุงระบบให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง
(Act)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคลอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านพฤติกรรม คุณธรรม และจิตวิญญาณ
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนานักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ
3. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างสมดุล

วิธีการดำเนินงาน :

1. วางระบบช่วยเหลือนักเรียน

- 1.1 จัดตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีครู ครูที่ปรึกษา ผู้บริหาร และฝ่ายอภิบาลร่วมดำเนินงาน
- 1.2 จัดทำแผนงานและคู่มือแนวทางการดูแลนักเรียนรายบุคคลอย่างรอบด้าน
- 1.3 วางระบบการบันทึกข้อมูลนักเรียน การติดตามพฤติกรรม และการส่งต่อกรณีปัญหาเฉพาะ

2. ดำเนินระบบดูแล

- 2.1 ดำเนินกิจกรรมแนะแนว การให้คำปรึกษา และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมจิตอาสา ฝึกวินัยและความรับผิดชอบ เช่น การทำหน้าที่ประจำวันในห้องเรียน / ในโรงเรียน การช่วยงานโรงเรียน การช่วยเหลือกันและกัน
- 2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะและความสมดุลชีวิต เช่น โครงการ “หยุดคิดก่อนโพสต์” หรือ “พักใจในพระเจ้า”

3. ประเมินพฤติกรรมและผล

- 3.1 ใช้เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมเสริม เช่น แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
- 3.2 ประเมินผลผ่านกิจกรรมสะท้อนคิด การสัมภาษณ์นักเรียน และแบบประเมินจากครูที่ปรึกษาชั้นเรียน
- 3.3 รวบรวมความคิดเห็นจากครู ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียน เพื่อประเมินคุณภาพระบบดูแล

4. ปรับปรุงการดูแลช่วยเหลือ

- 4.1 ประเมินความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนในด้านพฤติกรรม คุณธรรม และการเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ

4.2 ใช้แบบประเมินจากครูที่ปรึกษา การสังเกตในชั้นเรียน และผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสา

4.3 สอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

4.4 วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและยกระดับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

มิติที่ 5 : การบริหารงานบุคคล

หลักการ : การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และผู้นำจิตวิญญาณอย่างมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครูไม่เพียงแต่เก่งในวิชาการ แต่ยังเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ในชีวิตประจำวันของตนด้วย กระบวนการพัฒนาครูต้องส่งเสริมให้ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเอื้ออาทรกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ([1]) ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู ([2]) มีความสมดุลระหว่างภาระงานกับชีวิตส่วนตัว ([3]) และเป็นแบบอย่างด้านจิตวิญญาณแก่ผู้เรียนและชุมชนโรงเรียน ([4]) การบริหารงานบุคลากรจึงควรดำเนินตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาครูทั้งในมิติความรู้ ทักษะ คุณธรรม และจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และเป็นผู้นำจิตวิญญาณในสถานศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพและความสมดุลในชีวิตการทำงานของครู
3. เพื่อสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณตามอัตลักษณ์คาทอลิก

วิธีการดำเนินงาน :

1. วางแผนพัฒนาครู

1.1 สำรวจและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพและด้านจิตวิญญาณ

1.2 จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายปีที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาและอัตลักษณ์คาทอลิก

1.3 วางเป้าหมายการพัฒนาครูให้สามารถบูรณาการจริยธรรมและความเชื่อศาสนาในการจัดการเรียนรู้

2. จัดอบรมและสนับสนุน

2.1 จัดกิจกรรมอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี

2.2 จัดอบรมด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และการพัฒนาชีวิตจิต เช่น วัณปฏิบัติธรรมหรือค่ายครูคาทอลิก

2.3 ส่งเสริมระบบพี่เลี้ยง (Mentor) หรือกลุ่มเรียนรู้ครู (PLC) เพื่อสนับสนุนและติดตามการพัฒนา

3. ประเมินผลการพัฒนา

3.1 ประเมินผลการอบรมและพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพและจิตวิญญาณผ่านแบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์

3.2 ตรวจสอบพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างของครูในชีวิตประจำวัน เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ และการใช้ชีวิตจิต

3.3 รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน เพื่อสะท้อนผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน

4. ปรับปรุงแผนพัฒนา

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินเพื่อนำมาปรับปรุงแผนพัฒนาบุคลากรให้ตอบโจทย์มากยิ่งขึ้น

4.2 ปรับกิจกรรมพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของครูในแต่ละช่วงวัยหรือประสบการณ์

4.3 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และความศรัทธา เพื่อให้การพัฒนาครูดำเนินอย่างต่อเนื่อง

การประเมิน:

1. ประเมินผลการอบรมและกิจกรรมพัฒนาบุคลากรผ่านแบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบทดสอบก่อน-หลัง

2. สังเกตพฤติกรรมครูในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดการชั้นเรียน การแสดงออกถึงจรรยาบรรณ และความเป็นผู้นำจิตวิญญาณ

3. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ผู้บริหาร และเพื่อนครู เพื่อประเมินการเป็นแบบอย่างของครูในชีวิตจริง

4. นำผลประเมินมาวางแผนปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาในบริบทคาทอลิกอย่างแท้จริง

มิติที่ 6 : การบริหารงานทั่วไป

หลักการ : การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาคาทอลิกมีบทบาทสำคัญในการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัฒนธรรมองค์กร และระบบสนับสนุนต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการเจริญเติบโตทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ โดยต้องจัดให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และสร้างแรงบันดาลใจ ([1]) มีความเป็นระเบียบและโปร่งใสในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ([2]) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ([3]) พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาจิตวิญญาณในทุกมิติของชีวิตนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ([4]) การดำเนินงานต้องเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยึดหลักคุณภาพ โดยใช้กระบวนการ PDCA (Plan – Do – Check – Act) ในการกำหนดนโยบาย ดำเนินงาน ประเมินผล และปรับปรุงเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และการดำรงชีวิตตามแนวทางคริสตศาสนาย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อสร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการเติบโตทางจิตวิญญาณ
2. เพื่อบริหารจัดการงานทั่วไปด้วยความเป็นระเบียบ โปร่งใส และยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรและสร้างวัฒนธรรมแห่งความรัก ความเมตตา และความศรัทธา

วิธีการดำเนินงาน:

1. กำหนดนโยบายและแนวทาง

- 1.1 วางแผนและกำหนดนโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมโดยยึดหลักอัตลักษณ์คาทอลิกและพันธกิจของโรงเรียน
- 1.2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สะอาด เป็นระเบียบ อบอุ่น และปลอดภัย
- 1.3 วางแผนการใช้ทรัพยากรและระบบสนับสนุนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประหยัด ([3])

2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม

- 2.1 ปรับปรุงห้องเรียน อาคาร สิ่งแวดล้อม และพื้นที่ส่วนกลางให้สะอาดและน่าเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.2 จัดพื้นที่กิจกรรมทางศาสนาให้เหมาะสม เช่น ห้องภาวนา มุมจิตตารมณ์คาทอลิก เช่น มุมกิจกรรมยุวธรรมทูต มุมกิจกรรมพระคัมภีร์เพื่อชีวิต หรือสวนพระเมตตา ([4])

2.3 ดำเนินการตามระบบรักษาความปลอดภัย การจัดการจราจร และการบริการพื้นฐานของโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่อบอุ่น ใส่ใจ และเอื้อต่อการดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างสงบสุข ([1])

3. ประเมินความพึงพอใจ

3.1 สํารวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3.2 ตรวจสอบความเรียบร้อย ความปลอดภัย และการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง โดยมีเกณฑ์ชัดเจน

3.3 ประเมินการใช้พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และกิจกรรมจิตวิญญาณ

4. ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมต่อเนื่อง

4.1 นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาแผนปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชนโรงเรียน

4.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครูในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน

4.3 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการทั่วไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมความศรัทธาและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ([2], [4])

การประเมิน :

1. ประเมินความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นประจำ

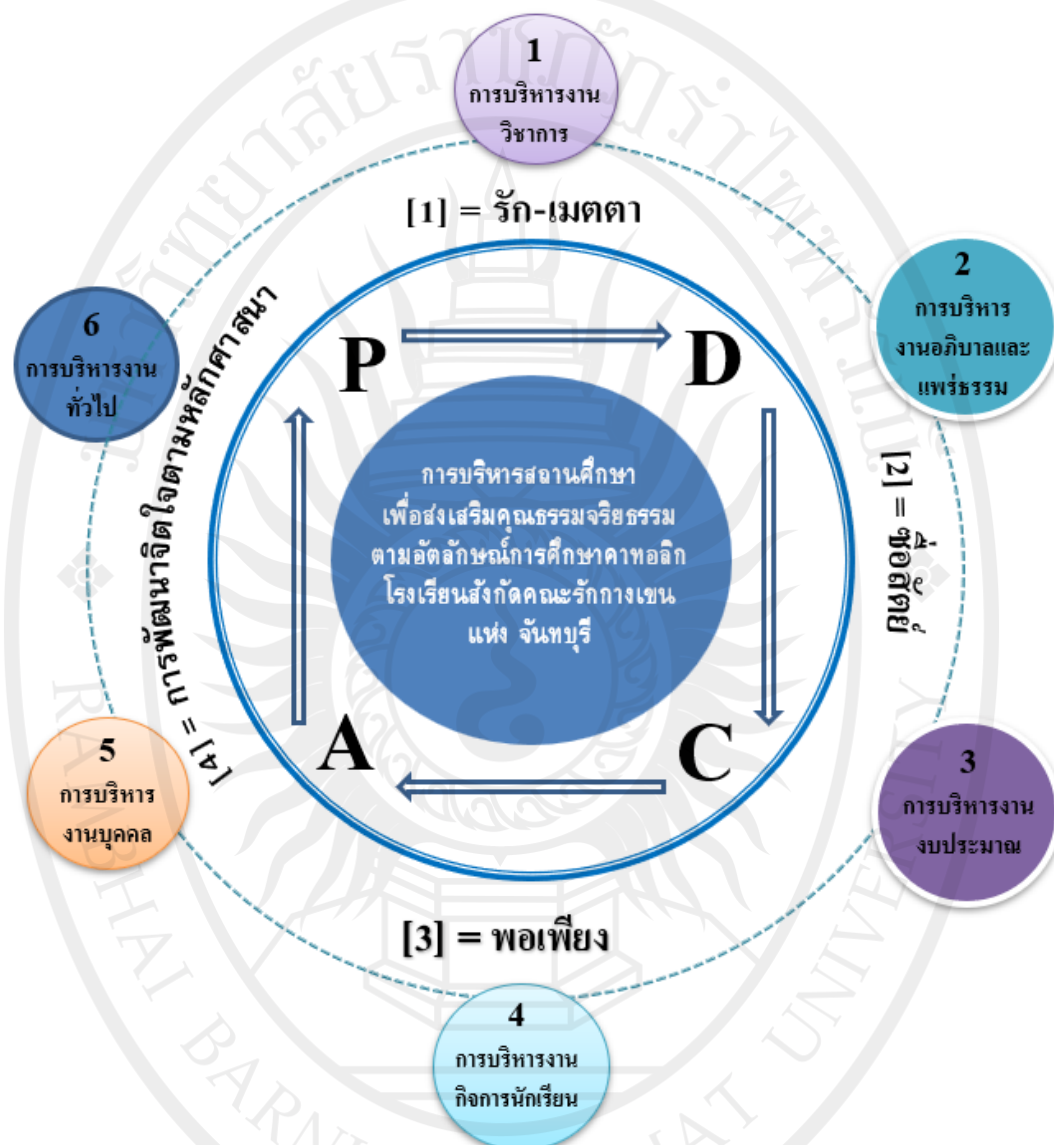
2. สํารวจความคิดเห็นจากผู้เรียน ครู บุคลากร และผู้ปกครองเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านกายภาพและวัฒนธรรมองค์กร

3. ตรวจสอบประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรและระบบบริการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินเพื่อกำหนดแผนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิกและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนโรงเรียน

หมายเหตุ : [1] = ความรัก-เมตตา, [2] = ความซื่อสัตย์, [3] = ความพอเพียง, [4] = การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

ผังมโนทัศน์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมฯ

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่วิเคราะห์จัดทำเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ณ

ตอนที่ 5 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และอันดับของแต่ละด้าน

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ในการประเมินตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ปรากฏผลการประเมินตามตารางที่ 4.17–4.21

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานการประเมิน	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความมีประโยชน์	4.71	0.43	มากที่สุด	2
2. ด้านความเป็นไปได้	4.72	0.27	มากที่สุด	1
3. ด้านความเหมาะสม	4.56	0.28	มากที่สุด	3
4. ด้านความถูกต้อง	4.54	0.29	มากที่สุด	4
รวม	4.63	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 4.17 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จากทั้ง 4 ประเด็นของการประเมิน ประกอบด้วย ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.27$) ด้านความมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.43$) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.28$) และ ด้านความถูกต้อง ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักษ์กางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความมีประโยชน์

องค์ประกอบแนวทางการบริหาร ด้านความมีประโยชน์	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.75	0.49	มากที่สุด	2
2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	4.76	0.46	มากที่สุด	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.71	0.47	มากที่สุด	4
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.65	0.49	มากที่สุด	6
5. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.72	0.46	มากที่สุด	3
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.70	0.45	มากที่สุด	5
รวม	4.71	0.47	มากที่สุด	

จากตาราง 4.18 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักษ์กางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความมีประโยชน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.46$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.49$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.46$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.47$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.45$) และ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักษ์กางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเป็นไปได้

องค์ประกอบแนวทางการบริหาร ด้านความเป็นไปได้	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.73	0.32	มากที่สุด	3
2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	4.75	0.21	มากที่สุด	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.71	0.30	มากที่สุด	4
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.68	0.41	มากที่สุด	6
5. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.70	0.25	มากที่สุด	5
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.74	0.14	มากที่สุด	2
รวม	4.72	0.27	มากที่สุด	

จากตาราง 4.19 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเป็นไปได้โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72, \sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.75, \sigma = 0.21$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.74, \sigma = 0.14$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.73, \sigma = 0.32$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.71, \sigma = 0.30$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.70, \sigma = 0.25$) และ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\mu = 4.68, \sigma = 0.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเหมาะสม

องค์ประกอบแนวทางการบริหาร ด้านความเหมาะสม	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.56	0.31	มากที่สุด	4
2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	4.60	0.23	มากที่สุด	2
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	4.52	0.30	มากที่สุด	5
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.62	0.42	มากที่สุด	1
5. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.56	0.22	มากที่สุด	3
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.50	0.17	มากที่สุด	6
รวม	4.56	0.28	มากที่สุด	

จากตาราง 4.20 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความเหมาะสม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56, \sigma = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ($\mu = 4.62, \sigma = 0.42$) ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.60, \sigma = 0.23$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.56, \sigma = 0.22$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.56, \sigma = 0.31$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.52, \sigma = 0.30$) และ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.50, \sigma = 0.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักษ์กางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความถูกต้อง

องค์ประกอบแนวทางการบริหาร ด้านความถูกต้อง	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.52	0.42	มากที่สุด	4
2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม	4.62	0.21	มากที่สุด	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	4.51	0.32	มากที่สุด	6
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.55	0.29	มากที่สุด	2
5. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.53	0.26	มากที่สุด	3
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.51	0.27	มากที่สุด	5
รวม	4.54	0.29	มากที่สุด	

จากตาราง 4.21 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักษ์กางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.21$) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.29$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.26$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.42$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.27$) และ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.32$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 7 แห่ง ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 848 คน (โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี, 2567 : ออนไลน์)

5.2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified random sampling) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร สถานศึกษาด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านภาษาและด้านสถิติการวิจัย จำนวน 5 ท่าน

ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พิศิษฐ์ ตัณฑวนิช และพนา จินดาศรี, 2561 : 3-12) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Joshi, A., Kale, S., Chandel, S., & Pal, D. K., 2015 : 396-403)

5.2.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มผู้บริหารโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน แบ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 แบบ คือ

5.2.2.1 แบบสอบถามแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีจำนวน 46 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.37-0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

5.2.2.2 แบบการสนทนากลุ่ม มีลักษณะของข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ และแนวคิด ตามประเด็นคำถาม

5.2.2.3 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมินตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ ความมีประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) (Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007 : 121)

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิกเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.3.2 ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

5.2.3.3 ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์

5.2.3.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามผ่านการตอบกลับในระบบออนไลน์ จำนวน 265 ฉบับ มีความสมบูรณ์ร้อยละ 100

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพได้ดำเนินการ ดังนี้

5.2.3.5 ผู้วิจัยร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

5.2.3.6 ผู้วิจัยยืนยันแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยใช้ประเด็นคำถามเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

5.2.3.7 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญพิเศษเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.3.8 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแนวคำถามไปถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี และผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญพิเศษเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2.3.9 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยอธิบายเนื้อหาของการสัมภาษณ์ให้ทราบล่วงหน้า และผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้ระบุไว้ในการนัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างชัดเจนแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเฉพาะว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ จะถูกนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการเท่านั้น และขออนุญาตทำการบันทึกการสนทนา และบันทึกภาพในระหว่างการสัมภาษณ์ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.4.1 วิเคราะห์สถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.2.4.2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมทั้งสังเคราะห์ไปสู่แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

5.2.4.3 วิเคราะห์การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี วิเคราะห์

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร (σ) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 สถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง (77.0%) ตำแหน่งครู (97.7%) การศึกษาระดับปริญญาตรี (93.6%) มีประสบการณ์ทำงาน 1-15 ปี (97.7%) ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ (30.9%) รองลงมาคือ โรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี และโรงเรียนมารีวิทยาภินทรบุรี จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับ และอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 3.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.11 ซึ่งแสดงถึงความสม่ำเสมอของคำตอบในภาพรวมอย่าง ชัดเจน เมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการบริหารในเกณฑ์มาก ทั้งนี้ ด้านที่มี คะแนนสูงสุด คือ ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญและความเข้มแข็งในการจัดการด้านนี้มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานกิจการ นักเรียน และด้านการบริหารงานบุคลากร ที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ 4.00 และ 4.02 ตามลำดับ ขณะที่ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 3.92 ด้าน การบริหารวิชาการและการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นเล็กน้อย โดยอยู่ที่ 3.82 และ 3.81 ตามลำดับ แต่ยังคงแสดงถึงความเข้มแข็งในการบริหารที่อยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน โดยรวม แล้ว ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน มีการส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกันในระดับสูง ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อพันธกิจและค่านิยมที่ กำหนดไว้ ในส่วนของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งใน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับการ ส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรัก-เมตตา ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา และด้านความพอเพียง ตามลำดับ ผลสรุปนี้สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้านมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์ ด้านความ รัก-เมตตาและด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก ขณะที่ด้านความพอเพียงแม้มีค่าต่ำที่สุดในบรรดาต่าง ๆ แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก แสดง ถึงความพยายามในการส่งเสริมคุณลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงในสถานศึกษา

5.3.2 การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีแนวทางที่ชัดเจนและครอบคลุมหลายมิติ 1) มิติด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลระหว่างด้านวิชาการและจิตวิญญาณ ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการบูรณาการคุณธรรมลงในบทเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรัก ความเมตตา และความเสียสละ เพื่อให้นักเรียนเติบโตทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน นอกจากนี้ โรงเรียนยังส่งเสริมกิจกรรมเสริม เช่น กิจกรรมจิตตารมณ์ “รัก แบ่งปัน” และการบริการชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกทางศีลธรรมอย่างแท้จริง 2) มิติด้านการบริหารงานงบประมาณ มีการบริหารจัดการอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเสริมและช่วยเหลือนักเรียนตามพันธกิจของโรงเรียนอย่างเหมาะสม 3) มิติด้านการบริหารกิจการนักเรียน เน้นการดูแลแบบองค์รวม โดยส่งเสริมวินัยเชิงบวกและสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน ทำให้นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบและเติบโตอย่างสมดุล 4) มิติด้านการพัฒนาบุคลากรมุ่งเน้นครูให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ ครูต้องเป็นต้นแบบที่แสดงความรักความเมตตาและความเสียสละตามแบบอย่างพระเยซูเจ้า เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้ 5) มิติด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม พร้อมสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อสนับสนุนพันธกิจคาทอลิกอย่างยั่งยืน และ 6) มิติด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร โดยปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้คุณธรรมและจิตวิญญาณแห่งการรับใช้แผ่ขยายและฝังรากลึกในชีวิตของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สรุปผลการศึกษา พบว่า การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกมุ่งผสมผสานการจัดการที่มีประสิทธิภาพกับการปลูกฝังจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา ครอบคลุม 6 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 : การบริหารงานวิชาการ ดำเนินงานอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบต่อผู้ใช้หลักธรรมคำสอนและวงจร PDCA เพื่อวางแผน ดำเนิน ตรวจสอบ และปรับปรุง เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ

มิติที่ 2 : การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ครอบคลุมร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ สร้างระบบเชื่อมโยงครู ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิต ผ่านวงจร PDCA เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นคนดี มีความสุข

มิติที่ 3 : การบริหารงานงบประมาณ จัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ด้วยความรัก-เมตตาและซื่อสัตย์ ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า สนับสนุนพันธกิจและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มิติที่ 4 : การบริหารกิจการนักเรียน สร้างระบบดูแลนักเรียนทั้งพฤติกรรมและจิตวิญญาณ ปลูกฝังความซื่อสัตย์และสมดุลชีวิต ตามหลักคริสต์ศาสนา ดำเนินงานตามวงจร PDCA

มิติที่ 5 : การบริหารงานบุคลากร พัฒนาครูให้เป็นผู้นำจิตวิญญาณและผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ ส่งเสริมความสัมพันธ์ดีและสมดุลชีวิต ด้วยกระบวนการ PDCA เพื่อพัฒนาทักษะและคุณธรรม

มิติที่ 6 : การบริหารงานทั่วไป จัดการสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กร ให้บรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัย โปร่งใส และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมจิตวิญญาณทุกฝ่ายด้วยระบบ PDCA โดยรวม การบริหารทั้ง 6 มิติผสานคุณภาพและจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตอย่างยั่งยืน

5.3.3 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จากทั้ง 4 ประเด็นของการประเมินประกอบด้วย ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ จากผลการศึกษาจะเห็นว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.63 จาก 5 คะแนน แสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้ได้รับการยอมรับในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกตามประเด็น พบว่า ด้านความเป็นไปได้ได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้อง ตามลำดับ ทั้งหมดสะท้อนว่าแนวทางนี้เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ เหมาะสมและถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา สะท้อนเห็นว่าแนวทางการบริหารดังกล่าวช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก เป็นพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาการศึกษาและผู้เรียนอย่างยั่งยืน

5.4 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนี้

5.4.1 วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่าการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในการจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิก เมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละด้าน พบว่าด้านบริหารงานอภิปาลและแพร่ธรรมมีคะแนนสูงสุด แสดงถึงความสำคัญและความเข้มแข็งในการดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ

จิตวิญญาณ ด้านกิจการนักเรียนและบุคลากรได้รับคะแนนใกล้เคียงกันที่ประมาณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานที่ส่งเสริมวินัยและการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสม ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) อยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงการจัดการงบประมาณที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านบริหารงานวิชาการและงานทั่วไป แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในระดับที่แสดงถึงความเข้มแข็งและมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ในส่วนของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งแสดงถึงความพยายามและความสำเร็จในการส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและทั่วถึง เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็น พบว่า ด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยด้านความรัก-เมตตา และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ขณะที่ด้านความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการพัฒนาด้านนี้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สามารถผสมผสานระหว่างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างสมดุล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรัก-เมตตา และด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งเป็นหัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในขณะที่ด้านความพอเพียงยังคงเป็นพื้นที่ที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความครบถ้วนในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Leithwood และ Riehl (2003 : 77) ได้ศึกษาและพบว่าการบริหารสถานศึกษาที่สมดุลระหว่างการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้นำสถานศึกษาควรส่งเสริมทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะเชิงคุณธรรมไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีคะแนนสูงในด้านบริหารงานวิชาการและส่งเสริมคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติความซื่อสัตย์และความรักความเมตตา นอกจากนี้ แนวทางการบริหารที่เน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวมในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ยังช่วยสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่เข้มแข็งและยั่งยืนอีกด้วย สอดคล้องกับ Grace (2002 : 43) ได้ศึกษาและพบว่าโรงเรียนคาทอลิกมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมผ่านการผสมผสานค่านิยมศาสนา เช่น ความซื่อสัตย์และความรักความเมตตาเข้ากับการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความรัก-เมตตา เป็นจุดเด่นของการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยเน้นการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนาเป็นหัวใจสำคัญของอัตลักษณ์การศึกษา การบริหารที่สามารถผสมผสานคุณธรรมเหล่านี้กับงานวิชาการช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสถานศึกษา สอดคล้องกับ Bryk, Lee และ Holland (1993 : 88) ระบุว่า การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในโรงเรียนคาทอลิกเป็นหัวใจของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง โดยเน้นการดูแลนักเรียนอย่างองค์รวมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่

พบว่าด้านบริหารงานอภิบาลและแพรธรรมของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ได้รับคะแนนสูงสุดและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สะท้อนถึงความพยายามในการบริหารจัดการที่เน้นความสมดุลระหว่างงานวิชาการและการพัฒนาจิตใจผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์ (2564 : 173-193) ที่ได้ศึกษาและพบว่า โรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์มีการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับมาก แต่พบปัญหาหลักด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการเงินและงบประมาณที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้พระสงฆ์และนักบวชชาย-หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ งบประมาณสนับสนุนด้านอภิบาลมีน้อย ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้มีการศึกษาและปรับเนื้อหาวิชา คริสต์ศาสนาและจริยศาสตร์ในฝ่ายวิชาการ และจัดเป็นวิชาเสริมเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบงานจิตตาสภิบาลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจนและยั่งยืน สอดคล้องกับ อัชฌา ชื่นบุญ และคณะ (2563 : 164-181) ได้ศึกษาและพบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิกมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงการสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมที่เข้มแข็งในกลุ่มนักศึกษา ทั้งนี้ ความแตกต่างตามชั้นปีและสาขาวิชาแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาอัตลักษณ์คุณธรรมควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่ม การสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมในนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมจริยธรรม ค่านิยม และพฤติกรรมที่ดีตามหลักคริสต์ศาสนา ทำให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสังคมอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ พิศุทธิ์ สร้อยโมรี และคณะ (2560 : 128-140) ได้ศึกษาและพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่าย อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความพึงพอใจในงานของครู และการรับรู้ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผล แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตลักษณ์และบรรยากาศโรงเรียน ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ การพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างมีคุณค่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้สนับสนุนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในบุคลากรและนักเรียน ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้น ทั้งนี้การเสริมสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกสามารถพัฒนาไปอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพในทุกมิติของการศึกษา อภิปรายได้ว่า การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยเน้นการดูแลนักเรียนอย่างองค์รวมทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์ ความรัก-เมตตา และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งเป็นหัวใจของอัตลักษณ์การศึกษา แม้ด้านความพอเพียง

จะต้องพัฒนาเพิ่มเติม ผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ชี้ว่า การบริหารที่สมดุลระหว่างงานวิชาการและการปลูกฝังคุณธรรมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของสถานศึกษา รวมทั้งการมีภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้และบรรยากาศที่ดีช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์คุณธรรมจริยธรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ การส่งเสริมอัตลักษณ์คุณธรรมจริยธรรมในผู้เรียนและบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและความยั่งยืนในระยะยาว

5.4.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษา พบว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีแนวทางการบริหารที่ชัดเจนและครอบคลุม 6 มิติสำคัญ มุ่งผสมผสานการจัดการที่มีประสิทธิภาพกับการปลูกฝังจิตวิญญาณคริสตศาสนาอย่างสมดุล มิติแรก คือ การบริหารงานวิชาการ เน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมผ่านการบูรณาการค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์และความรักความเมตตาในบทเรียนและกิจกรรม รวมถึงส่งเสริมกิจกรรมจิตตารมณ์คาทอลิก จิตอาสาและบริการชุมชน โดยใช้วงจร PDCA ในการบริหารงาน มิติที่สอง คือ การบริหารงานอภิบาลและแพร์ธรรม ดูแลนักเรียนแบบองค์รวมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยเชื่อมโยงครู ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิต มิติที่สาม การบริหารงานงบประมาณ มีความโปร่งใสและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อสนับสนุนกิจกรรมและพันธกิจของสถานศึกษา มิติที่สี่ การบริหารกิจการนักเรียน เน้นการดูแลพฤติกรรมและจิตวิญญาณ ปลูกฝังความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ พร้อมสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน มิติที่ห้า คือ การบริหารงานบุคลากร พัฒนาครูให้เป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณและผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ ครูเป็นต้นแบบความรัก ความเมตตาและความเสียสละ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน มิติที่หก การบริหารงานทั่วไป จัดการสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมคุณธรรมด้วยบรรยากาศอบอุ่น โปร่งใส และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผสานคุณภาพและจิตวิญญาณคริสตศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเติบโตทางวิชาการและคุณธรรมอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Elmar Nass (2015 : 3-19) ที่เสนอทฤษฎี “จริยธรรมการนำ” (Christian Leadership Ethics) โดยเน้นว่าผู้นำองค์กรในบริบทคริสต์ศาสนาควรบริหารด้วยจริยธรรมที่ยึดความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (human dignity) และแสดงออกถึงความรัก ความเมตตา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม แนวคิดนี้สนับสนุนความสำคัญของการบูรณาการค่านิยมศาสนาเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและบรรยากาศแห่งความร่วมมือในองค์กรการศึกษา ซึ่งช่วยส่งเสริมทั้งคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและบุคลากร รวมถึงจิตวิญญาณขององค์กรโดยรวมอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Bernardo และ van der Nest (2019 : 80-95) ที่เสนอว่าโรงเรียนคาทอลิกควรใช้การนำแบบกระจาย (distributive leadership) เพื่อสร้างความร่วมมือในชุมชนการเรียนรู้ โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่ต้องรักษาสัมดุลระหว่าง

ภารกิจทางศาสนาและภารกิจด้านการศึกษา การบริหารที่มีลักษณะเปิดกว้างและเน้นจิตวิญญาณร่วมกันนี้จะช่วยให้องค์กรสามารถรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้แม้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พร้อมส่งเสริมการพัฒนางานรวมทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณของผู้เรียน สอดคล้องกับ van der Nest (2015 : ออนไลน์) ซึ่งศึกษาบทบาทของผู้อำนวยการฝ่ายศาสนศึกษา (DRS) ในโรงเรียนมัธยมคาทอลิกในนิวซีแลนด์ พบว่า DRS มีบทบาทสำคัญในการธำรงไว้ซึ่ง “ลักษณะพิเศษ” (special character) ของโรงเรียน โดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เชื่อมโยงระหว่างศรัทธา ความรู้ และการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน แนวทางนี้ชี้ว่าการบริหารที่ดีในโรงเรียนคาทอลิกต้องผสานระหว่างประสิทธิภาพทางวิชาการและการบ่มเพาะจิตวิญญาณ เพื่อให้ นักเรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งความรู้ และคุณธรรม สอดคล้องกับ ญาณิศา จันทรเส็ง และ เมตตา วิวัฒนากุล (2561 : 191-204) ได้ศึกษาและพบว่าความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารศาสนาคริสต์ในการปฏิบัติพันธกิจคริสตจักรในสังคมไทยสามารถสะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของสถานศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนที่มีรากฐานด้านศาสนาและคุณธรรม จะสามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะเฉพาะของผู้นำ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรัก ความเมตตา และแรงจูงใจในการรับใช้ แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนสามารถน้อมนำไปใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อย่างจริงใจ และการเป็นผู้นำที่เสียสละเพื่อผู้อื่น ล้วนเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเพื่อการรับใช้และจิตวิญญาณ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งหมดนี้สะท้อนว่า รูปแบบผู้นำทางศาสนาคริสต์ตามผลวิจัยไม่เพียงมีคุณค่าในบริบทศาสนาเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นอัตลักษณ์ทางการศึกษาที่ทรงพลังในการพัฒนาโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณธรรมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ พรจันทร์ โลจนะศุภฤกษ์ (2564 : 1-12) ได้ศึกษาและพบว่า มนุษย์ต้องการความสุขและการผ่อนคลายจากความเครียดในชีวิตประจำวัน กิจกรรมทางศาสนา เช่น ที่คริสตจักรในประเทศไทย จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยสร้างความสงบสุขทางใจและความหวังใหม่ในชีวิต คริสตจักรจัดกิจกรรมในการใช้เวลาว่างที่หลากหลาย เช่น ร้องเพลง กีฬา และสมาธิ เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม โดยมีกลุ่มเป้าหมายตามวัย เพื่อส่งเสริมการเติบโตอย่างรอบด้าน แนวทางนี้สอดคล้องกับกิจกรรมนักศึกษาที่ดีซึ่งไม่เพียงให้ความสนุก แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในทุกด้าน ทั้งสุขภาพกาย ใจ และคุณธรรม การจัดกิจกรรมที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์จึงเป็นกุญแจสำคัญในการช่วยให้นักศึกษามีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต และสอดคล้องกับ สุวรรณี ลออปักชิน และคณะ (2561 : 269-282) ได้ศึกษาและพบว่า ผลการวิจัยเชิงพรรณนาค้นพบว่าคุณลักษณะนักศึกษาพยาบาลตามคุณค่าพระวรสารอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีด้านความกตัญญู ความหวัง และการงานที่โดดเด่น ขณะที่ด้านความ

พอเพียง การไตร่ตรอง และความยุติธรรมมีค่าน้อยกว่า นอกจากนี้ ยังพบว่าคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสารแตกต่างกันตามชั้นปี โดยนักศึกษาชั้นปีสูงกว่าจะมีคะแนนลดลง ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการบูรณาการการเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนบทเรียนและการสร้างความเข้าใจในคุณค่าพระวรสารอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะให้จัดกลุ่มคุณค่าพระวรสารเป็นกลุ่มใหญ่ 4 กลุ่ม และบูรณาการคุณค่าเหล่านี้ตามหลักคำสอนศาสนาต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตามพื้นฐานความเชื่อของนักศึกษาแต่ละคน ทั้งนี้ การส่งเสริมคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสารในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาอย่างสมดุล ทั้งด้านจริยธรรม คุณธรรม และสังคม ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเองบนพื้นฐานของคุณค่าทางศาสนาและจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง อันเป็นรากฐานของการเติบโตอย่างยั่งยืนในวิชาชีพและชีวิตสังคมต่อไป สามารถอธิบายได้ว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่เน้นคุณธรรมและจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา ช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์ขององค์กร การศึกษา สร้างสมดุลระหว่างวิชาการและคุณธรรม พร้อมพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา คุณลักษณะและจิตวิญญาณ

5.4.3 วัตถุประสงค์ที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ด้านความถูกต้อง พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่า โดยภาพรวมได้รับการประเมินในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงการยอมรับและความเชื่อมั่นในแนวทางดังกล่าวอย่างสูง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นไปได้ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการ ตอบโจทย์ความต้องการและสร้างคุณค่าให้กับสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง ด้านความถูกต้อง ซึ่งสะท้อนว่าแนวทางมีความถูกต้องและสอดคล้องกับหลักการบริหารและอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ในส่วนของด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้เหมาะสม ถูกต้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสะท้อนถึงความพร้อมและศักยภาพของบุคลากรในการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว ผลการประเมินโดยรวมชี้ให้เห็นว่าแนวทางการบริหารนี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังสอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิกอย่างลึกซึ้ง จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนในระยะยาวอย่างยั่งยืน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Smith (2023 : 145-160) ที่ศึกษาและพบว่า การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม

คุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์สูงสุด เป็นตัวสะท้อนความเชื่อมั่นในแนวทางบริหาร ที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมของการศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานอภิปาลและแพร่ธรรม ที่เน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล ขณะที่ Lopez และ Garcia (2024 : 491) ได้เน้นย้ำถึงบทบาทของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตในโรงเรียนคาทอลิก การสร้างระบบเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งนี้ ช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความสุขในชีวิต นอกจากนี้ Nguyen (2024 : 75-89) ยังชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครู ให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณควบคู่กับความเชี่ยวชาญทางวิชาการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน ครูที่เป็นต้นแบบในเรื่องความรัก ความเมตตา และความเสียสละ จะสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรมและทักษะชีวิตควบคู่ไปกับการรู้ทางวิชาการอย่างสมดุล ส่งผลให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม ตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุเมธ งามกนก (2564 : 69-78) พบว่า บทบาทนี้มุ่งสร้างความตระหนักในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา

คุณธรรมปัจจุบัน ผู้บริหารต้องไม่เคยถูกลดโทษทางวินัยในรอบ 5 ปี เพื่อให้ผ่านการประเมินวิทยฐานะ นอกจากนี้ เกณฑ์ Performance Agreement (PA) ที่จะเริ่มใช้ในปี 2564 ยังเน้นการประเมินจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในผู้บริหาร จึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง และเป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุคลากรและนักเรียน รวมถึงเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืนและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ มณีรัตน์ จันทรา และคณะ (2566 : 120-129) ได้ศึกษาและพบว่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ดีช่วยสร้างแรงบันดาลใจและกำหนดทิศทางที่ชัดเจน ทำให้สถานศึกษาสามารถปลูกฝังคุณธรรมในบุคลากรและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรจึงไม่เพียงเพิ่มความโปร่งใส แต่ยังเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบ และจิตสำนึกที่ดีในชุมชนโรงเรียน ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนและมีคุณค่าในระยะยาว และสอดคล้องกับ คณศ นามนัยและคณะ (2567 : 85-95) ที่ได้ศึกษาและพบว่า การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยยึด

หลักธรรมาภิบาล ส่งผลดีอย่างมากต่อการสร้างอัตลักษณ์และการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการกำหนดนโยบายและดำเนินงาน นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและใช้เทคโนโลยี ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความเชี่ยวชาญ การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบตามวงจร PDCA และการบริหารจัดการด้านวิชาการเชิงรุกตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การส่งเสริมคุณธรรมในการบริหารจัดการทำให้สถานศึกษามีแผนงานชัดเจน ส่งเสริมความโปร่งใสและความร่วมมือ สร้างอัตลักษณ์องค์กรที่เข้มแข็งและยั่งยืน จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายได้ว่า แนวทางบริหารนี้ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับพันธกิจของการศึกษาคาทอลิกในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระยะยาว

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีประสิทธิภาพสูง แต่เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ควรมีการพัฒนานโยบายที่ชัดเจนและครอบคลุม ดังนี้

5.5.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมกับคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ควรส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการ 6 มิติ โดยผสมผสานการจัดการที่มีประสิทธิภาพกับการปลูกฝังจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา และจากผลการประเมินที่พบว่าด้าน “ความพอเพียง” มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนี้ในตัวผู้เรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนมีความครบถ้วนรอบด้านและยั่งยืน

5.5.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชิงนโยบายการศึกษาคาทอลิก ควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและโปร่งใส เพื่อสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมในสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาเต็มศักยภาพของผู้เรียน

5.5.1.3 โรงเรียนร่วมกับสมาคมผู้ปกครองและครู รวมถึงชุมชนท้องถิ่น ควรสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในกระบวนการบริหารและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนและสังคมโดยรวม

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างนี้

เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและขยายผลการวิจัยในอนาคต ควรดำเนินการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

5.5.2.1 ควรศึกษาผลกระทบระยะยาวของแนวทางบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการปลูกฝังจริยธรรมในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

5.5.2.2 ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาบุคลากรทั้งในเชิงจิตวิญญาณและวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสมดุลและความเป็นมืออาชีพของครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครูเป็นต้นแบบคุณธรรมสำหรับนักเรียน

5.5.2.3 ควรศึกษาวิธีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และครอบครัวในบริบทที่หลากหลาย เพื่อขยายผลการบริหารคุณธรรมจริยธรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในวงกว้าง

5.5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีประเด็นที่ควรได้รับการศึกษาต่อยอดเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ด้านการบริหารสถานศึกษาในบริบทการศึกษาคาทอลิกให้มีความลุ่มลึกและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ดังนี้

5.5.3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินผลการทดลองใช้แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่งจันทบุรีและใช้กับสถานศึกษาอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับการนำไปใช้จริง

5.5.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกบริบทอื่น ๆ ทั้งในรูปแบบออนไลน์ และการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ใจเที่ยง และวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2563). การบริหารองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(2), 74-93.
- กรมการศาสนา. (2562). คุณธรรม: คุณค่าพื้นฐานของความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม. (2567). รายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม. <https://doc.djop.go.th/public/>
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2567). รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปีงบประมาณ 2567 ไตรมาส 4 เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2567. กรุงเทพฯ : กรมกิจการเด็กและเยาวชน. <https://www.dcy.go.th/publication/1663144252183>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี พ.ศ. 2565 ยุทธศาสตร์มาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนทางการศึกษาแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี. (2561). คู่มือครูโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี (ฉบับแก้ไขปรับปรุง). จันทบุรี : ฝ่ายวิชาการ คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี.
- คณะ นามนัย, พิภา สมบูรณ์, และเรณูวิทย์ นิลโคตร. (2567). การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*, 11(11), 85–95.
- จตุรงค์ นภธร. (2562). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ : หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิราวรรณ ปรีชา, สันติ อนุจะนำ, & สรัญญา แสงอัมพร. (2566). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *The Journal of Research and Academics*, 6(4), 35–52.
- ฉัตรชัย สุกสี, พุติตา กิริมงคลชัย, อธิ์กร วรบำรุงกุล, เรณูวิทย์ นิลโคตร, วิญญู บัญลอย, และอรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง. (2565). ผู้บริหารมืออาชีพยุคชีวิตวิถีถัดไป. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 18(2), 65-76.
- ชูศรี วงศ์ตันนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย : แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(1), 1-9.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ญาณิศา จันทรเส็ง และเมตตา วิวัฒนานุกูล. (2561). ความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบภาวะผู้นำศาสนาคริสต์ตามความคาดหวังของผู้เชื่อศรัทธาคริสต์ศาสนาในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 28(2), 191–204.
- ดิษพล รุ่งโรจน์วัฒนา และธีรภัทร กุโลภาส. (2564). ลักษณะอัตลักษณ์ครูโรงเรียนคาทอลิก. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 13(2), 247–265
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- เทวฤทธิ์ สุขเกษม, สุระชัย ชุ่มศรีพันธุ์, อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, และลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์. (2565). คุณธรรมความซื่อสัตย์ในสังคมไทยปัจจุบันกับการไตร่ตรองมโนธรรม กรณีศึกษา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 14(2), 119–133.
- ธีรพงษ์ ชูนาค, สิริธร สิ้นจินดาวงศ์, และอรอุมา เจริญสุข. (2567). แนวทางการบริหารจัดการภาวะวิกฤตของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(10), 496–522.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- นารินทร์ บำบัดทุกข์, เรืองวิญญ์ นิลโคตร, และวิญญ์ บุญลอย. (2567). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคบ้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 11(10), 251–261.
- นิรมล รอดไพ และวรกฤติ เกื้อนช่าง. (2564). หลักธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 9(2), 55–64.
- ปัทม สันตินิยม. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรภายใต้ ยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 2(2), 10–19.
- พรจันทร์ โลจนะศุภฤกษ์. (2564). บทบาทของกิจกรรมการใช้เวลาว่างของคริสตจักรในประเทศไทย. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ*, 7(1), 1–12.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 4, 16.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก หน้า 1.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น และอรุณศรี อัครปัญญาธร. (2567). การบริหารการศึกษาแห่งโลกอนาคต. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 9(2), 335–347.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิพัฒน์พงษ์ พงกะพันธ์. (2564). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 21(2), 51-57.
- พิศิษฐ์ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 3-12.
- พิศุทธิ์ สร้อยไม้รี, สุภารัตน์ สารสวาง, พรอมพิไล บัวสุวรรณ, และวินัย คำสุวรรณ. (2560). อิทธิพลภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ บรรยากาศโรงเรียนและอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. *วารสารรัชดภาคย์*, 11(21), 128-140.
- พิษณุ กาแก้ว, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, และ ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์. (2567). การนำหลักธรรมคำสอนทางคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม*, 16(1), 40-64.
- ไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2557). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก : กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนนิวเซชียาญวิทยาคม. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(88), 100-117.
- มนีรัตน์ จันทรา, เรืองวิทย์ นิลโคตร, และวิญญู บุญลอย. (2566). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 10(12), 120-129.
- มนัสชัย ประทุมปี และกรองทิพย์ นาควิเชตร. (2567). การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาคุณธรรมตามอัตลักษณ์นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(3), 175-190.
- รัชวดี สุขนานา, ธีรังกูร วรบำรุงกุล, และเรืองวิทย์ นิลโคตร. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของหุ้นส่วนการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 11(10), 239-250.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสภา.
- วรภรณ์ พุทธรักษ์, วรณรัตน์ อัครเดชาชาญยุทธ์, อนันต์ เตียวต้อย, และอำนาจ บุญรัตน์โมติ. (2560). แนวคิดการบริหารสถานศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 7(1), 16-23.
- วลัยลักษณ์ อินนอก, พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปญโญ, พระฮอนด้า วาทสพโท, เอกราช โฆษิตพิมานเวช, และ ศิวกร อินญา. (2567). การบริหารวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 7(3), 915-932.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิโรจน์ สารัตนะ. (2566). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและนันทักษะร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- วุฒิชัย แก้วพวง, พิเชฐ แสงเทียน, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, แบร์นาร์ด เวียธ, และลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์. (2565). แนวทางดำเนินชีวิตคริสตชน ตามคุณธรรมความกล้าหาญ ในประสบการณ์ชีวิตของพระสังฆราช หลุยส์ ลาโน. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 14(1), 182–203.
- ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. (2561). นวัตกรรมการบริหารการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลง “4 เร็ย่นรู้”. *Journal of Education Studies, Chulalongkorn University*, 46(4), 534–553.
- ศราวิน พัดศรีเรือง และประภัสสร สมสถาน. (2565). การศึกษาคาทอลิก : โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กข้ามชาติในประเทศไทย. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 14(2), 5–24.
- ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์. (2565) แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 14(2), 173–193.
- ศิริพงษ์ ฐานมั่น. (2562). *การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับการแห่งยุคเศรษฐกิจดิจิทัล*. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Science)*, 9(1), 146-163.
- สงวน หล้าโพนทัน, ปณะวรรตน์ คงสัตย์ชนะคำ, และ พระวรวิฑู วิสุทธิเมธี โอทอง. (2566). คุณลักษณะภาวะผู้นำในพระพุทศศาสนาและศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก. *วารสารทางวิชาการนาพาศิริปริทรรศน์*, 1(2), 12–20.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2557). ก้าวต่อไป ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก แนวทางเบื้องต้นของการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก. กรุงเทพฯ : สภาการศึกษา.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2561). เมื่ออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเข้าสู่ชีวิต. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญ.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2565). การศึกษาเป็นความหวังของโลก: รายงานการสัมมนาประจำปีการศึกษา 2565.
- สืบค้นจาก <https://www.catholic-education.or.th/edct/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). พลโลกศึกษา: หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). การศึกษาและพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต : ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). การติดตามและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สุทธิรัตน์ แซ่ม้อย, โสภณ เพ็ชรพวง, และสถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานโรงเรียนกับประสิทธิผลของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชุมพร เขต 1. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 11(1), 166-177.
- สุนทรียา บุญตา และภาวิดา. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(1), 169-183.
- สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์. (2559). แผนกลยุทธ์ทางการเงิน : เครื่องมือเพื่อการบริหารการเงินและงบประมาณ ในสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. *Journal for Developing the Social and Community*, 3(1), 7-20.
- สุเมธ งามกนก. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ : คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 3(1), 69-78.
- สุรัตน์ จันทโซ, เรืองวิทย์ นิลโคตร, และวิญญู บุญลอย. (2566). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 10(6), 117-127.
- สุริยา รัตนสุริยากร และชัยยนต์ เพาพาน. (2567). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 9(2), 265-278.
- สุวรรณี ลออปักสิน, มยุรา นพพรพันธุ์, และอชฌา บุญชื่น. (2561). การศึกษาคูณลักษณะนักศึกษาตามคุณค่าพระวรสาร วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 10(3), 269-282.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อนันต์ ฉิมยงค์, เรืองวิชัย นิลโคตร, วัชรวิทย์ บุญลอย. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในยุคเน็กซ์นอร์มัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 10(7), 53–63.
- อภิบาล สุวรรณโคตร และสมหญิง จันทุไทย. (2563). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองบุญมาก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 7(7), 73-86.
- อรนุช หอมจันทร์, สมาน อัสวภูมิ, และจิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2557). การวิเคราะห์แนวคิดทางด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของปราชญ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา: บาทหลวงโรแบร์ต โกสเต. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา*, 6(3), 65–75.
- อัชฌา ชื่นบุญ, ชุตินา แสงदारรัตน์, อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, พงศ์ประเสริฐสิน, ศรีญญ พงศ์ประเสริฐสิน, และจิตรสิทธิ์อมร. (2563). คุณลักษณะของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 12(1), 164–181.
- Aspire Atlas. (n.d.). What is instructional leadership: Unveiling the key to effective school management. Retrieved June 9, 2025, from <https://aspireatlas.com/what-is-instructional-leadership>
- Bandura, A. (1977). Social learning theory. Prentice-Hall.
- Bass, B. M. (1999). Two decades of research and development in transformational leadership. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 8(1), 9–32.
- Bernardo, M. A. C., van der Nest, T., & Smith, L. (2019). Conceptualising leadership for principals of Catholic schools in Aotearoa New Zealand. *International Studies in Catholic Education*, 11(1), 80–95. <https://doi.org/10.1080/19422539.2018.1561135>
- Brown, K., & Moffett, S. (2023). Ethical leadership and organizational culture in education. *Journal of Educational Administration*, 61(1), 15–32. <https://doi.org/10.1108/JEA-05-2022-0097>
- Bryk, A. S., Lee, V. E., & Holland, P. B. (1993). Catholic Schools and the Common Good. *Harvard Educational Review*, 63(2), 125-154
- Bryson, J. M. (2018). Strategic planning for public and nonprofit organizations: A guide to strengthening and sustaining organizational achievement (5th ed.). Wiley.
- Burns, J. M. (1978). Leadership. Harper & Row.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Bush, T. (2011). *Theories of educational leadership and management* (4th ed.). SAGE Publications.
- Bush, T. (2021). *Theories of educational leadership and management* (5th ed.). SAGE Publications.
- Check land, P. (1981). *Systems Thinking, Systems Practice*. John Wiley & Sons.
- Class Ace. (n.d.). Answers to: What are the advantages and disadvantages of instructional leadership? Retrieved June 9, 2025, from <https://www.classace.io/answers/what-are-the-advantages-and-disadvantages-of-instructional-leadership>
- Congregation for Catholic Education. (1997). *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium*. Vatican Publishing House.
- Congregation for Catholic Education. (2007). *Educating Together in Catholic Schools: A Shared Mission Between Consecrated Persons and the Lay Faithful*. Vatican Publishing House.
- Congregation for Catholic Education. (2022). *The identity of the Catholic school for a culture of dialogue*. Vatican City: The Holy See. Retrieved from https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccatheduc/documents/rc_con_ccatheduc_doc_20220125_istruzione-identita-scuola-cattolica_en.html
- Congregation of the Holy Cross. (2020). *Catholic education and formation: A holistic approach*. Holy Cross Publications.
- Crain, W. C. (2011). *Theories of Development: Concepts and Applications* (6th ed.). Pearson.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper & Row.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.
- Dimmock, C., & Walker, A. (2005). *Educational leadership: Culture and diversity*. SAGE Publications.
- Epstein, J. L. (2011). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools* (2nd ed.). Routledge.
- Frankl, V. E. (1985). *Man's search for meaning*. Washington Square Press.
- Fullan, M. (2001). *The new meaning of educational change* (3th ed.). Teachers College Press.
- _____ (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.
- _____ (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). Teachers College Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Grace, G. (2002). *Catholic Schools: Mission, Markets, and Morality*. Routledge.
- Hobbie, M., Convey, J. J., & Schuttloffel, M. J. (2008). The impact of Catholic school identity and organizational leadership on the vitality of Catholic elementary schools. *Journal of Catholic Education*, 14(1), 7–23. <https://doi.org/10.15365/joce.1401022013>
- Juran, J. M., & Godfrey, A. B. (1999). *Juran's quality handbook* (5th ed.). McGraw-Hill.
- John 13:34-35, New International Version. (2011). *The Holy Bible*. Zondervan. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=John%2013:34-35&version=NIV>
- John Paul II. (1998). *Fides et Ratio* [Faith and reason]. Vatican Publishing House. https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_14091998_fides-et-ratio.html
- Joshi, A, Kale, S., Chandel, S., & Pal, D. K. (2015). Likert scale: Explored and explained. *British Journal of Applied Science & Technology*, 7(4), 396–403.
- Kant, I. (1993). *Grounding for the Metaphysics of Morals* (J. W. Ellington, Trans.). Hackett Publishing Company. (Original work published 1785)
- Koenig, H.G. (2012). Religion, spirituality, and health: The research and clinical implications. *ISRN Psychiatry*, 2012.
- Kohlberg, L. (1981). *Essays on moral development, Volume One: The philosophy of moral development*. Harper & Row.
- Kotter, J. P. (2012). *Leading change*. Harvard Business Review Press.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Launay, A. (1996). *Histoire de la Mission de Siam 1662-1811*. Tiber.
- Leithwood, K., & Riehl, C. (2003). *What We Know About Successful School Leadership*. American Educational Research Association.
- Leithwood, K., & Sun, J. (2018). The nature and effects of transformational school leadership: A meta-analytic review of unpublished research. *Educational Administration Quarterly*, 54(3), 501–532.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5–22. <https://doi.org/10.1080/13632434.2019.1596077>
- Leithwood, K., Louis, K. S., Anderson, S., & Wahlstrom, K. (2004). *How leadership influences student learning*. Learning from Leadership Project, Wallace Foundation.
- Lewin, K. (1947). Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; Social equilibria and social change. *Human Relations*, 1(1), 5–41. <https://doi.org/10.1177/001872674700100103>
- Lewin, K. (1951). *Field theory in social science: Selected theoretical papers*. Harper & Row.
- Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. Bantam Books.
- Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. New York : Archives of Psychology, 140(1), 1-55
- Lopez, M., & Garcia, P. (2024). Holistic pastoral care in Catholic education. *Religions*, 15(4), 491. <https://doi.org/10.3390/rel15040491>
- Mafof. (2018). Instructional leadership: New responsibilities for a new reality. *College & Research Libraries News*. Retrieved June 9, 2025, from <https://crln.acrl.org/index.php/crlnews/article/view/23725/31114>
- Mill, J. S. (2010). *Utilitarianism*. Oxford University Press. (Original work published 1863)
- Miller, J.M. (2006). *The Holy See's Teaching on Catholic Schools*. Sophia Institute Press.
- Ministry of Education. (2019). Policy framework for moral and ethical education in schools. Bangkok: Ministry of Education Thailand.
- Mougan, C., & Brand, J. (2023). Kantian Deontology Meets AI Alignment: Towards Morally Grounded Fairness Metrics. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2311.05227>
- Narvaez, D., & Lapsley, D. K. (2009). Moral identity, moral functioning, and the development of moral character. In D. Narvaez & D. K. Lapsley (Eds.), *Personality, identity, and character: Explorations in moral psychology* (pp. 140–165). Cambridge University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Nass, E. (2015). A Christian theory of leadership ethics. *Catholic Social Science Review*, 20, 3–19. <https://doi.org/10.5840/cssr2014201>
- Nguyen, T. (2024). Teacher development for spiritual leadership in schools. *Journal of Educational Leadership*, 19(2), 75-89. <https://doi.org/10.1007/s40839-024-00221-8>
- Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and practice* (9th ed.). SAGE Publications.
- Nouwen, H. J. M. (1975). *The wounded healer: Ministry in contemporary society*. Doubleday.
- Oakland, J. S. (2014). *Total quality management and operational excellence: Text with cases* (4th ed.). Routledge.
- Pargament, K. I. (1997). *The psychology of religion and coping: Theory, research, practice*. Guilford Press.
- Phan, L. H. (2021). Identity development in the era of globalization: Challenges and opportunities for education. *Journal of International Education Research*, 17(3), 89–103. <https://doi.org/10.19030/jier.v17i3.10537>
- Pojman, L. P. (2002). *Ethics: Discovering Right and Wrong* (5th ed.). Wadsworth.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. Free Press.
- Prosci. (n.d.). Kotter's change management theory explanation and applications. Retrieved from <https://www.prosci.com/blog/kotters-change-management-theory>
- Proverbs 12:22, New International Version. (2011). *The Holy Bible*. Zondervan.
- Rest, J. (1986). *Moral development: Advances in research and theory*. Praeger.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Sallis, E. (2014). *Total quality management in education* (3rd ed.). Routledge.
- Schleicher, A. (2018). *World class: How to build a 21st-century school system*. OECD Publishing.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Şekerci, R. (2020). Reflection of education administrators' ethical values on organizational culture: Case of Plato and Kant. *World Journal of Education*, 10(5), 89–98. <https://doi.org/10.5430/wje.v10n5p89>
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization*. Doubleday.
- Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (2007). *Supervision: A redefinition* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Sinnott-Armstrong, W. (2019). Consequentialism. In E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2019 Edition). <https://plato.stanford.edu/entries/consequentialism/>
- Siregar, H. (2014). Sufficiency economy philosophy and sustainable development in Thailand. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 164, 497-501.
- Sirisookslip, S., Ariratana, W., & Ngang, T. K. (2017). The effect of administrators' servant leadership on the excellence of Catholic schools. *Contemporary Educational Researches Journal*, 7(1), 11–19. <https://doi.org/10.18844/cerj.v7i1.487>
- Smith, J. (2023). Integrating moral education in Catholic schools: A balanced approach. *Journal of Faith and Education*, 12(3), 145-160. https://doi.org/10.1007/978-1-4020-5776-2_38
- Sternberg, R. J. (2003). *The psychology of love*. Yale University Press.
- Stufflebeam, D. L., & Coryn, C. L. S. (2014). *Evaluation theory, models, and applications* (2nd ed.). Jossey-Bass.
- Stufflebeam, D.L., & Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation Theory, Models, and Applications*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Sufficiency Economy Philosophy. (1997). The royal speeches of His Majesty King Bhumibol Adulyadej. The Office of the National Culture Commission.
- Suh, R. (2024). Instructional leadership. EBSCO Research Starters. Retrieved June 9, 2025, from <https://www.ebsco.com/research-starters/education/instructional-leadership>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Sultmann, W., & Brown, R. (2016). Leadership and identity in the Catholic school: An Australian perspective. *International Studies in Catholic Education*, 8(1), 73–89. <https://doi.org/10.1080/19422539.2016.114041>
- Swanton, C. (2003). *Virtue Ethics: A Pluralistic View*. Oxford University Press.
- Tiamthaisong, T., & Phrakhu Bhavanabodhikun. (2021). The Integration of Immanuel Kant's Deontological Ethics with Business Ethics. *Journal of Modern Learning Development*, 6(1), 367–379. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/246305>
- Tichachon, S. (2011). *Systems Thinking in Education*. Kasetsart University Press.
- UNESCO. (2016). *Education for people and planet: Creating sustainable futures for all*. Global Education Monitoring Report. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245752>
- (2017). *Education for sustainable development goals: Learning objectives*. UNESCO Publishing.
- Van der Nest, T. (2015). *Reconceptualising the preservation of special character in Catholic secondary schools: An investigation of the role of the Director of Religious Studies in Catholic secondary schools in the Hamilton Diocese, Aotearoa New Zealand*. [PhD thesis, Australian Catholic University]. <https://doi.org/10.4226/66/5a9cbe0ab0b9d>
- Varden, H. (2020). *Sex, Love, and Gender: A Kantian Theory*. Oxford University Press.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาอังกฤษ มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม
2. อาจารย์ ดร.ณัฐกา สงวนวงศ์	อาจารย์สาขาการแนะแนวและ จิตวิทยา ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
3. อาจารย์ ดร.นิภาวรรณ เจริญลักษณ์	อาจารย์สาขาการจัดการชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
4. ชีสเตอร์ ดร.ลำยอง อุ่นอุ่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี สังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต1
5. ชีสเตอร์ ดร.อัจฉรา สุขพิบูลย์	สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปทุมธานี เขต 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. ศิสเตอร์ณัฐฐา สีนบ่ารุง	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
2. ศิสเตอร์ณัฐวรรณ อติชาติธานินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนยอแซฟวิทยา
3. ศิสเตอร์จำเรียง ถาวรสิน	ผู้อำนวยการโรงเรียนมารดานุสรณ์
4. ศิสเตอร์ณัฐวรรณ ฉวีนิรมล	ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยาศรีมโหสถ
5. ศิสเตอร์นงลักษณ์ สันจิตร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ชิสเตอร์ขวัญเรียม เพียรรักษา รองมหาธิการิณี คณะรักษากาเซน แห่ง จันทบุรี
 รับผิดชอบงานฝ่ายอภิบาลและแพรร่ธรรม
 งานด้านสังคมและงานธรรมทูตของคณะฯ
2. ชิสเตอร์ลัดดา เขยบุญ ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยาการบินบุรี
3. นางจรรุญ พุ่มพวง หัวหน้างานบุคลากร โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
4. นางสาวบุญญรัตน์ หัวหน้างานบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
5. นางมะลิณี พวงพีช หัวหน้างานกิจการนักเรียน โรงเรียนยอแซฟวิทยา
6. นางภทรพร รุ่งชวาลา หัวหน้างานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)
 และงานบุคลากร โรงเรียนมารดานุสรณ์
7. นายวิชัย เอี่ยมวรนิรันดร์ หัวหน้างานอภิบาลและแพรร่ธรรม
 โรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี
8. นางสาวปัทมา คชวงศ์ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี
9. นางสาวนริศรา กระจายศรี หัวหน้างานทั่วไปและงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)
 โรงเรียนมารีวิทยาศรีมโหสถ
10. นางสาววรรณา ศรีมาก หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1. บาทหลวง ดร. ลือชัย จันทรีโป

ตำแหน่งหน้าที่

อุปสังฆราช สังฆมณฑลจันทบุรี

ผู้ช่วยพระสังฆราชฝ่ายการศึกษาอบรม

ผู้แทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และประธานกรรมการบริหาร

โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2. บาทหลวง ดร.จักรี พันธุ์สมบัติ

ตำแหน่งหน้าที่

ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาอบรมสังฆมณฑลนครราชสีมา

ผู้แทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์

อนุสรณ์ บุรีรัมย์

ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการ โรงเรียนนอร์ทเทอดาม

นครราชสีมา

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

3. บาทหลวง สมภพ แซ่โก

ตำแหน่งหน้าที่

ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนปรีชาานุศาสน์ จังหวัดชลบุรี

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4. ซิสเตอร์สุนันทา สถาพรวัลย์รัตน์

ตำแหน่งหน้าที่

ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการวัดผลการศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5. นายเกื้อกูล ดีประสงค์

ตำแหน่งหน้าที่

ข้าราชการบำนาญตำแหน่งนักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและการบริหารการศึกษา

6. นางกรวิกานต์ เจริญพวง
ตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการครูโรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี
หัวหน้างานนโยบายและแผนงาน โรงเรียนศรียานุสรณ์
ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
7. ดร.ปัทมา คุณสืบพงษ์พันธ์
ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพงศ์สิริวิทยา
คณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี
นายกสมาคมโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี
ความเชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
8. ดร.ชญาดา กวินกมลโรจน์
ตำแหน่งหน้าที่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการโรงเรียนต้นกล้าพัฒนา
ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
9. ผศ.ดร.บุญยฤ ภูมิรัตน์
ตำแหน่งหน้าที่ ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี อบต.สำนักบก อ.เมืองชลบุรี จังหวัด
ชลบุรี /ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลอาเซียนวิเทศศาสตร์ อ.เมือง
ชลบุรี จังหวัดชลบุรี
ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษาและการปกครอง
10. ดร.ชลกร ตันประภัสร์
ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประภัสสรวิทยา ชลบุรี
ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
11. ดร.พิมพ์พรรณ ปัญญารัตนะ
ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ อนุบาลค่ายนวมินทราชินี
ผู้รับใบอนุญาต The Best leaning Center
คณะกรรมการสมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดจันทบุรี
ความเชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

12. ดร.ณัฐพร สิงห์สร

ตำแหน่งหน้าที่

ครูชำนาญการโรงเรียนสุพรรณภูมิ

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

13. นายพงศ์วิวัฒน์ เจริญพล

ตำแหน่งหน้าที่

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินสง่า ตำบลห้วยสะแก

อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

14. อาจารย์ ดร.นริศรา กรุดนาค

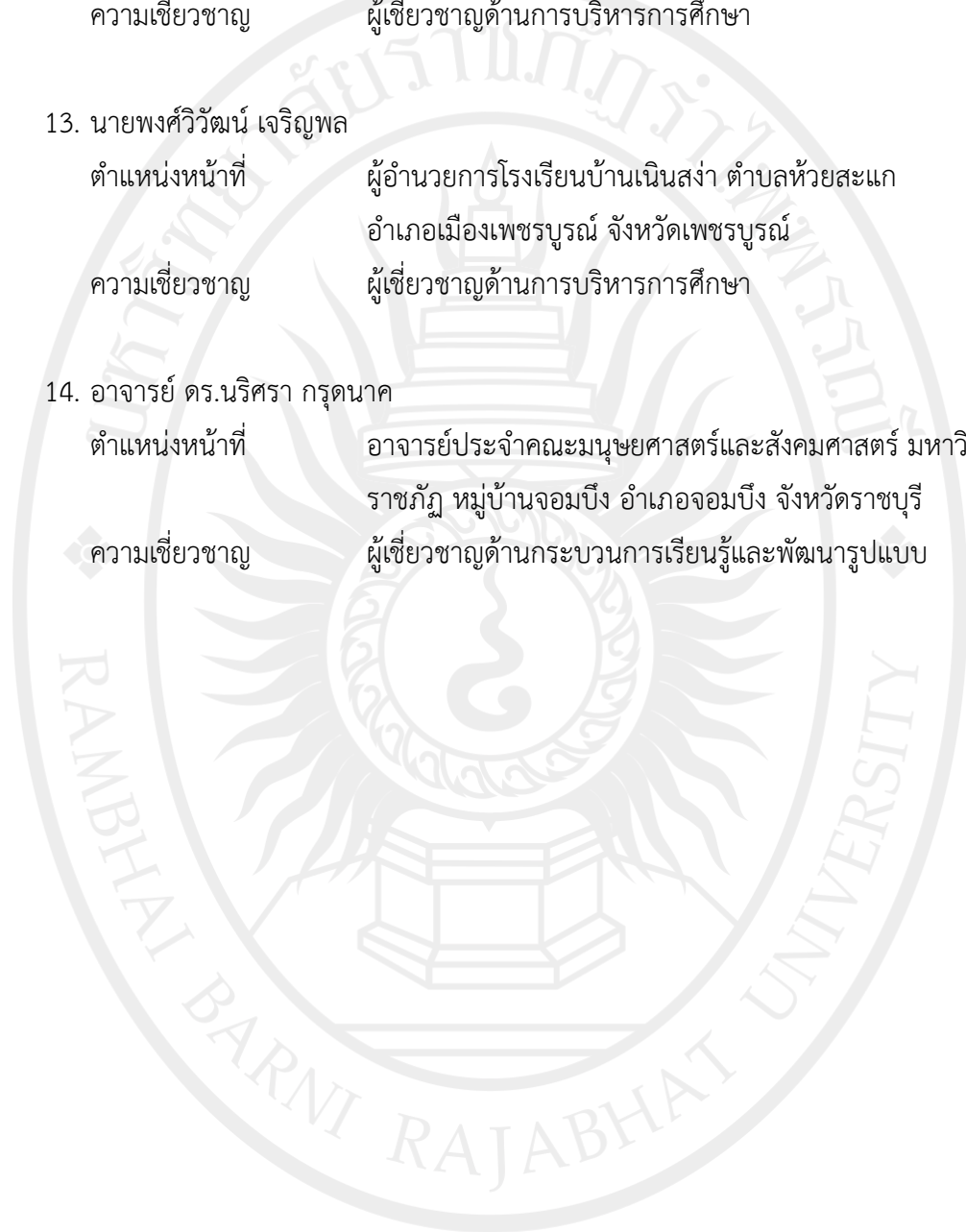
ตำแหน่งหน้าที่

อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

ความเชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนารูปแบบ

 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๔๕๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาทอเล็ก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๔๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ชิสเตอร์ ดร.ถ้ายงค์ อุ่นวัน

ด้วยนางสาวมัตรี สุธะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูชนิธิโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๔๕๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน จัสเตอร์ ดร.อรรดา สุขพิบูลย์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๔๕๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.ณัฐกา สงวนวงษ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๔๕๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.นิภาวรรณ เจริญลักษณ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๔๔๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนันทนุศาสน์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรจวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๔๙๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัด

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาสงเคราะห์**

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่ง จันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรวัชชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติขอความเห็นชอบจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอรับรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมหาพิทักษ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่ง จันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติขอรับจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ตั๋ว ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอพระวิทยา

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาทอเล็ก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์วิทยา

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๖ ๕๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนารานทร

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่ง จันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอรับรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมณีวิทยา

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติขอรับจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนารีวิทยา

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิणा สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัยตรี สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๕๒๓

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์

ด้วยนางสาวมัณฑิรา สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวมัณฑิรา สุระเสียง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

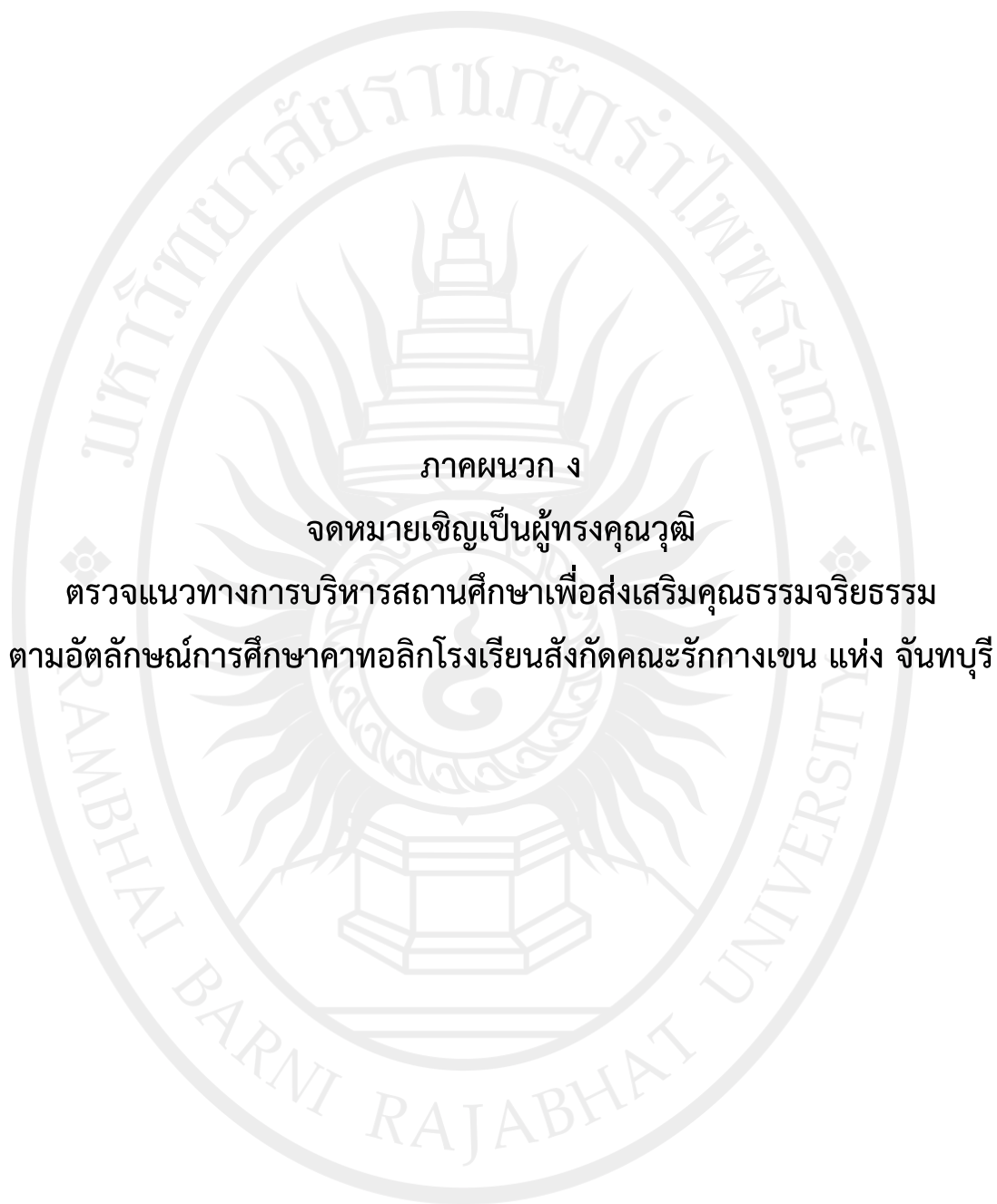
สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ถึง ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง

จดหมายเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๖๘๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ ดร.ณัฐพร สิงห์สร เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholic โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๖๘๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิญญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ อาจารย์ ดร.นริศรา กรุดนาค เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางนงเยาว์ ดร. ลือชัย จันทร์ไพบูลย์

ด้วยนางสาวมัตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นายนลวง ตรี จีตรี พันธุ์สัมพันธ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิขญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภูพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน **บาทหลวง สมภพ แซ่โก**

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรืองวิญญู นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นิตยาอรุณนันทา สดายุพร

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิฏา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑๔-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นายเลื่อง ติประสวด

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นางกรจิตน์ ใจบุญผ่อง

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หิฎา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรังวิญญู นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ดร. ปัทมา กุณเฑาะพวงษ์พันธ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิขญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฑวงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร. ชญาตา กวินกมลโรจน์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เจิงวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นนุช อุฬารัตน

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ดร.ชลกร พินประสิทธิ์

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เริงวิญญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.พิภพพรคน ปัญญารัตนะ

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภพ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิขณู นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๖๘๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายพศัณห์ ใจบุญผล

ด้วยนางสาวมัยตรี สุระเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิฏา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณวิญญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

คำชี้แจง : ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารและคณะครูทุกท่านในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
 2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และสถานภาพของท่านแต่ประการใด การวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลออกมาในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
 3. แบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
 4. ขอความร่วมมือจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงให้ครบทุกข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้า
 5. โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว ให้ผู้วิจัย
- ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. ตำแหน่ง

☐

ผู้อำนวยการโรงเรียน

☐

รองผู้อำนวยการโรงเรียน

☐

ครู

3. วุฒิการศึกษา

☐

ปริญญาตรี

☐

ปริญญาโท

☐

ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

☐

ประสบการณ์ 1 - 15 ปี

☐

ประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป

5. สังกัด

☐

โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

☐

โรงเรียนยอแซพวิทยา

☐

โรงเรียนมารีวิทยาปราจีนบุรี

☐

โรงเรียนมรदानุสรณ์

☐

โรงเรียนมารีวิทยาศรีมโหสถ

☐

โรงเรียนมารีวิทยาภินทรบุรี

☐

โรงเรียนลัมแบร์ตพิชญาลัย

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับใด

5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1	โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
3	กระบวนการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง					
4	โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน					
5	โรงเรียนมีระบบสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการ					
ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร์ธรรม						
6	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ช่วยหล่อหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ให้กับผู้เรียน					
7	โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					

ที่	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม (ต่อ)						
8	โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อในชีวิตตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ					
9	กิจกรรมภาวนาและการร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน					
10	โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิบาลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ					
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)						
11	โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน					
12	การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด					
13	งานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความเรียบร้อยและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ที่	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) (ต่อ)						
14	การดำเนินงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน						
15	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ปลอดภัย และมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสม					
16	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข					
17	โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย					
18	การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม					
ด้านการบริหารงานบุคลากร						
19	โรงเรียนของท่านมีการวางแผนอัตรากำลังและสรรหาบุคลากรอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของงาน					

ที่	องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการบริหารงานบุคคล (ต่อ)						
20	การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับ พันธกิจของโรงเรียน					
21	การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง					
22	บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และมีจิต วิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
23	โรงเรียนของท่านมีการจัดการงานอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภค อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ					
ด้านการบริหารงานทั่วไป						
24	โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการ สอน					
25	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
26	การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วย สนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการ ฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับใด

5 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	องค์ประกอบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านความรัก-เมตตา						
27	ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบ ความทุกข์หรือความเดือดร้อน					
28	ท่านสามารถให้อภัยผู้อื่น โดยไม่จดจำ ความผิดหรือความเคียดแค้นในใจ					
29	ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และระมัดระวัง คำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของ ผู้อื่น					

ที่	องค์ประกอบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดโรงเรียนคณะรัก กางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านความรัก-เมตตา (ต่อ)						
30	ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยน ให้ เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ของทุกคน					
31	ท่านเห็นว่าความเมตตาเป็นคุณลักษณะที่ จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง สงบสุขและเข้าใจกัน					
ด้านความซื่อสัตย์						
32	ท่านมีความจริงใจในการพูดและการ แสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูดเท็จหรือ บิดเบือนข้อเท็จจริง					
33	ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการคดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหาผลประโยชน์โดย มิชอบจากผู้อื่น					
34	ท่านยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยนความผิดให้ ผู้อื่น					
35	ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลง ที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ					
36	ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรม พื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างความไว้วางใจ และความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม					
ด้านความพอเพียง						
37	ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและรู้คุณค่า					

ที่	องค์ประกอบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านความพอเพียง (ต่อ)						
38	ท่านไม่ยึดติดกับความพุ่มเฟิยหรือการ แสวงหาสิ่งของเกินความจำเป็น					
39	ท่านดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง มีความ พอประมาณ ไม่ทำสิ่งใดเกินกำลังหรือเกิน ความสามารถของตน					
40	ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุลระหว่าง การใช้จ่ายและการใช้ชีวิต					
41	ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็นแนวทางที่ ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชีวิตและสังคม โดยรวม					
ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา						
42	ท่านมีการฝึกสวดภาวนา สวดมนต์ หรือ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ					
43	ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและ ปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่างตั้งใจ					
44	ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนามา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสงบ และมั่นคงของจิตใจ					
45	ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความเมตตาต่อ ผู้อื่นตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา					
46	ท่านสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และ จิตวิญญาณเพื่อความสุขและความสงบใน ชีวิต					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม
เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

คำชี้แจง :

1. แนวคำถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี แนวคำถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และสถานภาพของท่านแต่ประการใด การวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลออกมาในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

2. แนวคำถาม มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

3. ข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้จากกาสัมภาษณ์ เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้ข้อมูลตามสภาพจริงให้ครบ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวมัยตรี สุระเสียง
 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 : ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อ -สกุล.....
วุฒิการศึกษา.....
ตำแหน่ง.....
ประสบการณ์การทำงาน
สังกัด

ตอนที่ 2 ประเด็นการสนทนา

ข้อความด้านการบริหารสถานศึกษาในบริบทโรงเรียนคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

มุมมองของท่าน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณได้อย่างสมดุล ?

2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

บทบาทของโรงเรียนในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ควรดำเนินการอย่างไรให้สามารถตอบโจทย์ทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ?

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ – การเงิน)

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ท่านมองว่าเราควรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ ?

4. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

โรงเรียนของท่านจะสามารถสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมได้อย่างไรในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ?

5. ด้านการบริหารงานบุคลากร

ในทัศนะของท่าน การพัฒนาครูให้เป็นทั้ง “ผู้ถ่ายทอดความรู้” และ “ผู้นำจิตวิญญาณ” ควร มีแนวทางหรือองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพและความเป็นครูในอุดมคติควบคู่กัน ?

6. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียนมากที่สุด และควรออกแบบหรือจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นอย่างไรให้เอื้อต่อภารกิจของโรงเรียนคาทอลิก ?

ข้อความการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา

คำถามภาพรวม

7. ทัศนะของท่าน การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนควรมีลักษณะหรือแนวทางอย่างไรจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน ?

8. ท่านมองว่าอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางการศึกษาได้อย่างไร โดยเฉพาะในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ?

ด้านที่ 1: ความรักเมตตา

9. โรงเรียนสามารถปลูกฝัง “ความเมตตา” ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้กับนักเรียน

10. ท่านคิดว่าบทบาทของครูและบุคลากรในการเป็น “แบบอย่างแห่งความเมตตา” มีความสำคัญอย่างไร และควรส่งเสริมอย่างไรในทางปฏิบัติ ?

ด้านที่ 2: ความซื่อสัตย์

11. มุมมองของท่าน การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากจุดใด และจะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นในคุณค่านี้ได้อย่างไร ?

12. ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนควรตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง “ความซื่อสัตย์” ของเยาวชนอย่างไร ?

ด้านที่ 3: ความพอเพียง

13. ท่านคิดว่าการส่งเสริม “ความพอเพียง” ในระดับโรงเรียนควรถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบใด ทั้งในแง่ของหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และการใช้ชีวิตของนักเรียน ?

14. ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้อย่างไร และโรงเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งนี้ได้อย่างไรบ้าง ?

ด้านที่ 4: การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

15. ท่านมองว่ากิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน และควรออกแบบให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียนอย่างไร ?

16. เราจะบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้อย่างไร ?

คำถามสรุป: อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

17. ทักษะของท่าน อะไรคือหัวใจของ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” และเราจะธำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ไว้ได้อย่างมีความหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน ?

18. หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ท่านจะให้ความสำคัญกับปัจจัยใด และเพราะเหตุใด ?

นางสาวมัยตรี สุระเสียง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดโครงสร้าง วางแผน และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การบริหารสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ อภิบาลและ แพร์ธธรรม งบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) กิจกรรมนักเรียน บุคลากร และงานทั่วไป โดยมีมุ่งพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ภายใต้ภารกิจขอบข่ายและภารกิจของการดำเนินงานในโรงเรียน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร์ธธรรม ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร์ธธรรม หมายถึง การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่า ชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่าง สมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) หมายถึง การดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงาน การเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้อง กับแผนพัฒนาของโรงเรียน

4. ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริม ดูแล และพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่

ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม

5. ด้านการบริหารงานบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็น ครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน

6. ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการ โดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การบริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง สภาพและเงื่อนไขการดำเนินงานด้านการบริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ซึ่งพิจารณาตาม องค์ประกอบหลักของการบริหารการศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานอภีบาลและ แพรรธรรม การบริหารงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงาน บุคลากร และการบริหารงานทั่วไป โดยสะท้อนผ่านข้อมูลจากผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดย ความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในผู้เรียนทั้งด้านความคิด จิตใจ และพฤติกรรม ผ่านการจัดกิจกรรม การสอน การเป็น แบบอย่าง และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข ในบริบทของโรงเรียนในสังกัด คณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ความรักเมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการ เจริญเติบโตทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณของผู้เรียน ดังนี้

1. ความรัก-เมตตา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็น ใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจ และเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้ ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม

3. ความพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขได้ในชีวิต โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และการนำหลักศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะที่ทำให้นักเรียนโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรีเป็นที่รู้จักและจดจำ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ และความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและความสมดุลในชีวิต

ครู หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาความรู้ทางวิชาการและอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีตำแหน่งเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาต่างๆรวมทั้งครูสายสนับสนุน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าหรือผู้นำของสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ กลยุทธ์และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในที่นี้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

โรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี หมายถึง สถานศึกษาในพื้นที่สังฆมณฑลจันทบุรีที่อยู่ภายใต้การดูแลและการบริหารจัดการของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี (The Lovers of the Cross of Chanthaburi) ซึ่งเป็นคณะนักบวชหญิงศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่มีพันธกิจในการให้การศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม โดยมีเป้าหมายในการปลูกฝังคุณค่าความรัก ความเมตตา และความซื่อสัตย์ ภายใต้หลักธรรมคำสอนของแบบคาทอลิก เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีจิตใจดี มีศีลธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ประกอบด้วย โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ โรงเรียนยอแซฟวิทยา โรงเรียนมาวิทยาปราจีนบุรี
โรงเรียนมารดานุสรณ์ โรงเรียนมารีวิทยาศรีมโหสถ โรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี และโรงเรียน
ลัมแบร์ตพิชญาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

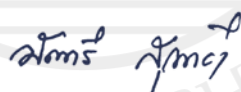
แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
 - 1.2 ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 46 ข้อความ
2. ขอความกรุณาจากท่านช่วยตรวจสอบข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในแต่ละข้อความว่าวัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็น	ความหมาย	ระดับคะแนน
เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณาว่า <u>ตรง</u> ตามนิยามศัพท์	+ 1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	<u>ไม่แน่ใจ</u> ว่าข้อความที่พิจารณาว่าตรงตามนิยามศัพท์	0 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณาว่า <u>ไม่ตรง</u> ตามนิยามศัพท์	-1 คะแนน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยฉบับนี้

(นางสาวมัตรี สุระเสียง)

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดโครงสร้าง วางแผน และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การบริหารสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ อภิบาลและแพรร่ธรรม งบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) กิจกรรมนักเรียน บุคลากร และงานทั่วไป โดยมีมุ่งพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ภายใต้ภารกิจขอบข่ายและภารกิจของการดำเนินงานในโรงเรียน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรร่ธรรม ด้านการบริหารงาน งบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) ด้านการบริหารงานด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน ดังนี้

○ ข้อความที่ใช้วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ข้อความด้านการบริหารงานวิชาการ				
1. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา				
3. กระบวนการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือและ				

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง				
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน				
5. โรงเรียนมีระบบสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการ				

2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม หมายถึง การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม				
6. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ช่วยหล่อหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ให้กับผู้เรียน				
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง				
8. โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อในชีวิตตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ				

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
9. กิจกรรมภาวนาและการร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน				
10. โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิปาลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ				

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)				
11. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน				
12. การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด				
13. งานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความเรียบร้อยและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ				

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
14. การดำเนินงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม				

4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ดูแล และพัฒนานักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน				
15. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ปลอดภัยและมี ความเป็นอยู่ ที่เหมาะสม				
16. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข				
17. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย				
18. การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม				

5. **ด้านการบริหารงานบุคลากร** หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการบริหารงานบุคลากร				
19. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนอัตรากำลังและสรรหาบุคลากรอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของงาน				
20. การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน				
21. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง				
22. บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพและมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ				

6. **ด้านการบริหารงานทั่วไป** หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการบริหารงานทั่วไป				
23. โรงเรียนของท่านมีการจัดการงานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ				
24. โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน				
25. โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
26. การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการฝ่ายต่างๆได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ				

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในผู้เรียนทั้งด้านความคิด จิตใจ และพฤติกรรม ผ่านการจัดกิจกรรม การสอน การเป็นแบบอย่าง และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข ในบริบทของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเจริญเติบโตทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณของผู้เรียน

ข้อความที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู

1. ความรัก-เมตตา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ความรัก-เมตตา				
1. ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบความทุกข์หรือความเดือดร้อน				
2. ท่านสามารถให้อภัยผู้อื่นโดยไม่จดจำความผิดหรือความเคียดแค้นในใจ				
3. ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น				

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
4. ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยน ให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน				
5. ท่านเห็นว่าความรัก-เมตตาเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขและเข้าใจกัน				

2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้ ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ความซื่อสัตย์				
6. ท่านมีความจริงใจในการพูดและการแสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูดเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง				
7. ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการคดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น				
8. ท่านยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น				
9. ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ				

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
10. ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็น คุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้าง ความไว้วางใจและความรับผิดชอบ ร่วมกันในสังคม				

3. ความพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างสมดุลในชีวิต โดยไม่ทำอะไรเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
ความพอเพียง				
11. ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและ รู้คุณค่า				
12. ท่านไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือย หรือการแสวงหาสิ่งของเกินความ จำเป็น				
13. ท่านดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง มีความพอประมาณ ไม่ทำอะไรเกิน กำลังหรือเกินความสามารถของตน				
14. ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุล ระหว่างการทำงาน การใช้จ่ายและการ ใช้ชีวิต				
15. ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็น แนวทางที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชีวิต และสังคมโดยรวม				

4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และการนำหลักศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

แนวคำถาม	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา				
16. ท่านมีการฝึกสวดภาวนา สวดมนต์หรือปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ				
17. ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่างตั้งใจ				
18. ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความและมั่นคงของจิตใจ				
19. ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่นตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา				
20. ท่านสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเพื่อความ สุขและความสงบในชีวิต				

ตารางเทียบเคียงนิยามศัพท์เฉพาะและข้อความ (ตัวแปรที่ 1= การบริหารสถานศึกษา)

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	
1. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	1. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
2. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา
3. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	3. กระบวนการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง
4. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	4. โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ (ต่อ)	
5. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน	5. โรงเรียนมีระบบสนับสนุนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการ
2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรธรรม	
1. การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	6. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ช่วยหล่อหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ให้กับผู้เรียน
2. การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	7. โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิตยสารพิเศษเฉพาะ	ข้อคำถาม
2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม (ต่อ)	
3. การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	8. โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อในชีวิตตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ
4. การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	9. กิจกรรมภาวนาและการร่วมพิธีกรรมในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการเติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน
5. การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตตารมณ์แบบคริสต์ตามหลักคำสอนของพระศาสนจักร ผ่านกิจกรรมด้านศาสนา การอภิบาลจิตใจ การภาวนา การร่วมพิธีกรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณค่าชีวิตและความเชื่ออย่างเหมาะสมตามช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ	10. โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิบาลที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	
1. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน	11. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน
2. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน	12. การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด
3. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น <u>งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน</u> เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน	13. งานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความเรียบร้อย และสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จัดสรร ควบคุม และตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และ <u>ตรวจสอบได้</u> รวมถึงงานธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานเอกสาร งานทะเบียน และงานการเงิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาของโรงเรียน	14. การดำเนินงานด้านการเงินของโรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	
1. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม <u>ดูแลและพัฒนา</u> นักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	15. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่เหมาะสม
2. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม <u>ดูแลและพัฒนา</u> นักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	16. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
3. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม <u>ดูแลและพัฒนา</u> นักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย <u>สุขภาพจิตและร่างกาย</u> ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	17. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับวัย
4. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม <u>ดูแลและพัฒนา</u> นักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านระเบียบวินัย ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย สุขภาพจิตและร่างกาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	18. การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม

นิตยสารศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
5. ด้านการบริหารงานบุคลากร	
1. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน <u>อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย</u> ภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	19. โรงเรียนของท่านมีการวางแผน <u>อัตรากำลังและสรรหาบุคลากร</u> อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของงาน
2. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน <u>อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย</u> ภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	20. การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน
3. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน <u>อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย</u> ภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	21. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความชัดเจน เป็นธรรม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง
4. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน <u>อัตรากำลัง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง พัฒนา ส่งเสริม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย</u> ภายในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	22. บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	
1. การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	23. โรงเรียนของท่านมีการจัดการงานอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ
2. การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	24. โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	25. โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การดำเนินงานที่สนับสนุนการบริหารจัดการโดยรวมของสถานศึกษา เช่น งานอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบสาธารณูปโภค ความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และงานอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในขอบข่ายของภารกิจเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	26. การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการฝ่ายต่างๆ ได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ

ตารางเทียบเคียงนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม (ตัวแปรที่ 2= การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม)

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
1. ด้านความรัก-เมตตา	
1. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม	1. ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบความทุกข์หรือความเดือดร้อน
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม	2. ท่านมีความพร้อมให้อภัยผู้อื่นเมื่อเขากระทำผิดโดยไม่จดจำความผิดไว้ในใจ
3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม	3. ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม	4. ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยน ให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
1. ด้านความเมตตา (ต่อ)	
5. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิด การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ และการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนโยนและให้เกียรติ <u>ความเมตตาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความเข้าใจและเคารพในความเป็นมนุษย์ของกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม</u>	5. ท่านเห็นว่าความเมตตาเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขและเข้าใจกัน
2. ด้านความซื่อสัตย์	
1. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น <u>การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้</u> ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม	6. ท่านมีความจริงใจในการพูดและการแสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูดเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น <u>การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้</u> ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม	7. ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการคดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น
3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น <u>การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และการรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้</u> ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม	8. ท่านยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยนความผิดให้ผู้อื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
2. ด้านความซื่อสัตย์	
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และ <u>การรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้</u> ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม	9. ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ
5. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความจริงใจและยึดมั่นในความถูกต้อง เช่น การพูดความจริง การไม่คดโกงหรือเอาเปรียบผู้อื่น การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง และ <u>การรักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้</u> ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือ และเป็น <u>พื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม</u>	10. ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างความไว้วางใจและความรับผิดชอบร่วมกันในสังคม
3. ด้านความพอเพียง	
1. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใชีวิตอย่างมีเหตุผล และการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น <u>การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ</u> การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขในชีวิต โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม	11. ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและรู้คุณค่า
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใชีวิตอย่างมีเหตุผล และการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขในชีวิต โดยไม่ <u>ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ</u> การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม	12. ท่านไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือยหรือการแสวงหาสิ่งของเกินความจำเป็น

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
3. ด้านความพอเพียง (ต่อ)	
3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขใน ชีวิต โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การ ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึง พอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งใน ด้านเศรษฐกิจและสังคม	13. ท่านดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง มีความพอประมาณ ไม่ทำสิ่งใดเกินกำลัง หรือเกินความสามารถของตน
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขใน ชีวิต โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การ ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึง พอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งใน ด้านเศรษฐกิจและสังคม	14. ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุล ระหว่างการทำงาน การใช้จ่ายและการ ใช้ชีวิต
5. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลและการรู้จักพอในสิ่งที่มี เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ การไม่หลงไปในความโลภ หรือการสร้างความสุขใน ชีวิต โดยไม่ทำสิ่งใดเกินพอดีและรู้จักพอประมาณ การ ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียงช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึง พอใจในสิ่งที่มี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนทั้งใน ด้านเศรษฐกิจและสังคม	15. ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็นแนวทาง ที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนในชีวิตและสังคม โดยรวม
4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	
1. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจ ตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวด มนต์ การร่วมพิธีกรรม และการนำหลักศาสนา มาปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบ ในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความ สมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ	16. ท่านมีการฝึกฝนสวดภาวนา สวด มนต์ หรือปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม
4. การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา (ต่อ)	
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และ <u>การนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ</u>	17. ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่างตั้งใจ
3. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และ <u>การนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ</u>	18. ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสงบและมั่นคงของจิตใจ
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และ <u>การนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ</u>	19. ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความเมตตาต่อผู้อื่นตามหลักศาสนา
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การภาวนา การสวดมนต์ การร่วมพิธีกรรม และ <u>การนำหลักศาสนาไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความสงบในจิตใจ การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และการสร้างความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ</u>	20. ท่านสร้างสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเพื่อความสุขและความสงบในชีวิต

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง
จันทบุรี

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการบริหารงานวิชาการ									
1. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน		+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา		+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. กระบวนการวัดและประเมินผลของ โรงเรียนมีความน่าเชื่อถือและใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่าง แท้จริง		+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในทุกด้าน		+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาแหล่ง เรียนรู้และสื่อการศึกษาที่หลากหลาย และเพียงพอ		+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตามอัต ลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5				
ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม										
6.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริม กิจกรรมด้านศาสนาและพิธีกรรมที่ ช่วยเหลือหลอมจิตตารมณ์แบบคริสต์ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
7.	โรงเรียนจัดกิจกรรมอภิบาลจิตใจที่ เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
8.	โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อในชีวิตตาม หลักคำสอนของพระศาสนจักรอย่าง เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
9.	กิจกรรมภาวนาและการร่วม พิธีกรรมในโรงเรียนช่วยส่งเสริมการ เติบโตทางด้านจิตวิญญาณของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
10.	โรงเรียนมีการดำเนินงานอภิบาลที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิต วิญญาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)									
11.	โรงเรียนของท่านมีการวางแผน และจัดสรรงบประมาณอย่างมี ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ แผนพัฒนาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	การใช้จ่ายงบประมาณของ โรงเรียนมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	งานธุรการทั่วไป เช่น งานสาร บรรณ เอกสาร และทะเบียน มีความ เรียบร้อยและสนับสนุนการทำงานของ โรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	การดำเนินงานด้านการเงินของ โรงเรียนมีความถูกต้อง รวดเร็ว และ สามารถตอบสนองความต้องการของ ฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน									
15.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมและ ดูแลนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ปลอดภัย และมีความเป็นอยู่ที่ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการบริหารงานด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน (ต่อ)									
16.	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ และการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดูแล สุขภาพกายและสุขภาพจิตของ นักเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม กับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน มีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความ สมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานบุคลากร									
19.	โรงเรียนของท่านมีการวางแผน อัตรากำลังและสรรหาบุคลากรอย่าง เหมาะสมและตรงตามความต้องการ ของงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรใน โรงเรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและ สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21.	การประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรมีความชัดเจน เป็นธรรม และ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการบริหารงานทั่วไป									
22.	บุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
23.	โรงเรียนของท่านมีการจัดการงานอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24.	โรงเรียนมีระบบดูแลความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26.	การดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ได้อย่างราบรื่นและเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความรัก-เมตตา									
27.	ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้นั้นประสบความทุกข์หรือความเดือดร้อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5				
ด้านความรัก-เมตตา (ต่อ)										
28.	ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมีความ เต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นว่าผู้ นั้นประสบความทุกข์หรือความ เดือดร้อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
29.	ท่านมักใช้ถ้อยคำสุภาพ และ ระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้ กระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
30.	ท่านปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ อ่อนโยน ให้เกียรติ และเคารพใน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
31.	ท่านเห็นว่าความเมตตาเป็น คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างสงบสุขและเข้าใจกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
ด้านความซื่อสัตย์										
32.	ท่านมีความจริงใจในการพูดและ การแสดงออก โดยหลีกเลี่ยงการพูด เท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
33.	ท่านไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการ คดโกง เอาเปรียบ หรือแสวงหา ผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความซื่อสัตย์ (ต่อ)									
34.	ท่านยอมรับผลของการกระทำของ ตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงความผิดหรือโยน ความรับผิดชอบให้ผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35.	ท่านรักษาสัญญาและปฏิบัติตาม ข้อตกลงที่ให้ไว้กับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36.	ท่านเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็น คุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้าง ความไว้วางใจและความรับผิดชอบ ร่วมกันในสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความพอเพียง									
37.	ท่านใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เวลา เงิน และสิ่งของอย่างรอบคอบและ รู้คุณค่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38.	ท่านไม่ยึดติดกับความฟุ่มเฟือย หรือการแสวงหาสิ่งของเกินความ จำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39.	ท่านดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ โดยไม่ทำสิ่งใดเกินกำลังหรือเกิน ความสามารถของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40.	ท่านมีการวางแผนและสร้างสมดุล ระหว่างการทำงาน การใช้ชีวิต และ การใช้จ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความพอเพียง (ต่อ)									
41.	ท่านเห็นว่าความพอเพียงเป็น แนวทางที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนใน ชีวิตและสังคมโดยรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา									
42.	ท่านมีการฝึกฝนภาวนา สวดมนต์ หรือทำกิจกรรมทางศาสนาอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43.	ท่านเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา และปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอย่าง ตั้งใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44.	ท่านนำหลักคำสอนทางศาสนา มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อ เสริมสร้างจิตใจที่สงบและมั่นคง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45.	ท่านมีทัศนคติที่ดีและแสดงความ เมตตาต่อผู้อื่นตามหลักศาสนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46.	ท่านพยายามสร้างสมดุลระหว่าง ร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณเพื่อ ความสุขและความสงบในชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี (เชิงคุณภาพ)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5				
ด้านการบริหารงานวิชาการ										
1.	มุมมองของท่านการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะอย่างไร จึง จะสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งใน ด้านวิชาการและจิตวิญญาณได้อย่าง สมดุล ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม										
2.	บทบาทของโรงเรียนในฐานะพื้นที่แห่ง การอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ควรดำเนินการอย่างไรให้สามารถตอบโจทย์ ทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคม ปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ – การเงิน)										
3.	ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ท่านมอง ว่าเราควรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไรให้ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับ พันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
ด้านการบริหารกิจการนักเรียน										
4.	โรงเรียนของท่านจะสามารถสร้างระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความ ต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบ องค์รวมได้อย่างไรในโลกที่เปลี่ยนแปลง รวดเร็ว ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี (เชิงคุณภาพ)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5				
ด้านการบริหารงานบุคลากร										
5.	ในทัศนะของท่าน การพัฒนาครูให้เป็น ทั้ง “ผู้ถ่ายทอดความรู้” และ “ผู้นำจิต วิญญาณ” ควรมีแนวทางหรือองค์ประกอบ ใดบ้างที่ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพและ ความเป็นครูในอุดมคติควบคู่กัน ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
ด้านการบริหารงานทั่วไป										
6.	ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพล ต่อการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียน มากที่สุดและควรออกแบบหรือจัดการ สิ่งแวดล้อมนั้นอย่างไรให้เอื้อต่อการกิจ ของโรงเรียนคาทอลิก ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา										
คำถามภาพรวม										
7.	ทัศนะของท่าน การส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมในโรงเรียนควรมีลักษณะหรือ แนวทางอย่างไรจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้ง ต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
8.	ท่านมองว่าอัตลักษณ์ของการศึกษา คาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ผ่านกระบวนการทางการศึกษาได้ อย่างไร โดยเฉพาะในสังคมที่มีความ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี (เชิงคุณภาพ)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	หลากหลายทางวัฒนธรรมและ ความเชื่อ?								
ความรัก-เมตตา									
9.	โรงเรียนสามารถปลูกฝัง "ความเมตตา" ให้ เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ อย่างไร ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้กับนักเรียน ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	ท่านคิดว่าบทบาทของครูและบุคลากร ในการเป็น "แบบอย่างแห่งความเมตตา" มี ความสำคัญอย่างไร และควรส่งเสริมอย่างไร ในทางปฏิบัติ ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ความซื่อสัตย์									
11.	มุมมองของท่าน การสร้างวัฒนธรรม แห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากจุด ใด และจะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นใน คุณค่านี้อย่างไร?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมมีความ เปลี่ยนแปลงรวดเร็วโรงเรียนควร ตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง "ความ ซื่อสัตย์" ของเยาวชนอย่างไร ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี (เชิงคุณภาพ)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ความซื่อสัตย์ (ต่อ)									
13.	ท่านคิดว่าการส่งเสริม "ความพอเพียง" ในระดับโรงเรียนควรถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบใด ทั้งในแง่ของหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และการใช้ชีวิตของนักเรียน?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้อย่างไร และโรงเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งนี้อย่างไรบ้าง?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ความพอเพียง									
15.	ท่านคิดว่าการส่งเสริม “ความพอเพียง” ในระดับโรงเรียนควรถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบใด ทั้งในแง่ของหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และการใช้ชีวิตของนักเรียน ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16.	ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้อย่างไร และโรงเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งนี้อย่างไรบ้าง ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา									
17.	ท่านมองว่า กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน และควรออก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ รักกางเขน แห่ง จันทบุรี (เชิงคุณภาพ)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	แบบให้สอดคล้องกับวัยและ บริบทของผู้เรียนอย่างไร?								
การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา (ต่อ)									
18.	เราจะบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับ ชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่าง เป็นธรรมชาติไม่ยัดเยียด และยังคง รักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้อย่างไร ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
คำถามสรุป : อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก									
19.	ทัศนะของท่าน อะไรคือหัวใจของ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” และเราจะ ดำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ไว้ได้อย่างมี ความหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์ การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนใน โรงเรียนคาทอลิก ท่านจะให้ความสำคัญกับ ปัจจัยใด และเพราะเหตุใด ?	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตาราง แสดงว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม แนวทางการบริหาร
สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะ
รักกางเขน แห่ง จันทบุรี เท่ากับ 0.80 – 1.00

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านการบริหารงานวิชาการ	
1	0.77
2	0.78
3	0.76
4	0.78
5	0.83
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.82
ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม	
6	0.77
7	0.81
8	0.77
9	0.79
10	0.79
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.78
ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	
11	0.68
12	0.70
13	0.75
14	0.73
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.81
ด้านการบริหารงานด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	
15	0.68
16	0.70
17	0.63
18	0.62
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.79

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านการบริหารงานบุคคลากร	
19	0.37
20	0.56
21	0.71
22	0.52
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.78
ด้านการบริหารงานทั่วไป	
23	0.68
24	0.70
25	0.63
26	0.62
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.78
ด้านความเมตตา	
27	0.68
28	0.70
29	0.63
30	0.70
31	0.82
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.82
ด้านความซื่อสัตย์	
32	0.68
33	0.70
34	0.63
35	0.63
36	0.62
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.78

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านความพอเพียง	
37	0.37
38	0.56
39	0.71
40	0.52
41	0.71
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.78
ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	
42	0.37
43	0.56
44	0.71
45	0.52
46	0.52
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.92

จากตาราง แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 46 ข้ออยู่ในช่วงระหว่าง 0.37 ถึง 0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. แนะนำกระบวนการในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงและภาพนิ่ง
2. ผู้ดำเนินการสัมภาษณ์นำการสนทนาในประเด็นของการศึกษา

สรุปได้ดังนี้

การบริหารสถานศึกษาในบริบทโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

มุมมองของท่าน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณได้อย่างสมดุล ?

A 1: การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิก มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมควบคู่กันไป โดยการออกแบบหลักสูตรที่บูรณาการทั้งวิชาการและคุณธรรมเข้าด้วยกัน เช่น การสร้างกิจกรรมเชิงวิชาการในสาระต่าง ๆ ที่สอดแทรกคุณค่าพระวรสาร เช่น ความรัก การแบ่งปันด้วยความเอื้ออาทร ความเสียสละและมีจิตอาสา เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีอย่างสมดุลทั้งด้านความรู้และความเชื่อ

A 2: บูรณาการคุณธรรมเข้ากับวิชาการ ไม่เน้นเพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกด้านจริยธรรม เช่น การเชื่อมโยงบทเรียนกับพระวาจาในคัมภีร์ หรือเรื่องราวของนักบุญในวิชาประวัติศาสตร์ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning กระตุ้นให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม และลงมือทำ ผ่านกิจกรรม เช่น โครงการบริการสังคม (Service Learning) หรือการสะท้อนความคิด (Reflection) พัฒนาครูให้เป็นทั้ง “ครูผู้สอน” และ “ผู้นำทางจิตวิญญาณ” ครูควรเป็นต้นแบบแห่งความรัก ความเมตตา และความยุติธรรม เพื่อปลูกฝังอัตลักษณ์คาทอลิกให้เกิดในชีวิตของนักเรียน สนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน ผ่านการใช้สื่อ ICT และการวัดผลหลากหลายรูปแบบ ไม่ตัดสินคุณค่าจากคะแนนเพียงอย่างเดียว และสร้างบรรยากาศแห่งความเชื่อ ความรัก และความหวัง ซึ่งเป็นรากฐานของการศึกษาในบริบทคริสต์ศาสนา

A 3: ในฐานะผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องกับการงานวิชาการในโรงเรียนคาทอลิก การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยไม่แยก “ความรู้” ออกจาก “คุณธรรม จริยธรรมและจิตวิญญาณ” แต่ควรบูรณาการให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อสร้างบุคคลต้นแบบที่มีทั้ง

สติปัญญาและหัวใจที่เข้มแข็ง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคาทอลิกที่มีคุณภาพ ควรสร้าง “ระบบการเรียนรู้ที่มีชีวิต” ซึ่งมีได้ให้ความสำคัญเพียงการสอนเนื้อหา แต่เน้นการหล่อหลอม “ชีวิต” ของผู้เรียนให้เจริญเติบโตทั้งในด้านความรู้และความดี เป็นบุคคลที่สมบูรณ์พร้อมที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและรับใช้พระเจ้าอย่างแท้จริง

A 4: การเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรดำเนินไปภายใต้ พันธกิจในการอภิบาล ผู้เรียนให้เติบโตอย่างครบถ้วน ทั้งสติปัญญา คุณธรรม และความเชื่อ ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยความรัก ความเมตตา และสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เป็น “ศิษย์พระคริสต์ที่พร้อมรับใช้ผู้อื่น” ได้อย่างสมดุลในโลกปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะที่ส่งเสริมความสมดุลระหว่าง “ความรู้ทางวิชาการ” และ “การเจริญเติบโตด้านจิตวิญญาณ” ของผู้เรียน โดยมีจุดเน้นที่พัฒนามนุษย์อย่างองค์รวม (holistic development)

A 5: การเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิก เน้นการดำเนินตามโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำตลอดปีการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

บทบาทของโรงเรียนในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ควรดำเนินการอย่างไรให้สามารถตอบโจทย์ทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ?

A 1: โรงเรียนมีบทบาทในการทำงานอภิบาลและแพร่ธรรม โดยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความศรัทธา เช่น สวดภาวนาประจำวัน มีกิจกรรมส่งเสริมคุณค่าทางศาสนา อบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม และส่งเสริมให้ผู้เรียนและครอบครัว ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในโอกาส ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความศรัทธาเข้ากับการดำเนินชีวิตในสังคมที่หลากหลายได้อย่างมีคุณค่า

A 2: โรงเรียนคาทอลิกควรเป็น “บ้านแห่งความเชื่อ” ที่ให้การอภิบาลทั้งทางจิตวิญญาณ และความเป็นมนุษย์อย่างรอบด้าน ด้วยแนวทางที่มีความร่วมสมัยและเข้าถึงหัวใจของผู้เรียน คือ เน้นความเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” มากกว่าการสอนคำสอน โดยให้ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างแห่งความรัก การให้อภัย และความเมตตา ซึ่งเป็นการถ่ายทอดคุณค่าความเชื่อผ่านชีวิตจริง และใช้แนวทางการอภิบาลที่ให้การรับฟัง เข้าใจ และช่วยนักเรียนค้นพบคุณค่าในตนเอง

A 3: การอภิบาลและแพร่ธรรมในโรงเรียนคาทอลิกมิใช่กิจกรรมเฉพาะกลุ่ม แต่เป็นภารกิจที่ต้องหลอมรวมอยู่ในโครงสร้างการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งหมด ด้วยการบูรณาการความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิตให้กลมกลืนเข้าหากัน โดยอาศัยโรงเรียนคาทอลิกเป็นสนามงานในการประกาศ

ข่าวดี ด้านการอภิบาล และให้การศึกษา หล่อหลอมให้ทุกคนภายในโรงเรียนมีวิถีชีวิตที่มีความสมบูรณ์ อยู่ในทางศีลธรรมอันดีงามตามคุณค่าพระวรสาร ในขณะเดียวกันก็เคารพในความเป็นอิสระ และวิธีการของศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดจากความรู้อย่างมนุษย์

A 4: โรงเรียนที่เป็นพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ต้องไม่ใช่แค่สอน "ความรู้ทางศาสนา" แต่ต้องเป็นพื้นที่ที่ "มีชีวิต" เป็นแบบอย่างของความรักเมตตา การรับฟัง และความเคารพซึ่งกันและกัน พร้อมส่งเสริมการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและความเป็นมนุษย์ให้เติบโตอย่างสมดุลในโลกยุคใหม่ บทบาทของโรงเรียนในฐานะ "พื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ" เป็นสิ่งที่ทรงพลังในการหล่อหลอมเยาวชนทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในมิติของเทคโนโลยี ค่านิยม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนจึงควรดำเนินการอย่างสมดุลในหลายด้านเพื่อให้ตอบโจทย์ทั้งมิติทางศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

A 5: ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านการอภิบาล และคุณค่าความเชื่อในพระวรสาร อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนได้มีกิจกรรมช่วยเหลือสังคม และเมตตาจิต แบ่งปันความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ เป็นการพัฒนาตนเองและสังคม ตามปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ – การเงิน)

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ท่านมองว่าเราควรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ ?

A 1: การบริหารทรัพยากรควรยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น การวางแผนงานหรือโครงการประจำปี การจัดลำดับความสำคัญที่สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน การใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงการสนับสนุนโครงการที่ส่งเสริมทั้งการเรียนรู้ และการพัฒนาจิตใจของนักเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากร เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งทางวิชาการและคุณธรรม

A 2: การบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนคาทอลิกควรตั้งอยู่บนหลัก “ความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และมุ่งตอบพันธกิจของพระเจ้า” โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ใช้ทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสรรงบประมาณให้ตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ห้องเรียนที่เอื้อต่อจิตตารมณ์ และกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม

2. ยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดให้มีระบบบัญชีที่เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีคณะกรรมการหรือบุคคลที่เป็นกลางร่วมกลั่นกรองก่อนตัดสินใจใช้งบประมาณ

3. พิจารณาความคุ้มค่าในเชิงจิตวิญญาณด้วยการใช้จ่ายไม่ควรเน้นเฉพาะ “ความทันสมัย” หรือ “ภาพลักษณ์” แต่ต้องถามว่า “สิ่งนี้เอื้อต่อการสร้างหัวใจของนักเรียนหรือไม่?”

4. บริหารด้วยจิตสำนึกแห่งการเป็นผู้รับใช้ ผู้บริหารควรมองงบประมาณว่าเป็นทรัพยากรที่พระเจ้าไว้วางใจให้ดูแล ไม่ใช่สิ่งที่เป็นของส่วนตัวหรือขององค์กร

5. สร้างจิตสำนึกการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าในหมู่ครูและนักเรียน ส่งเสริมให้ทุกคนตระหนักใน “ความพอเพียง” และ “ความรับผิดชอบร่วม” เช่น การใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด หรือการใช้วัสดุการเรียนอย่างคุ้มค่า

6. เชื่อมโยงงบประมาณกับพันธกิจทางจิตวิญญาณ เช่น การตั้งงบประมาณสำหรับกิจกรรมอภิบาล การอบรมครูในเรื่องจิตตภาล หรือการสนับสนุนทุนสำหรับนักเรียนขาดแคลน

A 3: ในการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ – การเงิน) ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก จุดเน้นไม่ได้อยู่เพียงแค่ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจแต่ต้องสอดคล้องกับพันธกิจด้านการอภิบาลจิตวิญญาณ และการศึกษาแบบองค์รวม ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจที่ใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนเป้าหมายด้านการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณ

A 4: การบริหารทรัพยากรในโรงเรียนคาทอลิกไม่ใช่เพียงการจัดการตามหลักวิชาการเท่านั้น แต่ต้อง “บริหารด้วยจิตตารมณ์แห่งความเชื่อ” เพื่อรับใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรม ความยุติธรรม และจิตวิญญาณของพระคริสต์ ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก การบริหารจัดการทรัพยากรให้ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ จำเป็นต้องยึดหลักทั้งในเชิงการจัดการที่ดีและในแสงแห่งพระวรสาร

A 5: บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความถูกต้องตามกฎหมายต่างๆ ตามหลักการระเบียบปฏิบัติ ข้อกำหนดต่างๆ ด้วยหลักของคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารต้องมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน ให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่ากับงบประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

โรงเรียนของท่านจะสามารถสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมได้อย่างไรในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ?

A 1: ดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดครูที่ปรึกษา การใช้แบบประเมินพฤติกรรม การให้คำปรึกษาเชิงลึก รวมถึงการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกได้รับการยอมรับ เข้าใจตนเอง และสามารถเติบโตอย่างสมบูรณ์ในทุกมิติ รวมถึงการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนเชิงป้องกันและส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล ผ่านการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแบบองค์รวม

A2: ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนต้องสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบ “องค์รวม” (Whole-person Development) ที่มุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณอย่างสมดุล

A3: การบริหารกิจการนักเรียน ในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วทั้งทางเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมจำเป็นต้องพัฒนาไปมากกว่าแค่ “การดูแลทั่วไป” แต่ต้องมุ่งไปสู่ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (personalized support system) เพราะความเข้าใจผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีคุณค่าเฉพาะตน และส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวม (whole-person development) ที่มุ่งเน้นทั้งด้านสติปัญญา (academic skills) ด้านอารมณ์ (emotional literacy) ด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณ (virtue & faith) และทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21

A4: โรงเรียนในยุคปัจจุบันต้องไม่มองนักเรียนเป็นเพียงผู้เรียนเท่านั้น แต่ต้องมองพวกเขาอย่างเป็นมนุษย์ที่มีหลากหลายบริบท หลากหลายศักยภาพในความเป็นมนุษย์ โรงเรียนควรสร้างระบบดูแลช่วยเหลือเชิงรุกที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นมนุษย์สูง และใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ จะช่วยให้นักเรียนสามารถเติบโตอย่างสมดุลทั้งกาย ใจ สติปัญญา และคุณธรรม แม้ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

A5: การสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย ตั้งแต่คณะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายต่างๆ ครูประจำชั้น ครูจิตอาสา ครูพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนๆ ของนักเรียน รวมทั้งการประสานกับองค์กรภายนอก ที่ดูแล ติดตาม ควบคุมพฤติกรรมและช่วยเหลือด้านสวัสดิการนักเรียน มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้วยกัน มีการประชุมเป็นครั้งๆ ไป ตามความจำเป็น เพื่อติดตามและให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันเวลาที่โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5. ด้านการบริหารงานบุคลากร

ในทัศนะของท่าน การพัฒนาครูให้เป็นทั้ง "ผู้ถ่ายทอดความรู้" และ "ผู้นำจิตวิญญาณ" ควรมีแนวทางหรือองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพและความเป็นครูในอุดมคติควบคู่กัน ?

A 1: การพัฒนาครู เน้นบทบาทในความเป็นผู้ให้ ผู้ถ่ายทอด ผู้แนะนำหรือการเป็นโค้ช รวมถึงเข้ารับการอบรมที่เกี่ยวข้องในด้านวิชาชีพ เช่น เทคนิคการสอน ความรู้ด้านวิชาการและ

เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน รวมถึงด้านคุณธรรมเพื่อให้ครูสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ควบคู่กับการเป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน

A 2: การพัฒนาครูในโรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ จิตวิญญาณ เพื่อให้ครูเป็นมากกว่าผู้สอน แต่เป็น “พยานแห่งคุณค่า”

A 3: การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนคาทอลิก มีเป้าหมายลึกซึ้งยิ่งกว่าการสร้าง “ครู ที่สอนเก่ง” แต่คือการพัฒนาครูให้เป็น “ผู้ถ่ายทอดความรู้” (Professional Educator) และ “ผู้นำ จิตวิญญาณ” (Spiritual Leader) ไปพร้อมกัน ซึ่งต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางวิชาชีพ และทางจิตวิญญาณ เพื่อการพัฒนาครูให้มีทั้ง “ศาสตร์” และ “ศรัทธา” เดินไปด้วยกันอย่างกลมกลืน

A 4: การพัฒนาครูให้เป็นทั้ง “ผู้ถ่ายทอดความรู้” และ “ผู้นำจิตวิญญาณ” จำเป็นต้องมี แนวทางที่ส่งเสริมทั้งด้านวิชาชีพและด้านอัตลักษณ์ความเป็นครูในอุดมคติอย่างสมดุล

A 5: ส่งเสริมครูให้ได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านทักษะผู้นำทางจิตวิญญาณ เสริมแรงให้ครูได้เพิ่มทักษะในการถ่ายทอดความรู้ แต่ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรัก ความเมตตา และจิตวิญญาณที่งดงาม เพื่อให้ครูเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง

6. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และ การเติบโตของผู้เรียนมากที่สุด และควรออกแบบหรือจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นอย่างไรให้เอื้อต่อ ภารกิจของโรงเรียนคาทอลิก ?

A 1: สภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น องค์ประกอบสำคัญ คือ ความปลอดภัย ความสงบ และเป็นแหล่งเรียนรู้ มีสัญลักษณ์เชิงศาสนา สะท้อนคุณค่าพระวรสาร ซึ่งบ่งบอกถึงการเป็นโรงเรียน คาทอลิก เช่น ไม้กางเขน รูปพระแม่มาเรีย การสวดภาวนาประจำวัน ฯลฯ อีกทั้ง การสร้างพื้นที่สีเขียว และสะอาด และอนุรักษ์ธรรมชาติ ดังที่กล่าวมานั้นเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และการบ่มเพาะ คุณธรรมผู้เรียนอย่างมีความหมาย ต่อทุกคนในการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณค่า

A 2: สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม ความคิด และจิตวิญญาณของผู้เรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิกซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาแบบองค์รวม ดังนั้น สภาพแวดล้อมที่สำคัญและควรได้รับการจัดการอย่างใส่ใจ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อบอุ่นและปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนให้ ปลอดภัย สะอาด และเป็นมิตรกับผู้เรียน มีพื้นที่สีเขียว พื้นที่สำหรับการภาวนา และมุมเงียบสงบเพื่อ สะท้อนตนเอง

2. บรรยากาศที่สะท้อนจิตตารมณ์คาทอลิก ตกแต่งโรงเรียนให้สะท้อนคุณค่าแห่งความเชื่อ เช่น การติดตั้งพระรูป พระวาจา มุมแม่พระ และสัญลักษณ์ของความรักและความหวัง

3. ความสัมพันธ์ที่สร้างความมั่นคงทางใจ สร้างบรรยากาศของความรัก ความเข้าใจ และการยอมรับ เพื่อให้นักเรียนรู้สึกมีคุณค่าและกล้าแสดงออกในเชิงบวก

4. วัฒนธรรมโรงเรียนที่ยึดมั่นในคุณธรรม ส่งเสริมให้มีวินัยเชิงบวก ระบบการสื่อสารที่เคารพซึ่งกันและกัน และการประพฤติปฏิบัติของครูที่เป็นแบบอย่าง

5. สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีห้องสมุด พื้นที่กิจกรรม และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบ Active Learning และบูรณาการกับจิตวิญญาณ

6. มีพื้นที่สำหรับการเติบโตทางจิตใจ เช่น ห้องเงียบ ห้องภาวนา หรือกิจกรรมยามเช้าที่เริ่มต้นด้วยการภาวนาและแบ่งปันความดีงาม การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่ได้เป็นเพียงการตกแต่งภายนอก แต่คือการสร้าง “วัฒนธรรมแห่งความรักและความเชื่อ” ที่แทรกอยู่ในทุกมุมของโรงเรียน เพื่อให้เด็ก ๆ เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้และจิตใจ

A 3: ด้านการบริหารงานทั่วไป ในบริบทของ โรงเรียนคาทอลิก มีบทบาทสำคัญในการสร้าง "สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และการหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณ" สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจึงเป็นผู้สอนเงียบที่มีอิทธิพลต่อจิตใจนักเรียน ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างรอบด้านทั้ง ปัญญา ความเป็นมนุษย์ และจิตแห่งความเชื่อ

A 4: องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อ การเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียนมากที่สุดในมุมมองด้านการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะในบริบทของ โรงเรียนคาทอลิก ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) มีผลต่อความรู้สึกปลอดภัย ความสะดวกในการเรียนรู้ และการมีสมาธิของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่สวยงามและเรียบง่ายช่วยส่งเสริม “วินัย ความมีระเบียบ” และ “การเห็นคุณค่าของสิ่งสร้าง” ควรสร้าง “พื้นที่เรียนรู้” ที่หลากหลาย เช่น ห้องเรียนแบบเปิด ลานกิจกรรม ห้องสมาธิ หรือห้องศิลปะ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ และจัดให้มีมุมหรือ “ศูนย์ภาวนา” หรือ “มุมจิตตารมณ์” เพื่อเป็นพื้นที่แห่งความสงบ สะท้อนตน และสื่อถึงอัตลักษณ์คาทอลิก คำนึงถึงความสะอาด ปลอดภัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green School)

2. สภาพแวดล้อมทางจิตใจและอารมณ์ (Psychosocial Environment) ส่งผลโดยตรงต่อแรงจูงใจ ความมั่นใจในตนเอง และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและเป็นมิตรส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก และมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่สมดุล ควรส่งเสริมวัฒนธรรม “ความเมตตาและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ตามแนวทางคาทอลิก มี

การสร้าง “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” ที่ครอบคลุม ทั้งในด้านพฤติกรรม สุขภาพจิต และความต้องการพิเศษ ครูและบุคลากรควรสื่อสารด้วยความเข้าใจและรับฟังอย่างแท้จริง (Empathic Listening)

3. สภาพแวดล้อมทางจริยธรรมและจิตวิญญาณ (Moral and Spiritual Environment) มีบทบาทในการหล่อหลอมคุณค่า ความเชื่อ และอัตลักษณ์ของผู้เรียนให้เติบโตเป็น “คนดี มีคุณธรรม” ช่วยเชื่อมโยงการเรียนรู้กับเป้าหมายของชีวิตและพันธกิจของมนุษย์ตามแนวคิด คริสตชน ควรส่งเสริมกิจกรรมจิตตาสถาปนา เช่น พิธีกรรม การสวดภาวนาประจำวัน และกิจกรรม จิตอาสา สอดแทรกคำสอนของพระเยซูและคุณค่าคาทอลิกในบทเรียนอย่างสร้างสรรค์ ให้ครูและบุคลากรเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ที่ใช้ชีวิตอย่างซื่อสัตย์และเมตตา

4. สร้างสภาพแวดล้อมทางความสัมพันธ์ (Relational Environment) ที่โรงเรียนเด็กๆ เรียนรู้ผ่านความสัมพันธ์ที่ดี การมีเพื่อน ครอบครัว และผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจได้ เป็นรากฐานของความมั่นคงทางใจ และส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริม “ความสัมพันธ์แบบครอบครัว” ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง จัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือเกื้อกูล และยอมรับความแตกต่าง บริหารโรงเรียนด้วยหลัก “อภิบาล” (Pastoral Care) ที่มุ่งดูแลทั้งบุคลากร และผู้เรียนในฐานะบุคคลไม่ใช่แค่ “ผู้ปฏิบัติหน้าที่”

A 5: สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียนมากที่สุด คือ บรรยากาศของโรงเรียนโดยรวม ได้แก่ ครูที่มีความรักความเมตตาต่อนักเรียน สอนนักเรียนด้วยความเอาใจใส่ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข บรรยากาศของนักเรียนที่เรียน เล่น และทำกิจกรรมด้วยกันอย่างสนุกสนาน ไม่มีการบูลลี่ มีการช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนนักเรียนระดับเดียวกันและเพื่อนนักเรียนต่างระดับชั้น มีการทำกิจกรรมการแบ่งปันความรัก ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีระเบียบวินัยแต่ก็มีความยืดหยุ่น ด้วยความเข้าใจและความรัก ซึ่งบรรยากาศของความรัก จะทำให้นักเรียนเติบโตอย่างมีวุฒิภาวะ

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา

คำถามภาพรวม

ทักษะของท่าน การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนควรมีลักษณะหรือแนวทางอย่างไรจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน ?

A1: ใช้แนวทางแบบบูรณาการ ทั้งผ่านหลักสูตร กิจกรรม และวัฒนธรรมองค์กร สร้างสภาพแวดล้อมแห่งความรัก ความเคารพ และคุณธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเพื่อการปลูกฝังที่ยั่งยืน

A 2: การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนควรมุ่งเน้นที่การหล่อหลอมจิตใจผู้เรียนจากภายในมากกว่าการสอนเชิงท่องจำ โดยมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

1. **บูรณาการคุณธรรมเข้ากับทุกกลุ่มสาระ** ไม่จำกัดอยู่แค่กิจกรรมแนะแนวหรือชั่วโมงจริยธรรม แต่ควรปลูกฝังผ่านเนื้อหาในทุกวิชา เช่น สอนคณิตศาสตร์ควบคู่กับความซื่อสัตย์ การทำงานกลุ่มควบคู่กับความเมตตา

2. **เรียนรู้ผ่านแบบอย่าง (Modeling)** ครูและบุคลากรควรเป็น “พยานแห่งความดี” ที่นักเรียนสัมผัสได้ในชีวิตจริง ไม่ใช่เพียงผู้สอน แต่เป็นผู้ใช้ชีวิตด้วยคุณธรรมอย่างชัดเจน

3. **ใช้กิจกรรมสะท้อนตนเอง (Reflection)** เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ และรู้เท่าทันตนเอง ผ่านกิจกรรมเขียนบันทึก บทภาวนา บทเรียนชีวิต หรือ Sharing เป็นประจำ

4. **สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เอื้อต่อคุณธรรม** เช่น การยกย่องพฤติกรรมดี มีเวทีให้กำลังใจ การให้อภัย และเน้นการอบรมแทนการลงโทษ

5. **พัฒนาคุณธรรมอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต่อเนื่อง** โดยเฉพาะผ่านกิจกรรม จิตตภาล กิจกรรมจิตอาสา และการมีส่วนร่วมในงานของชุมชน

6. **เชื่อมโยงคุณธรรมกับความหมายในชีวิต** นักเรียนจะซึมซับคุณธรรมได้ดี หากเขารู้สึกว่าคุณค่านั้นมีคุณค่ากับชีวิตและจิตวิญญาณของเขาจริง ๆ ไม่ใช่เพียงแค่ “สิ่งที่ครูบอกให้ทำ”

A 3: ผู้เรียนจะซึมซับคุณธรรมได้ยั่งยืนก็ต่อเมื่อเขามองเห็นคุณค่า(Head) รู้สึกถึงความหมาย (Heart) และได้ลงมือปฏิบัติด้วยใจ (Hand) ดังนั้นการจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน

A 4: การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในโรงเรียน ให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน จำเป็นต้องมีแนวทางที่เป็นระบบ เชื่อมโยงทั้งระดับโครงสร้างและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยอิงจากหลักความเชื่อของคริสตศาสนาและแนวปฏิบัติที่เข้าใจบริบทของผู้เรียน

A 5: แนวทางส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการกระทำที่งดงามนั้นๆ มีการลงสู่ภาคปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง มีการเสริมแรงนักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี และมีแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์ เพื่อให้เกิดคุณธรรมในจิตใจของผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีอย่างมีคุณค่า

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ท่านมองว่าอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางการศึกษาได้อย่างไร โดยเฉพาะในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ?

A1: ถ่ายทอดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้กับความเชื่อ โดยเน้นการให้คุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ

A 2: การถ่ายทอดอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกในสังคมที่หลากหลาย ต้องอาศัยกระบวนการที่เน้น คุณค่าสากล ของมนุษย์ และ การดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสต์ โดยไม่ยึดเยียดความเชื่อ แต่เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสคุณค่าเหล่านั้นด้วยหัวใจ

A 3: อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก คือการมุ่งเน้น การพัฒนามนุษย์อย่างองค์รวม (Whole-person education) ที่หล่อหลอมทั้ง “ปัญญา จิตใจ จิตวิญญาณ และความรับผิดชอบต่อสังคม” บนพื้นฐานของพระวรสารและคุณค่าของพระคริสต์ เช่น ความรัก เมตตา การรับใช้ ความยุติธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นโรงเรียนคาทอลิกยังต้อง ถ่ายทอดอัตลักษณ์อย่างลึกซึ้งโดยไม่ใช้การยึดเยียดความเชื่อ แต่เป็นการพาผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดให้สัมผัสและซึมซับ “จิตตารมณ์คาทอลิก” ผ่านการศึกษาและชีวิตร่วมกัน

A 4: “อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกไม่ใช่เพียงเนื้อหาที่สอน แต่คือวิธีที่เราดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น” เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของความดีงามในตัวผู้เรียนโดยไม่ปิดกั้นความหลากหลาย หากเปิดโอกาสให้คุณค่าคาทอลิกทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมมนุษย์เข้าหากันด้วยความรักและความเข้าใจ

A 5: การถ่ายทอดอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สามารถถ่ายทอดทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางความเชื่อ ทางวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยรอบโรงเรียน มีการบูรณาการเข้าด้วยกันในวิถีการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต

ด้านที่ 1: ความรักเมตตา

โรงเรียนสามารถปลูกฝัง “ความรักเมตตา” ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้กับนักเรียน ?

A1: ส่งเสริมผ่านกิจกรรมจิตอาสา การอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์หรือกรณีศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ฝึกนักเรียนให้รู้จักการรักและให้อภัย และเข้าใจผู้อื่นอย่างแท้จริง

A 2: การปลูกฝัง “ความรักเมตตา” ต้องอาศัยทั้งการสอน การเป็นแบบอย่าง และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ “ลงมือทำ” อย่างต่อเนื่อง

A 3: การปลูกฝัง “ความรักเมตตา” ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน คือหนึ่งในภารกิจสำคัญที่สุดของโรงเรียนคาทอลิก เพราะความรักเมตตา คือ หัวใจของพระวรสาร และเป็น

รากฐานของการพัฒนามนุษย์ทั้งด้านจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้ความรักเมตตาไม่เป็นเพียง “คำพูดสวยงาม” แต่กลายเป็น คุณค่าที่จับต้องได้และเกิดขึ้นจริงในชีวิตนักเรียน

A 4: โรงเรียนต้องสร้างระบบการเรียนรู้และความสัมพันธ์ที่ช่วยให้นักเรียน “รู้สึก ได้สัมผัส และได้ปฏิบัติ” ความรักความเมตตาในทุกมิติของชีวิตในโรงเรียน ซึ่งมีแนวทางปลูกฝังความรักความเมตตาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

A 5: ความเมตตา สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ โดยผ่านการกระทำที่ปรากฏในการดำเนินชีวิต ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งในโรงเรียนกับผู้ปกครอง องค์กรทางการศึกษา และสังคมรอบด้าน

ท่านคิดว่าบทบาทของครูและบุคลากรในการเป็น “แบบอย่างแห่งความเมตตา” มีความสำคัญอย่างไร และควรส่งเสริมอย่างไรในทางปฏิบัติ ?

A1: ครูและบุคลากรควรเป็นแบบอย่างแห่งความเมตตาที่แท้จริง เพื่อสิ่งที่ประจักษ์แก่สายตา จะเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้นำไปเป็นแบบอย่างจนเกิดเป็นบุคลิกของตนเอง

A 2: ครูคือ “พระราชาที่มีชีวิต” ซึ่งสื่อสารคุณค่าผ่านพฤติกรรมในทุกขณะ การเป็นแบบอย่างแห่งความเมตตาของครูจึงเป็นหัวใจในการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นจริง

A 3: บทบาทของครูและบุคลากรในฐานะ “แบบอย่างแห่งความเมตตา” มีความสำคัญอย่างยิ่งในโรงเรียนคาทอลิก เพราะผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ความเมตตาจากคำสอนเท่านั้น แต่จากชีวิตจริงที่เขาเห็นทุกวัน และผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดก็คือครูและบุคลากรในโรงเรียน

A 4: บทบาทของครูและบุคลากรในการเป็นแบบอย่างแห่งความเมตตา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ “แบบอย่างที่ดี” คือวิธีการสอนที่ทรงพลังที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องของคุณธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความรัก ความเมตตา และความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ผ่านการ เห็น และ สัมผัส มากกว่าการ ฟังหรือท่องจำ

A 5: ความรัก ความเมตตา สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ โดยผ่านการกระทำที่ปรากฏในการดำเนินชีวิต ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งในโรงเรียน กับผู้ปกครอง องค์กรทางการศึกษา และสังคมรอบด้าน

ด้านที่ 2: ความซื่อสัตย์

มุมมองของท่าน การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากจุดใด และจะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นในคุณค่านี้ได้อย่างไร ?

A1: เริ่มจากการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในซื่อสัตย์ มีความโปร่งใสในการทำงาน โดยการนำคุณค่าพระวรสารมาใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างแรงจูงใจผ่านการยกย่องพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ และส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นในสังคมโรงเรียน

A 2: การสร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากผู้บริหารและครู ที่เป็นแบบอย่างที่มีความจริงใจและซื่อสัตย์ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยให้เด็กกล้าพูดความจริง โดยไม่กลัวถูกลงโทษรุนแรงเกินไป

A 3: เริ่มต้นจากการที่ผู้ใหญ่ในโรงเรียนเป็นแบบอย่าง เช่น ผู้บริหารและครูต้องยึดมั่นในความถูกต้อง และการซื่อสัตย์แม้ในเรื่องเล็กน้อย และการออกแบบระบบและกิจกรรมที่เน้นคุณค่ามากกว่าผลลัพธ์ เช่น การไม่ให้ความสำคัญกับ คะแนน และ อันดับ มากเกินไป แต่มีการประเมินที่ให้รางวัลกับ ความพยายาม และกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์สุดท้าย

การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ด้วยการ เชื่อมโยงความซื่อสัตย์กับการรู้คุณค่าในตนเอง ปลุกฝังผ่านการฟังตัวอย่างบุคคลจริง เรื่องเล่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดเห็น การให้รางวัลความซื่อสัตย์และการสร้างวัฒนธรรม กล้ายอมรับผิด มากกว่า กลัวความผิด

A 4: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความต่อเนื่องและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและผู้บริหารที่ต้องเป็นแบบอย่างและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์อย่างแท้จริง ทั้งในระดับความคิดและพฤติกรรม

A 5: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียน ควรเริ่มจากฝึกให้เด็กมีความซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ครูเสริมแรง ชมเชย ให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ ทั้งด้านคำพูดและการกระทำ เสริมแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นในคุณค่าของการมีความซื่อสัตย์และให้มีการฝึกจนเป็นนิสัยหรือพฤติกรรมที่ถาวร

ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนควรตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง "ความซื่อสัตย์" ของเยาวชนอย่างไร ?

A1: การนำคุณค่าพระวรสารมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการยกย่องผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจผู้ทำดีและเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงการส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นในสังคมโรงเรียนอย่างยั่งยืน

A 2: ในยุคปัจจุบันที่ข้อมูลข่าวสารและค่านิยมเปลี่ยนแปลงเร็ว โรงเรียนต้องเตรียมเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางจริยธรรม

A 3: ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะค่านิยมที่เน้นความสำเร็จฉาบฉวย ความนิยมในโลกออนไลน์ และการวัดคุณค่าคนจากภาพลักษณ์ “ความซื่อสัตย์”

กลายเป็นคุณค่าที่ถูกทำลายอย่างรุนแรงโดยเฉพาะในหมู่เยาวชน โรงเรียนจึงต้องไม่เพียง “รักษา” คุณค่าความซื่อสัตย์ไว้ แต่ต้องออกแบบวิธีการใหม่ๆ เพื่อปลูกฝังและทำให้คุณค่านี้เป็นจริงในชีวิตเด็กยุคใหม่ได้อย่างมีพลังและยั่งยืน เช่น การทำให้ความซื่อสัตย์เป็นเรื่องที่ผู้เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของตนเอง การฝึกลงมือปฏิบัติจริง การใช้กรณีศึกษาเพื่อการไตร่ตรองเชิงจริยธรรม การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดความจริงแม้ผิดพลาด การสร้างแบบอย่างและแรงบันดาลใจจากครูและบุคลากร และการผสมผสานคุณค่าความซื่อสัตย์ในทุกรายวิชาและกิจกรรม

A 4: โรงเรียนไม่ควรมองความซื่อสัตย์เป็นเพียงพฤติกรรมที่ควบคุมด้วยกฎ แต่ควรพัฒนาให้เป็นคุณค่าที่ฝังลึกในจิตใจของนักเรียน ด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างแรงบันดาลใจ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง แม้ในโลกที่ค่านิยมจะเปลี่ยนแปลงเพียงใดก็ตาม

A 5: การตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง “ความซื่อสัตย์” คือ ปลูกฝังให้เด็กๆ เห็นคุณค่า มีค่านิยมแห่งความซื่อสัตย์ และมีความซื่อสัตย์เสมอทั้งคำพูดและการกระทำ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ โรงเรียนควรเสริมแรง ให้รางวัล ชื่นชมเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ

ด้านที่ 3: ความพอเพียง

ท่านคิดว่าการส่งเสริม “ความพอเพียง” ในระดับโรงเรียนควรถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบใด ทั้งในแง่ของหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และการใช้ชีวิตของนักเรียน ?

A1: บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในหลักสูตรและนำไปบูรณาการในกิจกรรมต่าง ๆ และในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นนิสัยและทำเป็นกิจวัตรประจำวันได้ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างของความพอเพียงให้กับผู้อื่นได้ เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การใช้ชีวิตเรียบง่าย โดยมุ่งสู่ความสุขอย่างยั่งยืนทั้งทางกายและใจ

A 2: การส่งเสริมความพอเพียงในโรงเรียนควรเป็นแนวทางที่บูรณาการทั้งในด้านการเรียน การสอน การใช้ทรัพยากร และการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล

A 3: “ความพอเพียง” ไม่ใช่แค่เรื่องเศรษฐกิจแต่คือ “วิถีชีวิตที่มีสติ มีเหตุผล และมีคุณธรรมการส่งเสริม “ความพอเพียง” ในระดับโรงเรียน เป็นการหล่อหลอมวิถีคิด วิถีชีวิตและวิถีใช้ทรัพยากรจนกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน

A 4: การส่งเสริมความพอเพียงในโรงเรียน ควรเน้น การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนแห่งความพอเพียงที่สอดแทรกลงในหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างมั่นคงและมีคุณธรรม

A 5: การตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง “ความซื่อสัตย์” คือ ปลุกฝังให้เด็กๆ เห็นคุณค่า มีค่านิยมแห่งความซื่อสัตย์ และมีความซื่อสัตย์เสมอทั้งคำพูดและการกระทำ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรม ด้านความซื่อสัตย์ โรงเรียนควรเสริมแรง ให้รางวัล ชื่นชมเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ

ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้อย่างไร และ โรงเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งนี้อย่างไรบ้าง ?

A1: การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติ พร้อมนำ คุณธรรมมาประกอบการตัดสินใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ทุกเหตุการณ์ด้วยความรอบคอบ

A 2: ความพอเพียงช่วยสร้างความสุขอย่างยั่งยืนได้ เพราะทำให้ผู้เรียนมีความสุข สงบใจ ไม่ฟุ้งเฟ้อ หลงระเหิงในวัตถุ หรือความอยากเกินความจำเป็น

A 3: การทำให้ความพอเพียงมีใช้แค่เนื้อหาแต่เป็นวัฒนธรรม ด้วยการปลุกฝังความพอเพียง ผ่านกิจวัตรประจำวัน เน้นการจัดกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง สร้างพื้นที่ไตร่ตรองสะท้อน ความหมายของชีวิต และการเป็นแบบอย่างการใช้ชีวิตพอเพียงของผู้ใหญ่ในโรงเรียน เมื่อโรงเรียนเป็น พื้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใจให้มั่นคง ได้คิดอย่างมีเหตุผล และได้ดำรงชีวิตอย่างสมดุล ผู้เรียนก็เรียนรู้ที่จะ พอใจในสิ่งที่มี และรู้จักคุณค่าของสิ่งเล็กๆ ในชีวิตประจำวัน

A 4: โรงเรียนควรเป็นพื้นที่บ่มเพาะแนวคิด “พอเพียง” ไม่ใช่แค่เพื่อการดำรงชีพ แต่เพื่อ การดำรง “สุข” อย่างมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตของผู้เรียน ดังนั้น ความพอเพียงจึงสามารถนำไปสู่ การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตของผู้เรียนได้ เพราะเป็นแนวทางที่เน้นการใช้ชีวิตอย่างสมดุล มี เหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาในชีวิตได้อย่างมั่นคง และไม่ยึดติดกับ วัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อ หรือการแข่งขันที่เกินความจำเป็น

A 5: โรงเรียนนำสู่การปฏิบัติ ให้เกิดความยั่งยืน เกิดการขับเคลื่อนในองค์กรวม ทั้งการ เรียนรู้ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความสุข และเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านที่ 4: การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

ท่านมองว่ากิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาจิตใจของ ผู้เรียน และควรออกแบบให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียนอย่างไร ?

A1: กิจกรรมทางศาสนาควรออกแบบให้เหมาะสมกับเทศกาล บริบทของโรงเรียนและ สังคมสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัยของผู้เรียน เช่น การภาวนาเช้า การสวดมนต์ การเฉลิมฉลองวันสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงแก่นแท้ของศาสนาอย่างแท้จริง

A 2: กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตใจผู้เรียน เพราะเป็น เครื่องมือช่วยให้เด็ก ๆ เข้าใจคุณค่าทางจิตวิญญาณ ฝึกฝนความเชื่อและคุณธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

A 3: บทบาทของกิจกรรมทางศาสนามีบทบาทในการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนด้านการปลูกฝังคุณธรรมตามคุณค่าพระวรสาร เช่น ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่าความดี ความรัก และการให้อภัย คุณค่าในตัวเองและนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น ดำเนินชีวิตอย่างเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การให้อภัย การไม่โต้ตอบความรุนแรง และการยอมรับความแตกต่าง ซึ่งสามารถออกแบบกิจกรรมทางศาสนาให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียน ด้วยการใช้กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เหมาะสมกับวัย โดยแยกกิจกรรมตามระดับ เช่น ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมต้น จัดกิจกรรมระบายสีภาพคุณธรรม การร้องเพลงและสวดบทง่าย ๆ การแสดงบทบาทสมมติ ระดับประถมปลาย-มัธยมต้น การอ่านพระคัมภีร์ การเขียน Reflection บทความจากพระคัมภีร์ แสดงละครสั้นคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องมีการสลับกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ไม่จำเจหรือซ้ำซาก

A 4: กิจกรรมทางศาสนาไม่ใช่เพียงพิธีกรรม แต่ควรเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้จิตใจ สร้างความหมายในชีวิต และพัฒนาคุณธรรมภายในอย่างยั่งยืน หากออกแบบให้เหมาะสมกับวัยและบริบท ผู้เรียนจะเติบโตเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติในสังคมได้

A 5: กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียน เป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นนามธรรมสู่ภาคปฏิบัติ โดยให้กิจกรรมมีความหลากหลาย สอดคล้องกับวัยของนักเรียน มีความน่าสนใจ ให้เกิดเป็นคุณธรรมของตัวนักเรียนอย่างแท้จริง

เราจะบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้อย่างไร ?

A1: เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้หลักของศาสนาต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจหลักธรรมและบริบทของศาสนาต่าง ๆ เพื่อการให้เกียรติซึ่งกันและกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

A 2: การบูรณาการหลักศาสนาในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติและรักษาอัตลักษณ์คาทอลิก

A 3: การทำให้อัตลักษณ์คาทอลิกไม่ใช่เป็นเพียงการแสดงออกทางพิธีกรรมเท่านั้น แต่เน้นการดำเนินชีวิตตามคุณค่าพระวรสาร เช่น “รัก – รับผิดชอบ – ให้อภัย – เมตตา – ยุติธรรม” โดยการสร้างบรรยากาศสอดแทรกศาสนาไว้ในวิถีชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนได้ซึมซับความเชื่อ และเปิดรับความหลากหลายด้วยความเคารพ แต่ยังรักษาแก่นของศาสนา

A 4: การบูรณาการอย่างเป็นธรรมชาติจึงไม่ใช่การเพิ่ม “ชั่วโมงศาสนา” แต่คือการปลูกหัวใจและจิตวิญญาณให้มีชีวิต โดยเชื่อมโยงความเชื่อเข้ากับชีวิตประจำวันอย่างอ่อนโยนและมีความหมาย การบูรณาการหลักศาสนาคาทอลิกเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้ ต้องอาศัยความเข้าใจบริบทของนักเรียน ความร่วมมือของครู และการออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงศรัทธาเข้ากับชีวิตจริงอย่างกลมกลืน

A 5: อัครลักษณะคาคทอลิก สามารถกล่าวได้ว่ามีความเป็นสากล เข้ากับหลักของทุกศาสนา โดยไม่มีความขัดแย้ง จึงสามารถบูรณาการเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตาม และสามารถสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมทั้งด้านการเรียนและกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตในทุกด้าน ไม่ต้องยึดเยียด เพราะสามารถเข้าถึงจิตใจที่ติงามของทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย

คำถามสรุป: อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก

ทัศนะของท่าน อะไรคือหัวใจของ “อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก” และเราจะธำรงรักษาอัครลักษณะนี้ไว้ได้อย่างมีความหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน ?

A1: หัวใจของ “อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก” คือการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความรักเมตตา ความยุติธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยมีพระคริสต์เป็นศูนย์กลางในการดำเนินชีวิต การธำรงอัครลักษณะนี้ควรดำเนินการผ่านการศึกษา การอภิบาล และชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องกัน

A 2: หัวใจของอัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิกคือการเน้นการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และจิตวิญญาณ โดยยึดมั่นในคุณค่าของความรักเมตตา ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นลูกของพระเจ้า

A 3: หัวใจของ “อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก” ไม่ได้อยู่ที่รูปแบบ เครื่องหมาย หรือพิธีกรรมทางศาสนาเพียงอย่างเดียวแต่อยู่ที่การมุ่งพัฒนามนุษย์อย่างสมบูรณ์ทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ โดยมีพระคริสต์เจ้าเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต และจะธำรงรักษาอัครลักษณะนี้ไว้ได้อย่างมีความหมายในบริบทสังคมปัจจุบันโดยการปลูกฝังอัครลักษณะผ่านการกระทำ บูรณาการความเชื่อเข้ากับหลักสูตรและกิจวัตร ปรับการสอน/วิธีการสื่อสารให้เข้ากับวัยและยุคสมัย ยืนหยัดในความเชื่อท่ามกลางความหลากหลาย และการพัฒนา/เสริมพลังครูให้เป็นผู้สานต่ออัครลักษณะ

A 4: อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก มิใช่เพียงรูปแบบหรือกิจกรรมเฉพาะทางศาสนา แต่คือการดำเนินชีวิตด้วยหัวใจแบบพระคริสต์ และหน้าที่ของเราคือ ธำรงรักษาและถ่ายทอดอัครลักษณะนี้ อย่างมีชีวิตและมีความหมาย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยความเชื่อมั่นว่าพระเจ้าทรงดำเนินร่วมกับเราเสมอ อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก ตามทัศนะของข้าพเจ้า มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมองการศึกษาในฐานะ "พันธกิจแห่งความรัก" ที่มุ่งพัฒนามนุษย์อย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ ปัญญา และจิตวิญญาณ โดยมี พระคริสต์เจ้าเป็นศูนย์กลาง และยึดตาม คุณค่าพระวรสาร เป็นหลักแห่งการดำเนินชีวิต

A 5: อัครลักษณะการศึกษาคาคทอลิก เป็นลักษณะของบุคคลที่นำคุณค่าพระวรสาร ที่ปรากฏเด่นชัดในการเจริญพระชนม์ชีพของพระคริสต์เจ้า เช่น ความรัก ความเสียสละ การให้อภัย ความ

เมตตาต่อผู้อื่น ฯลฯ นำมาปฏิบัติให้เป็นจริงในชีวิตของตน คนรอบข้างเห็นได้ สัมผัสได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตของทุกคน และมีความหมาย ความสำคัญในบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่แน่นอนในปัจจุบัน

หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียน

คาทอลิก ท่านจะให้ความสำคัญกับปัจจัยใด และเพราะเหตุใด ?

A1: “ครู” ซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอด ผู้แนะนำ ผู้ให้แบบอย่างทั้งในความรู้และคุณธรรม อีกทั้งเป็นกำลังสำคัญของโรงเรียนในการเป็นผู้สร้างคุณค่าอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้สะท้อนผ่านตัวผู้เรียน แต่ละคนอย่างที่เขาเป็น ได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และยั่งยืน

A 2: ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอัตลักษณ์นักเรียนคือการพัฒนาครูและบุคลากร เนื่องจากครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และจิตวิญญาณ หากครูมีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ จะสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียนได้จริง โรงเรียนที่มีวัฒนธรรมความเป็นมิตรและเมตตาจะทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและกล้าแสดงออก เชื่อและคุณธรรม การบูรณาการอัตลักษณ์ในหลักสูตรและกิจกรรม จะทำให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และชีวิตประจำวัน การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและครอบครัว จะช่วยให้การพัฒนาอัตลักษณ์ต่อเนื่องครบถ้วน การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะช่วยสื่อสารคุณค่าแก่ผู้เรียนยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอจะทำให้แนวทางสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน

A 3: หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สิ่งสำคัญไม่ใช่เพียงการกำหนดคุณลักษณะตามอุดมคติเท่านั้น แต่ต้องสร้างระบบที่ช่วยหล่อหลอมและฝังรากคุณลักษณะนั้นไว้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีพลัง และต่อเนื่อง

A 4: การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกไม่ใช่เพียงการ “สอน” แต่คือการ “สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์” ที่หล่อหลอมจิตใจของเขาอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่าง มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลาง และชุมชนทั้งโรงเรียนร่วมกันเดินทางในกระบวนการอบรมนี้

A 5: ต้องออกแบบ/กลยุทธ์การพัฒนา ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านบุคลากร ตั้งแต่ผู้บริหาร คณะครู รวมทั้งลงในการปฏิบัติจริงของนักเรียน การจัดการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา กำหนดเป็นอัตลักษณ์ที่จะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียน ลงในรายละเอียดแผนการสอนทุกระดับและลงสู่กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ส่งเสริมปัจจัยด้านกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด ทั้งด้านการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมทักษะ ที่โรงเรียนดำเนินตลอดปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ งบประมาณ การร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บันทึกการสนทนากลุ่ม
เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคatholicโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. แนะนำกระบวนการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงและภาพนิ่ง
2. ผู้วิจัยในฐานะผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มนำการสนทนาในประเด็นของการศึกษา

สรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารสถานศึกษาในบริบทโรงเรียนคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

มุมมองของท่าน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณได้อย่างสมดุล ?

B 1: เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและด้านจิตวิญญาณให้สมดุลกัน ดิฉันคิดว่าควรจัดให้มีการสมดุลระหว่างการเรียนวิชาการและการเรียนด้านศาสนาควบคู่กันไป และให้ความสำคัญด้านจิตวิญญาณให้มากขึ้นด้วย ซึ่งปัจจุบันรู้สึกว่าการเรียนด้านจิตวิญญาณจะไม่ค่อยให้ความสนใจ และคุณครูวิชาการควรแทรกบทเรียนที่เป็นด้านจิตวิญญาณเข้าไปในการสอนวิชาการด้วย เช่นการเรียนคอมพิวเตอร์ไม่ใช่ให้เด็กรู้และทำคอมได้อย่างเดียวแต่ต้องให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะให้อย่างมีคุณธรรม

B 2: การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรเน้น การบูรณาการหลักธรรมคาทอลิก เข้ากับทุกกระบวนการเรียนรู้ หัวใจคือการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม ควบคู่ไปกับความเป็นเลิศทางวิชาการ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาเข้ากับคุณค่าพระวรสาร เช่น ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การจัดกิจกรรมเสริม เช่น การภาวนาและการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยบ่มเพาะจิตวิญญาณ ควรมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบองค์รวม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และทำงานร่วมกันในบรรยากาศที่อบอุ่น มีการใช้เทคโนโลยีเสริมการเรียนรู้ แต่ไม่ละเลยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป้าหมายคือการสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีจิตเจตจำนง มีคุณธรรม และตระหนักถึงบทบาทในสังคม เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ

B 3: ในสังคมปัจจุบันต้องการบุคลากรที่ไม่เพียงแต่ฉลาดทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องมีความเห็นอกเห็นใจ ยืดหยุ่น และเชื่อมโยงกับตัวตนภายในของตนเองด้วย โรงเรียนสามารถนำหลักจิตวิญญาณเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบและพร้อมที่จะก้าวผ่านความซับซ้อนของชีวิตด้วยความสง่างาม ปัญญา และจุดมุ่งหมาย ดังนั้น ฉันท

เห็นว่าโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนที่สร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้กับคนรุ่นต่อไปในการใช้ชีวิตที่มีความหมายและสมบูรณ์โดยปลูกฝังให้ตระหนักรู้ในตนเอง ความเห็นอกเห็นใจ และความรับผิดชอบ ต่อสังคม การผสมผสานจิตวิญญาณเข้ากับการศึกษายุคใหม่ไม่เพียงแต่เป็นกระแสเท่านั้น แต่ยังเป็นวิวัฒนาการที่จำเป็น ซึ่งจะหล่อหลอมผู้นำ ผู้ริเริ่มนวัตกรรม และผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนี้ 1) มีพระคริสต์เป็นรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง 2) มีจุดหมายทางการศึกษาที่จะหล่อหลอมให้นักเรียนมุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 3) มุ่งพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และ 5) มุ่งให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความจริง และเข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณได้อย่างสมดุล

B 4: การเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรดำเนินไปภายใต้ พันธกิจในการอภิบาล ผู้เรียนให้เติบโตอย่างครบถ้วน ทั้งสติปัญญา คุณธรรม และความเชื่อ ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยความรัก ความเมตตา และสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เป็น “ศิษย์พระคริสต์ที่พร้อมรับใช้ผู้อื่น” ได้อย่างสมดุลในโลกปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะที่ส่งเสริมความสมดุลระหว่าง “ความรู้ทางวิชาการ” และ “การเจริญเติบโตด้านจิตวิญญาณ” ของผู้เรียน โดยมีจุดเน้นที่พัฒนามนุษย์อย่างองค์รวม (holistic development) ดังนี้

1. มีพระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีจัดการเรียนการสอนโดยยึดแนวทางของพระวรสาร (Gospel Values) เป็นแกนกลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการภาวนา การไตร่ตรอง และ การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า เรียนรู้เพื่อ “เป็น” (To be) มากกว่าการเรียนรู้เพื่อ “รู้” (To know) เท่านั้น

2. บูรณาการวิชาการกับจริยธรรมและคุณธรรม มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั่วไปเข้ากับหลักคุณธรรมจริยธรรม เช่น การเรียนคณิตศาสตร์อย่างซื่อสัตย์ การใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ไม่ทำลายน้ำใจคนอื่น การใช้กิจกรรมสะท้อนคิด (reflection) และการตั้งคำถามเชิงจริยธรรมในวิชาเรียนต่าง ๆ สนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking) และความสามารถในการตัดสินใจบนพื้นฐานของคุณธรรม

3. พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพเฉพาะบุคคล สอนให้นักเรียนเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล เห็นคุณค่าในทุกคนตามแบบ “มนุษย์ที่สร้างตามพระฉายาของพระเจ้า” ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) จัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นพบพรสวรรค์ของตนเอง ทั้งทางวิชาการ ศิลปะ กีฬา และความเชื่อ

4. สร้างบรรยากาศแห่งความรัก ความเมตตา และการรับใช้ โรงเรียนควรเป็น “ชุมชนแห่งความเชื่อ ความหวัง และความรัก” ปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อสาธารณประโยชน์ (common

good) และความรับผิดชอบต่อสังคม จัดกิจกรรมจิตอาสา การทำงานร่วมกับชุมชน และการดูแลผู้ด้อยโอกาสอย่างเป็นระบบ

5. ส่งเสริมจิตตารมณ์คริสตชนในชีวิตประจำวัน มีการอบรมคุณธรรมและชีวิตคริสตชนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การภาวนาเช้า พิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ การถือศีลอด เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งคำถามและค้นหาความหมายของชีวิตในแสงสว่างของความเชื่อ เชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับการดำเนินชีวิตประจำวันและบทบาทในสังคม

6. ครูเป็นประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ ครูคาทอลิกควรเป็น “ครูผู้สอนและเป็นประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ” (Teacher as Witness) มีการพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพและด้านจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารเรื่องความเชื่อไม่ใช่เพียงการสอน แต่เป็นการใช้ชีวิตที่สะท้อนความรักของพระเจ้า

B 5: ในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ ดิฉันเห็นว่าโรงเรียนคาทอลิกควรมีหลักสูตรที่ชัดเจน ซึ่งส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียนตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนาให้เขาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแบบคริสต์ศาสนา ควรมีมาตรฐาน ตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละระดับช่วงชั้น เพื่อให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม กิจกรรมในโรงเรียนควรออกแบบให้สอดคล้องกับหลักการของการศึกษาคาทอลิกอย่างชัดเจน เช่น การทำงานร่วมกับชุมชน การบริการผู้อื่น การสะท้อนตน และการฝึกฝนชีวิตจิต ซึ่งควรถูกบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความหมาย นอกจากนี้ ยังควรมีเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เขาตระหนักรู้และเติบโตในความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น”

B 6: จากปรัชญาของโรงเรียน “คุณธรรมนำการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม” ของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีลักษณะที่ส่งเสริมทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณอย่างกลมกลืน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ โดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม บูรณาการหลักคำสอนทางศาสนาเข้ากับวิชาการ สร้างบรรยากาศแห่งความรักและเมตตา จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตวิญญาณอย่างสม่ำเสมอ มีครูเป็นแบบอย่างแห่งความเชื่อ ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และพัฒนาทักษะชีวิตควบคู่กับคุณธรรม เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เป็นทั้ง “คนดี คนเก่ง และเป็นประจักษ์พยานแห่งความเชื่อ” ได้อย่างแท้จริง โดย

1. เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Education) มองผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่มีมิติทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ ส่งเสริมการเติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณค่าทางจริยธรรม

2. บูรณาการหลักคำสอนทางศาสนาเข้ากับการเรียนรู้ ใช้พระคัมภีร์ หลักธรรมคำสอนของพระศาสนจักร และชีวิตของนักบุญเป็นพื้นฐานในการปลูกฝังคุณธรรม สอดแทรกจิตตารมณ์คริสตชนในทุกวิชา ไม่ใช่เฉพาะในวิชาศาสนา เช่น การเรียนวิทยาศาสตร์ควบคู่กับจริยธรรม วิทยาศาสตร์

3. สร้างบรรยากาศแห่งความรักและเมตตา (Catholic Ethos) โรงเรียนมีบรรยากาศเป็น "ครอบครัวแห่งพระเจ้า" ที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา การให้อภัย และการรับใช้ส่งเสริมวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เคารพความแตกต่าง และใส่ใจผู้ด้อยโอกาส

4. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตวิญญาณ จัดกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ เช่น พิธีมิสซา การภาวนา การทำกิจเมตตา ส่งเสริมการมีประสบการณ์กับพระเจ้า ผ่านกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายผู้นำจิตตารมณ์ เป็นต้น

5. ครูเป็นแบบอย่างแห่งความเชื่อและคุณธรรม ครูมีบทบาทเป็น "ผู้ประกาศข่าวดี" และเป็นแบบอย่างทั้งทางวิชาการและจิตวิญญาณ มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านวิชาชีพและการเสริมสร้างชีวิตจิต

6. ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการคิด วิเคราะห์ และลงมือทำ ให้ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถาม แสวงหาความจริง และเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง

7. พัฒนาทักษะชีวิตควบคู่กับคุณธรรม ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับค่านิยมคริสตชน เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การรับใช้เพื่อส่วนรวม มุ่งให้ผู้เรียนเป็น “พลเมืองดี” ทั้งของโลกและของพระอาณาจักรของพระเจ้า

ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนคาทอลิกควรมีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้กับคุณธรรมและจิตวิญญาณ ด้วยจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ “พัฒนามนุษย์ให้เต็มศักยภาพทั้งในโลกนี้และชีวิตนิรันดร์” ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณอย่างสมดุล

B 7: การจัดการเรียนการสอนเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการเข้ากับคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณของพระเยซูเจ้า โดยจัดหลักสูตรที่หล่อหลอมทั้งความรู้ ความสามารถ และการเจริญเติบโตด้านจิตใจ เช่น การใช้โครงการส่งเสริมคุณค่าพระวรสาร ซึ่งมี 9 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมพิธีมิสซาเปิดปีการศึกษา
2. กิจกรรมองค์การคาทอลิก
3. กิจกรรมรำลึกถึงพระสังฆราชล้มแบร์ด
4. กิจกรรมฉลองวันเกิดพระแม่มาเรีย
5. กิจกรรมฟื้นฟูจิตใจนักเรียนคาทอลิก

6. กิจกรรมพบพระกุมารในผู้รอโอกาส

7. กิจกรรมวันคริสต์มาส

8. กิจกรรมรณรงค์จิตตารมณ์มหาพรต

9. กิจกรรมเรียนรู้พระวาจาประจำวัน

โดย 9 กิจกรรมนี้เชื่อมโยงกับคำสอนของพระเยซู การสวดแทรกคุณค่าทอลึกในบทเรียน และการเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ควบคู่กับการตัดสินใจบนพื้นฐานของความรักและเมตตา ทั้งนี้ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตอย่างศรัทธาและใฝ่รู้

B 8: โรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก เมื่อผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายก็จะสามารถพัฒนาทักษะด้านวิชาการในทุกด้านได้

B 9: การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของความเป็น “โรงเรียนคาทอลิก” ซึ่งผสมผสานการให้ความรู้ทางวิชาการกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณค่าทางคริสตศาสนา โดยมีลักษณะสำคัญคือ

1. ยึดหลักคำสอนของศาสนจักรคาทอลิก โดยบูรณาการคำสอนของศาสนาเข้าในทุกกิจกรรมของโรงเรียน ไม่จำกัดเฉพาะวิชาศาสนา เน้นการปลูกฝังความเชื่อ ความรัก และความเมตตาตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า

2. เน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลแบบองค์รวม ส่งเสริมการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและจิตวิญญาณ พัฒนาให้นักเรียนรู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น และเห็นคุณค่าในทุกชีวิต

3. สร้างบรรยากาศแห่งความรัก ความเมตตา และการให้อภัย ใช้ความรักเป็นแกนกลางของการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าในความหลากหลาย

4. เน้นการเป็นผู้รับใช้และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่อง การบริการผู้อื่น สนับสนุนกิจกรรมจิตอาสาและการช่วยเหลือสังคม

5. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างมีจริยธรรม ที่มุ่งเน้นความรู้ควบคู่คุณธรรม ใช้แนวทางการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ และใฝ่หาความจริง

6. ความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนวัด เน้นบทบาทของครูเป็น “แบบอย่างที่ดี” และ “ผู้ร่วมเดินทางในความเชื่อ”

7. จัดพิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในโรงเรียน มีมิสซา การภาวนา การเฉลิมฉลองตามเทศกาลทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนมีชีวิตแห่งการภาวนาและการไคร้ครวญ

B 10: ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ โดยมีหลักคำสอนคุณค่าของพระวรสารสอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนานตนเองตามอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยมีผู้บริหาร คณะครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

2. ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

บทบาทของโรงเรียนในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ควรดำเนินการอย่างไรให้สามารถตอบโจทย์ทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ?

B 1: การส่งต่อความเชื่อให้กับเด็กในปัจจุบัน ไม่ควรเป็นแค่ความรู้อย่างเดียว แต่ต้องให้เด็กปฏิบัติจริงด้วยการกระทำ เช่น เด็กนักเรียนพุทธศาสนาต้องให้เด็กได้ตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม นักเรียนคริสต์มีการอ่านพระวาจาของพระเจ้า มีร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ และทุกศาสนาควรทำกิจกรรมดี ๆ เช่น การลงช่วยเหลือคนยากจนในชุมชน

B 2: โรงเรียนคาทอลิกต้อง สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สะท้อนพระวรสาร ทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ตั้งแต่หลักสูตร กิจกรรม ไปจนถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ต้องสอดคล้องกับหลักคำสอนคาทอลิก เพื่ออภิบาลและส่งต่อคุณค่าความเชื่ออย่างแท้จริง มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการบูรณาการหลักคำสอนเข้ากับการเรียนรู้และประสบการณ์ชีวิตจริง พร้อมทั้งมีพื้นที่ให้มีการสนทนาและแลกเปลี่ยน ประเด็นศาสนาและจริยธรรม ส่งเสริมกิจกรรมรับใช้เพื่อนมนุษย์ เพื่อนำความเชื่อสู่การปฏิบัติจริง โรงเรียนจึงเป็นมากกว่าแหล่งความรู้ แต่คือการหล่อหลอมบุคคลให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความเชื่อมั่น พร้อมใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างกลมกลืนและมีความสุข

B 3: บทบาทของโรงเรียนในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ควรดำเนินการจัดการศึกษาด้วยการบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต การศึกษาคาทอลิก ครอบคลุมความใส่ใจใน 4 ด้าน คือ 1) บรรยากาศทางการศึกษา 2) การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับข่าวดีของพระคริสต์ 4) การให้ความกระจ่างความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อ โดยมีกระบวนการดังนี้ 1) ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับความรู้ หลักคำสอนของพระเยซูเจ้าและสามารถนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมเห็นความสำคัญในการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาคาทอลิกและศาสนาที่ตนนับถือ ที่สำคัญ สามารถตอบโจทย์ทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

B 4: โรงเรียนที่เป็นพื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ ต้องไม่ใช่แค่สอน “ความรู้ทางศาสนา” แต่ต้องเป็นพื้นที่ที่ “มีชีวิต” เป็นแบบอย่างของความรักเมตตา การรับฟัง และ

ความเคารพซึ่งกันและกัน พร้อมส่งเสริมการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและความเป็นมนุษย์ให้เติบโตอย่างสมดุลในโลกยุคใหม่ บทบาทของโรงเรียนในฐานะ “พื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ” เป็นสิ่งที่ทรงพลังในการหล่อหลอมเยาวชนทั้งด้านศาสนาและความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในมิติของเทคโนโลยี ค่านิยม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนจึงควรดำเนินการอย่างสมดุลในหลายด้านเพื่อให้ตอบโจทย์ทั้งมิติทางศาสนาและความเป็นมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างแท้จริง ควรประกอบด้วย

1. สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ปลอดภัยและอบอุ่น (Pastoral Care) ออกแบบสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นพื้นที่แห่งความเมตตา ความเข้าใจ และการดูแลซึ่งกันและกัน ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีทักษะในการเป็น “ผู้ฟังที่ดี” และ “ผู้อภิบาลจิตวิญญาณ” แก่นักเรียน สร้างระบบการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางจิตใจที่มีประสิทธิภาพ

2. บูรณาการคุณค่าทางศาสนาเข้ากับชีวิตจริง มีการสอนศาสนาโดยเชื่อมโยงกับประเด็นในชีวิตประจำวัน เช่น การให้อภัย ความซื่อสัตย์ การเสียสละ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีสันติ เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนสะท้อนคุณค่าทางศาสนาในบริบทของตนเอง โดยไม่ยึดเยียดหรือบีบบังคับ สร้างกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น จิตอาสา การสวดภาวนา การเจียบภาวนา การจัดเวทีศรัทธา ฯลฯ ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมแห่งความดี

3. เคารพและเรียนรู้ความหลากหลายทางความเชื่อ มีการปลูกฝังทัศนคติแห่งการยอมรับผู้อื่น แม้จะมีความเชื่อหรือศาสนาแตกต่างกัน จัดกิจกรรมหรือเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น วันเสวนาศาสนา ความเชื่อ และคุณค่าร่วมในฐานะมนุษย์ สร้างบทเรียนที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเข้าใจซึ่งกันและกัน

4. ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณควบคู่กับการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตใจ เช่น ความเมตตา ความอดทน ความหวัง ใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี การเขียน หรือการทำสมาธิเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตวิญญาณ

5. พัฒนาบุคลากรให้มีบทบาทเป็นผู้ส่งต่อความเชื่อด้วยหัวใจ ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ทุกคนควรได้รับการอบรมด้านอภิบาลและการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณค่าทางศาสนา สนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิตด้วยคุณค่าที่สอน สร้างทีมอภิบาลในโรงเรียนที่ร่วมกันทำงานทั้งด้านวิชาการและจิตใจ

6. วางหลักสูตรและกิจกรรมให้เชื่อมโยงศาสนาเข้ากับการพัฒนาทักษะชีวิต มีการออกแบบหลักสูตรศาสนาให้เชื่อมกับเป้าหมายชีวิต ความรับผิดชอบต่อสังคม และการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม สอดแทรกการตั้งคำถามเชิงคุณค่า เช่น “สิ่งใดคือความดีงามในสถานการณ์นี้” เพื่อฝึกนักเรียนคิดอย่างมีจริยธรรม

B 5: จะต้อง มี 1) ผสานความเชื่อกับชีวิตจริง นำหลักคำสอนของพระเยซูเจ้าและคำสอนของพระศาสนจักร มาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ไม่ให้ความเชื่อเป็นเพียงทฤษฎีหรือพิธีกรรม แต่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต ให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์จากมุมมองคริสตชน เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความยุติธรรมทางสังคม และการเห็นคุณค่าของทุกชีวิต 2) เน้นการอภิบาลอย่างองค์รวม ดูแลนักเรียนในทุกมิติ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยให้ความสำคัญกับการรับฟัง เข้าใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างครู นักเรียน และครอบครัว สร้างระบบการแนะแนว การดูแลสุขภาพจิต และพื้นที่ปลอดภัยทางอารมณ์ที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเติบโตเป็นมนุษย์อย่างเต็มศักยภาพ 3) สร้างวัฒนธรรมของความรักและการรับใช้ ปลุกฝังทัศนคติ “รักและเห็นคุณค่าของศาสนา” ผ่านกิจกรรม ผ่านประสบการณ์ ส่งเสริมการรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างเคารพศักดิ์ศรีของทุกคน และ 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นพยานแห่งความเชื่อ ครูควรได้รับการอบรมให้เป็นผู้สื่อสารความเชื่อด้วยชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่ถ่ายทอดเนื้อหาเป็นแบบอย่างของการมีจิตวิญญาณแห่งการอภิบาล และมีความเข้าใจต่อบทบาทของตนในการสร้าง “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ตามเจตนารมณ์ของพระเจ้า

B 6: โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้กับคุณธรรมและจิตวิญญาณ ด้วยจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ “พัฒนามนุษย์ให้เต็มศักยภาพทั้งในโลกนี้และชีวิตนิรันดร์” ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณอย่างสมดุล โรงเรียนคาทอลิกในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลควรทำหน้าที่มากกว่าสถานศึกษา แต่เป็นสถานที่ปลุกฝังความเชื่อ ความรัก และคุณธรรม โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และเอื้อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นที่ยอมรับและได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง การจัดการเรียนรู้ควรบูรณาการคุณค่าความเชื่อเข้ากับวิชาการและชีวิตประจำวัน ส่งเสริมกิจกรรมภาวนา การรับใช้ และการทำความดี เพื่อหล่อหลอมจิตใจให้เข้มแข็งและเมตตา โรงเรียนควรเปิดกว้าง ยอมรับความหลากหลาย และเคารพศักดิ์ศรีของทุกคน รวมทั้งร่วมมือกับครอบครัวและชุมชนในการอบรมเด็กอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังควรพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้นำที่มีความเชื่อและจิตสำนึกต่อสังคม ด้วยเป้าหมายให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งในฐานะมนุษย์และศิษย์พระคริสต์ พร้อมเผชิญโลกด้วยความเชื่อและความหวังอย่างแท้จริง

B 7: โรงเรียนควรเป็น “พื้นที่ปลอดภัยแห่งความรัก” ที่ผู้เรียนได้สัมผัสความรักของพระเจ้า ผ่านกิจกรรมอภิบาลที่มีชีวิต เช่น การภาวนาเช้า-เย็น พิธีมิสซา กิจกรรมจิตตารมณ์มหาพรต การทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อผู้อื่น โดยเน้นการเสริมสร้าง “หัวใจที่รู้จักรักและให้อภัย” ให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ทั้งในฐานะสิ่งสร้างของพระเจ้า และสมาชิกในสังคมมนุษย์ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และเสียสละเพื่อส่วนรวมตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า

B 8: ควรดำเนินการเน้นความยืดหยุ่น สมดุล เหมาะสมตามบริบทของสถานการณ์ ชุมชน ตลอดจนเจือต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม

B 9: โรงเรียนในฐานะ “พื้นที่แห่งการอภิบาลและส่งต่อคุณค่าทางความเชื่อ” ควรมีบทบาทที่รอบด้าน โดยยึดหลักความสมดุลระหว่างศาสนาและความเป็นมนุษย์ ในสังคมพหุวัฒนธรรมปัจจุบัน เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณธรรม ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีทักษะในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยสามารถดำเนินการได้ในลักษณะ ดังนี้

1. บูรณาการคุณค่าศาสนาเข้ากับการเรียนรู้แบบองค์รวม

ส่งเสริมการเรียนรู้คำสอนหลักของศาสนา เช่น เมตตา สัจจะ ความเสียสละ ฯลฯ โดยเน้น คุณค่าที่เป็นสากล มากกว่าการตีความแบบสุดโต่งหรือแบ่งแยก ผสมผสานแนวคิดทางศาสนากับการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา การเติบโตทางอารมณ์ และทักษะชีวิต เช่น ความเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย การเจริญสติ

2. สร้างวัฒนธรรมการอภิบาล (Pastoral Care) ในโรงเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก เช่น ครูที่ปรึกษา ทีมอภิบาล หรือผู้ประสานงานด้านจิตวิญญาณ ที่รับฟัง ให้คำแนะนำ และดูแลทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณของผู้เรียน จัดพื้นที่ปลอดภัย (Safe Space) สำหรับการสนทนา แลกเปลี่ยน และเยียวยาทางอารมณ์ โดยไม่ถูกตัดสินตามความเชื่อหรือศาสนา

3. เน้นการศึกษาแบบเสวนา (Dialogical Education) เปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้ ตั้งคำถาม และ ค้นหาความหมายของชีวิต ผ่านบทสนทนาและประสบการณ์ตรง ส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามศาสนา (Interfaith Education) เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน และยอมรับความหลากหลายทางความเชื่อ ความเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย การเจริญสติ

4. ส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ย้ำถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน ไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาใดหรือไม่มีศาสนา ปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม การไม่เลือกปฏิบัติ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในโลกที่แตกต่าง

5. ประยุกต์ใช้หลักศาสนาในการรับมือกับปัญหาสังคมร่วมสมัย เช่น ใช้หลัก “อหิงสา” ในการจัดการกับความรุนแรงในโรงเรียน หรือใช้หลัก “ศีล สมาธิ ปัญญา” เพื่อพัฒนาสุขภาวะจิตของนักเรียน

6. ครูต้องเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม ครูควรแสดงออกถึงคุณค่าทางศาสนาอย่างมีชีวิตจริง (Living the Values) ไม่ใช่เพียงการสอนแบบท่องจำ มีทักษะในการฟัง เชิงเมตตา และสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน

B 10: โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่เสริมสร้างคุณธรรมที่ดี และมีหน้าที่หล่อหลอมให้ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ – การเงิน)

ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ท่านมองว่าเราควรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ ?

B 1: การนำเสนอโครงการให้เป็นกิจจะลักษณะ ก็จะทำให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งการทำรายงานการทำโครงการนั้นทุกครั้ง

B 2: การบริหารทรัพยากรในโรงเรียนคาทอลิกต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดทำงบประมาณ การจัดหา การใช้จ่าย ไปจนถึงการตรวจสอบ เน้นการจัดสรรงบประมาณอย่างรอบคอบ เพื่อประสิทธิภาพและความโปร่งใส ทุกการจัดสรรงบประมาณควรเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ โดยเฉพาะความโปร่งใส สำคัญยิ่ง สามารถเปิดเผยข้อมูลการเงินที่เข้าใจง่ายแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง คณะครู และผู้บริหาร การจัดทำรายงานทางการเงินที่เป็นปัจจุบันและถูกต้อง และมีระบบควบคุมภายในเข้มแข็ง พร้อมตรวจสอบได้ ส่วนงบประมาณต้องสอดคล้องกับพันธกิจด้านจิตวิญญาณ สนับสนุนกิจกรรมศาสนาและการพัฒนาคุณธรรม การบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้โรงเรียนยั่งยืนและเป็นแบบอย่างในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

B 3: ควรบริหารงานงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากร ตามหลักในการบริหารงบประมาณที่ดี ดังนี้

1. หลักการคาดการณ์ไกล การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้นต้องใช้กระบวนการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลงานที่เกิดขึ้นว่ามีความเชื่อมโยงกันอย่างไร คุ้มค่ามากน้อยเพียงไร ทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับข้อมูลทางการเงิน และการจัดการที่บ่งบอกถึงผลผลิต (Outputs) และเชื่อมโยงผลลัพธ์ (Outcomes) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายรัฐบาล จึงต้องมีมาตรฐานการจัดการทางการเงินที่เป็นกลไกขับเคลื่อนให้การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักประชาธิปไตย การบริหารงบประมาณต้องสอดคล้องกับความต้องการของส่วนรวมหรือประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย (Focus Group) ที่รัฐบาลต้องการให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาต้องให้ผู้บริหารของหน่วยงานราชการ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานตนเองที่ส่งเสริมการจัดการองค์กรให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานที่สนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

3. หลักสมดุล การบริหารงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐนั้น งบประมาณส่วนมากมาจากรัฐบาลที่เป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ นั่นหมายถึง ผู้บริหารต้องมีการบริหารจัดการที่สมดุล ระหว่างรายรับกับรายจ่ายของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการตามหลักการขององค์กร

4. หลักยุดิธรรม ต้องมุ่งเน้นภารกิจหรือพันธกิจของหน่วยงาน และขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ บนความเสมอภาค

5. หลักสารัตถประโยชน์ ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่มีทั้งผลผลิตและผลลัพธ์

6. หลักประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่ากับการลงทุน ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม ตามสัญญาเป้าหมายที่หน่วยงานได้ตั้งไว้

B 4: การบริหารทรัพยากรในโรงเรียนคาทอลิกไม่ใช่เพียงการจัดการตามหลักวิชาการเท่านั้น แต่ต้อง “บริหารด้วยจิตตารมณ์แห่งความเชื่อ” เพื่อรับใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรม ความยุติธรรม และจิตวิญญาณของพระคริสต์ ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก การบริหารจัดการทรัพยากรให้ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ จำเป็นต้องยึดหลักทั้งในเชิงการจัดการที่ดีและในแสงแห่งพระวรสาร โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรมคริสตชน มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ (Transparency, Integrity, Accountability) ให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม ตรวจสอบได้ และรายงานผลอย่างเปิดเผยต่อชุมชนโรงเรียน โดยเฉพาะในด้านการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณ และการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ยึดหลักการเป็น “ผู้รับใช้” (Servant Leadership) ผู้บริหารเป็นผู้นำที่รับใช้ ไม่ใช่ผู้แสวงหาประโยชน์ ใช้ทรัพยากรเพื่อรับใช้นักเรียน ครู และพันธกิจของพระศาสนจักร

2. การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน เน้นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและพันธกิจของโรงเรียน ใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาครู สื่อการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมการศึกษาที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตทั้งด้านความรู้และความเชื่อ ส่งเสริมวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและพอเพียง สอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักร โดยเฉพาะในด้านสิ่งแวดล้อม (Laudato Si’) ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ลดของเสีย และเน้นการรีไซเคิล/ใช้ซ้ำ

3. มีระบบบริหารจัดการที่มีส่วนร่วม ความเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการโรงเรียน ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือแสดงความเห็นในเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะแผนงานและงบประมาณ การประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ใช้ข้อมูลและผลสะท้อนจากทุกฝ่ายในการทบทวนแผนการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนและตรงเป้าหมาย

4. การใช้ทรัพยากรเพื่อสานต่อพันธกิจทางจิตวิญญาณ ให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านความเชื่อและการอภิบาลจิตใจ เช่น การฝึกอบรมครูในด้านคำสอน การจัดค่ายคุณธรรม การสนับสนุนงานอภิบาลเยาวชน เพื่อสร้าง “คนดี มีคุณธรรม” ตามจิตตารมณ์คาทอลิก สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลาง ทุกการใช้ทรัพยากรควรถูกพิจารณาว่า “ช่วยให้โรงเรียนเข้าใกล้พันธกิจแห่งความรัก การรับใช้ และความยุติธรรมของพระเจ้าหรือไม่”

B 5: ในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ข้าพเจ้ามองว่าสถานศึกษาควรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ โดยบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ยึดคุณค่าคาทอลิก ตั้งคณะกรรมการบริหารที่หลากหลาย ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนจากองค์กรศาสนา เพื่อให้มีหลายมุมมองและลดความลำเอียง ยึดหลัก “การรับใช้” ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่พร้อมจะรับใช้และสนับสนุนการเติบโตทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณของนักเรียน จัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพการวางแผนงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสเสนอแนะ เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เน้นลงทุนในบุคลากรและการอบรมต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการสอน และสอดคล้องกับพันธกิจด้านการอบรมมนุษย์ทั้งครบ ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า: ตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอ ลดความฟุ่มเฟือย มีความโปร่งใสในการบริหาร เปิดเผยรายงานการเงินต่อสาธารณะภายในชุมชน โรงเรียนการสอดประสานด้านจิตวิญญาณ พิจารณาการใช้ทรัพยากรภายใต้แนวทางของคำสอนทางศาสนา เช่น การจัดสรรทุนการศึกษาให้เด็กยากไร้

B 6: โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้กับคุณธรรมและจิตวิญญาณ ด้วยจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ “พัฒนามนุษย์ให้เต็มศักยภาพทั้งในโลกนี้และชีวิตนิรันดร์” ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งในด้านวิชาการและจิตวิญญาณอย่างสมดุล โรงเรียนคาทอลิกในฐานะพื้นที่แห่งการอภิบาลควรทำหน้าที่มากกว่าสถานศึกษา แต่เป็นสถานที่ปลูกฝังความเชื่อ ความรัก และคุณธรรม โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และเอื้อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นที่ยอมรับ และได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง การจัดการเรียนรู้ควรบูรณาการคุณค่าความเชื่อเข้ากับวิชาการและชีวิตประจำวัน ส่งเสริมกิจกรรมภาวนา การรับใช้ และการทำความดี เพื่อหล่อหลอมจิตใจให้เข้มแข็งและเมตตา โรงเรียนควรเปิดกว้าง ยอมรับความหลากหลาย และเคารพศักดิ์ศรีของทุกคน รวมทั้งร่วมมือกับครอบครัวและชุมชนในการอบรมเด็กอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังควรพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้นำที่มีความเชื่อและจิตสำนึกต่อสังคม ด้วยเป้าหมายให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมดุลทั้งในฐานะมนุษย์และศิษย์พระคริสต์ พร้อมเผชิญโลกด้วยความเชื่อและความหวังอย่างแท้จริง

B 7: การบริหารงบประมาณต้องอิงหลักความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และการมีส่วนร่วม โดยวางแผนใช้ทรัพยากรให้เกิด “ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน” และ “สะท้อนคุณค่าความรักและการรับใช้” เช่น การจัดสรรงบเพื่อพัฒนาครู การจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การช่วยเหลือนักเรียนยากจน และการดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งนี้ควรมีระบบตรวจสอบภายใน และรายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ

B 8: ควรบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลก่อนเป็นลำดับแรก ควรให้ความสำคัญกับการปลูกจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและมีจิตใจสำหรับการเป็นผู้ให้บริการ

B 9: การจัดการทรัพยากรไม่ใช่เพียงเพื่อ “ความคุ้มค่า” ในเชิงเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องตอบสนองพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ ของพระศาสนจักรด้วย ในบริบทนี้ การบริหารจัดการควรยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ใช้ทรัพยากรอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด ทั้งในด้านการเรียนรู้ คุณภาพชีวิตนักเรียน และภารกิจการอภิบาล 2) ความโปร่งใส (Transparency) การดำเนินงานต้องเปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นทั้งในหมู่ครู ผู้ปกครอง และชุมชน 3) สอดคล้องกับพันธกิจ (Mission-aligned) ทุกการตัดสินใจเรื่องงบประมาณ บุคลากร หรือสิ่งปลูกสร้าง ต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ “การเป็นโรงเรียนคาทอลิก” ไม่หลุดจากเป้าหมายเรื่องการอบรมจิตวิญญาณ การอภิบาล และการเสริมสร้างคุณธรรม ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกควรบริหารจัดการทรัพยากรด้วยหลักแห่ง “การดูแลอย่างมีวิสัยทัศน์ ความซื่อสัตย์ และหัวใจแห่งการรับใช้” โดยทุกการตัดสินใจต้องสะท้อนถึงพันธกิจของพระเจ้าในการอบรมมนุษย์อย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านสติปัญญา จริยธรรม และจิตวิญญาณ

B 10: โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนผ่านกระบวนการบริหารงานที่ชัดเจน และเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และส่งเสริมให้บุคลากร ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีเป้าหมาย ที่มุ่งเน้นพัฒนาองค์กร และมีการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

4. ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

โรงเรียนของท่านจะสามารถสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมได้อย่างไรในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ?

B 1: การทำงานเป็นทีมของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน จะช่วยทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างดีและสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ การใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปได้อย่างดี

B 2: โรงเรียนต้องสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยยึด “นักเรียนเป็นศูนย์กลาง” ด้วยการทำความเข้าใจแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง ระบบดูแลช่วยเหลือต้อง ยืดหยุ่นหลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างของนักเรียน เช่น จัดให้มีครูที่ปรึกษาใกล้ชิด การสร้างเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน การจัดกิจกรรมแนะแนวที่ตรงกับความต้องการ มีช่องทางให้นักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือได้ง่ายและปลอดภัยและมีโปรแกรมส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็น เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การ

ปรับตัว การสื่อสาร และการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญคือความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อติดตามผล การดูแลนี้ไม่ใช่แค่แก้ปัญหา แต่คือการส่งเสริมศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้นักเรียนเติบโตอย่างสมบูรณ์และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้

B 3: โรงเรียนมีกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามมาตรฐานที่ต้องมีและจำเป็นต้องมีในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

B 4: โรงเรียนควรสร้างระบบดูแลช่วยเหลือเชิงรุกที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นมนุษย์สูง และใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ จะช่วยให้นักเรียนสามารถเติบโตอย่างสมดุลทั้งกาย ใจ สติปัญญา และคุณธรรม แม้ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลและพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม

B 5: การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบการเรียนรู้แบบปรับตัว ช่วยให้การเรียนการสอนสามารถปรับตามระดับความสามารถ ความต้องการ และชีวิตตามสไตล์การเรียนรู้ของนักเรียน แต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น ระบบการศึกษาที่ดีควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตและอารมณ์ เช่น การจัดโปรแกรมให้คำปรึกษาจากนักจิตวิทยาหรือที่ปรึกษาเฉพาะทาง เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยนักเรียนในการจัดการกับความเครียด ความวิตกกังวล หรือปัญหาทางจิตใจอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรเน้นการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์และสังคมเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ของตนเอง และปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีความสุข ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ควรสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน โดยใช้ข้อมูลที่แม่นยำเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของนักเรียน เพื่อพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทของแต่ละบุคคลและสังคมอย่างแท้จริง

B 6: โรงเรียนมารีวิทยากำลังมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากในยุคปัจจุบัน เพราะเด็กแต่ละคนมีความถนัด ความสนใจ และปัญหาที่แตกต่างกัน การจัดระบบที่สามารถผสมผสานความเข้าใจในชีวิตของนักเรียนกับการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีมาก ที่สำคัญคือการมีครูที่ปรึกษาและบริษัทยานอย่าง Learn Education เข้ามาร่วมมือกัน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลนักเรียนได้มากขึ้น เพราะเด็ก ๆ จะมีเครื่องมือที่ทันสมัยและแนวทางการทำงานเชิงรุก ใส่ใจทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม การเรียนรู้ และจิตวิญญาณ เทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ โรงเรียนควรใช้ในการติดตามพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ออกแบบแผนดูแลและส่งเสริมได้ตรงจุด พร้อมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมที่อบอุ่น ปลอดภัย ไม่ตัดสิน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล้าในการแสดงออกหรือขอความช่วยเหลือเมื่อมี

ปัญหา ที่สำคัญคือการสอนทักษะชีวิตไปพร้อมกับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเห็นอกเห็นใจ การตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมและความมั่นคงทางอารมณ์ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนเติบโตเป็นคนที่มีสมรรถนะทั้งในด้านวิชาการ สังคมและจิตวิญญาณ เห็นแบบนี้แล้ว โรงเรียนจึง ไม่ใช่เพียงแค่สถานที่ให้ความรู้ แต่เป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ “เข้าใจและเข้าถึง” นักเรียนแต่ละคนอย่าง แท้จริง ผ่านกิจกรรม ชมรม และการดูแลเฉพาะบุคคลที่ตอบโจทย์ในยุคสมัยนี้

B 7: ควรมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก (Active Care) ที่เน้น “การรู้จักนักเรียน รายบุคคล” โดยอาศัยความร่วมมือของครูที่ปรึกษา นักจิตวิทยา พี่เลี้ยง และครอบครัว เพื่อวางแผน พัฒนาและแก้ปัญหาอย่างตรงจุด พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะชีวิตในโลกยุคใหม่ เช่น การ รู้เท่าทันดิจิทัล การบริหารอารมณ์ การมีจิตสาธารณะ และการฝึกทักษะ Soft Skills ที่จะช่วยให้เขา เป็น “มนุษย์ครบด้าน” อย่างแท้จริง

B 8: ใช้เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน สื่อออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสาร คัดกรอง สืบหาความ คิดเห็นและประเมินความพึงพอใจ

B 9: เข้าใจเลยว่าในยุคนี้ โรงเรียนไม่สามารถดูแลนักเรียนแค่ในมุมวิชาการเพียงอย่าง เดียวได้อีกต่อไป เพราะเด็กแต่ละคนมีความซับซ้อนและต้องการการดูแลที่แตกต่างกัน โรงเรียนจึงมุ่ง พัฒนา “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” ให้กลายเป็น “วัฒนธรรมของโรงเรียน” ไม่ใช่แค่หน้าที่ของ แผนกแนะแนว แต่ต้องฝังอยู่ในทุกส่วนทั้งในห้องเรียน ครูทุกคนและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อ สร้างวัฒนธรรมแห่งความเข้าใจ เห็นคุณค่า และให้เกียรตินักเรียนอย่างแท้จริง ในส่วนของแนวทางนั้น โรงเรียนเลือกใช้การดูแลแบบองค์รวม ที่มองนักเรียนในทุกมิติทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ จิตวิญญาณ มีทีมสหวิชาชีพที่คอยดูแลร่วมกัน เช่น ครูแนะแนว นักจิตวิทยา ครูอภิบาล และมีการ ประชุมเพื่อติดตาม ช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงใช้ฐานข้อมูลนักเรียนในการค้นหากลุ่มเปราะบาง เพื่อเข้าไปช่วยเหลืออย่างทันท่วงที เทคโนโลยีก็เป็นส่วนเสริมที่สำคัญค่ะ มีการใช้แอปหรือ แพลตฟอร์มเพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคล แต่สิ่งสำคัญที่สุดยังคงเป็น “หัวใจ ของครู” ที่ต้องคอยมองเห็นและเข้าใจความรู้สึกของเด็กอยู่เสมอ จึงมีการอบรมครูให้เป็นมากกว่า ผู้สอน ให้เป็น “ผู้ดูแลหัวใจ” เข้าใจพฤติกรรมเด็กโดยไม่ตัดสิน ฟังอย่างลึกซึ้ง และตอบสนองด้วย ความเห็นอกเห็นใจ ทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การสร้างนักเรียนที่ไม่ใช่แค่เรียนเก่ง แต่เป็นคนดี มีความสุข และพร้อมเผชิญกับโลกใบนี้ได้อย่างมั่นคงและมีความหมายค่ะ

B 10: โรงเรียนเก็บข้อมูลนักเรียนทุกด้านอย่างเป็นระบบ มีครูที่ปรึกษาเป็นผู้เชื่อมโยง ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ผ่านเครื่องมือที่ทันสมัย และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านการบริหารงานบุคลากร

ในทัศนะของท่าน การพัฒนาครูให้เป็นทั้ง "ผู้ถ่ายทอดความรู้" และ "ผู้นำจิตวิญญาณ" ควรมีแนวทางหรือองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพและความเป็นครูในอุดมคติควบคู่กัน ?

B 1: ควรเลือกรับคุณครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูเข้ามาทำงานในโรงเรียน คุณครูที่พร้อมจะเป็นแม่ที่สองของเด็กๆ การรับครูเข้าทำงานมิใช่ดูเพียงว่า ครูจบอะไรมาเท่านั้น การได้ครูที่มีจิตวิญญาณครูจะทำให้องค์กรดำเนินไปได้อย่างดี

B 2: ดิฉันมีความเห็นว่าโรงเรียนคาทอลิก ในการพัฒนาครูไม่ใช่ให้เป็นเพียง “ผู้ถ่ายทอดความรู้” เท่านั้นแต่ต้องก้าวไปอีกขั้น คือเป็น “ผู้นำจิตวิญญาณ” ที่สามารถนำพานักเรียนให้เติบโตทั้งในด้านวิชาการและจิตใจได้อย่างสมดุล ซึ่งสิ่งนี้ต้องอาศัยการประสานกันระหว่างความเป็นมืออาชีพกับความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณอย่างลึกซึ้งอย่างแท้จริง ในแง่วิชาชีพ มองว่าครูควรได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคนี้ แต่ในขณะเดียวกันไม่ควรละเลยมิติทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นหัวใจของความเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งที่สำคัญคือการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสภาวนา ศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระศาสนจักร และเข้าร่วมการอบรมเชิงจิตวิญญาณอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูสามารถซึมซับและเจ้าใต้คุณค่าของความเป็นครูคาทอลิกได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะเมื่อครูเข้าใจตนเองในฐานะผู้นำจิตวิญญาณแล้ว จะสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนได้ ทั้งในเรื่องความรัก ความเมตตา ความเสียสละและความรับผิดชอบ ไม่ใช่แค่ในห้องเรียนแต่รวมถึงชีวิตประจำวันด้วยค่ะ อีกแนวทางหนึ่งที่ดิฉันคิดว่าได้ผลดี คือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในมิติวิชาชีพและมิติด้านจิตวิญญาณ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แบ่งปันข้อคิด สร้างแรงบันดาลใจให้กันและกัน รวมถึงการมีระบบพี่เลี้ยง (mentorship) และการโค้ช (coaching) เพื่อเสริมพลังซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืน ดิฉันเชื่อว่าเมื่อครูได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าในทั้งสองบทบาทนี้อย่างจริงจัง จะเกิดความทุ่มเทจากภายในและสามารถหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งความรู้ คุณธรรมและจิตวิญญาณอย่างแท้จริงได้

B 3: โรงเรียนควรมีแนวทางการพัฒนาครู “ผู้ถ่ายทอดความรู้” และ “ผู้นำจิตวิญญาณ” ครูในสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนการเรียนการสอน การทำงานกับผู้เรียน ซึ่งต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การใช้ชีวิตนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มุ่งสู่การพัฒนาโรงเรียนตามเป้าหมายต่อไป โดยการจัดอบรมขึ้นภายในโรงเรียน ส่งครูเข้าร่วมการอบรมกับหน่วยงานอื่น ส่งเสริมให้ครูศึกษาดูงานโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี

B 4: เชื่อว่าการพัฒนาครูให้เป็นทั้ง “ผู้ถ่ายทอดความรู้” และ “ผู้นำจิตวิญญาณ” ต้องอาศัยแนวทางที่สมดุลระหว่างความเป็นมืออาชีพกับอัตลักษณ์ความเป็นครูในอุดมคติ ซึ่งต้องมีการ

วางแผนอย่างรอบด้านแลต่อเนื่องนะคะ ในด้านวิชาชีพต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นการอบรมเชิงวิชาการ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ (PLC) หรือการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หรือใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การประเมิน สะท้อนการสอน และการมีแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล (ID Plan) ก็ช่วยให้ครูเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนคะ มิติทางจิตวิญญาณ ครูควรได้รับการหล่อหลอมให้มองตนเองไม่ใช่แค่ “ผู้สอน” แต่คือ “ผู้นำจิตวิญญาณ” และ “ผู้สร้างคน” โดยการภาวนา การฝึกสติ การสะท้อนตน หรือแม้แต่การทำกิจกรรมจิตสทา จะช่วยพัฒนาคุณธรรม ความเมตตา และความเป็นแบบอย่างที่ดีให้เกิดขึ้นจากภายในอย่างแท้จริง การสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนแบบอภิบาลจะมีส่วนช่วยทั้งการฟังอย่างเข้าใจ ความร่วมมือระหว่างเพื่อนครู และกิจกรรมที่ทำให้เกียรติครู เช่น พิธีไหว้ครู พิธีต้อนรับครูใหม่ หรือการยกย่องครูให้โอกาสพิเศษ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้สึกมีคุณค่าและพร้อมทำงาน

B 5: ควรเน้นการพัฒนาความเป็นครูในอุดมคติ โดยสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นบวกเกี่ยวกับบทบาทของครู มองตนเองเป็น “ผู้สร้างคน” มากกว่า “ผู้สอนเนื้อหา”

B 6: เริ่มจากการพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพครู ให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนได้เหมาะสม พร้อมทั้งสะท้อนผลการสอนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

B 7: ควรมีการอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ โดยใช้แนวทาง “ครูคือแบบอย่างแห่งชีวิต” ครูควรได้รับการเสริมสร้างทั้งทักษะการสอนสมัยใหม่ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการเป็นพยานแห่งความเชื่อในชีวิตประจำวัน เช่น การมีจิตอาสา การภาวนา และการยึดมั่นในความยุติธรรม เพื่อให้ครูเป็นทั้งครูผู้รู้ และครูผู้รัก ที่สร้างแรงบันดาลใจและพานักเรียนเข้าใกล้พระเจ้า

B 8: พัฒนาครูอย่างเป็นระบบ โดยระบุในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ โครงการและกิจกรรม มุ่งพัฒนาทั้งด้านคุณธรรม และด้านวิชาการ มีการสัมมนาประจำปีเพื่อเน้นย้ำถึงจิตตารมณ์ นโยบายทางการศึกษา วัฒนธรรมองค์กรและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับครู และครูกับครูด้วยกันเอง

B 9: ควรส่งเสริมทักษะความเป็น “ผู้นำจิตวิญญาณ” ผ่านการภาวนา การฝึกสติ และการอบรมด้านจิตตารมณ์คาทอลิก เพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตา และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต

B 10: ครูเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้พัฒนาตนเอง และมอบความรู้แก่ผู้เรียนด้วยความรัก ความเมตตา และความจริงใจ ไตร่ตรองความคิดก่อนการกระทำเสมอ

6. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ท่านคิดว่าองค์ประกอบใดของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียนมากที่สุด และควรออกแบบหรือจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นอย่างไรให้เอื้อต่อภารกิจของโรงเรียนคาทอลิก ?

B 1: การสร้างบรรยากาศของความรัก ความเมตตา ความใจดี รอยยิ้มและการให้อภัย จากบุคลากรของโรงเรียน ก็จะทำให้โรงเรียนนี้เป็นดังครอบครัวที่อบอุ่นสำหรับเด็กๆ นอกจากนี้พระวาจาของพระเจ้าที่ให้อำนาจใจใคร่จะมีให้ทุกคนได้เห็นและได้อ่านอย่างชัดเจน ควรมีผู้นำศาสนาต่างๆ มาอบรมเด็กๆ เพื่อที่จะได้เรียนรู้จักศาสนาทุกศาสนาในประเทศไทยด้วย

B 2: องค์ประกอบที่มีอิทธิพลที่สุดคือ “บรรยากาศของครุรวม” หรือ “วัฒนธรรมโรงเรียน” ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงอาคารสถานที่ แต่รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ค่านิยมที่ยึดถือร่วมกัน และความรู้สึกปลอดภัย การออกแบบต้องเน้นสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย และเต็มไปด้วยความรัก สะท้อนคุณค่าพระวรสาร มีพื้นที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสัญลักษณ์ศาสนาที่เหมาะสม เช่น รูปปั้นพระแม่มารีย์หรือไม้กางเขน ช่วยเตือนใจถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียน

B 3: สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) คือสิ่งต่าง ๆ และสภาวะแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

B 4: เน้นสร้างสภาพแวดล้อมทางจิตใจและอารมณ์ ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักเรียนควรส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความเมตตาและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าจากความหลากหลาย ทั้งในเรื่องพฤติกรรม สุขภาพจิต และความต้องการพิเศษ โดยที่ครูทุกคนควรใช้การสื่อสารอย่างเข้าใจและฟังด้วยใจอย่างแท้จริง (Empathic Listening)

B 5: สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีผลต่อความรู้สึกปลอดภัย สมาธิ และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนควรมีพื้นที่เรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องเรียนเปิด ลานกิจกรรม หรือห้องศิลปะ และควรจัดมุมภาวนา หรือ “มุมนิจิตตารมณ์” เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการสะท้อนตนและเสริมอัตลักษณ์คาทอลิก โดยไม่ลืมคำนึงถึงเรื่องความสะดวก ปลอดภัย และการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย

B 6: บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และยอมรับในความเป็นตัวตนของแต่ละคน โรงเรียนคาทอลิกควรสร้างพื้นที่ที่นักเรียนรู้สึกได้รับความรักและความเคารพ ไม่มีการรังแกหรือแบ่งแยก พื้นที่ทางกายภาพควรออกแบบให้เปิดกว้าง มีแสงธรรมชาติ และมีมุมสำหรับไตร่ตรอง เพิ่มพูนความรู้ และพักผ่อน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และจิตวิญญาณควบคู่กัน

B 7: สภาพแวดล้อมที่เปี่ยมด้วย "ความสงบ ความสะดวก และความศักดิ์สิทธิ์" มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเติบโตทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจของผู้เรียน ควรออกแบบสถานที่ให้เอื้อต่อการ

เรียนรู้อย่างมีชีวิต ห้องเรียนที่เปิดกว้างต่อความคิดสร้างสรรค์ มุมภาวนาส่วนตัว บรรยากาศของการให้อภัย และพื้นที่สีเขียวเพื่อความสงบ ควบคู่ไปกับการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพกันและกัน โดยให้ทั้งสถานที่และผู้คนสะท้อนพระพักตร์ของพระเจ้า

B 8: องค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และเติบโตของผู้เรียนมากที่สุด คือ อาคารสถานที่ที่มั่นคง แข็งแรง สะอาดและปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยพร้อมใช้งาน ตลอดจนถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

B 9: องค์ประกอบใดของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียนมากที่สุด โดยเฉพาะบริบทของโรงเรียนคาทอลิก มีหลายด้านที่ควรให้ความสำคัญ แต่จะเน้น “องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด” คือบรรยากาศแห่งความรักและศรัทธาในพระเจ้า เพราะเป็นรากฐานของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณแบบคริสตชน ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นตามแบบของพระคริสต์ มีการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงมนุษยธรรม ไม่ใช่เพียงวิชาการ

B 10: สภาพแวดล้อมที่ดีถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และมีพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียน และควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดูแล และรักษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีจิตสำนึกที่ดี

ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษา

คำถามภาพรวม : ในทัศนะของท่าน การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนควรมีลักษณะหรือแนวทางอย่างไรจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน ?

B 1: การให้เด็กเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมจากการปฏิบัติจริง เช่นการแบ่งปัน เด็ก ๆ ควรแบ่งปันสิ่งที่ตนเองมีและนำไปแบ่งปันด้วยตัวของเขา

B 2: การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้ยั่งยืนต้องเป็นกระบวนการบูรณาการ โดยโรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในทุกมิติ ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู ไปจนถึงบุคลากรทุกคน โดยแสดงออกถึงคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เน้นการปลูกฝังคุณค่าผ่านการปฏิบัติจริง ไม่ใช่แค่การท่องจำคำสอน จัดให้มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงคุณธรรม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การช่วยเหลือผู้อื่น การฝึกความรับผิดชอบ เพื่อให้นักเรียนซึมซับจนเป็นพฤติกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม ทั้งบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย ส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวก และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ทบทวนตนเอง และสิ่งสำคัญคือ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งโรงเรียน บ้านและชุมชน เพื่อให้คุณธรรมงอกงามในจิตใจเยาวชนอย่างแท้จริง

B 3: การศึกษาคาทอลิกในสถานศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ให้บรรลุสัจธรรมและมีการพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ควรมีแนวทางและกระบวนการอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักพระคริสตธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่ ความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ภักดีต่อประเทศชาติบ้านเมืองหรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิก มุ่งพัฒนาตนเอง บุคคลในความรับผิดชอบและสังคมให้เจริญก้าวหน้า และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน

B 4: การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในโรงเรียน ให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน จำเป็นต้องมีแนวทางที่เป็นระบบ เชื่อมโยงทั้งระดับโครงสร้างและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยอิงจากหลักความเชื่อของคริสตศาสนาและแนวปฏิบัติที่เข้าใจบริบทของผู้เรียน

B 5: เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนควรมีลักษณะและแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมอัตลักษณ์ความเป็นคาทอลิก พัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเสริมสร้างบทบาทของครูและบุคลากร จัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกประจำปี ตารางกิจกรรม จิตตารมณ์คาทอลิก

B 6: บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และยอมรับในความเป็นตัวตนของแต่ละคน โรงเรียนคาทอลิกควรสร้างพื้นที่ที่นักเรียนรู้สึกได้รับความรักและความเคารพ ไม่มีการรังแกหรือแบ่งแยก พื้นที่ทางกายภาพควรออกแบบให้เปิดกว้าง มีแสงธรรมชาติ และมีมุมสำหรับไตร่ตรอง เพิ่มพูนความรู้ และพักผ่อน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และจิตวิญญาณควบคู่กัน นอกจากนี้ วัฒนธรรมองค์กรควรบูรณาการคุณค่าคริสตชนผ่านกิจกรรมภาวนา การรับใช้ และการเฉลิมฉลองวันสำคัญทางศาสนา อีกทั้งโรงเรียนต้องบูรณาการวิชาการไปกับวันสำคัญต่าง ๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา มีซิสเตอร์ผู้อำนวยการที่เห็นความสำคัญ ให้ข้อคิดในงานวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อหล่อหลอมจิตใจให้เข้มแข็งและมีศรัทธา พร้อมส่งเสริมความหลากหลายและความเคารพในความแตกต่างของนักเรียน เพื่อสร้างชุมชนที่เปิดกว้างและเข้าใจซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู เพื่อน และผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านวิชาการ สังคม และจิตวิญญาณ โรงเรียนจึงควรออกแบบและจัดการสภาพแวดล้อมอย่างรอบคอบ เพื่อให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้และอภิบาลที่แท้จริง

B 7: การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มจาก “การสร้างแบบอย่างที่ดีในชีวิตประจำวัน” โดยครูและบุคลากรเป็นผู้ที่แสดงออกอย่างจริงจัง ผู้เรียนจะซึมซับผ่านการเห็น การสัมผัส และการมีประสบการณ์ตรง ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้เชิงทฤษฎี การสร้างกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกทำ

และสะท้อนตนเอง เช่น การเล่นิทานจริยธรรม การทำจิตอาสา จะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมสู่จิตใจได้อย่างยั่งยืน

B 8: โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนภายใต้สภาการศึกษาคาทอลิก ต้องวางนโยบายการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตอบสนองด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไปในทิศทางแนวทางเดียวกัน ด้านวิชาการหรือด้านอื่น ๆ อาจแตกต่างกันตามบริบท ตามศักยภาพ หรือตามนโยบายของภาครัฐได้ แต่ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ปรากฏเป็นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน

B 9: การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนต่อพฤติกรรมและจิตใจของผู้เรียน ต้องดำเนินการอย่างลึกซึ้ง มีความต่อเนื่อง และสอดคล้องกับบริบทชีวิตจริงของผู้เรียน ไม่ใช่เพียงแค่การสอนหรือกิจกรรมเฉพาะช่วงเวลา การส่งเสริมคุณธรรมอย่างยั่งยืนไม่ใช่แค่สอนให้ทำดีแต่ต้องปลูกจิตสำนึกโดยใช้วิธีที่หล่อหลอมจากภายในผ่านแบบอย่าง การปฏิบัติจริง การไตร่ตรอง และความรักที่ไม่ตัดสินทั้งนี้ต้องมีความร่วมมือระหว่างครู ครอบครัวและชุมชนแห่งความเชื่อในโรงเรียน

B 10: การส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีในโรงเรียน ไม่เพียงแค่สอดแทรกในการเรียนการสอน หรือการกำหนดระเบียบวินัยเท่านั้น แต่ครูควรเริ่มต้นจากการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อสะท้อนคุณธรรมที่ดีส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

ท่านมองว่าอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางการศึกษาได้อย่างไร โดยเฉพาะในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ?

B 1: ความเชื่อและคุณธรรมของคาทอลิกเป็นคุณธรรมที่ทุกคนปฏิบัติได้และมีความสุขเมื่อนำไปใช้เช่นความสุภาพถ่อมตน ความรักเมตตา การให้อภัยสิ่งเหล่านี้เป็นคุณธรรมที่ใช้ได้ตลอดเวลา ในโรงเรียนของเราที่ช่วยเหลือพี่น้อง เวลาที่มีกิจกรรมพี่จะช่วยน้องและให้น้องได้มีโอกาสได้รับสิ่งที่ดีก่อน สิ่งเหล่านี้เมื่อทุกคนปฏิบัติก็จะเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดี พี่ที่แข็งแรงกว่าช่วยน้องที่อ่อนแอกว่า

B 2: การถ่ายทอดอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในสังคมหลากหลาย ต้องผ่านกระบวนการบูรณาการคุณค่าสู่การหล่อหลอมมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยเน้นคุณค่าพระวรสาร เช่น ความรัก ความเมตตาที่ทุกคนเข้าถึงได้และนำเสนออย่างเปิดกว้าง เคารพความแตกต่าง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ พร้อมทั้งตระหนักในคุณค่าแห่งอัตลักษณ์ของตนเอง โรงเรียนควรเป็นพื้นที่สนทนาแลกเปลี่ยนประเด็นจริยธรรมและส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อให้เห็นคุณค่าของการให้โดยไม่แบ่งแยก สิ่งนี้ไม่ใช่การยึดเย็ดแต่คือการจุดประกายให้ผู้เรียนค้นพบชีวิตที่มีความหมายและอยู่ร่วมในสังคมหลากหลายได้อย่างสร้างสรรค์

B 3: ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร ผู้บริหารและบุคลากร การศึกษาคควรร่วมกันทำให้นักเรียนทุกระดับชั้นเข้าใจและเห็นความสำคัญของ “คุณค่าพระวรสาร” เช่นเดียวกัน ตามอัตภาพ ยิ่งกว่านั้น การ จัดการศึกษาอบรมของโรงเรียนคาทอลิกจะเกิดประสิทธิผล ยิ่งขึ้น หากผู้ปกครองจะเริ่มทำความเข้าใจ กับ อัตลักษณ์สำคัญประการนี้ของโรงเรียน เราอาจใช้ คำว่า “คุณธรรมตามคุณค่าพระวรสาร” เพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ส่วนวิธีการต่าง ๆ ที่โรงเรียนอาจเลือกใช้มีหลายวิธีอาทิ การ อธิบายในการประชุมผู้ปกครอง การประชุมสมาคม ผู้ปกครองและครูการจัดพิมพ์ในคู่มือนักเรียน คู่มือ ครูวารสารโรงเรียน และแพลตฟอร์มสื่อสารสังคม ต่าง ๆ ของโรงเรียน วิธีการหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีคือ การให้ครูเขียนบทความเล่าเรื่องประสบการณ์การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนจริง ๆ ของโรงเรียน โรงเรียนรวบรวมบทความ เป็นระดับชั้นเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองทราบ อาจตั้งชื่อ เอกสารนี้ว่า “การเรียนรู้แบบบูรณาการ คุณธรรมตามคุณค่าพระวรสาร” ในเอกสารแต่ละระดับชั้น โรงเรียนสามารถบรรจุบทความ “การ บลูกฝังคุณค่าพระวรสารในโรงเรียน” ไว้เป็นบทนำ เพื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่า พระวรสาร

B 4: “อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกไม่ใช่เพียงเนื้อหาที่สอน แต่คือวิธีที่เราดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่น” การถ่ายทอดอัตลักษณ์นี้จึงไม่ได้เกิดจากการบังคับให้เชื่อตาม แต่เป็นการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของความดีงามในตัวผู้เรียน โดยไม่ปิดกั้นความหลากหลาย หากเปิดโอกาสให้คุณค่าคาทอลิกทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมมนุษย์เข้าหากันด้วยความรักและความ เข้าใจ แม้ในบริบทของสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ

B 5: การออกแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความรัก ความเมตตา การให้อภัย และความ ยุติธรรม ซึ่งเป็นคุณค่ากลางของคำสอนของพระเยซูบลูกฝัง “จิตตารมณ์ของผู้รับใช้” เพื่อให้นักเรียน มองชีวิตการเรียนและอนาคตในมิติของการรับใช้สังคม

B 6: อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทาง การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการคุณค่าทางศาสนาเข้ากับเนื้อหาวิชาการและ กิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ โรงเรียนคาทอลิกควรสร้างบรรยากาศแห่งความเคารพและเปิดกว้าง เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะ ยอมรับและเข้าใจความแตกต่างอย่างแท้จริง

B 7: อัตลักษณ์คาทอลิกสามารถถ่ายทอดผ่าน "การดำเนินชีวิตแห่งความรัก การรับใช้ และ การเคารพผู้อื่น" ซึ่งเป็นคุณค่าที่เป็นสากลและเข้าถึงทุกศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสามารถบูรณา การสิ่งเหล่านี้ผ่านกิจกรรมที่เน้นหัวใจแห่งความเมตตา การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การเรียนรู้วัฒนธรรม ที่หลากหลายโดยไม่แบ่งแยก โดยยังยึดมั่นในคุณค่าพระวรสารเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจและการ ดำเนินชีวิต

B 8: การจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกสถานศึกษา ต่างมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างดี มีความสุข โดยผ่านทางการจัดการเรียนการสอน ผ่านทางการเข้าร่วมกิจกรรม และผ่านทางการอบรมสั่งสอนโดยครูผู้สอน ถึงแม้ว่าในแต่ละสถานศึกษาจะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและต่างความเชื่อก็ตาม แต่การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกเป็นหลักคุณธรรมสากล ที่มีได้มุ่งหวังให้เปลี่ยนความเชื่อ เปลี่ยนศาสนา แต่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นศาสนิกชนที่ดี

B 9: อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการทางการศึกษาได้แก่ 1) เน้นคุณค่าพื้นฐานสากล แม้ผู้เรียนจะแตกต่างศาสนาแต่คุณธรรมพื้นฐานที่ศาสนาคริสต์สอน เช่น ความรักความเมตตา การให้อภัย ความยุติธรรม และการบริการรับใช้ผู้อื่นด้วยจิตอาสา 2) ถ่ายทอดผ่านการเป็นพยานชีวิต ครูและบุคลากรควรเป็นแบบอย่างที่มีชีวิตศรัทธาอย่างมีเมตตาและเปิดกว้างไม่ใช่แต่สอนเรื่องศาสนา แต่ใช้ชีวิตแบบคริสตชน ให้ผู้เรียนสัมผัสได้จริง เช่น ความสุภาพ ความเสียสละ ความยุติธรรม และความอ่อนโยน 3) ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนภายใน ส่งเสริมให้นักเรียน คิดใคร่ครวญจิตใจตนเอง ผ่านคำถามเชิงจริยธรรม ความหมายของชีวิต 4) สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนแบบคริสตชน สื่อให้เห็นว่าโรงเรียนเป็น ครอบครัวแห่งความรัก ความเคารพ และความหวัง 5) ให้การศึกษาศาสนาอย่างเปิดกว้างและเสริมสร้าง สอนวิชาศาสนาในเชิง ให้เข้าใจ ไม่ใช่ บังคับให้เชื่อ 6) สร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงศรัทธากับการลงมือทำ จัดกิจกรรมจิตอาสา การช่วยเหลือผู้ยากไร้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 7) ให้พื้นที่สำหรับการภาวนาอย่างเสรี มีการภาวนาในกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นความสงบ สะท้อนใจและความหวัง มากกว่ารูปแบบที่เคร่งครัด การศึกษาคาทอลิกในโลกที่มีความหลากหลาย ไม่ใช่การทำให้ทุกคนเป็นคาทอลิก แต่คือการทำให้ทุกคนได้สัมผัสความรัก ความหวัง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ผ่านสายตาของพระคริสต์

B 10: จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่น และสร้างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก กตัญญู ต่อผู้มีพระคุณ และตระหนักในความดีที่ผู้อื่นมอบให้ตน พร้อมตอบแทนคุณในทุกโอกาส เคารพ เชื่อฟัง บิดา มารดา และผู้มีพระคุณ

ด้านที่ 1: ความรักเมตตา

โรงเรียนสามารถปลูกฝัง "ความเมตตา" ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร ทั้งในบริบทห้องเรียน กิจกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้กับนักเรียน ?

B 1: คุณครูไม่ควรใช้ความรุนแรงกับเด็กไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือพฤติกรรมที่แสดงออก นักเรียนไม่พูดคำหยาบกับเพื่อนหรือเล่นอย่างรุนแรง การเข้าแถวซื้ออาหารก็เป็นการแสดงความเมตตาต่อผู้ที่ไม่แข็งแรงด้วย บุคลากรของโรงเรียนควรมีในเมตตา ช่วยเหลือ ทักทายด้วยความยิ้มแย้มกับเด็ก มีกิจกรรมคาทอลิกที่ส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมความเมตตาตามแบบของพระเยซูคริสต์เจ้า

B 2: การปลูกฝัง “ความเมตตา” ต้องเริ่มจาก บรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัย ในโรงเรียน ครูควรเป็นแบบอย่าง สอนให้รู้จักการรับฟัง การยอมรับความแตกต่าง และการให้อภัย และจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ทั้งในห้องเรียน เช่น การทำงานร่วมกัน หรือนอกห้องเรียน เช่น โครงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม การเยี่ยมผู้ป่วยในโรงพยาบาล การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส หรือการดูแลสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกจากการกระทำของตนเอง และพัฒนาจิตใจที่อ่อนโยนและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควรส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวก และการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสันติ จัดให้มีกิจกรรมที่เน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนต่างชั้นปี หรือต่างกลุ่ม การมีระบบพี่เลี้ยงก็ช่วยได้ สิ่งสำคัญคือการตอกย้ำและชื่นชมพฤติกรรมแห่งความเมตตาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

B 3: การสอนเรื่องความเมตตาครูณาต่อเด็กควรทำในโอกาสที่เหมาะสมกับวัย การพูดคุยกับเด็กอายุสองขวบเกี่ยวกับการกดขี่ทางวัฒนธรรมไม่ใช่วิธีที่ดีอย่างแน่นอน การช่วยให้เด็ก ๆ เข้าใจตนเองเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจอย่างเหมาะสม การแสดงให้พวกเขาเห็นถึงความเข้มแข็งของตนเองในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเป็นพฤติกรรมที่ต้องได้รับการเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง

B 4: โรงเรียนสามารถปลูกฝัง “ความรักเมตตา” ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างรอบด้าน โดยรวบรวมหลักการทางจิตตารมณ์เข้ากับกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

B 5: จัดทำแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์คาทอลิกสำหรับนักเรียนต่างศาสนา ตามแนวทางบูรณาการอัตลักษณ์คาทอลิกในวิชาเรียน จัดทำคู่มือครูสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในสังคมพหุวัฒนธรรม

B 6: โรงเรียนสามารถปลูกฝัง “ความเมตตา” ให้เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกบริบท ทั้งในห้องเรียน กิจกรรม ต่างๆ ที่โรงเรียนมาวิทยาลัยจัดให้กับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยรวมแล้ว การปลูกฝังความเมตตาจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกฝ่ายในโรงเรียน ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศแห่งความรัก ความเคารพ และการรับใช้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีหัวใจเมตตาและพร้อมแบ่งปันความดีในสังคมต่อไป

B 7: โดยการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ “ลงมือทำ” เช่น ดูแลเพื่อนที่อ่อนแอ จัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน ฝึกการให้อภัย การแบ่งปัน รวมถึงการสะท้อนประสบการณ์หลังจบกิจกรรม เพื่อปลูกฝังความรู้สึกเห็นอกเห็นใจจากใจจริง ไม่ใช่จากหน้าที่

B 8: โรงเรียนสามารถปลูกฝังความรักเมตตา ความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจผู้ตกทุกข์ได้ยากและปรารถนาที่จะกระทำเพื่อบรรเทาทุกข์ ผ่านกิจกรรมวันเกิดแม่พระ กิจกรรมมหาพรต กิจกรรมจิตเมตตาสงเคราะห์

B 9: “การสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่ทำให้เด็ก รู้สึกถึงความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข แล้วส่งต่อความรักนั้นสู่ผู้อื่น” ด้วยหัวใจที่พร้อมเข้าใจ ยอมรับ ให้อภัย และช่วยเหลือ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยครูเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนแห่งความเห็นอกเห็นใจ เน้นการลงมือทำอย่างต่อเนื่อง และให้โอกาสนักเรียนฝึกฝนและสะท้อนความรู้สึก

B 10: ปลูกฝังนักเรียนให้มีความรักเมตตา ความดี รักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้อภัยผู้อื่น

ท่านคิดว่าบทบาทของครูและบุคลากรในการเป็น “แบบอย่างแห่งความเมตตา” มีความสำคัญอย่างไร และควรส่งเสริมอย่างไรในทางปฏิบัติ ?

B 1: ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความสำคัญมากในการเป็นแบบอย่างแห่งความเมตตา เพราะเด็กจะเห็นแบบอย่างจากทุกคนและเรียนรู้จากคนรอบข้าง และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการอบรมอย่างต่อเนื่อง

B 2: บทบาทของครูและบุคลากรในการเป็น "แบบอย่างแห่งความเมตตา" มีความสำคัญยิ่ง เพราะเพราะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดมักมาจากการสังเกตและเลียนแบบ โดยเฉพาะการเห็นจากผู้ใหญ่ที่เคารพช่วยปลูกฝังคุณค่าน้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืนกว่าการสอนด้วยคำพูดเพียงอย่างเดียว เป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การส่งเสริมทำได้โดยสร้างความตระหนักให้เห็นถึงบทบาทตนเอง จัดอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การประยุกต์ใช้ความเมตตาในชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อสารที่อ่อนโยน และส่งเสริมวัฒนธรรมการดูแลซึ่งกันและกัน ในหมู่บุคลากร เมื่อพวกเขามีความเมตตาต่อกัน ย่อมส่งผลต่อนักเรียน การเป็นแบบอย่างไม่ได้หมายถึงความสมบูรณ์แบบ แต่คือการแสดงความพยายามและความมุ่งมั่น ซึ่งจะได้รับการยอมรับและเป็นแรงเสริมสำคัญที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

B 3: เมื่อสอนเรื่องความเมตตา สิ่งสำคัญคือต้องสอนให้เข้าใจว่าคนเรามีประสบการณ์เกี่ยวกับความเมตตาในแบบของตัวเอง บางคนชอบกอด บางคนอาจตอบสนองต่อคำพูดที่อ่อนโยนของเด็กๆ ได้ดีกว่า นอกจากนี้ สถานการณ์ต่างๆ ก็ต้องการความเมตตาในรูปแบบที่แตกต่างกัน ความ

เมตตาเป็นแนวคตินามธรรมที่เด็กๆ ต้องเรียนรู้ในสถานการณ์จริงเพื่อทำความเข้าใจความแตกต่างอย่างละเอียดอ่อนของความเมตตา วิธีที่ดีที่สุดที่เด็กๆ จะเรียนรู้เกี่ยวกับความเมตตา กรุณาได้คือการสังเกตพฤติกรรมของเด็กๆ เหล่านี้ ครู ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่คนอื่นๆ จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมเช่นนี้เพื่อให้เด็กๆ เห็นว่าสิ่งนี้มีคุณค่าและได้รับการยอมรับในการเลียนแบบ การแสดงออกถึงความเมตตา กรุณาในช่วงเวลาแห่งความทุกข์ยากเป็นทักษะที่ผู้ใหญ่ทุกคนควรฝึกฝนให้เชี่ยวชาญ คนรุ่นต่อไปจะต้องพึ่งพาทักษะนี้

B 4: บทบาทของครูและบุคลากรในการเป็นแบบอย่างแห่งความเมตตา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ "แบบอย่างที่ดี" คือวิธีการสอนที่ทรงพลังที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องของคุณธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความรัก ความเมตตา และความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ผ่านการ เห็น และ สัมผัส มากกว่าการ ฟังหรือท่องจำ

B 5: มีแผนอบรมครู “เมตตาอย่างพระคริสต์” สร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงเมตตาของครู มีแนวทางบูรณาการคุณค่าความเมตตาในคู่มือจรรยาบรรณครู

B 6: บทบาทของครูและบุคลากรในการเป็น “แบบอย่างแห่งความเมตตา” มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก เพราะสิ่งที่เด็กเรียนรู้มากที่สุดไม่ได้มาจากคำสอนเพียงอย่างเดียว แต่จากการเห็นแบบอย่างที่ดีในชีวิตประจำวัน ครูและบุคลากรที่แสดงความเมตตาอย่างจริงใจในการพูด การฟัง การให้อภัย และการดูแลนักเรียนด้วยความเข้าใจ “นำกระทำและกระทำพร้อมกัน” คณะครูมาใช้เป็นวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งเป็นพยานแห่งความเชื่อที่มีพลังและเป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนเจริญรอยตามในชีวิตของตน เพื่อส่งเสริมบทบาทนี้ในทางปฏิบัติ โรงเรียนควรจัดอบรมเชิง และประชุมประจำเดือน โดยมีซิสเตอร์ผู้อำนวยการเป็นประธานในการประชุม ให้ข้อคิดจิตตารมณ์และการพัฒนาทางอารมณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูได้กลับมาทบทวนตนเองและเรียนรู้ทักษะการสื่อสารที่อ่อนโยน การรับฟังอย่างลึกซึ้ง และการจัดการความเครียดอย่างมีสติ นอกจากนี้ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ลดการแข่งขันภายใน และเน้นการทำงานร่วมกันด้วยใจรับใช้ การสร้างพื้นที่สำหรับการภาวนาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตจิตของครูในกลุ่มเล็กอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ครูมีแรงบันดาลใจและพลังใจในการเป็น “แบบอย่างที่มีชีวิต” แห่งความเมตตา และสุดท้าย โรงเรียนควรส่งเสริมการยอมรับและชื่นชมการกระทำเล็กๆ ที่แสดงถึงความเมตตาในแต่ละวัน เพื่อยืนยันว่า ความเมตตาไม่ใช่เพียงอุดมคติ แต่เป็นวิถีชีวิตที่เราทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและเจริญเติบโตไปด้วยกันได้

B 7: ครูคือพระวาจาที่มีชีวิต นักเรียนเรียนรู้จาก “การเห็น” มากกว่าการ “ได้ยิน” ครูที่มีเมตตาจะไม่เพียงพูดถึงความรักแต่จะเป็นความรักนั้นให้ประจักษ์ผ่านสายตา น้ำเสียงและการกระทำ โรงเรียนควรส่งเสริมผ่านการอบรมจิตตารมณ์ การสวดภาวนาร่วมกันและการสร้างวัฒนธรรมแห่งการสนับสนุนในหมู่ครู

B 8: ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ที่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นผู้มีความรักเมตตา เป็นผู้ที่มีพลังบวกปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม

B 9: การเป็น “แบบอย่างแห่งความเมตตา” คือหัวใจของความเป็นครูที่แท้จริง เพราะสิ่งที่นักเรียนจดจำมากที่สุดอาจไม่ใช่บทเรียนในตำรา แต่คือความรู้สึกอบอุ่นจากการได้รับความรัก ความเข้าใจ และการยอมรับจากครู ความเมตตาไม่ได้เป็นสิ่งที่ควรมี แต่เป็นสิ่งที่ต้องเป็น อย่างแท้จริงและสม่ำเสมอ

B 10: ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการมอบความเมตตา ทั้งด้านการพูด และการแสดงออก และควรมีกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้ แบ่งปัน เข้าใจผู้อื่นเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในโรงเรียน

ด้านที่ 2: ความซื่อสัตย์

มุมมองของท่าน การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากจุดใด และจะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นในคุณค่านี้ได้อย่างไร

B 1: เพื่อที่จะให้เด็กได้เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรของโรงเรียนทั้งหมดต้องเจริญชีวิตด้วยความซื่อสัตย์ก่อน และเมื่อเด็กอยู่ในบรรยากาศของสิ่งเหล่านี้เขาก็จะได้เรียนรู้ว่าความซื่อสัตย์นี้ดี และทำให้ชีวิตมีความสุข

B 2: การสร้างวัฒนธรรมความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารและครูทุกคนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ แรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นคือการ สร้างความเข้าใจในผลลัพธ์ ของความซื่อสัตย์ที่นำมาซึ่งความไว้วางใจและการไม่ซื่อสัตย์ที่นำมาซึ่งผลเสีย ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนกล้าพูดความจริงและมีโอกาสเรียนรู้จากความผิดพลาด ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคล และตระหนักถึงผลกระทบต่อส่วนรวม การชื่นชมพฤติกรรมที่ซื่อสัตย์จะช่วยให้คุณค่านี้หยั่งรากลึกในจิตใจของนักเรียน

B 3: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมการอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนิทานคุณธรรม กิจกรรมเด็กดีมีความซื่อสัตย์ กิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมคุณธรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมโครงการคุณธรรม เป็นต้น

B 4: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความต่อเนื่องและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและผู้บริหารที่ต้องเป็นแบบอย่างและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์อย่างแท้จริง ทั้งในระดับความคิดและพฤติกรรม ความซื่อสัตย์เป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจ ความยุติธรรม และความสงบสุข ความซื่อสัตย์ไม่ใช่แค่การไม่

โกหกหรือไม่คดโกงเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงความจริงใจ การยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องแม้ไม่มีใครเห็น และการกล้ายอมรับความผิดเมื่อทำผิดพลาด

B 5: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจากจุดใด และจะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นในคุณค่าโดยปลูกฝัง “ความหมายของความซื่อสัตย์” ตั้งแต่ระดับจิตใจ ผู้นำและครูต้องสามารถเป็นต้นแบบที่ชัดเจน สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนยึดมั่นใน “ความซื่อสัตย์” เน้นการเรียนรู้จากความผิด มากกว่าการลงโทษ บูรณาการในบทเรียนและกิจกรรม จัดทำนโยบาย “ซื่อสัตย์เชิงบวก” จัดกิจกรรมเสริมสร้างความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียน

B 6: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเริ่มจาก “ผู้นำและครู” ในฐานะแบบอย่างที่มีชีวิต เพราะนักเรียนเรียนรู้จากสิ่งที่เห็นมากกว่าสิ่งที่ได้ยิน การที่มีคณะซิสเตอร์ ผู้บริหาร และครูเป็นแบบอย่างในการแสดงความซื่อสัตย์ในคำพูด การตัดสินใจ และการกระทำ จะช่วยสร้างมาตรฐานทางคุณธรรมที่ชัดเจนในสายตาของนักเรียน วัฒนธรรมนี้จะหยั่งรากได้เมื่อทุกระดับของโรงเรียนตั้งมั่นอยู่บนความโปร่งใส ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองพูดหรือทำ ในทางปฏิบัติ โรงเรียนได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ไตร่ตรองถึงคุณค่าของความซื่อสัตย์ เช่น การอภิปรายสถานการณ์จำลอง การตั้งคำถามจริยธรรม การสะท้อนตนเองผ่านงานเขียน หรือ การเชื่อมโยงหลักคำสอนกับชีวิตจริง นอกจากนี้ ควรมีระบบที่ให้รางวัลความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง เช่น การยกย่องเด็กที่กล้าพูดความจริงแม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก เพื่อสร้างแรงจูงใจที่อยู่บนฐานของการยอมรับและให้เกียรติ ไม่ใช่แค่ความกลัวโทษ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ความซื่อสัตย์เป็น “คุณค่าที่ฝังอยู่ในวัฒนธรรมองค์กร” ไม่ใช่เพียงคำขวัญ เช่น การทำข้อสอบอย่างโปร่งใส การรายงานผลอย่างตรงไปตรงมา และการแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยความรับผิดชอบ การที่นักเรียนเห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นเรื่องปกติในทุกมิติของโรงเรียน จะช่วยให้พวกเขายึดมั่นในคุณค่านี้ได้อย่างลึกซึ้งและยาวนาน

B 7: เริ่มจากความสัมพันธ์ที่ “ปลอดภัยและเชื่อมั่นได้” ระหว่างครูกับนักเรียน เด็กจะซื่อสัตย์เมื่อรู้ว่าตนได้รับการยอมรับแม้ในความผิดพลาด การให้รางวัลกับความซื่อสัตย์อย่างจริงจัง และการสะท้อนคุณค่าความซื่อสัตย์ในบทเรียนต่างๆ จะช่วยให้เด็กเห็นว่า “ซื่อสัตย์ = กล้าหาญ = มีเกียรติ”

B 8: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนควรเป็นเรื่องง่ายๆ เป็นเรื่องใกล้ตัวสามารถที่จะกระทำได้ เช่น โครงการคุณธรรมที่ใช้คุณธรรมเป้าหมาย ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

B 9: การสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ในโรงเรียนไม่ใช่แค่การสอนให้นักเรียน “ไม่โกง” แต่เป็นการปลูกฝังคุณค่าภายในที่หยั่งรากลึกในพฤติกรรมและความคิด ซึ่งต้องเริ่มอย่างมีระบบและค่อยเป็นค่อยไปโดย 1) ครูเป็นแบบอย่างของความซื่อสัตย์ 2) ปลูกฝังผ่านกิจกรรม โดยใช้บทเรียนนิทาน และการสะท้อนความคิด 3) ให้การยอมรับและสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน

B 10: ความซื่อตรง / ซื่อสัตย์ในการดำรงชีวิต รู้จักแยกแยะดี - ชั่ว จริง - เท็จและให้คุณค่า
สิ่งต่าง ๆ อย่างถูกต้อง กล่าวหาผู้ที่ทำสิ่งที่ถูกต้องและจริงใจ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น

**ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนควรตอบสนองต่อความ
ท้าทายเรื่อง "ความซื่อสัตย์" ของเยาวชนอย่างไร ?**

B 1: รณรงค์ร่วมกันในโรงเรียนและทำให้เห็นว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่ทำให้อยู่ใน
สังคมอย่างมีความสุข

B 2: ในยุคที่ค่านิยมสังคมเปลี่ยนแปลงเร็ว โรงเรียนต้องตอบรับความท้าทายเรื่องความ
ซื่อสัตย์ของเยาวชนด้วยการสร้างความตระหนักเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอนาคต ส่งเสริมการคิด
วิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อมูล และเข้าใจผลของการไม่ซื่อสัตย์ในโลกออนไลน์ ควรมีระบบสนับสนุนที่
แข็งแกร่งและวัฒนธรรมที่ไม่ตัดสิน ให้โอกาสเรียนรู้และแก้ไขข้อผิดพลาด ที่สำคัญคือการปลูกฝังความ
ซื่อสัตย์ในยุคนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากโรงเรียน บ้านและชุมชน เพื่อหล่อหลอมเยาวชนให้เป็น
พลเมืองดีที่เปี่ยมคุณธรรมท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

B 3: การจะปลูกฝังให้เด็กไทยรุ่นใหม่เกิดความซื่อสัตย์สุจริต ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนเริ่ม
ตั้งแต่ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่น และอบรมสั่งสอนต่อนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหารและครู
อาจารย์ ต้องปลูกฝังค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ให้เด็กทราบในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ จึง
นับว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นกับเด็กเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญ
ในอนาคตของประเทศชาติต่อไป การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ
ยังคงเป็นของโรงเรียนและสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักคือการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความงอกงามในทุก
ด้านอย่างมีดุลยภาพ ให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกายและสังคม ความซื่อสัตย์สุจริต
เป็นคุณลักษณะทางจิตใจที่พึงปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กทุกคน แต่การพัฒนาคุณลักษณะด้าน
ความซื่อสัตย์ก็ต้องพัฒนาด้านสติปัญญาคือเกิดความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาทางร่างกายและด้าน
สังคมไปพร้อมๆกัน

B 4: โรงเรียนไม่ควรมองความซื่อสัตย์เป็นเพียงพฤติกรรมที่ควบคุมด้วยกฎ แต่ควรพัฒนาให้
เป็นคุณค่าที่ฝังลึกในจิตใจของนักเรียนด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างแรงบันดาลใจ และสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง แม้ในโลกที่ค่านิยมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก
เพียงใดก็ตาม

B 5: ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนมีการตอบสนองต่อ
ความท้าทายเรื่องความซื่อสัตย์ของเยาวชนโดยใช้โครงการส่งเสริมความซื่อสัตย์ในยุคดิจิทัล มีแผนจัด
กิจกรรม “พูดความจริง กล้าทำดี” สำหรับโรงเรียน สร้างเนื้อหาอบรมครู ผู้ปกครองเรื่องการรับมือลูก
ที่มีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์

B 6: ในยุคที่ค่านิยมทางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความท้าทายเรื่อง “ความซื่อสัตย์” ของเยาวชนด้วยวิธีที่ทั้งเข้าใจบริบท และยึดมั่นในหลักคุณธรรมอย่างมั่นคง โดยต้องเริ่มจากการ สร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งว่า ความซื่อสัตย์คือคุณค่าที่ส่งผลต่อความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง ไม่ใช่แค่กฎระเบียบหรือข้อบังคับชั่วคราว โรงเรียนได้ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงวิพากษ์ ให้นักเรียนสามารถตั้งคำถามกับค่านิยมที่สื่อหรือสังคม ยกย่อง และรู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีงามแท้จริงจากสิ่งที่ไม่ดีผ่านกระบวนการสะท้อนตนเอง (reflection) การอภิปรายจริยธรรมและการจำลองสถานการณ์ให้คิดอย่างรอบด้าน ให้ความสำคัญโดยจัดตารางสอนที่มีคาบศาสนาให้นักเรียนได้เรียนรู้ นอกจากนี้ การเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมของนักเรียนอีกแนวทางสำคัญคือการสร้างวัฒนธรรมที่ให้คุณค่ากับความจริงใจมากกว่าความสำเร็จฉาบฉวย โดยลดแรงกดดันจากการสอบหรือการแข่งขันและสร้างระบบที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดความจริงโดยไม่ถูกลงโทษเกินควร แต่ได้รับการฟังและการเตือนสติด้วยความเมตตา ให้ออกสกับนักเรียนได้แก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองโดยเชื่อว่า นักเรียนมหาวิทยาลัยทุกคนสามารถพัฒนาเติบโตทั้งด้านความคิดและจิตใจได้ซึ่งอาจใช้เวลาไม่เท่ากัน โรงเรียนบูรณาการคุณค่าความซื่อสัตย์ในกิจกรรมประจำวันอย่างสม่ำเสมอทั้งในห้องเรียน การประเมินผล การใช้เทคโนโลยีและการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้เยาวชนเห็นว่าความซื่อสัตย์ไม่ใช่แค่คำสอน แต่เป็นวิถีชีวิตที่มีความหมายและพลังในทุกบริบทของโลกยุคใหม่

B 7: สร้างพื้นที่ให้เยาวชนได้เรียนรู้จากความผิดพลาดโดยไม่ถูกตัดสิน เช่น โครงการ “สารภาพใจ” หรือการมีระบบให้คำปรึกษาและเยียวยาที่เข้าใจวัยรุ่น นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมส่งเสริม Critical Thinking เพื่อให้เยาวชนสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องจากแรงกดดันของสังคมได้

B 8: ส่งเสริมเรื่องความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมอย่างจริงจัง ชี้ให้ผู้เรียนทราบว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตาม หากคนในสังคมขาดคุณธรรมข้อนี้เมื่อใด สังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอาดีเอาเปรียบกันจนก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาอีกมากมาย

B 9: “ความซื่อสัตย์” อาจไม่ใช่ทางลัดแต่คือ “ทางถูก” โรงเรียนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงควรยืนหยัดอย่างมั่นคงต่อคุณธรรมหลักโดยสื่อสารชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งที่เรายืนหยัด ส่งเสริมให้เด็ก “คิดเอง” ตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม เน้นความจริงใจมากกว่าภาพลักษณ์ เสริมพลังจากครอบครัวและชุมชน

B 10: ปลุกฝังและบูรณาการในการเรียนการสอน สร้างความเข้าใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความซื่อสัตย์ ชื่นชมและให้นักเรียนภูมิใจเมื่อตนเองได้กระทำสิ่งนี้

ด้านที่ 3: ความพอเพียง

ท่านคิดว่าการส่งเสริม "ความพอเพียง" ในระดับโรงเรียนควรถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบใด ทั้งในแง่ของหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และการใช้ชีวิตของนักเรียน ?

B 1: ควรมีการเรียน การสอน และปฏิบัติจริงตามที่พอหลวง ร.9 ท่านได้ให้ไว้แล้ว และ การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนร. เช่นการให้น้ำ การไม่ทิ้งการอาหาร การแยกขยะ การแบ่งปันสิ่งของที่เหลือใช้ การลดการใช้สิ่งของที่ไม่จำเป็น

B 2: การส่งเสริมความพอเพียงในโรงเรียนต้องเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังความเข้าใจในหลักความพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในหลักสูตร ควรบูรณาการแนวคิดนี้เข้ากับทุกวิชา เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและจัดโครงการที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ด้านการใช้ทรัพยากร โรงเรียนต้องเป็นแบบอย่าง ส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล การออม และการแบ่งปันในการใช้ชีวิตของนักเรียน และที่สุดคือการให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง จะช่วยให้พวกเขาซึมซับและนำคุณค่านี้ไปใช้ได้อย่างยั่งยืน

B 3: โรงเรียนควรเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพ การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง เป็นการประเมินระดับคุณภาพการปฏิบัติของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ซึ่งระบุในเครื่องมือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

B 4: การส่งเสริมความพอเพียงในโรงเรียน ควรเน้น การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนแห่งความพอเพียง ที่สอดแทรกไปในหลักสูตร การใช้ทรัพยากร และชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างมั่นคง และมีคุณธรรม

B 5: พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีหลักสูตรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

B 6: การส่งเสริมความพอเพียงในระดับโรงเรียนควรออกแบบอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียนในทุกมิติทั้งในแง่ของหลักสูตร การจัดการทรัพยากร และการปลูกฝังวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 และ ราชูปถัมภ์ด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10

B 7: บูรณาการในทุกด้าน เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ซ้ำ การจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง เช่น สวนเกษตรนักเรียน ตลาดแบ่งปัน จัดโครงการ “งดฟุ่มเฟือย” ตลอดจนสอนให้นักเรียนจัดสรรงบประมาณรายวัน และเห็นคุณค่าของการใช้สิ่งของให้เกิดประโยชน์สูงสุด

B 8: สถานศึกษาต้องน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

B 9: การส่งเสริม “ความพอเพียง” ในระดับโรงเรียนไม่ควรเป็นเพียง “คำขวัญ” หรือ “หลักคำสอนเชิงทฤษฎี” เท่านั้น แต่ควรถูกออกแบบให้เป็นรูปธรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ครู และชุมชน เป็นวัฒนธรรมที่ซึมซับได้จากทุกมิติของโรงเรียน ทั้งในด้านหลักสูตร การจัดการทรัพยากร และวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน

B 10: พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทุกกลุ่มสาระให้สอดคล้อง และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนการสอน จัดกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนได้ตระหนัก และมีความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถสร้างผลงานที่เน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาผสมผสาน และมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้อย่างไร และโรงเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งนี้อย่างไรบ้าง ?

B 1: ในโรงเรียนมีการปลูกผัก ผลไม้ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งนำมาทำอาหารเพื่อลดต้นทุน และมีการแยกขยะ การรณรงค์ทานอาหารให้หมด เพื่อฝึกนักเรียนให้ประหยัด และ ไม่ทิ้งสิ่งของ และการนำสิ่งของมาใช้มาทำประโยชน์จากการแยกขยะ การใช้ใบตองทำกระทงใส่อาหาร การทำกล่องขนมแห้ง มาใช้ในการทำกระทง

B 2: ความพอเพียงนำสู่ความสุขยั่งยืน ด้วยการปลูกฝังความพอประมาณในการใช้ชีวิต ลดความอยากได้อย่างมี ลดการเปรียบเทียบกับผู้อื่น ทำให้ค้นพบความสุขจากสิ่งรอบตัวและความสัมพันธ์ที่ดี ความมีเหตุผล สอนให้คิดวิเคราะห์ นำสู่การตัดสินใจอย่างมีสติ ส่วนภูมิคุ้มกันที่ดี ทำให้พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจนและบูรณาการหลักความพอเพียง เข้ากับทุกกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การสอนให้รู้จักคุณค่าสิ่งของ การประหยัดพลังงาน การแบ่งปัน และการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนสัมผัสและเข้าใจแก่นแท้ของความพอเพียง นำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขและยั่งยืน

B 3: โรงเรียนดำเนินงานต่างๆตามเกณฑ์คุณภาพของสถานศึกษาพอเพียงอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษาความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้ คือ

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นให้เด็กพึ่งตนเองได้ หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว เช่น ประถม 1 ช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ล้างจานชาม เก็บขยะไปทิ้ง กวาดบ้าน จัดหนังสือไปเรียนเอง

แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน กินอาหารให้หมดจาน ประถม 2 วิเคราะห์รายจ่ายของครอบครัว จะมีเป็นตารางกรอกค่าใช้จ่ายต่างๆ ของครอบครัว คุณแม่ซื้ออะไรบ้าง คุณพ่อซื้ออะไรบ้าง เด็กจะได้รู้พ่อแมหาเงินมายากแค่ไหน เช่น ยาสีฟันหลอดละ 46 บาท จะต้องไม่เอามาบิบเล่น จะต้องสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ ให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของเงินทอง จะได้ฝึกนิสัยประหยัด ครอบครัวมีรายได้และรายจ่ายเท่าไร เด็กจะได้ฝึกจิตสำนึกและนิสัยพอเพียง มีหลายโรงเรียนทำแล้ว ประถม 3 สอนให้รู้จักช่วยเหลือครอบครัวอย่างพอเพียงและรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นมีส่วนร่วมสร้างครอบครัวพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรู้จักประยุกต์ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน สามารถวิเคราะห์วางแผนและจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียน และชุมชนใกล้เคียง โดยเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนและเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพอเพียงในระดับต่างๆ และในมิติต่างๆ ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียง เห็นคุณค่าของการใช้หลักพอเพียงในการจัดการชุมชน และในที่สุดแล้วสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด

ช่วงชั้นที่ 4 เตรียมคนให้เป็นคนที่ดีต่อประเทศชาติสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ต้องเริ่มเข้าใจความพอเพียงระดับประเทศ และการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ หรือการศึกษาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมสภาพปัญหา ด้านสังคมเป็นอย่างไรแตกแยกหรือสามัคคีเป็นต้น

B 4: โรงเรียนควรเป็นพื้นที่บ่มเพาะแนวคิด “พอเพียง” ไม่ใช่แค่เพื่อการดำรงชีพ แต่เพื่อการดำรง “สุข” อย่างมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตของผู้เรียน ดังนั้น ความพอเพียงจึงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืน ในชีวิตของผู้เรียนได้ เพราะเป็นแนวทางที่เน้น การใช้ชีวิตอย่างสมดุล มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาในชีวิตได้อย่างมั่นคง และไม่ยึดติดกับวัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อ หรือการแข่งขันที่เกินความจำเป็น

ความพอเพียงเชื่อมโยงกับความสุขอย่างยั่งยืนของผู้เรียนได้โดย

1. ความสุขจากการรู้จักพอ นักเรียนจะเข้าใจว่า ความสุขไม่จำเป็นต้องมาจากสิ่งของราคาแพง หรือความสำเร็จตามค่านิยมภายนอก แต่เกิดจากการ พอใจในสิ่งที่มี และ ใช้สิ่งที่มีอย่างรู้คุณค่า

2. ลดความเครียดและการแข่งขัน การปลูกฝังแนวคิดพอเพียงช่วยให้เด็กไม่ถูกกดดันจากการเปรียบเทียบกับผู้อื่น เช่น การมีของแบรนด์เนม หรือผลการเรียนที่ต้องชนะคนอื่นตลอดเวลา ส่งผลให้มี สุขภาพจิตที่ดี และ พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้อย่างสงบสุข

3. มีทักษะชีวิตและการจัดการที่ดี เด็กที่เติบโตมาโดยเข้าใจแนวคิดพอเพียงจะมี การวางแผนชีวิตที่รอบคอบ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ้งเฟ้อ และมีแนวทางป้องกันตนเองจากความเสี่ยงในชีวิต

4. เกิดความภูมิใจในตนเอง ผู้เรียนที่สามารถ ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง และเห็นผลลัพธ์ที่ดี จะเกิดความมั่นใจในตนเองและรู้คุณค่าของตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานของความสุขในระยะยาว

บทบาทของโรงเรียนในการขับเคลื่อนความสุขอย่างยั่งยืนผ่านความพอเพียง

1. สร้างสภาพแวดล้อมแห่งความพอเพียง พัฒนาโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนพอเพียง” เช่น มีแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ชะริฟไซเคิล การประหยัดพลังงาน การซ่อมใช้แทนการซื้อใหม่ ปลูกฝังให้ครูและบุคลากรเป็น แบบอย่างของการดำเนินชีวิตพอเพียง ออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระวิชา รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น โครงการงาน โครงการกลุ่ม การทำงานร่วมกับชุมชน

2. ส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณธรรม ฝึกนักเรียนให้มีวินัย ประหยัด มีจิตสาธารณะ และมีเป้าหมายชีวิตที่ดีงาม เชื่อมโยงกับเรื่อง ความยั่งยืน ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

3. ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำจริง เช่น ปลูกผัก ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย สร้างโครงการของตนเองที่ตอบโจทย์ความพอเพียง

4. สร้างเครือข่ายกับครอบครัวและชุมชน ให้ผู้ปกครองและชุมชนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังและสนับสนุนแนวคิดพอเพียง เช่น ร่วมกิจกรรม “พอเพียงที่บ้าน”

B 5: ความพอเพียงสามารถนำไปสู่การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนในชีวิตผู้เรียนได้ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

B 6: ความพอเพียงเป็นหลักคิดที่นำไปสู่การสร้าง “ความสุขอย่างยั่งยืน” ในชีวิตของผู้เรียนได้ เพราะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นโดยมีพื้นฐานของความเข้าใจตนเอง รู้จักความต้องการที่แท้จริง และ รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ไม่หลงไปกับบริโภคนิยม ความฟุ้งเฟ้อ หรือการแข่งขันที่ไม่จำเป็น เมื่อผู้เรียนมีทัศนคติที่พอเพียง จะสามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย มีจิตใจมั่นคง รู้จักแบ่งปัน และมีภูมิคุ้มกันต่อแรงกดดันจากสังคมภายนอก โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความพอเพียงไปสู่ความสุขอย่างยั่งยืน ผ่านทั้งการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมโครงการงานสะสมคุณธรรม และวัฒนธรรมองค์กร โดยสามารถทำได้ผ่านการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาต่าง ๆ และการลงมือทำจริง เช่น โครงการปลูกผักไร้ดิน ทำของใช้จากวัสดุเหลือใช้ หรือการจัดตลาดนัดพอเพียงให้เด็กได้เรียนรู้การบริหารจัดการอย่างมีคุณธรรม นอกจากนี้ โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูเป็น

แบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การรีไซเคิล เมื่อความพอเพียงกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้เรียนจะซึมซับคุณค่านี้โดยธรรมชาติ และเติบโตเป็นบุคคลที่รู้จักพอ มีความสุขจากภายใน และพร้อมเผชิญชีวิตด้วยปัญญาและความมั่นคงอย่างแท้จริง

B 7: ความพอเพียงสร้าง “ใจที่รู้จักพอ” ซึ่งนำมาซึ่งความสงบและความสุข นักเรียนที่เติบโตด้วยแนวคิดนี้จะไม่ตกเป็นทาสของการเปรียบเทียบ โรงเรียนควรเป็นแบบอย่าง เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การจัดสิ่งแวดล้อมเรียบง่ายและอบอุ่น

B 8: ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้

B 9: “ความพอเพียง” ไม่ใช่เพียงแนวคิดทางเศรษฐกิจ แต่เป็นหลักปรัชญาชีวิตที่ลึกซึ้งซึ่งสามารถนำไปสู่ “ความสุขอย่างยั่งยืน” โดยเฉพาะในชีวิตของผู้เรียนที่กำลังอยู่ในช่วงวัยแห่งการซึมซับคุณค่าและสร้างรากฐานของการใช้ชีวิตในอนาคต ความพอเพียง คือ การสร้างความสุขจาก “สิ่งที่พอดี พอมี พอใช้” โรงเรียนคือสถานที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นว่า ความสุขที่แท้ไม่จำเป็นต้องมาก ความมั่นคงใจเกิดจากการรู้จักพอ ความสำเร็จเริ่มจากความเรียบง่ายที่ยั่งยืน

B 10: ความพอเพียงส่งผลให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกัน - เฉลียวและฉลาด รอบคอบ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพอใจในสิ่งที่ตนเป็นและมี ประหยัดอดออม มีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข

ด้านที่ 4: การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

ท่านมองว่ากิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน และควรออกแบบให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียนอย่างไร ?

B 1: กิจกรรมทางศาสนามีบทบาทในการทำให้เด็กๆเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพมาก เช่น YCS.ซึ่งเป็นองค์การที่มีกิจกรรมฝึกเยาวชนให้เป็นผู้ผู้นำ ถ้าเด็กในโรงเรียนมีกิจกรรมเหล่านี้เด็กจะเติบโตเป็นเยาวชนที่ดีมีลักษณะผู้นำที่เสียสละ อดทนและมีจิตใจเมตตา

B 2: กิจกรรมทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน เป็นเครื่องมือในการบ่มเพาะปลูกฝังคุณธรรมความเชื่อ ความเมตตา และคุณค่าชีวิต การออกแบบต้องสอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียน **วัยเด็กเล็ก** เน้นสนุกสนาน เข้าใจง่าย และใช้ประสาทสัมผัส เช่น การเล่านิทาน ประกอบภาพ การร้องเพลงประกอบท่าทาง การทำกิจกรรมศิลปะ **วัยประถม** เพิ่มความซับซ้อนและการมีส่วนร่วม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การร่วมทำบุญหรือกิจกรรมจิตอาสาเล็กๆ น้อยๆ ในโรงเรียน ส่วน**วัยรุ่น** เน้นคิดวิเคราะห์ สะท้อนชีวิต เช่น สนทนากลุ่ม การศึกษาหลักคำสอน การเข้าร่วมพักผ่อนฝ่ายจิต สิ่งสำคัญคือสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง ปลอดภัย ไม่ตัดสินและเชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับชีวิตจริง เพื่อการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืนและความหมายต่อผู้เรียนในทุกช่วงวัย

B 3: โรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรีเป็นโรงเรียนคาทอลิก แต่นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนนับถือศาสนาพุทธ โรงเรียนจึงดำเนินการและกิจกรรมหลักทางศาสนาคริสต์ และกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาพุทธ ทั้ง 2 กิจกรรมนั้นมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน โดยนักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจและสงบสุข เช่น กิจกรรมมิสซาในโอกาสสำคัญต่างๆ กิจกรรมตามเทศกาลของคริสต์ศาสนา กิจกรรมค่ายกองหน้าร่าเริงของนักเรียน ระดับชั้น ป.1-3 กิจกรรมค่าพลศีลของนักเรียนระดับชั้น ป.4-6 และกิจกรรมค่า Y.C.S. ของนักเรียนระดับชั้น ม.1-ม.6 กิจกรรมแท่นเทียนจำนำพรรษา กิจกรรมสมาธิเพื่อชีวิต เป็นต้น ซึ่งแต่ละกิจกรรมนั้นโรงเรียนออกแบบให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียน

B 4: กิจกรรมทางศาสนาไม่ใช่เพียงพิธีกรรม แต่ควรเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้จิตใจ สร้างความหมายในชีวิต และพัฒนาคุณธรรมภายในอย่างยั่งยืน หากออกแบบให้เหมาะสมกับวัยและบริบท ผู้เรียนจะเติบโตเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติในสังคมได้ กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน โดยเฉพาะในการหล่อหลอมให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสำนึกที่ดี และการมีเป้าหมายในชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความดีงาม

B 5: กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน และควรออกแบบให้สอดคล้องกับวัยและบริบทของผู้เรียนประกอบด้วย ปลุกฝังคุณธรรมพื้นฐาน พัฒนาจิตวิญญาณและการไคร่ครวญ รวมถึงการปลูกเมล็ดแห่งศรัทธา

B 6: กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยหล่อหลอม “ชีวิตภายใน” ให้นักเรียนได้หยุดคิด ไตร่ตรอง และเปิดใจกับคุณค่าทางจิตวิญญาณ ซึ่งมีความหมายอย่างยิ่งในโลกที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบ ความกดดัน และสิ่งยั่วยุทางวัตถุ การภาวนา พิธีกรรมทางศาสนา และกิจกรรมจิตตาสถาปฏิบัติต่างๆ ช่วยให้นักเรียนได้สัมผัสกับความสงบ ความเมตตา และความหวัง ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานของจิตใจที่มั่นคงและเปี่ยมคุณธรรม โรงเรียนได้ให้โอกาสนักเรียนได้เป็น “เจ้าของประสบการณ์ทางศาสนา” ด้วยการมีบทบาทในการจัดพิธี การนำสวด หรือการเล่าเรื่องชีวิตที่สัมผัสพระเจ้าได้จริง มีคาบศาสนาในทุกวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ เพื่อให้ความเชื่อไม่ใช่เพียงพิธีกรรม แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การเน้น “ความหมาย” มากกว่ารูปแบบ จะช่วยให้กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียนเป็นพื้นที่แห่งการพัฒนา “หัวใจ” ของนักเรียนอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

B 7: เป็นกิจกรรมที่หล่อเลี้ยง "จิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์" ให้รู้จักพระเจ้า รู้จักตนเอง และผู้อื่น ควรออกแบบให้หลากหลายตามช่วงวัย เช่น เด็กเล็ก: เพลงสวด นิทานศาสนา เด็กโต: เวิร์กช็อปจิตตารมณ์ การภาวนาเงียบ กิจกรรมจิตอาสา และควรจัดให้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความเคยชินและฝังหา

B 8: สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุน การปฏิบัติศาสนกิจของทุกศาสนา โดยมีโครงการ กิจกรรมมารองรับตามแผนปฏิบัติการ

B 9: กิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาจิตใจ และปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่ใช่เพียงผู้รู้เท่านั้น แต่ เป็น “ผู้ดี ผู้เบิกบาน และผู้มีจิตใจงาม”

กิจกรรมทางศาสนาไม่ควรสอนเพื่อให้ “เคร่ง” แต่ควรสอนเพื่อให้ “เข้าใจ” และช่วยให้ เด็กเข้าถึงตัวเอง จัดการอารมณ์ มีศรัทธาต่อความดี ซึ่งคือรากฐานของจิตใจที่มั่นคงและเป็นสุข อย่างแท้จริง

B 10: กิจกรรมทางศาสนาเป็นกิจกรรมที่พัฒนาจิตใจผู้เรียนในด้านคุณธรรมพื้นฐาน ทั้ง ความเมตตา ความอดทน ความเสียสละ และความซื่อสัตย์ ควรมีการฝึกให้นักเรียนกิจกรรมทาง ศาสนา เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีสมาธิ รู้จักเคารพผู้อื่น

❖ เราจะบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็น ธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้อย่างไร ?

B 1: การให้โอกาสเด็กที่จะเลือกกิจกรรมที่เขาคิดว่าน่าสนใจด้วยตัวของเขาเอง ไม่ควร บังคับเลือก

B 2: การบูรณาการหลักศาสนาสู่ชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยไม่ยัดเยียด แต่รักษา อัตลักษณ์คาทอลิกไว้ คือการทำให้หลักคำสอนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เริ่มด้วยการสร้าง บรรยากาศ ที่สะท้อนคุณค่าคาทอลิกที่อบอุ่นและเปิดกว้าง แนวทางคือเชื่อมโยงคุณธรรมสากล เช่น ความรัก ความเมตตา ความซื่อสัตย์ การให้อภัย และการรับใช้ เข้ากับสถานการณ์จริงในทุกวิชา และจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติจริง เช่น จิตอาสา การช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้น การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม หรือการร่วมเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญ เพื่อให้นักเรียนซึมซับผ่านประสบการณ์ตรง สร้างพื้นที่แห่งการ สนทนาและสะท้อนคิดอย่างอิสระ การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าอัตลักษณ์คาทอลิกไม่ใช่ ข้อบังคับ แต่เป็นวิถีชีวิตที่เปี่ยมความหมาย นำไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นประจักษ์พยาน แห่งคุณค่าความดีในสังคมที่หลากหลาย

B 3: โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมอย่างมีความสุข ดังนี้ กิจกรรมมิสซาในโอกาสสำคัญต่างๆ กิจกรรมตามเทศกาลของคริสต์ศาสนา กิจกรรมค่ายกองหน้า ร่าเริงของนักเรียน ระดับชั้น ป.1-3 กิจกรรมค่าพลศีลของนักเรียนระดับชั้น ป.4-6 และกิจกรรมค่าย Y.C.S. ของนักเรียนระดับชั้น ม.1-ม.6 บูรณาการเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่าง เป็นธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้

B 4: การบูรณาการอย่างเป็นธรรมชาติจึงไม่ใช่การเพิ่ม "ชั่วโมงศาสนา" แต่คือการปลูกหัวใจและจิตวิญญาณให้มีชีวิต โดยเชื่อมโยงความเชื่อเข้ากับชีวิตประจำวันอย่างอ่อนโยนและมีความหมายการบูรณาการหลักศาสนาคาทอลิกเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้ ต้องอาศัยความเข้าใจบริบทของนักเรียน ความร่วมมือของครู และการออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงศรัทธาเข้ากับชีวิตจริงอย่างกลมกลืน

B 5: เราจะบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด และยังคงรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ได้ โดยสอนเรื่องศาสนาผ่านพฤติกรรมประจำวัน ภาวนาอย่างเรียบง่ายในชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงศาสนาเข้ากับวิชาต่างๆ และการรักษาอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างอบอุ่น

B 6: การบูรณาการหลักศาสนาเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกควรทำอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ยัดเยียด แต่เน้นการหล่อหลอมผ่านแบบอย่างที่ดีของครูและบุคลากร ซึ่งสะท้อนความรัก ความเมตตา และความซื่อสัตย์ตามคำสอนของพระเยซู โรงเรียนมารีวิทยาได้เชื่อมโยงหลักศาสนาเข้ากับวิชาต่าง ๆ และเหตุการณ์ในชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าอย่างลึกซึ้ง และส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง สะท้อนตนเอง และมีส่วนร่วมอย่างสมัครใจ การจัดกิจกรรมจิตตาสถาปนาหรือการบริการสังคมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยให้ศาสนาเป็นสิ่งที่สัมผัสได้และมีความหมาย โรงเรียนให้เกียรติความหลากหลายของนักเรียน โดยนำเสนอความเชื่อด้วยความเคารพและเปิดกว้าง อย่างเหมาะสม ศาสนาไม่ได้เป็นเพียงความรู้ แต่เป็นวิถีชีวิตที่นักเรียนยึดถือและนำไปปฏิบัติได้จริง

B 7: โดยไม่เน้นคำสอนเชิงบังคับ แต่ใช้การสื่อสารแบบการแบ่งปัน เช่น ครูพูดถึงประสบการณ์ของตนกับพระเจ้า หรือให้นักเรียนสะท้อนพระวาจาในชีวิตจริง พร้อมปลูกฝังพฤติกรรมเล็กๆ เช่น การสวดสวดอย่างจริงจัง การขอบคุณ การให้อภัย ซึ่งสะท้อนจิตตารมณ์ของพระเยซูอย่างเรียบง่าย

B 8: สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง ใช้บทสวดภาวนาของโรงเรียนคาทอลิก มีการนั่งสมาธิ การแผ่เมตตาและการแบ่งปันพระวาจา เป็นการบูรณาการสร้างคนดีอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่อึดอัด ไม่ยัดเยียด

B 9: โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง คือทำให้ศาสนาเกี่ยวข้องกับปัญหาและความรู้สึกของเด็กเป็นประสบการณ์ ไม่ใช่แค่คำสอน โดยเด็กต้อง “รู้สึกถึงพระเจ้า” มากกว่าแค่ “รู้เกี่ยวกับพระเจ้า” เป็นวัฒนธรรม ไม่ใช่แค่บทเรียน มีบรรยากาศที่อบอุ่น เมตตา เคารพ คือสิ่งที่สะท้อนพระเจ้าได้ดีที่สุด

B 10: ฝึกให้นักเรียนเริ่มจากตนเองในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รักษาความสะอาดทั้งในห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน มีความรัก ความเมตตา มีความซื่อสัตย์ โดยมีครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

คำถามสรุป: อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ทัศนะของท่าน อะไรคือหัวใจของ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” และเราจะธำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ไว้ได้อย่างมีความหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน ?

B 1: หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สำหรับข้าพเจ้าคิดว่า คือ ความรัก ความเมตตา และการแบ่งปัน ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า คือหัวใจที่สำคัญ และเราจะต้องอบรมให้ทุกคนในโรงเรียนของเราได้มีอัตลักษณ์นี้ และดำรงรักษาสืบไป จากกิจกรรม โครงการ และการอบรมทุกๆวันทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

B 2: หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก คือการหล่อหลอมมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งปัญญา คุณธรรมและจิตวิญญาณ โดยมีรากฐานจากรักเมตตาของพระคริสต์และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การธำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ได้อย่างมีความหมายในสังคมปัจจุบัน ต้องอาศัยแนวทางที่ยึดหยุ่นโดยการบูรณาการคุณค่าสู่ชีวิตประจำวัน สอดแทรกคุณธรรมคาทอลิกในทุกกิจกรรมและการปฏิสัมพันธ์เป็นแบบอย่างชัดเจน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรแสดงออกถึงความรักและความเมตตา เปิดกว้างและเคารพความหลากหลาย สร้างพื้นที่ที่เปิดรับและเข้าใจความแตกต่าง เน้นการรับใช้สังคม ปลุกฝังจิตสำนึกแห่งการเป็นผู้ให้และสร้างสังคมที่ดีงาม จะช่วยให้คุณค่าเหล่านี้ยังคงมีความหมายและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งในโลกปัจจุบันและอนาคต

B 3: ข้าพเจ้าคิดว่าหัวใจของ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” และเราจะสามารถธำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ไว้ได้อย่างมีความหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน คือข้อความที่ว่า “โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจเพื่อการพัฒนาคนทุกวัย เพราะในพระคริสต์ผู้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบที่คุณค่าของมนุษย์ทั้งหมดจะพบกับความบริบูรณ์และเป็นหนึ่งเดียว นี่คือฐานรากของคุณลักษณะความเป็นคาทอลิกของโรงเรียน โดยเฉพาะหน้าที่ในการปลุกฝังคุณค่าของมนุษย์ตามสิทธิ อันชอบธรรมของโรงเรียนคาทอลิกที่สอดคล้องกับพันธกิจในการรับใช้มนุษย์ทั้งหมดนั้นมีต้นกำเนิด ในองค์พระคริสต์เจ้า พระองค์คือผู้ทำให้มนุษย์เป็นผู้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ทำให้ชีวิตมนุษย์มีความหมายและเป็นต้นแบบที่โรงเรียนคาทอลิกมอบให้นักเรียนทุกคน”

B 4: อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มิใช่เพียงรูปแบบหรือกิจกรรมเฉพาะทางศาสนา แต่คือการดำเนินชีวิตด้วยหัวใจแบบพระคริสต์ และหน้าที่ของเราคือ ธำรงรักษาและถ่ายทอดอัตลักษณ์นี้ อย่างมีชีวิตและมีความหมาย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยความเชื่อมั่นว่าพระเจ้าทรงดำเนินร่วมกับเราเสมอ อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามทัศนะของข้าพเจ้า มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การ

มองการศึกษาในฐานะ "พันธกิจแห่งความรัก" ที่มุ่งพัฒนามนุษย์อย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ ปัญญา และจิตวิญญาณ โดยมี พระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง และยึดตาม คุณค่าพระวรสาร เป็นหลักแห่งการดำเนินชีวิต

หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจึงประกอบด้วย 3 มิติสำคัญ ได้แก่

1. ศูนย์กลางคือพระคริสตเจ้า (Christ-centered Education) การศึกษาคาทอลิกมิได้เน้นแค่ความรู้ทางโลกเท่านั้นแต่มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ “รู้จัก” และ “ดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระเยซูคริสตเจ้า” เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในสายพระเนตรพระเจ้า

2. การอบรมมนุษย์ทั้งครบ (Integral Human Formation) การพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านสติปัญญา จริยธรรม อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างรับผิดชอบเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และเป็นศิษย์พระคริสต์ที่แท้จริง

3. การสร้างชุมชนแห่งความรักและความหวัง (Community of Faith, Hope and Love) โรงเรียนคาทอลิกเป็นมากกว่าสถานศึกษา แต่คือ “ครอบครัวแห่งความเชื่อ” ที่ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรต่างดำรงชีวิตในความรัก เคารพซึ่งกันและกัน และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

การธำรงรักษาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในบริบทสังคมปัจจุบัน

1. สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่สะท้อนพระวรสาร ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแบบคริสตชน เช่น ความรัก การให้อภัย การรับใช้ และการเคารพศักดิ์ศรีของทุกคน ส่งเสริมกิจกรรมศาสนา เช่น พิธีบูชาขอบพระคุณ การภาวนา และการฉลองวันสำคัญทางศาสนาอย่างมีความหมาย

2. พัฒนาและอบรมครูให้เป็น “ผู้อบรมจิตใจ” (Spiritual Educators) ครูไม่เพียงเป็นผู้สอนแต่เป็น “แบบอย่างชีวิต” ที่สะท้อนพระคริสตเจ้าให้กับนักเรียน จัดอบรมให้ครูเข้าใจอัตลักษณ์คาทอลิกและสามารถถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารได้ในการสอนทุกวิชา

3. บูรณาการคุณค่าคาทอลิกในหลักสูตรและกิจกรรม ไม่จำกัดอยู่แค่ชั้นเรียนศาสนา แต่ส่งเสริมคุณค่าเหล่านี้ในวิชาอื่นและชีวิตประจำวัน เช่น ความยุติธรรมในสังคม วิทยาศาสตร์เพื่อชีวิต ฯลฯ

4. เชื่อมโยงกับชุมชนคริสตชนและสังคม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกไปทำกิจกรรมรับใช้ผู้ยากไร้ เรียนรู้ปัญหาสังคม และฝึกตนให้เป็น “ศิษย์ธรรมทูต”

1. ใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ สอนนักเรียนให้มีภูมิคุ้มกันทางจริยธรรมในโลกยุคดิจิทัล และรู้จักเลือกสิ่งดีงามที่สอดคล้องกับจิตตารมณ์คริสตชน

B 5: หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก คือ มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา และจะสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์นี้ไว้ได้โดยการหล่อหลอมชีวิตและจิตวิญญาณของผู้เรียนด้วยคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก รวมถึงโรงเรียนต้องเป็นชุมชนแห่งความรักและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

B 6: หัวใจของ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” คือการมุ่งพัฒนามนุษย์อย่างสมบูรณ์ทั้งกาย ใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ โดยมีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลาง การศึกษาคาทอลิกไม่ได้มุ่งเพียงความรู้ทางวิชาการ แต่เน้นการหล่อหลอมชีวิตภายใน สร้างคนที่มีคุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ และดำเนินชีวิตตามคุณค่าของพระวรสาร เช่น ความรัก ความเมตตา ความยุติธรรมและการรับใช้ผู้อื่นดังปรัชญาของโรงเรียน “คุณธรรมนำการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม”

ในบริบทสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความหลากหลายและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การธำรงรักษาอัตลักษณ์นี้ไว้ ต้องไม่ใช่การยึดติดกับรูปแบบเดิม แต่คือการ “ทำให้คุณค่าคาทอลิกมีชีวิต” ผ่านวิธีการใหม่ ๆ ที่เข้าถึงนักเรียนในยุคปัจจุบัน เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศรัทธากับชีวิต การสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่อบอุ่น เมตตา และมีส่วนร่วม และการส่งเสริมบทบาทของครูเป็นผู้นำจิตวิญญาณ การธำรงอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างมีความหมายจึงอยู่ที่ “การเป็นประจักษ์พยาน” มากกว่าการบังคับใช้ และการให้คุณค่าแก่ศักดิ์ศรีของทุกคน โดยเฉพาะในสังคมที่หลากหลายและเปราะบาง การศึกษาคาทอลิกที่แท้จริงจะเป็นแสงสว่างที่ชี้ทางชีวิตแก่ผู้เรียน และปลูกฝังให้พวกเขาเป็น “คนดีมีความหวัง” ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนมารีวิทยา โรงเรียนที่บูรณาการ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ให้กับบุคลากรทุกคนของโรงเรียน

B 7: หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกคือ “การเห็นพระเจ้าในทุกชีวิต” และการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น “มนุษย์ที่เปี่ยมด้วยความรัก ความรู้ และการรับใช้” การธำรงรักษาไว้ได้โดยการทำให้คุณค่านี้มีชีวิตในทุกมิติ ไม่ใช่เพียงสัญลักษณ์ภายนอก เช่น ไม่วางแขนหรือพิธีกรรม แต่ต้องสะท้อนผ่านความสัมพันธ์ที่แท้จริงและการบริหารแบบอภิบาล

B 8: หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สถานศึกษาไม่เพียงแต่พัฒนาการเรียนรู้ตามวัยวุฒิ มีวุฒิภาวะ มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอย่างมั่นคงของผู้เรียนเท่านั้น หากผู้เรียนยังต้องได้รับการหล่อหลอมเป็นมนุษย์ทั้งครบที่สมบูรณ์ด้วยปัญญา คุณค่าและความรัก

B 9: ในทัศนะของตน มองว่า “หัวใจของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” หมายถึง แก่นแท้หรือสาระสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งมีจุดเน้นที่แตกต่างจากการศึกษาทั่วไป กล่าวคือ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งในมิติของ ปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณ โดยมี พระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียน

B 10: การสอนให้นักเรียนรู้จักมอบความรัก ความเมตตา และมีจิตสาธารณะต่อสังคม เป็นผู้มีคุณธรรม และปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียน

คาทอลิก ท่านจะให้ความสำคัญกับปัจจัยใด และเพราะเหตุใด ?

B 1: บุคลากรในโรงเรียนก่อนเพราะพวกเขาจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดอัตลักษณ์ไปสู่เด็กๆ และการสร้างบรรยากาศบริเวณโรงเรียนให้มีสัญลักษณ์ของศาสนาคาทอลิกซึ่งทุกคนที่ผ่านเข้ามาจะเห็นได้ชัดเจน

B 2: การให้ความสำคัญกับการบูรณาการคุณค่าแห่งพระวรสารในทุกมิติ จะช่วยให้การพัฒนาอัตลักษณ์นักเรียนเป็นไปอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนในการสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพรอบด้าน

B 3: ข้าพเจ้าคิดว่าหากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ปัจจัยสำคัญคือการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษานั้นๆ เพราะว่าการขับเคลื่อนกลยุทธ์จะเป็นไปได้จริง คุณครูทุกคนในสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญต้องรวมใจเป็นหนึ่งเดียวในการปฏิบัติงาน กิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษานั้นๆ ในการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

B 4: การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกไม่ใช่เพียงการสอน แต่คือการสร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่หล่อหลอมจิตใจของเขาอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่าง พระคริสต์เป็นศูนย์กลาง และชุมชนทั้งโรงเรียนร่วมกันเดินทางในกระบวนการอบรมนี้

B 5: หากต้องออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ข้าพเจ้าจะให้ความสำคัญกับปัจจัย ดังต่อไปนี้ 1) สร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับพระวาจา/ชีวิตของพระเยซู 2) ฝึกการภาวนา การไตร่ตรองชีวิต และการเชื่อมโยงศรัทธากับชีวิตจริง 3) การหล่อหลอมคุณธรรมพื้นฐานอย่างเป็นรูปธรรม 4) ครูและบุคลากรต้องเป็นแบบอย่าง 5) พัฒนาอัตลักษณ์ผ่านการอยู่ร่วมกันในชุมชน 5) การเรียนรู้จากการรับใช้ผู้อื่น และ 6) เชื่อมโยงอัตลักษณ์คาทอลิกกับสังคมโลกด้วยความเข้าใจ

B 6: หากเราจะออกแบบแนวทางหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สิ่งสำคัญที่สุดคือการหล่อหลอมคุณค่าและจิตวิญญาณจากภายใน ผ่านการบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ชีวิตจิต และประสบการณ์ชีวิต เพื่อพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นคนดี มีปัญญา และมีหัวใจเพื่อผู้อื่น ตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์เจ้า กลยุทธ์ที่โรงเรียนดำเนินการได้ เช่น การที่ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี การบูรณาการคุณค่าคาทอลิกในทุกวิชาและกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมชีวิตภายใน เช่น การภาวนาและการอาสา การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและลงมือทำ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่อบอุ่นและเปี่ยมด้วยเมตตา เพราะอัตลักษณ์ของนักเรียนคาทอลิก ไม่ได้สะท้อนเพียงความรู้ทางศาสนา แต่ปรากฏชัดในท่าที จิตใจ และการดำเนินชีวิตในสังคม ดังนั้น การพัฒนาอัตลักษณ์นี้จึงต้องเป็นกระบวนการที่ลึกซึ้ง ต่อเนื่อง และเกิดขึ้นอย่างเป็น

ธรรมชาติในทุกกิจกรรม โดยมีคณะผู้บริหารและครูทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อผลักดันและเสริมพลังในการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักเรียนให้มั่นคง

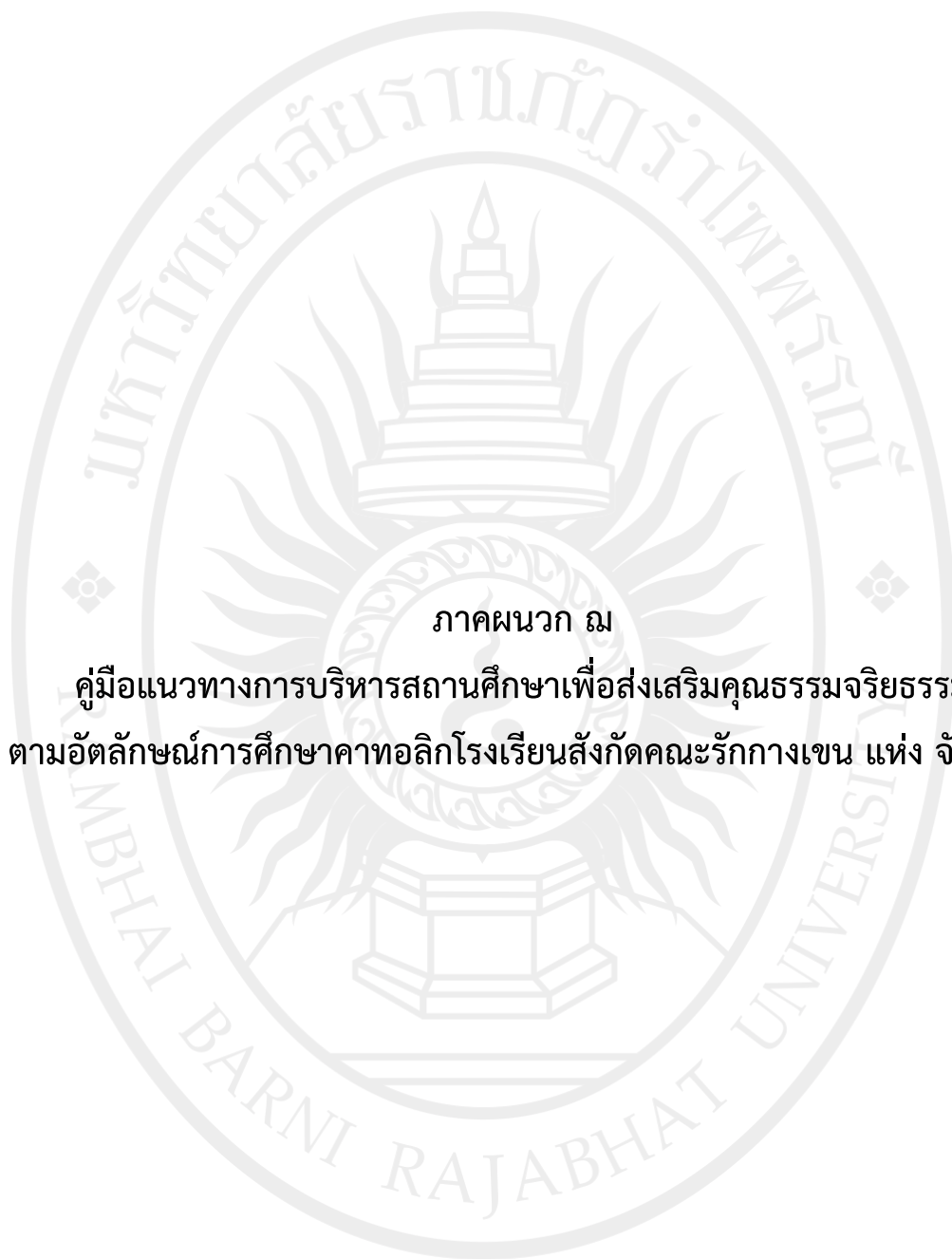
B 7: ให้ความสำคัญกับ “ครู” เพราะครูคือผู้ส่งต่อจิตวิญญาณของการศึกษา ถ้าครูเข้าใจและมีอัตลักษณ์ในตนเองแล้ว นักเรียนจะสัมผัสได้โดยไม่ต้องอธิบายมาก นอกจากนี้ควรมี หลักสูตรพัฒนาอัตลักษณ์นักเรียน ที่ต่อเนื่องและวัดผลได้ เช่น แบบประเมินจิตตารมณ์ หรือแฟ้มสะสมผลงานด้านคุณธรรม

B 8: ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ผู้บริหารมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามวาระการดำรงตำแหน่ง เป็นปัจจัยภายในที่จะส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาต่อยอด แต่หากเป็นตรงกันข้ามก็เป็นสาเหตุให้แนวทางการพัฒนาสะดุด หยุดลง และเกิดความย้อนแย้งในแนวทางปฏิบัติขับเคลื่อน

B 9: “อัตลักษณ์คาทอลิก” ไม่ใช่เพียงสิ่งที่โรงเรียนต้อง “รักษาไว้” แต่คือของขวัญที่เราต้อง “ถ่ายทอดอย่างมีชีวิต” สิ่งที่ต้องทำก็คือไม่หยุดอยู่ที่พิธีกรรม แต่ให้คำสอนกลายเป็นชีวิต ไม่บังคับให้เชื่อทันที แต่ชวนให้ค้นหาพระเจ้าในชีวิตจริง ไม่แค่สอนความดี แต่สร้างคนที่ “อยากทำความดี เพราะตนเป็นที่รักของพระเจ้า” ควรให้ความสำคัญกับ 3 ปัจจัยหลัก ที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืน ได้แก่ 1) ค่านิยมของพระวรสาร 2) บริบทของผู้เรียนยุคใหม่ และ 3) วัฒนธรรมการเป็นชุมชนแห่งความรักและการรับใช้ เพราะสิ่งนี้คือรากฐานที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิก “แตกต่าง” จากโรงเรียนทั่วไปเป็นอัตลักษณ์จากภายใน ไม่ใช่เพียงพฤติกรรมภายนอก

B 10: จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีอัตลักษณ์ที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด คือ การเป็นคนดีตามแบบอย่างของพระแม่มาลี มีความรัก-เมตตา และมีภูมิคุ้มกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ณ

คู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คู่มือ

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

ความสำคัญและที่มา

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในระดับโครงสร้างและค่านิยม ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรม รวมถึงการลดทอนบทบาทของสถาบันทางสังคมในด้านการอบรมบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม เยาวชนในยุคปัจจุบันจึงตกอยู่ท่ามกลางกระแสความหลากหลายทางความคิด และมีแนวโน้มถูกชี้นำโดยบริบทของบริโภคนิยม วัตถุนิยม และความสำเร็จเชิงปัจเจกมากกว่าคุณค่าร่วมทางสังคม ปรากฏการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ระบบการศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ภายใต้บริบทดังกล่าว สถานศึกษาคาทอลิกซึ่งมีรากฐานทางปรัชญาการศึกษาที่เน้นการพัฒนามนุษย์อย่างเป็นองค์รวม (holistic education) ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ มีบทบาทสำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเชิงคุณธรรม โดยมีพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นแบบอย่างสูงสุดของความดี ความรัก และความเมตตา ทั้งนี้ แนวคิดการศึกษาคาทอลิกไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดองค์ความรู้ หากแต่เน้นการอบรมเยาวชนให้สามารถแสวงหาความจริง มีมโนธรรมที่ถูกต้อง และดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและสันติสุขในสังคม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (Catholic Identity in Education) จึงเป็นกรอบแนวคิดที่กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาคาทอลิกทั่วโลก

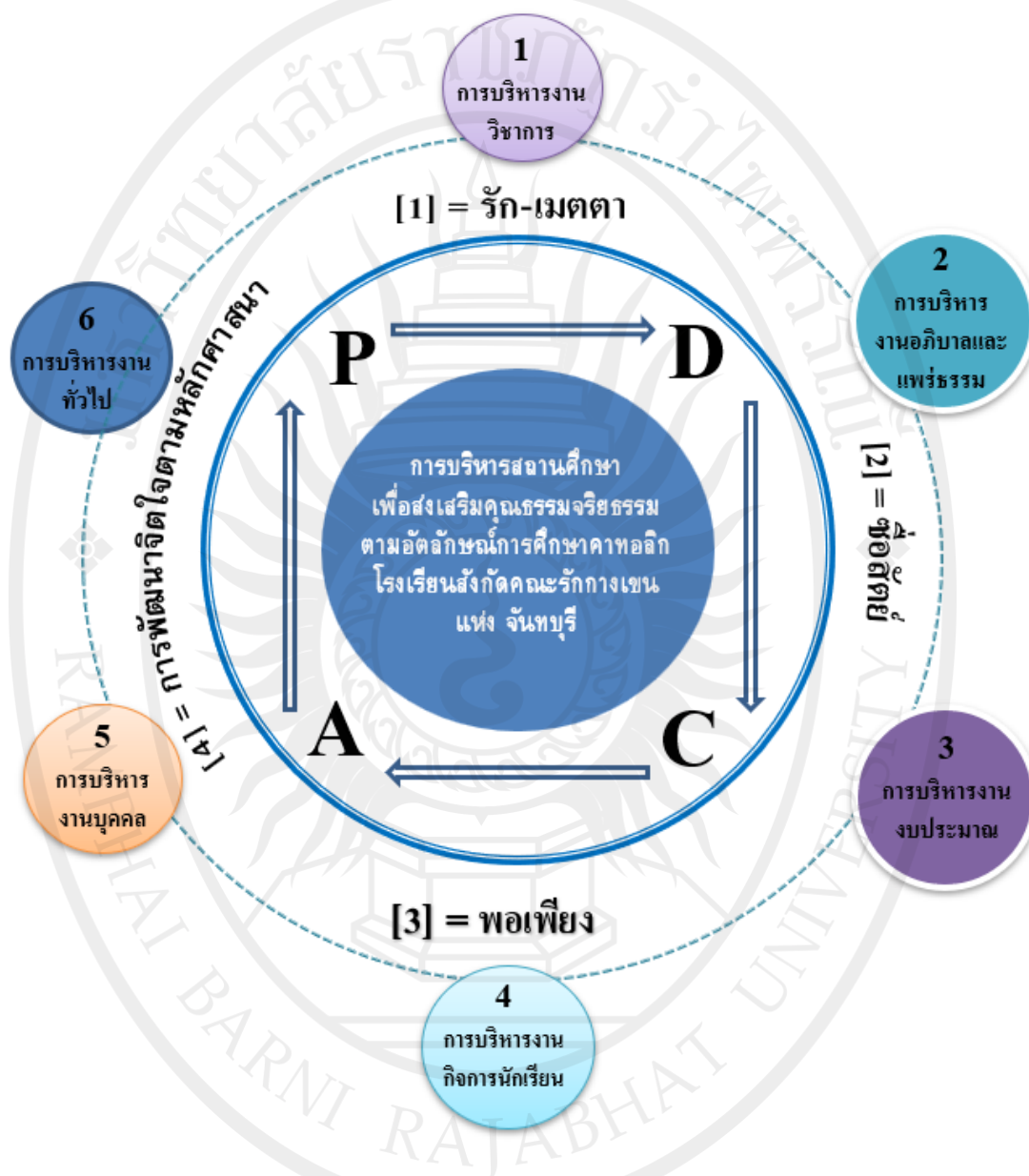
ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ผลการศึกษา และมุ่งนำเสนออัตลักษณ์ของการศึกษาภายใต้การบริหารจัดการของคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ซึ่งมีความชัดเจนในด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การให้ความสำคัญกับความรักเมตตา การเสียสละ การมีวินัยในตนเอง และการมีจิตสาธารณะ ซึ่งล้วนเป็นคุณค่าที่สอดคล้องกับคุณค่าพระวรสารและคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก และพันธกิจของพระคริสตเจ้าในการเป็น “แสงสว่างของโลก”

อย่างไรก็ตาม การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีแนวทางเชิงระบบที่ชัดเจนในการกำหนดนโยบาย วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายในโรงเรียน โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างหลักคำสอนของศาสนา บริบททางสังคม และความต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติและของโลก

ด้วยเหตุนี้ คู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จึงได้รับการจัดทำขึ้น โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบแนวทางที่เป็นรูปธรรมสำหรับผู้บริหารในการขับเคลื่อนภารกิจ การอบรมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คู่มือยังตั้งอยู่บนฐานของ แนวคิดการบริหารจัดการเชิงคุณธรรม (moral leadership and ethical school management) และแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ระหว่างการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผังมโนทัศน์ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ภาพประกอบ แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

มิติที่ 1: การบริหารงานวิชาการ

หลักการ : การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความ
รับผิดชอบ ความโปร่งใส และจิตวิญญาณแห่งการรับใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพันธกิจทาง

การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิก การบริหารงานวิชาการจึงไม่ใช่เพียงการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน หรือการประเมินผลเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงออกถึงคุณค่าและความเชื่อขององค์กรผ่านกระบวนการจัดการความรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม การบูรณาการหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนาเข้ากับวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีคุณธรรม ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรักความเมตตา การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการคำนึงถึงความต้องการของชุมชนการเรียนรู้ การดำเนินงาน (Do) ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่พอเพียงรอบด้าน และเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ การตรวจสอบ (Check) ต้องมีระบบติดตามและประเมินผลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ ส่วนการปรับปรุง (Act) ควรยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ จริยธรรม และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยหลักการเช่นนี้ การบริหารงานวิชาการจะสามารถสนับสนุนภารกิจด้านการศึกษาและการพัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียนได้อย่างสมดุล ทั้งในมิติของคุณภาพการจัดการเรียนรู้และความยั่งยืนทางคุณค่าตามแบบฉบับของสถานศึกษาคาทอลิก

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนในทุกมิติ
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณคริสตชนแก่ผู้เรียน
3. เพื่อสร้างรากฐานแห่งการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งความรู้ทั่วไปและหลักคำสอนทางศาสนา

แนวทางการดำเนินการ :

การบริหารวิชาการในสถานศึกษาคาทอลิกควรดำเนินไปบนพื้นฐานของอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ซึ่งสะท้อนผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและครบถ้วนทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ ดังนี้

1. การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการความรู้กับหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนา การวางแผนหลักสูตร (Plan) ต้องสะท้อนความรัก-เมตตา ([1]) โดยเน้นการบูรณาการความรู้ทางวิชาการกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตทั้งด้านปัญญาและจิตใจ พร้อมตอบสนองพันธกิจของสถานศึกษาในการสร้างคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้และคุณค่า

2. การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เชิงคุณธรรม การดำเนินการสอน (Do) ควรใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงและประหยัด ([3]) ส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจบนพื้นฐานของจริยธรรมและความรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกปัจจุบัน

3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อหล่อหลอมคุณธรรมและจิตวิญญาณคริสตชน
กิจกรรมต่างๆ ควรส่งเสริมการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) เช่น การภาวนา การทำจิตอาสา และการฝึกฝนคุณธรรม โดยต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างโปร่งใส ([2]) เพื่อให้มั่นใจในประสิทธิผลของกิจกรรม และนำผลไปพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบและประเมินผล (Check) ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเปิดเผย โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ([2]) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างตรงไปตรงมา พร้อมทั้งใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารวิชาการ (Act) ตามหลักธรรมาภิบาล ([4]) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

การประเมิน :

การประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์คาทอลิก โดยการประเมินผลจะดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ ([2]) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและครบถ้วนสำหรับการพัฒนาต่อไป

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายวิธี

1.1 ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การประเมินผลงาน และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ รวมถึงคุณธรรม และจริยธรรม (เจตคติ)

1.2 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อระบุจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตสมดุลทั้งทางด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ (สอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิกที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา [4])

2. การประเมินผลการบูรณาการหลักธรรมคำสอนทางศาสนาในเนื้อหาวิชาการ

2.1 ตรวจสอบว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีการผสมผสานคุณค่าทางศาสนาอย่างเหมาะสมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

2.2 ใช้วิธีการประเมินผ่านแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อประเมินผลกระทบของการบูรณาการศาสนาในด้านต่าง ๆ

3. การรับฟังและวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1 รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการ

3.2 นำผลความคิดเห็นมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความคาดหวังของชุมชนอย่างแท้จริง (สะท้อนความรักความเมตตาและการใส่ใจส่วนรวม [1])

4. การใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการบริหารวิชาการ (Act)

4.1 ข้อมูลจากการประเมินจะถูกนำมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบและเปิดเผยอย่างโปร่งใส ([2]) เพื่อวางแผนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2 การปรับปรุงดังกล่าวจะดำเนินไปบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ([4]) และความซื่อสัตย์ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการบริหารวิชาการที่สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์คาทอลิก

มติที่ 2: การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม

หลักการ : การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมชีวิตผู้เรียนให้เติบโตในความเชื่อ ความหวัง และความรัก ตามแบบอย่างพระเยซูคริสต์ พร้อมทั้งส่งเสริมพันธกิจในการประกาศข่าวดีให้เป็นรูปธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดการงานอภิบาลและแพร่ธรรมจึงไม่ใช่เพียงการจัดกิจกรรมศาสนา หรือการจัดพิธีกรรมเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการพัฒนาจิตวิญญาณที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิก และสะท้อนถึงคุณค่าแห่งพระวรสารผ่านการดำเนินชีวิตในชุมชนแห่งความเชื่อ การบูรณาการหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนาเข้ากับวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ส่งเสริมให้การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมดำเนินไปอย่างเป็นระบบและเปี่ยมด้วยคุณธรรม ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรัก ความเมตตา และการใส่ใจในด้านจิตใจของผู้เรียนและชุมชนการศึกษา การดำเนินงาน (Do) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตคริสตชนอย่างเรียบง่าย พอเพียง และใกล้ชิดกับพระเจ้า การตรวจสอบ (Check) ควรมีการติดตามผลอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูชีวิตความเชื่อและความสัมพันธ์กับพระเจ้า ส่วนการปรับปรุง (Act) ควรตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาแนวทางอภิบาลและกิจกรรมการแพร่ธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์ จริยธรรม และพันธกิจร่วมของชุมชนคริสตชน ด้วยหลักการเช่นนี้ การบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมจะสามารถสนับสนุนพันธกิจของสถานศึกษาคาทอลิกในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น "ศิษย์พระคริสต์" ที่มีความสมดุลทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ พร้อมเป็นประจักษ์พยานถึงความรักของพระเจ้าในสังคมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม โดยมุ่งเน้นการดูแลรายบุคคล ทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล
3. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นคนดี มีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางการดำเนินการ :

การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรมในสถานศึกษาคาทอลิกควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ([1]) ความซื่อสัตย์ ([2]) ความพอเพียง ([3]) และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตอย่างสมดุล ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และจิตวิญญาณ โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตรที่บูรณาการคุณธรรมและความรู้

การออกแบบหลักสูตรควรสะท้อนคุณค่าคาทอลิก โดยเน้นการบูรณาการความรู้ทางวิชาการกับหลักธรรมคำสอนของคริสตศาสนา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ความรัก-เมตตา ([1]) และจิตสำนึกต่อส่วนรวม อันเป็นการวางรากฐานสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านปัญญาและจิตใจ

2. การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บนพื้นฐานของจริยธรรม

การดำเนินการจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงการมีเหตุผล พอประมาณ และสร้างภูมิคุ้มกัน ([3]) โดยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม ผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ([2]) และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ตนเองและผู้อื่น

3. การตรวจสอบและประเมินผลที่โปร่งใสและรอบด้าน

กระบวนการประเมินผลควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และยุติธรรม โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ([2]) ทั้งในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาอย่างตรงจุด

4. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมินควรถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเป้าหมายของสถานศึกษา โดย

มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) สร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรักเมตตา ใฝ่คุณธรรม และพร้อมรับใช้สังคมอย่างมีคุณค่า

การประเมิน :

การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะในมิติของการบริหารงานวิชาการและการอภิบาล ซึ่งต้องประเมินทั้งความสำเร็จเชิงวิชาการและการหล่อหลอมจิตวิญญาณตามพันธกิจของพระศาสนจักร การประเมินผลจึงต้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ยึดหลักความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ ([2]) และสะท้อนอัตลักษณ์คาทอลิก ได้แก่ ความรัก-เมตตา ([1]) ความพอเพียง ([3]) และการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ([4]) ดังนี้

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และการพัฒนาจิตวิญญาณของผู้เรียน

- 1.1 ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การสังเกตพฤติกรรม และแบบสะท้อนตนเอง (Self-reflection)
- 1.2 ประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมศาสนา ได้แก่ ความเชื่อ ความศรัทธา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศาสนา เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าทางวิชาการและจิตวิญญาณร่วมกัน
- 1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมอัตลักษณ์ ทั้งด้านปัญญาและด้านจิตวิญญาณอย่างสมดุล

2. การประเมินผลการอภิบาลและการแพร่ธรรมในโรงเรียน

- 2.1 ประเมินผลการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมอภิบาล เช่น การภาวนา การร่วมพิธีมิสซา การทำจิตอาสา และกิจกรรมแพร่ธรรม
- 2.2 ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ การสะท้อนตนเอง และการสังเกตพฤติกรรม เพื่อประเมินการรับรู้และการปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซูเจ้า
- 2.3 วิเคราะห์ระดับความเข้าใจ ความศรัทธา และการแสดงออกของผู้เรียนในชีวิตประจำวัน เพื่อติดตามผลการหล่อหลอมจิตใจอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครอบครัว – ชุมชน – ศาสนจักร)

- 3.1 รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรทางศาสนา ผ่านเวทีประชาคม แบบสอบถาม และกิจกรรมเสวนา
- 3.2 ประเมินระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมทางศาสนาและแนวทางการอภิบาลของโรงเรียน เพื่อสะท้อนความรัก-เมตตา ([1]) และความเอาใจใส่ต่อความต้องการของทุกฝ่าย
- 3.3 ใช้ข้อมูลที่ได้ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานอภิบาลให้เหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับจิตตารมณ์ของโรงเรียน

4. การใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างยั่งยืน (Act)

4.1 นำผลการประเมินทุกด้านมาวิเคราะห์อย่างโปร่งใสและตรงไปตรงมา โดยยึดหลักความซื่อสัตย์และธรรมาภิบาล ([2], [4])

4.2 วางแผนพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ การอภิบาล และการแพร่ธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

4.3 ส่งเสริมวัฒนธรรมการประเมินที่มุ่งการเติบโต ไม่ใช่การตัดสิน โดยให้ความสำคัญต่อความรัก ความเข้าใจ และการพัฒนาร่วมกันในชุมชนแห่งศรัทธา

มิติที่ 3 : การบริหารงานงบประมาณ

หลักการ : การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพันธกิจทั้งทางการศึกษาและจิตวิญญาณของสถานศึกษา โดยยึดถืออัตลักษณ์คาทอลิกเป็นแนวทางสำคัญ คือ ความรัก ความเมตตาในการดูแลและรับผิดชอบต่อเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ([1]) ความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ในการจัดการงบประมาณ ([2]) การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ([3]) รวมถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ([4]) การบริหารงานงบประมาณจึงต้องวางแผนให้ชัดเจน ดำเนินการอย่างรอบคอบ ตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การใช้งบประมาณสนับสนุนพันธกิจของสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจิตวิญญาณอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อวางแผนและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณของสถานศึกษา
2. เพื่อบริหารการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. เพื่อประเมินและปรับปรุงกระบวนการบริหารงานงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ตามหลักธรรมาภิบาลและอัตลักษณ์คาทอลิก

วิธีการดำเนินงาน :

1. การวางแผนงบประมาณ

- 1.1 จัดทำแผนงบประมาณโดยยึดหลักพันธกิจและอัตลักษณ์คาทอลิก
- 1.2 กำหนดเป้าหมายและจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม คำนึงถึงความรัก ความเมตตาและความรับผิดชอบต่อทุกฝ่าย ([1], [2])
- 1.3 วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ([3])

2. การดำเนินการตามแผน

- 2.1 ใช้งบประมาณตามแผนที่วางไว้ด้วยความรอบคอบและรับผิดชอบ
- 2.2 ติดตามการใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความเสี่ยง ([1], [3])
- 2.3 สร้างความตระหนักในบุคลากรเกี่ยวกับคุณค่าทางจิตวิญญาณและธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ([4])

3. การตรวจสอบและประเมินผล

- 3.1 ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอและโปร่งใส
- 3.2 จัดทำรายงานการใช้จ่ายและผลการดำเนินงานเผยแพร่ต่อผู้เกี่ยวข้อง ([2])
- 3.2 ประเมินประสิทธิผลและความสอดคล้องของการใช้งบประมาณกับพันธกิจ

4. ปรับปรุงและพัฒนา

- 4.1 ใช้ผลการตรวจสอบและประเมินผลในการปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณ
- 4.2 ปรับปรุงแผนงบประมาณและวิธีการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4.3 ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาลและอัตลักษณ์คาทอลิกในการบริหารงานงบประมาณอย่างยั่งยืน

การประเมิน :

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ ผ่านการตรวจสอบบัญชีและรายงานทางการเงิน
2. วิเคราะห์ความสอดคล้องของการใช้จ่ายงบประมาณกับพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ
3. รวบรวมและประเมินความคิดเห็นจากบุคลากร ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนความพึงพอใจและข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณ
4. ใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

มิติที่ 4 : การบริหารงานกิจการนักเรียน

หลักการ : การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาคาทอลิกมุ่งเน้นการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านพฤติกรรม การใช้ชีวิต และการพัฒนาด้านจิตวิญญาณอย่างรอบด้าน (แบบองค์รวม) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ([1]) การปลูกฝังความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ([2]) การสร้างความสมดุลในชีวิตทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ([3]) รวมถึงการสนับสนุนการเติบโตทางจิตวิญญาณตามหลักคำสอนของคริสตศาสนา ([4]) ระบบการ

ดูแลดังกล่าวควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ PDCA ได้แก่ การวางแผนระบบช่วยเหลือนักเรียน (Plan) การดำเนินการอย่างเหมาะสมและใส่ใจ (Do) การประเมินพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้น (Check) และการปรับปรุงระบบให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง (Act)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคลอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านพฤติกรรม คุณธรรม และจิตวิญญาณ
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนานักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ
3. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างสมดุล

วิธีการดำเนินงาน :

1. วางระบบช่วยเหลือนักเรียน

- 1.1 จัดตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีครู ครูที่ปรึกษาผู้บริหาร และฝ่ายอภิบาลร่วมดำเนินงาน
- 1.2 จัดทำแผนงานและคู่มือแนวทางการดูแลนักเรียนรายบุคคลอย่างรอบด้าน
- 1.3 วางระบบการบันทึกข้อมูลนักเรียน การติดตามพฤติกรรม และการส่งต่อกรณีปัญหาเฉพาะ

2. ดำเนินระบบดูแล

- 2.1 ดำเนินกิจกรรมแนะแนว การให้คำปรึกษา และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมจิตอาสา ฝึกวินัยและความรับผิดชอบ เช่น การทำหน้าที่ประจำวันในห้องเรียน / ในโรงเรียน การช่วยงานโรงเรียน การช่วยเหลือกันและกัน
- 2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะและความสมดุลชีวิต เช่น โครงการ “หยุดคิดก่อนโพสต์” หรือ “พักใจในพระเจ้า”

3. ประเมินพฤติกรรมและผล

- 3.1 ใช้เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมเสริม เช่น แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
- 3.2 ประเมินผลผ่านกิจกรรมสะท้อนคิด การสัมภาษณ์นักเรียน และแบบประเมินจากครูที่ปรึกษาชั้นเรียน

3.3 รวบรวมความคิดเห็นจากครู ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียน เพื่อประเมินคุณภาพระบบดูแล

4. ปรับปรุงการดูแลช่วยเหลือ

4.1 ประเมินความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนในด้านพฤติกรรม คุณธรรม และการเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ

4.2 ใช้แบบประเมินจากครูที่ปรึกษา การสังเกตในชั้นเรียน และผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสา

4.3 สอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

4.4 วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและยกระดับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

มิติที่ 5 : การบริหารงานบุคคล

หลักการ: การบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาคาทอลิกเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และผู้นำจิตวิญญาณอย่างมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครูไม่เพียงแต่เก่งในวิชาการ แต่ยังเป็น “พยานแห่งความเชื่อ” ในชีวิตประจำวันของตนด้วย กระบวนการพัฒนาครูต้องส่งเสริมให้ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเอื้ออาทรกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ([1]) ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู ([2]) มีความสมดุลระหว่างภาระงานกับชีวิตส่วนตัว ([3]) และเป็นแบบอย่างด้านจิตวิญญาณแก่ผู้เรียนและชุมชนโรงเรียน ([4]) การบริหารงานบุคลากรจึงควรดำเนินตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาครูทั้งในมิติความรู้ ทักษะ คุณธรรม และจิตวิญญาณอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และเป็นผู้นำจิตวิญญาณในสถานศึกษา

2. เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพและความสมดุลในชีวิตการทำงานของครู

3. เพื่อสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณตามอัตลักษณ์คาทอลิก

วิธีการดำเนินงาน :

1. วางแผนพัฒนาครู

1.1 สสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพและด้านจิตวิญญาณ

1.2 จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายปีที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา และอัตลักษณ์คาทอลิก

1.3 วางเป้าหมายการพัฒนาครูให้สามารถบูรณาการจริยธรรมและความเชื่อศาสนาในการจัดการเรียนรู้

2. จัดอบรมและสนับสนุน

2.1 จัดกิจกรรมอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอน การใช้สื่อ และเทคโนโลยี

2.2 จัดอบรมด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และการพัฒนาชีวิตจิต เช่น วัฏปฏิบัติธรรม หรือค่ายครูคาทอลิก

2.3 ส่งเสริมระบบพี่เลี้ยง (Mentor) หรือกลุ่มเรียนรู้ครู (PLC) เพื่อสนับสนุนและติดตามการพัฒนา

3. ประเมินผลการพัฒนา

3.1 ประเมินผลการอบรมและพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพและจิตวิญญาณผ่านแบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์

3.2 ตรวจสอบพฤติกรรมครูเป็นแบบอย่างของครูในชีวิตประจำวัน เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ และการใช้ชีวิต

3.3 รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน เพื่อสะท้อนผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน

4. ปรับปรุงแผนพัฒนา

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินเพื่อนำมาปรับปรุงแผนพัฒนาบุคลากรให้ตอบโจทย์มากยิ่งขึ้น

4.2 ปรับกิจกรรมพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของครูในแต่ละช่วงวัยหรือประสบการณ์

4.3 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และความศรัทธา เพื่อให้การพัฒนาครูดำเนินอย่างต่อเนื่อง

การประเมิน :

1. ประเมินผลการอบรมและกิจกรรมพัฒนาบุคลากรผ่านแบบสอบถาม ความพึงพอใจ และแบบทดสอบก่อน-หลัง

2. สังเกตพฤติกรรมครูในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดการชั้นเรียน การแสดงออกถึงจรรยาบรรณ และความเป็นผู้นำจิตวิญญาณ

3. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ผู้บริหาร และเพื่อนครู เพื่อประเมินการเป็นแบบอย่างของครูในชีวิตจริง

4. นำผลประเมินมาวางแผนปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาในบริบทคาทอลิกอย่างแท้จริง

มิติที่ 6 : การบริหารงานทั่วไป

หลักการ: การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาคาทอลิกมีบทบาทสำคัญในการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัฒนธรรมองค์กร และระบบสนับสนุนต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการเจริญเติบโตทั้งด้านวิชาการและจิตวิญญาณ โดยต้องจัดให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และสร้างแรงบันดาลใจ ([1]) มีความเป็นระเบียบและโปร่งใสในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ([2]) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ([3]) พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาจิตวิญญาณในทุกมิติของชีวิตนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ([4]) การดำเนินงานต้องเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยึดหลักคุณภาพ โดยใช้กระบวนการ PDCA (Plan – Do – Check – Act) ในการกำหนดนโยบาย ดำเนินงาน ประเมินผล และปรับปรุงเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และการดำรงชีวิตตามแนวทางคริสตศาสนาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อสร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการเติบโตทางจิตวิญญาณ
2. เพื่อบริหารจัดการงานทั่วไปด้วยความเป็นระเบียบ โปร่งใส และยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรและสร้างวัฒนธรรมแห่งความรัก ความเมตตา และความศรัทธา

วิธีการดำเนินงาน:

1. กำหนดนโยบายและแนวทาง

1.1 วางแผนและกำหนดนโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมโดยยึดหลักอัตลักษณ์คาทอลิกและพันธกิจของโรงเรียน

1.2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สะอาด เป็นระเบียบ อบอุ่น และปลอดภัย

1.3 วางแผนการใช้ทรัพยากรและระบบสนับสนุนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและประหยัด ([3])

2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม

- 2.1 ปรับปรุงห้องเรียน อาคาร สิ่งแวดล้อม และพื้นที่ส่วนกลางให้สะอาด และน่าเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.2 จัดพื้นที่กิจกรรมทางศาสนาให้เหมาะสม เช่น ห้องภาวนา มุมจิตตารมณ์ หรือสวนพระเมตตา ([4])
- 2.3 ดำเนินการตามระบบรักษาความปลอดภัย การจัดการจราจร และการบริการพื้นฐานของโรงเรียน
- 2.4 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่อบอุ่น ใส่ใจ และเอื้อต่อการดำเนินชีวิต ร่วมกันอย่างสงบสุข ([1])

3. ประเมินความพึงพอใจ

- 3.1 สำนวณความคิดเห็นและความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
- 3.2 ตรวจสอบความเรียบร้อย ความปลอดภัย และการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง โดยมีเกณฑ์ชัดเจน
- 3.3 ประเมินการใช้พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และกิจกรรมจิตวิญญาณ

4. ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมต่อเนื่อง

- 4.1 นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาแผนปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชนโรงเรียน
- 4.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครูในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน
- 4.3 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการทั่วไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมความศรัทธาและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ([2], [4])

การประเมิน :

1. ประเมินความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นประจำ
2. สำนวณความคิดเห็นจากผู้เรียน ครู บุคลากร และผู้ปกครองเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านกายภาพและวัฒนธรรมองค์กร
3. ตรวจสอบประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรและระบบบริการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินเพื่อวางแผนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
สอดคล้องกับอัตลักษณ์คาทอลิกและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนโรงเรียน

หมายเหตุ :

- [1] = ความรัก-เมตตา
- [2] = ความซื่อสัตย์
- [3] = ความพอเพียง
- [4] = การพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวมัตรี สุระเสียง
วัน เดือน ปีเกิด	2 มีนาคม พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดหนองคาย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	108 หมู่ 5 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปรีชาานุศาสน์ 342/3 ถนนเจตน์จำนงค์ ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระไม้แดง ตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2544	(ศศ.บ) ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด นนทบุรี
พ.ศ. 2553	ศิลปศาสตรบัณฑิต (คริสตศาสนศึกษา) วิทยาลัยแสงธรรม สามพราน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2569	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวมัตรี สุระเสียง
วัน เดือน ปีเกิด	2 มีนาคม พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดหนองคาย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	108 หมู่ 5 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปรีชาานุศาสน์ 342/3 ถนนเจตน์จำนงค์ ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระไม้แดง ตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2544	(ศศ.บ) ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปากเกร็ด นนทบุรี
พ.ศ. 2553	ศิลปศาสตรบัณฑิต (คริสตศาสนศึกษา) วิทยาลัยแสงธรรม สามพราน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2569	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี